

ALAMANNICARUM
RERUM
SCRIPTORES

ALIIQUOT VETERES,

A QUIBUS

ALAMANNIÆ, QUÆ NUNC
SUPERIOR GERMANIA AB SUE-
VIS ET HELVETIIS COLITUR,
ANTIQUITATES PLERÆQUE OMNES
SUNT TRADITÆ,

TOMUS SECUNDUS

CUM

ANNOTATIONIBUS ET INDICE.

EX BIBLIOTHECA

MELCHIORIS HAIMINSFELDII
GOLDASTI.

FRANCOFURTI ET LIPSIAE,

Impensis , JOH. FRIDERICI FLEISCHERI.
M DCC XXX.

ALAMANNICARUM
RERUM
SCRIPTORES

ALIOQUOT VETERES.

A. Q. V. I. B. U. S.

ALAMANNICAE, QVAE NUNC
SUPERIOR GERMANIA AB SUE-
VIS ET HELVETIIS COLTUR.
ANTIQUITATES PLERQUE OMNES
SUNT TRADITAE.

TOMUS SECUNDUS

CUM

ANNOTATIONIBUS ET INDICE.

EX BIBLIOTHECA

MELCHIORIS HAIMINSFELDII
GOLDASTI.

FRANKFURTI ET LIPSIAE.
Imprimis, JOH. FRIDERICI REISCHERT.
M DCC XXX.

INDEX TOMI II. OBSCURORUM VERBORUM,

quæ in lege Alamannica & chartis vetustis occurrunt.

A dhæres	Pag. 42	Campi	8
Acceptor	24	Campus, Kampff	17
Accidit	44	Cancellarius	6
Adjacencia	33-34-37-44	Canum genera aliquos	22
Adpretare	20	Capelle	62
Advivere	42, 161	Capellanus	4
Advocatus	23, 161	Capulare sepem	24
Advocatus	160	Carra	38
Advocatum	14, 162	Carrada, sueder	30, 46, 33, 54
Aecenia	37	Casse	31, bis 35, 43
Aforella	35	Cassa Dei	29
Agentes	41	Casale	38, 39, 41, 45
Agencia	42	Casati, Casates	26, 37, 49, 56
Alatus pecus	24	Cassita	48
Alode, Alodia	39, 61	Cavba	24
Alpa, Alpis	35	Celga vide Zelga	
Alpis passua	33	Conjores, Zinsfienb	56
Amadere, Worben	49	Censuale beneficium, Zinsleben	54
Amullore pro amcliorare	29, bis	Centena, Centenarius	15
Ammissarius	20	Cernella	19 ter
Anellari digitus pro anulari	19	Cherno vide Kerno	
Aneta	24	Clandaticum	57
Augaria	33, 39	Clausura in aqua, Wuor	22
Annona	151, 153, 158	Clobo lini	162
Annona spelta	46	Clostrum	61
Annotinum Passa	65	Cobors, Cors	62
Anselebin	53	Cojovs, id est Conjugio	37, 38
Appendicia	34, 37, 42	Collus, id est Collum	19
Appretiare	20	Colonus Ecclesie	12, 14
Aquiliana lex	35, 36	Colopus pro colapho	23
Arcadiana lex	35, 36	Connuscatis	48
Arca, id est arua	37	Conponere	22
Archicancellarius	4	Conquestus pro conquestione, conqueste	33
Archicapellanus	4	Contradictum, contre droit	60
Arguna	6	Contribules	58
Asticare, meyen	49	Cortinum	38
Attractus, Attrahere, pro acquisitione	37, 48	Cozzo	152
Auca	24	Cursodi	22
Avia, fort. auna	30	Curtamisa	152
Avina	46	Curticula	54
Aurifex Faber	21	Curtu	21, 22, 23, 31, 45, 54, 60, 62
		Curtu clausa	40, 43, 45, 47
		Curtu recta	28
		Curtus regia	62
		Curticula	55
		Curtile, Curtills	34, 43, 46, 51, 62
		Gustores	42
B annum, Bannus	6, 58, 63	D ecisiones Rota	4
Baro, Barnus, pro libertino	23	Devotare	55
Barus pro libero	21, 23, 37	Disfringere	62
Battueres, battre	24	Domus caballus	29
Beneficium	63	Dominicum	11, 60
Berhices, Berbigarius, Bergier	24	Dominicata casa	48
Biffontembubalum	24	Dorsile pallium quid sit, colligitur	152, 161
Breve	58	Dos pro antiphenis	23
Bubalus	24	Druum, drois	60
Burgundia latitudo	63	Ducaria	24
Burica	23	Dum ad vivit	42, 161
Burichinus	6	Durem	60
C aballicare	20		
Cambirio	30		
Cambium	30, 38		
Camsia	65		
Camsifia	152		

INDEX TOM. II. OBSCURORUM VERBORUM.

E	Celestiaci agri	61	<i>Jugera</i>	33
	Emphyteusis, Emphyteosis	62	<i>Junior, jung</i>	21
	Emphyteuticus ager, Emphyteuticum jus	62	<i>Jurisdicatio</i>	62
	Emptus, emptus	36. 49	<i>Jurnalus</i> 31. 34. vide <i>lornale</i> .	
	Epistola pro instrumento	13. 29. 45. 46		
	Erblichin	52	K	
	Eulogia	152	<i>Kelnhoff, Kalen</i>	62
	Euna	25	<i>Kerno, id est granum</i>	49. 54
	Exadoniare	13	L	
	Excursare equum	20. bis	<i>Lantgravius</i>	8. 28
	Exciliare	17	<i>Leibunculus major</i>	160
	Exsurdare	19	<i>Leibunculus minor</i>	161. 162.
			<i>Lena</i>	152
F	Acistergula	152	<i>Lidas</i>	24
	Falsitia lex	29. bis 35. bis	<i>Locella</i>	44
	Fano	19. 22	<i>Lofum</i>	17
	Fedum	53. 160		
	Fedale jus	160	M	
	in Ferro pretium	34. bis	<i>Atulare, schänden</i>	19. ter
	Ferto cera	163	<i>Maycampus, Mayensfeld</i>	8
	Fedum	53. 61. 62. 63	<i>Major, Meier</i>	35
	Fendaliter	151	<i>Maldra, Maldrus, Maltrum</i>	29. 41. 48. 53. 54. bis 162
	Filastira	26	<i>Mallus</i>	33
	Filtra	45	<i>Mallus publicus, generalis</i>	15. 27. 28. 51. 52. 56. 60
	Fistulini agri	61	<i>Mallare</i>	15. 17
	Focus pro ferro calido	19. 21	<i>Mallatio</i>	33
	Forella	35	<i>Manas</i>	27
	Forasta	35	<i>Mancare</i>	13
	Fredum, Fredus	11. 12. 15. 63	<i>Mancosi mille, id est manus</i>	57
	Frisinga, Friskinga, Friskenga	29. 38. 40. 45. 46	<i>Manna</i>	39
	Frungere	36	<i>Manus, a, um,</i>	42. 55. 60. bis 61. quater. 160
	Fustare	13. ter	<i>Manusianicum facere</i>	57
			<i>Manualis pecus</i>	24
G	Ariola	24	<i>Manutergia</i>	153
	Gastaldus	57	<i>Marach, pro equo</i>	20. bis
	Geldus	17. 24	<i>Marca, Marcha</i>	17. 26. 30. 47. 51. 55. 57
	Genealogia	22	<i>Maribzan</i>	19
	Genetium	21	<i>Marisculus</i>	21
	Genetivaria ancilla	21	<i>Marricio</i>	44. 46
	Geniculus pro genu	20. quater	<i>Marternicum</i>	42. 44
	Gerra	61	<i>Medela</i>	23
	Glicia	152	<i>Medicamentum pro emplastro</i>	19
	Glicinus	153	<i>Medius Alamannus</i>	20
	Gradale	13	<i>Melarius</i>	35
	Granea	21	<i>Milia fluvius</i>	30
	Granum, id est Kerno	46. 53. 55	<i>Mervanorum regnum</i>	25
			<i>Milus</i>	21
H	Astharabandi	12	<i>Minare, mener</i>	48
	Haribannus, Heribannum	55. 57	<i>Minnare</i>	45
	Hernia	20	<i>Minnatio</i>	28. 52. 57. ter
	Herpices	23	<i>Missus</i>	42
	Hoba	31. bis 33. 38. bis 41. 49. 51. 56	<i>Modernus</i>	7
	Homines, id est vasalli	53	<i>Monachorum Benedictionum duo genera</i>	18
	Hoflare, hoffer	24	<i>Morgangbeba</i>	17. 21
	Hovesuunt	20. 23	<i>Mordantus, Mortodum</i>	26
I	Doniare	17. 23	<i>Mortuarium</i>	46
	lediare	21	<i>Mordis, mus</i>	22
	Imperium merum, mixtum	62	<i>Mulinum pro molendina</i>	7
	In ante pro impostum	38. bis	<i>Municipium München</i>	18. bis
	Inseudare	53	<i>Mundium</i>	
	Inseodatio	28	N	
	Inlisus	37	<i>Alstait</i>	18
	Inquilus, inculus	42	<i>Negare pro necare</i>	23
	Insignaculum	37	<i>Nibalgorwa</i>	4
	Integri status possessio	62	<i>Noentia</i>	25
	Investitura	34. 63	<i>Novalis locus</i>	55
	Involare, id est furari	14. 20. 21. 22. 23. 24.	<i>Novengeldi</i>	14. bis 20. bis 25. ter
	S. Johannis Adonasterium	8	<i>Novigeldus</i>	12. 14
	Johannis villa, Johannis vvilare	8. 33	O	
	Jornare, Jornalis 22. 45. 49. vide <i>Jornalis</i> .	45. 49	<i>Operaticare</i>	38
	Jpsud	45. 49	<i>Oratorium</i>	23
	Jus pro jugero	28. 30. 31. 32. bis 39. 53. 54		55
			<i>Ostardi</i>	

INDEX TOM. II. OBSCURORUM VERBORUM.

Ofardi	19	Reverses, Revers	62
Ovesmoneta	161	Revestire	33, 52
		Roncalle 35. vid. Rancalis.	
Pacationis Charta	34	Ros tangere	20
Pagatus, pate	53	Rota, Rotuli	4
Pagu	6. 55	Rotvilensis Camera	5
Pagi	63	Rubia fira, Rotgwild	24
Palimpsest	19	Rusia	45
Pala	55	Runcialis 57. vid. Roncale.	
Pallare	23		
Parentes, cognati	13. ter. 16. 18	Sagum lencum album	152
Paras	17	Saiga 24. vid. Segit.	
Paro vide Baro.		Saigata	48
Pallare	22	Sala	21
Pallatium	46	Salthum, pro saliva	19
Palernicum	42. 44	Saltus pro Salicio	52
Peculium	37	Salici agri	61
Peculare	42	Salica domus	51
Pecunialis causa	29	Salica terra	34. 51. 61
Pecuniana	46	Sanna	45
Pernulique	40. 44. 46.	Scabum, Scabinum	60. bis
Pinna	19	Schupfieben	62
Placare. pro plagare	14	Scuria	21. 23
Placitum	15. 17. 22. 55. 57	Scissum granum, excussum	46
Placitare	18	Segia	39
Plaga	19	Segit pro saiga	46
Plagare. pro placitare	12. 13	Semis, semissus, id est dimidius solidus	20. 45
Plumata tapeta	47	Sensiculus	21
Poletrum	152	Sequenterannum animal	21
Pondera, pondo 39 bis 40. qua & Pondora	21	Seramus rubem, niger	24
Pondora 39. Pondura	46.	Sensis, sensus canis	22
Pondus, pro Pondo 39. 42. 54. Pondos 38. 52. Pon-	45	Sica	15
duos	37. 40. 46. bis	Sicla, Sigla, Segla	39. 41. 43. 48
Pontifex pro Episcopo	7	Signe	37
Pontificum pro potestate	48	Silvicola	34
Procurator canis	22. 24	Siniscalcus, vid. Siniscalcus.	
Porcavitit domus	22	Siricum pro serico	19
Porta aperta Passporten	27	Socus, fort. sacus	42
Possessio integri status	62	Solidus Turicensis	161
Possibiles	45. 46. bis	Sparat	17. 18. 22. 54
Prace	29	Spararius faber	21
Prabunda	154. 160	Spelda, Spelta	46. bis
Prabendarium	160	Spicarium	21
Pradium	53. 61	Stagnare, Stellen	19. bis
Pras	8	Striplatio Legis	35. bis
Prasare	48. 51	Stetarius	24
Prasaria, Prasarium, id est precaria	48. 49. bis	Stopus 160. quinguis	161. 162
Prasitum concedere	45	Stopus major & minor	161. 162
Prasitatus, id est praeatus, praeatus	45	Sradura	45
Precarium pro precaria	51	Srinmentum 35. Quater.	
Precium	20. 21. bis	Stuba	21
Pressum	19	Stuppare, Stoppfen	39
Pretiare	20	Snarwald falsum	30
Probes	42	Subtile	152
Proscripio	63	Suetqua	37
Progit cervus	24	Suonbuoch	34
Prunon	33		
Prurissimus, prudensissimus	42	TAlare	15
Pululach	18	Talentum pro centenario	162
Punulach	41	Tapetium	153
Purbinga	6	Taudragil	20
Purpura Tyriaca	152	Tissamentum pro instrumento	27. bis 56
Pyrle	153	Texaga	24
		Tollum 60. vid. Tullum.	
		Trada spata	17. 18. 23
		Tradarium	60
		Transcapulare	19
		Transpassare	22
		Tremissis, Tremissus, Tremissus, Tremissus	13. 21. 23.
			25. 29. 41. 45.
		Tremissalis	48
		Tendis corporum	24. bis
		Troppus	20. 29
			Tudem

INDEX TOM. II. ÖBSCURORUM VERBORUM.

<i>Tudem . . . detem</i>	45	<i>Vicarius</i>	29. 160
<i>Tutitice</i>	34	<i>Vicus & villa</i>	36. 160
<i>Tullacum</i> 15. vide <i>Tollutum</i> .		<i>Vilare</i> vid. <i>W̃ilare</i>	
<i>Tunica lineæ</i>	65	<i>Villicatus</i>	162
<i>Turicensis solidus</i>	161	<i>Villicatio</i>	148
<i>Turunderit</i>	19	<i>Vulcius de Rorbach</i>	161
<i>Tyrina purpura</i>	152	<i>Vocatus pro Advvocato</i>	35
V		<i>Vomeris</i>	36. bis
<i>Vaccarius</i>	24	<i>Ṽlare</i>	48. bis
<i>Vaccaricia</i>	21	<i>Ṽlare</i>	29
<i>Vassus</i>	15. 21. 33	<i>Ṽfructuario</i>	48. 49
<i>Vassallus</i>	31. 51		
<i>Vassigalis ager</i>	62	W	
<i>Vetulus canis leporalis</i>	22	<i>Adium</i>	12. 15 57
<i>Vernacula terra, id est sui juris</i>	36. 37. 38	<i>Waspenda</i>	55
<i>Vernaculi servi, ancilla</i>	37. 45	<i>W̃ergeldus, W̃ergeldus, W̃ergeldum</i>	14. 17. 1er.
<i>Vestiarum ancilla</i>	21		18. 21. 24
<i>Vestire</i>	38. bis	<i>W̃ilare</i>	40. 47
<i>Vestiva manu</i>	45	Z	
<i>Vestitura</i>	34. 53. 58. 1er. 63	<i>Elga</i>	49. 54
		<i>Zeringia Ducis</i>	63

FINIS.

SYLLABUS SCRIPTORUM

HOC TOMO CONTENTORUM.

<i>LEX Alamannorum.</i>	pag. 11
<i>Chartarum Centuria.</i>	25
<i>Joachimi Vadiani Epistola de obscuris verborum significationibus.</i>	61
<i>Ruodeperti Magistri Epistolæ.</i>	65
<i>Rabani Mauri Abbatis Fuldenfis libelli.</i>	66 & 68
<i>Walafridi Strabi ejus Discipuli collectiones.</i>	66
<i>Keronis Monachi S. Galli Interpretatio verborum Alamannicorum.</i>	71
<i>Anonymi Catalogus Nominum propriorum apud Alamannos.</i>	95
<i>Notingi Constantiensis Episcopi Canones.</i>	132
<i>Remedii Curiensis Episcopi Canones.</i>	134
<i>Anonymi Symbolum Apostolicum.</i>	145
<i>Anonymi Confessio.</i>	146
<i>Anonymi Litania.</i>	147
<i>Anonymi Benedictiones.</i>	149
<i>Anonymi Fraternitates.</i>	151
<i>Anonymi Anniversarii.</i>	159

ANTI.

STYL ABUS SCRIPTORIUM HOC TOMO CONTENTORIUM

pag. 11	LEX ALPHABETICUM
27	Continentia
61	Jochims F. abbas Epistola de obitu et sepulchro
67	rima figurata
68	Rudolphus abbas Epistola
68	Rabani Mauri abbas Epistola
68	Walafridi Strabi eius Epistola
71	Kronis Mithras? Galla hinc et inde
71	Alphabeticum
77	Anonymi Catalogus Nominum propriorum apud
77	Alphabeticum
132	Notitiae Constantiensis Episcopi Canonis
134	Remensis Constantiensis Episcopi Canonis
147	Anonymi Symbolum Apostolicum
147	Anonymi Confessio
147	Anonymi Litania
149	Anonymi Benedictiones
151	Anonymi Prædicationes
159	Anonymi Anniversarii

ANTIQUITATUM ALAMANNICARUM P A R S I. COMPLECTENS RES SECULARES SIVE POLITICAS, QUAS MONACHI APPELLANT EXTERIORES.

DE
AUCTORIBUS & EORUM SCRIPTIS.
LEX ALAMANNORUM.

Anc legem partim ex consuetudinibus, partim scriptis Alamannorum legibus Princeps composuit THEODORICUS eo nomine I. FRANCORUM REX, abrogatis iis capitulis, quæ à gentili superstitione & ritu idololatrico contra Christianam religionem ac fidem stare videbantur. Nec contentus hunc agrum occasse, Francorum etiam quoque id est Salicam, & Bajoariorum eodem iussit modo runcari. Quæ postibi à patris nomine *Theodoricianæ* dictæ, (quo pacto legum Romanarum Collectanea ab auctore suo *Justiniane*) ut non minus vere quam eleganter ad Sidonium Apollinarem notavit Joh. Savaro. Verum quando optimus ille Princeps radices vitiorum gentilium avertuncare non potuit, quin repullulacerent in sentes ac spinas, quæ bonum animum iterarunt pungere, malum etiam lædere: ideo HILDEBERTUS II. vestigia Theodoricis insistent & iple nonnullis gentilium errorum adhuc vebreto vestitiis obrogare cepit, non publicavit tamen, haud scio qua de causa. LOTHARIUS demum II. Chilperici filius, postquam non nequa tollere & abrogare ipse quoque instituit, in Comitibus Regni publi-

Tom. II.

cis proposuit & unanimi Procerum consensu promulgavit. Hic est Lotharius, qui nostro MS. *Blodharius*, in Isidori vetustis codicibus *Chlodharius*. Tandem DAGOBERTUS MAGNUS, Lotharii Filius, Justinianum Imperatorem æmulatus, studio atque opera Consiliariorum suorum, CLAUDII, CHADOINDI, MAGNI, & AGILOLFI, virorum illustrium ac prudentium, leges illas omnes recognovit, atque superfluis, defunctis, inutilibus, relictis, demptis, mutatis, paternam editionem quibusdam additis accuratius interpolavit. Quæ mihi videtur illa esse, quam Basiliius Johannes Herold basilica cum laude Basilicæ bono publico dedit in officina Henricpetrina. In qua & duo illa capitula visuntur, quæ posterior manus membranæ nostræ alluit. Incertum ex Dagoberti ne Repetita lectione, an Caroli Magni Additionibus. Nobis autem placuit Lotharianam, ut vetustiorē, ita integriorem antiquitatis ac puriorem, in hisce Antiquitatibus jam nunc præferre, contendendi operam in aliud tempus prolatantes, quo commentarios in hanc legem, Deo favente, meditari paramus. Interim hæc in præfentiarum ex Isidoro Hispanensi Episcopo obiter, pro instituto nostro, dicta sunt. Ipsa Isidori verba habes in calce legis, è libris Etymologicarum ab studio nostro ex prudentibus affcri-

A

pta:

pta: quæ post in omnes inde veteres membranas sefe derivaverunt. Nostræ membranæ, quæ usi sumus, lib. 2. meminit Vadianus, præclaro hoc cum elogio: *Exstat Sangalli vetustissimus codex, stylo inculto & barbaro scriptus, qui & Sali- cam & Ripuariam & Alamannicam continet.* Sed de hujus & aliarum legum auctoribus plura in tractatu nostro de Origine Juris omnium gentium.

CHARTARUM SCRIPTO- RES.

UT hos Auctores clarius ac manifestius contemplari possit Lector, visum est operæ pretium, allucere sæculam, quæ tibi præcat ad ordinem singulorum ac ornatum conspiciendum. Ea est series Regum, qui Alamanniam tenuere; & Imperatorum, sub quibus Chartæ sunt perscriptæ, per annos ætatis & regni distincti in contexta. Et ne sis nescius, à cujus filo ducamur, secuti sumus pleraque ex parte accuratissimum Historicum, Guillelmum de Nangis, Monachum Sancti Dionysii apud Parisios, qui Francorum Regum res gestas ante hos annos ccc. summa fide atque industria Francicæ & eleganter instituit. Id apud nos MS. existat, de Francicæ linguæ antiquitate aut contra carius. Interim tamen negare non possumus, nec ad ipso semper rem acu tangi. Ea de nonnumquam ab eo discessimus, sed parce. Est quippe perdifficile, certi quid in tanta omnium Chronographorum, quot usque oculis usurpavimus, constituere. Quam quidem rem aut à nemine, aut Chartarum ope auxilio impetrari posse confido. Nobis accurare in subitata hac descriptione non licuit, nec, si orium libuit. Contenti nunc hoc Marte. Quid futurum sit, id est, ut Diogenes dice-
re solebat, in ylvori rē Oiv. Porro in ipsa serie observandum est, notas illas CH. & AN. significare chartæ & anni regnorum numeros. Et quia Legem Alamannicam, cujus ipsæ chartæ sunt interpretes, præfigendam censuimus, quidni pariter præmittamus ejus conditores? quorum primus, cujus memoria ad posteros sit delata.

Theodoricus I. Clodionis an potius Clodovæi I. (qui contra Alamannos, invocato salutari Jesu Christi nomine, pugnans, primus Regum Francorum in Christianos nomen dedit) filius, Franciæ & Alamanniæ Rex, promulgator Legis Alamanniæ, qui defuncto patre regnum sortitus A. N. C. cccclxxxviii.

Childebertus II. Sigeberti filius, Franciæ & Alamanniæ, quæ tum ad Burgundiam spectabat, Rex, Alamanniæ Legis Repetitor primus, regnum accessit A. N. C.

Chlotharius II. Chilperici I. filius, Franciæ & Alamanniæ Rex, Alamanniæ Legis Repetitor secundus, regnum accepit A. N. C. dlxxxviii.

Dagobertus Magnus, superioris Chlotharii filius, Franciæ, Alamanniæ, & Sclavoniæ Rex, cognomento JUSTUS, Alamanniæ Legis Repetitor tertius, successit in regno paterno A. N. C. dcccxxii. tenuit annos 14.

Chlodovæus II. Franciæ & Burgundiæ A. N. C. dclxvi. regnavit annos 17. etiam in Austrasia post obitum fratris Sigeberti, interfecto Grimoaldo usurpatore regni.

Chlotharius III. A. N. C. dclxiii. regnavit annos 3.

Theodoricus III. A. N. C. dclxvi. annum 1. Quo deposito & in monasterium detruso eligitur.

Childericus II, A. N. C. dclxvii. annos VII. Quo interfecto ex monasterio repetitur.

Theodoricus III. A. N. C. dclxxx. annos 14.

Chlodovæus III. A. N. C. dclxxxiii. annos 4.

Childebertus III. pater Dagoberti II. A. N. C. dclxxxviii. annos 18.

Dagobertus II. five junior, qui in carta *Dacopirtus*, Theodoricus III. pater Childeberti superioris filius, A. N. C. dcccvi.

Plerique omnes Chronographi 4. tantum annos ejus Regno tribuunt. Aut qui hæc carta anno Regni ejus 30. præscripta est? Quid dicemus? An computabimus annos paternos, quibus ille consors regni fuerit, & continuabimus regnum ejus usque ad successionem Theodoricus filii? Sed neque ita constabit numerus, etiam si excludamus Chlotharium & Chilpericum veluti intrusos, quod Monachos illos fecisse putandum foret, si calculus conveniret. Etenim ab anno primo Childeberti usque ad annum primum Theodoricus non reperitur quam 29. an. non liquet.

CHlotharius IIII. A. N. C. dcccxx. annos 2.

Chilpericus, qui in charta *Elpericus*, A. N. C. dcccxxii. annos 5. CH. 14. sine anno.

Theodoricus IIII. Dagoberti junioris filius, sub tutela Caroli Martelli, A. N. C. dcccxxvii. annos 15. CH. 36. AN. 15. quo & obiit.

Childericus III. qui chartis *Idiricus* & *Hiltribhus*, cognomento simplex, quum prius David vocaretur, ex monasterio à Carolo Martello Majore domus ad regnum accersitur A. N. C. dcccxlvi. regnavitque annos 10. ut ex chartis patet, non

non 9. tantum, ut tradunt vulgus Chronographorum CH. 58. AN. 3. CH. 40. AN. 10.

Carlomannus, Martelli filius, Majordomus & Alamanniae Dux, regnavit sub Childerico Rege annos 4. qui monachus factus in Castro Cassino Alamanniae amministrationem fratri Pipino resignavit. CH. 61. AN. 2. CH. 37. line an. CH. 38. line an. CH. 39. line an. CH. 58. line an.

Pipinus Magnus qui & Grossus Martelli filius, Majordomus & Alamanniae Dux deturbato & in cenobium truso Childerico Rege, regnum Francorum usurpat A. N. C. dcccii. h. Childerico 10. annos inclusive tribuimus. Rexit annos 18. CH. 42. AN. 3. CH. 59. AN. 8. CH. 69. AN. 10. CH. 43. AN. 10. CH. 77. AN. 15. CH. 44. line an. CH. 60. line an.

Carlomannus, Pipini filius, Alamanniae Rex A. N. C. dcccix, annos 3. CH. 45. AN. 1. CH. 3. AN. 1. Carolus Magnus, Pipini filius, Rex Francorum A. N. C. dcccix. Alamannorum post obitum Carlomanni fratris, dcccxxii. Romanorum Imperator Augustus, dccc. Legis Alamanniae Repetitor quartus & ultimus, rexit & imperavit annos 46. CH. 62. AN. 2. CH. 46. AN. 4. CH. 29. AN. 4. CH. 87. AN. 4. CH. 12. AN. 12. CH. 69. AN. 12. CH. 48. AN. 26. CH. 49. AN. regni 33. & imperii 2. CH. 68. AN. 34. CH. 47. AN. regni 36. imperii 5. CH. 90. AN. regni 38. & imperii 7. CH. 75. AN. 40. Ex quibus chartis notandus est insignis Chronographorum error, qui Caroli M. inaugurationem Romanam rejiciunt in annum Regni XXXIII. Nati vero Christi dcccii. quum hæ chartæ, quæ illo ipso tempore scripturæ sunt, exferunt XXXI. annum expriment. Quos ubi ad Regni annos contuleris, reperies à Nato Christo, quos appolimus, ipsissimos annos.

Pipinus, Caroli M. filius, Rex Langobardorum, & Rhaetiae Curienlis Dux, A. N. C. dcccvi. CH. 15. AN. 2.

HLudovicus Pius, Caroli M. filius, Imperator Augustus, A. N. C. dcccxi. imperavit annos 27. partim cum patre, partim solus, partim cum filiis. CH. 81. AN. 6. CH. 50. AN. 12. CH. 51. AN. 15. CH. 05. AN. 16. CH. 64. AN. 24. CH. 30. line anno. Sub eodem scriptæ sunt CH. 90. & 95. line anno & Imperatore.

HLotharius, HLudovici Pii F. Augustus, à patre consors imperii factus A. N. C. dcccxi. ut clarissime patet ex CH. 65. Nam si pater ad imperium (ut paulo ante memoravimus chartarum auctoritate ac fide freti) anno dcccxi. pervenit: HLotharius autem anno imperii ejus 9. ad

societatem accitus, belle constabit noster numerus. Imperavit annos 15.

HLudovicus junior Germaniae seu Franciae Orientalis Rex, Pii filius, cum patre communes regni habenas capessit A. N. C. dcccxxxii. Id uti esse credam, movet me Theothartus in charta 64. Gubernavit annos 44. CH. 56. AN. 3. CH. 87. AN. 4. CH. 64. AN. 5. CH. 83. AN. 5. CH. 70. AN. 10. CH. 71. AN. 12. CH. 31. AN. 14. CH. 1. AN. 15. CH. 26. AN. 15. CH. 63. AN. 15. CH. 8. AN. 17. CH. 22. AN. 18. CH. 52. AN. 19. CH. 72. AN. 19. CH. 5. AN. 22. CH. 54. AN. 24. CH. 18. AN. 28. CH. 55. AN. 29. CH. 23. AN. 31. CH. 32. AN. 31. CH. 57. AN. 33. CH. 74. AN. 35. CH. 93. AN. 35. CH. 7. line anno. Sub eodem scriptæ sunt CH. 78. & 91. line an. & Imperatore. Moritur anno DCCCLXXVI. verisime computavit Heppidannus in Annalibus, à quo Pius etiam ab Albrico Presbytero chart. 74. similiter ut pater, cognominatur.

Carolus II. cognomento Crassus, HLudovici superioris filius, Pii nepos, Caroli M. pronepos, Imperator augustus, Germaniae gubernacula suscepit A. N. C. dcccxxvii. tenuit annos 12. ab Alamannis five Germanis Secundus recensetur, quia Calvus, etiam si nomen Imperii affectavit, impetrata jam à Pontifice Romano benedictione, nihil juris tamen in Alamannia obtinuit, à Carlomanno Crassi fratre victus ac fugatus, quemadmodum præter alios Otto III. Imperator auctaster Pontifici Romano obijcit in Diplomate Silvestro II. Papæ Rom. dato, anno DCCCXCVIII. quo illi Comitatus quosdam Italiae concedit explofo Constantinianæ Donationis (ut illius verbo utar) commento, cujus Johannem Diaconum cognomento Digitortum ostendit esse fictorem. asseratur id Luteræ Parisiorum in archivis Regis. Hac ergo de causâ Carolus Calvus à Germanis non reponitur in Imperatoribus. Sub eo scriptæ sunt CH. 74. & 93. ante adeptum Imperium. CH. 19. AN. 2. CH. 73. AN. 2. CH. 79. AN. 3. CH. 24. AN. 5. CH. 28. line anno.

Arnolfus Crassi ex fratre Carlomanno nepos, abrogata Patruo corona, fit Imperator augustus A. N. C. DCCCXXXIX. Imperavit annos 11. CH. 85. line anno.

HLudovicus III. Arnolfi filius puerulus etiam regno præficitur & imperio A. N. C. dccc. Id liquet ex Heppidanni Annalibus, quibus cum faciunt CH. 20. AN. 3. CH. 6. AN. 7. CH. 75. AN. 10. CH. 84. AN. 13. CH. 76. est line anno. Præfuit annos tot, quor pater illius.

Chuonradus I. Imperator Augustus, A. N. C. dcccxi. Imperavit annos 7. CH. 21. AN. 3. CH. 2. line anno.

Heinricus I. Auceps qui MS. nostro *Einricus*, Imperator Augustus, A. N. C. DCCCCXVIII. Imperavit annos 18. CH. 33. AN. 14. CH. 13. AN. 15.

Otto I. Aucupis filius, Imperator Augustus, A. N. C. DCCCCXXXVI. Regnavit annos 42. CH. 111. AN. 12. Sub eodem scriptæ sunt CH. 27. & CH. 60. & CH. 98. sine anno & Imperatore.

Otto II. superioris filius post obitum patris solus cepit regni habenas, A. N. C. DCCCCLXXXVIII. tenuitque annos 11. chartæ sub eo exaratæ nonnullæ exstant in Bartholomæi Schobingeri p. m. relicta bibliotheca, quarum nullam satis idoneam nancisci potuimus, quæ hic adjectetur.

Otto III. superioris filius Imperio propontur, A. N. C. DCCCCLXXXIX. ætatis suæ quarto. Regnat cum matre Theophanu annos 8. solus 11. Hujus nullam chartam vidimus.

Heinricus II. Dux Baviaræ, Imperator Augustus, A. N. C. MVIII. annos 22.

Chunradus II. Imperator Augustus A. N. C. MXXX. annos 15.

Heinricus III. Chunradi II. filius, Imperator Augustus, A. N. C. MLV. annos 17.

Heinricus IV. superioris filius, Imperator Augustus, A. N. C. MLXII. Ut quidem habent Hepidanni (quos in his posterioribus secuti sumus) Annales: sed aut vehementer fallor, aut falsi sunt numeri. Nam Norpertus Abbas in CH. 86. Hainrici hujus annum 1111. refert ad annum Domini incarnationis MLXI. Regnum igitur acceperit oportet A. N. C. MLVII. Ex quo restitui porro velim veros annorum numeros cum apud Hepidannum, tum cæros Chronographos plectroque omnes. Nos digito monstravimus: & jam ad ipsos Auditores properamus.

Madalfredus.

Quin Monachus fuerit Sanct. Galli, quamvis professionis suæ nomen (more alioquin solemni) non apposuerit, nihil ad dubito. Facit ipsemet, quum se ab Rotoco (*Hrotoc* habet exemplar) Præposito Monasterii rogatum testatur chartam conscripisse. Composuit CH. 1. Anno Dõm. 847.

Sintpertus Monachus Sanct. Galli.

Scriptit CH. 2. circiter annum Domini 912. sub Cunrado Imperatore.

Albinus Clericus.

S. Galline an alibi, non habeo exploratum. Scriptit CH. 3. An. Dom. 770.

Willelhelmus Abbas Sanct. Galli.

Non est ipse CH. 4. scriptor, sed alius sub ejus disciplina ac imperio Monachus. Vixit, charta teste, A. D. 1288. Videntur Joachimus Vadianus in Catalogo Abbatum, & Johann. Stumpfius Chronic. lib. 5.

Nandcrim Monachus.

Ubi? An S. Galli? Atqui hac acta sunt trans Rhenum Rotuvilæ in Hegovia. An Cella ad lacum interiorē? Ita videtur. Nam monasterium illud à Ratpoto Episcopo exstructum suberat Abbati S. Galli, ut discretis verbis hic scribitur. Nisi illud me movet, quod in superscriptione hujus chartæ Wolaluba noticiam istam fecisse dicatur de Nibalgovva. Qui Comitatus est in Rhætia prima inferiore in consilio Veltkirentis ditionis & Sulcentium Vadutzii Comitum, cui quondam Comites Montfortii, illi qui Langraviatum Rancviliannum nomine Imperatoris an Ducis Sueviæ gubernabant, prædere. Scriptit CH. 5. An. Dom. 857. Richpertus, cujus vicem gerit, videtur fuisse Præpositus Monasterii.

Ernstus Cancellarius Ludovici III. Imperatoris.

Annus in CH. exprimitur. Theotmarus qui fuerit, Abbas an Episcopus, pariter cum ignarissimis scio. *Archicappellanus* tunc temporis dicebatur, qui nunc *Archicancellarius*. Quod officium Archiepiscopi Moguntini tibi suisque successoribus proprium impertaverunt, auctoritate Caroli IV. in Bulla aurea. Sic Ekkehardus junior de casibus Monast. in Salomone: *Grimaldo Abbate nostro Archicappellano ejus juvante Capellanus fit Ludovici Regis*, sc. III. qui fuit avus hujus nostri Ludovici. Pro *Archicappellano* Notkerus Balbulus scribens Luitvardo Vercellenti Episcopo maluit alterum illud usurpare, ad hunc modum: *Nec non & Archicancellario gloriosissimi Imperatoris Caroli*, sc. Cralli. Ut ita *Cancellarius & Capellanus*, *Archicancellarius & Archicappellanus* solo nomine videantur differre, quemadmodum ad Ekkehardum juniorem cap. 11. docuimus. *Rotuvila* non est Erythropolis, ut imperite reddidit Henr. Glareanus, sed vero Balenopolis, *Raathbatt*, quasi βαλενπολις ἢ βαρυνάσις. *Rota*, *Raath*, quæ hodie *Camera: Villa*, *Statt*. Hinc *decisiones Rote*, Italis frequentatæ. Et *Rotuli*, *Rodel*, ex quibus sententiæ judicum recitabantur, Ciceroni in Verrem lib. 3. *tabule publicæ, periculæque magistratuum*. Legitur etiam pro libello supplicis, qui iudicibus offer-

offerretur: & pro omni cuius cuius generis schedula vel codicillo. Quod quia nemo dum, quod sciam, animadvertit, iuvit obiter admonere: simul ut observes antiquitatem Camera Rotwilanæ, quæ Spirensem ipsis pcc. annis & amplius superare vel sola hac ex charta deprehenditur.

Watto Diaconus S. Galli.

Sub Grimaldo Abbate & Cunrado Duce Suevorum scripsit CH. 7. & Ch. 70. A. D. 842.

Theothardus Præpositus S. Galli.

Hic per omnes honoris gradus in Monasterio sub Abbate Hartmoto conscendit. Nam adhuc Monachus privatus Notarii officio functus scripsit CH. 8. Ann. Dom. 849. ubi nomen *Theothardi* fati arguit doctrinæ etiamnum infantiam: itemque CH. 64. An. Dom. 856. vice Cozzolti Diaconi. Triennio post, id est an. Dom. 859. Præpositus factus scripsit CH. 17. vice Remmingii Presbyteri cuius aliquot chartæ apud Schobingeros existant. Dein Decanus subscripsit chartæ 74. An. Dom. 867. & simul Præpositus An. Dom. 869. scripsit CH. 18. Et Portarius denique Ann. Dom. 879. CH. 73.

Ifo Magister & Monachus S. Galli.

De hoc vide quæ annotavimus Tomi superioris part. 2. An. Dom. 909. functus est officio Cellarii in Monasterio, quo tempore simul etiam scholis præerat. Scripsit *Formulas scribendi chartas* pro discipulis suis, quas in primo codicis Epigrammatum Walafridi Strabi Abbatis Augiensis ipsius Isoni manu scriptas habemus. Sunt vero CH. 9. CH. 16. CH. 25. CH. 34. CH. 66. Anno Domini 913. scripsit CH. 84.

Bernhardus Subdiaconus S. Galli.

Scripsit CH. 11. An. Dom. 948. vice Waldonis, quo de infra, sub Cralone Abbate.

Alboinus.

Monachus, ut mihi videtur, S. Galli, sub Iohanne Episcopo Constantiensis & Abbate S. Galli, Carolo M. Imperatore. Scripsit CH. 12. Anno Dom. 771.

Umbertus Canonicus.

Ubi? Chartas scriptas esse in Rhætia Curienti vel ipsa nomina fidem faciunt. An ergo Pugi Collegium Canonicorum? Fere est ut autumem: Nam & in vicis antiquitus Collegia existisse, qui postea in

oppida & civitates excreverint, notius est quam ut exemplis demonstrari debeat. Scripsit CH. 33. An. Dom. 932. & CH. 13. An. Dom. 933.

Mano Diaconus.

Quo locorum, non habeo compertum. Videtur in Rhætia prima inferiori, cuius fuit Comes, qui Curia domicilium habebat, Richuinus sub Pipino Rege Italix. Scripsit CH. 15. Anno Dom. 808.

Risne Subdiaconus S. Galli.

Scripsit An. Dom. 869. CH. 18. vice Folchardi Præpositi, sub Abbate Hartmoto.

B. Norkerus Balbulus Monachus S. Galli.

De hoc vide Ekkehardum juniorem in Casibus Monasterii cap. 1. 2. 3. & seq. & Ekkehardum Minimum in ejus vita. Composuit libros complures, quos in Tomo Franco commemoramus. Scripsit CH. 52. An. Dom. 851. CH. 72. eodem anno, CH. 57. An. Dom. 865. vice Windhardi Monachi, non illius, cuius ope consilio basilica B. Othmari à Gozperto Abbate instituta, ut refert Hepidannus An. D. dcccxxviii. Etenim tempora discordant. CH. 19. scripsit anno Dom. 879. obiit an. Dom. 912. ut Hepidannus in Annalibus & Herimannus Contractus in Chron. scribunt: homo summa senectute, & jam ætate pariter ac multis vigiliis cæcus, ut auctor est Ekkehardus junior. Scripsit & Norkerus Piperisgranum Phyliscus aliquantas chartas, quæ apud Schobingeros superant: Balbuli quidem coætaneus, sed discipulus peritior scribendi clarus.

Ratpertus Monachus S. Galli.

Diximus initio Tomi I. Levita etiamnum scripsit CH. 24. An. Domini 882. Magister Scholæ CH. 20. An. Dom. 902. Nec diu post senectute confectus obiit.

Sigibertus Presbyter S. Galli.

Scripsit CH. 21. An. Domini 914. vice Nordperti, qui & ipse S. Galli Monachus non incelebris fuit.

Herimotus Monachus S. Galli.

Scripsit CH. 22. An. Domini 850. Ex literis apparet, notarium fuisse non è multis, & scribendi peritissimum.

Ruadgangus.

Fuerit ne Monachus, non liquet ex charta. Attamen quando Laici non admittebantur

bantur ad hæc officia, verisimilius est fuisse. Scriptit CH. 23. anno Domini 863.

Wolffozus.

Et hic professionis nomen nusquam expressit. Quia vero Hartmotti, qui Decanus, & tandem Abbas Monasterii, vicem gessit, causa non est cur ambigamus Monachum & ipsum fuisse. Scriptit CH. 83. an. Dom. 837. & CH. 26. an. Dom. 847.

Etcho Archipresbyter & Canonicus Constantiensis.

Ex Illustri Turgoviensium quorundam Comitum familia, auctor atque suavor pacis inter Sanctigallenses Monachos & Canonicos Constantienses constituendæ. Scriptit CH. 28. Anno Domini 879.

Waringisus Cancellarius.

Primus Notarius Monasterii S. Galli, scriptit CH. 43. An. Dom. 761. CH. 44. & item 6. eodem anno. Postea Cancellarius, id est (ut supra docuimus) princeps Scribarum seu notariorum factus, scriptit CH. 29. An. Dom. 773. Et hic omnium primus fuit Monasterii S. Galli Cancellarius, qui quidem cum sibi titulum arrogaverit. Nec post eum quisquam à me lectus, qui idem, sive nolens sive non ausus, usurpaverit, usque tempora Udalrici Baronis à Saxo, Abbatis magnanimi, qui Principis insignia & appellationem primus à Philippo Imperatore Basilicæ impetravit, cunctaque instituit officia, quæ Principis dignitatem sequuntur ac decent.

Andreas Presbyter.

Locus non exprimitur. An Vinnonensis, qui vicus est in Rhætia Curienfis, ubi contractus iste confirmatus? Certe videtur. Nam & sermonis horrida Barbaries, quæ Romanissimum Rhætia primæ ad unguem refert, & nomina quoque propria, hominem Rhætum produunt. Sed & Folchuinus emptor Rangvila ortus in Chartæ dicitur superscriptione. Quæ villa fuit & est in Rhætia prima inferiore, è regione Montisfortis, non procul à Rheno in ejus dextero latere, sedes quondam Lantgravii, id est Comitum Provincialis, cujus Comitatus adhuc reliquæ superant, Judicium Provinciale, quod illic quotannis celebratur, ut in Gloss. ad Tom. 1. diximus. Scriptit CH. 30. An. Dom. 813.

Laveso Presbyter.

In vico Quaradives Rhætia Curienfis. Prout hæ Chartæ scriptæ sunt, video Laicos & homines imperitos, inter se contrarios, fere ad Parochos suos instrumenti conficiendi causa convenisse. Destituebant

tur enim notariis: cujus artis imperiti tum erant Laici; quippe ex qua soli Sacerdotes & Monachi quæritum aucuparentur. Scriptit CH. 31. An. Dom. 846.

Wilimannus Clericus.

In vico Vinnona Rhætia Curienfis, Andree Presbyteri successor. Scriptit CH. 32. An. Dom. 863.

Audo Clericus.

Natione Rhætus, suppresso loci nomine. Scriptit CH. 35. De anno nihil certi liquet, nisi quod circiter DCCXX. vixerit.

Silvester Diaconus S. Galli.

Scriptit CH. 36. Ann. Dom. 742. CH. 37. An. Dom. 744. CH. 38. sine anno & Rege.

Hiringus Monachus & Lector Babinchovenfis.

Scriptit CH. 39. An. Dom. 774. & notabilem CH. 58. An. Dom. 745.

Landarius Presbyter Raudinleimensis.

In Rhætia Curienfis inferiore, ut ex principio chartæ colligitur. Scriptit CH. 40. Anno Domini 752.

Liutfredus Presbyter.

S. Galline an in vico aliquo, non exprimitur. Scriptit CH. 42. An. Dom. 754.

Moathelmus Clericus.

Scriptit CH. 45. Anno Domini 770. Locus Parochialis non exprimitur.

Ufalto Diaconus S. Galli.

Natione Thuregienfis, scriptit CH. 46. anno domini 773.

Emicho.

Quis iste fuerit, aut quinam pagus (quæ vox districtum seu territorium notat) *Purribinga*, seu (ut in charta 87. scribitur) *Burichincas*, æque cum ignarissimis scio: nisi si in Rhætia Curienfis aliquis sit, quod animus auguratur. Scriptit CH. 47. Ann. dom. 805.

Adalhardus Lector S. Galli.

Scriptit CH. 48. an. dom. 795. *Argunæ* (quæ nostrati vulgo *Langenargen*,) trans lacum Potamicum.

Pernegarius Presbyter.

Neque hujus sive monasterium sive Parochia exprimitur. Scriptit CH. 49. ann. dom. 802.

Atto Clericus Augustanensis.

Scriptit CH. 50. Anno Domini 825. *Municium* an est *München*, quod imperiti vocant *Monachium*? Divinet, qui favente utitur Apolline, an *Monachium* in pago Augustoviano situm fuerit.

Ratpertus Conzl.

Non quo nec possum divinare, quid si bi velit vocabulum posterius. Ipse Ratbertus Brisgovienfis fuit. Scriptit CH. 81. An. Dom. 819. & CH. 51. Anno Domini 828. in quibus chartis constanter scriptum est *Bratbertus*, sicut in aliis vetustis codicibus *Heabanus*, *Hradulphus*, *Bratberius*, *Hrichardus*, & id genus similia.

Bebo.

Quia testem se vocat in re, quæ Monasterium non obligat, non videtur Monachus fuisse. Exscriptit tantum CH. 52. quam Nortkerus Balbulus composuit Ann. Dom. 851.

Dodo Monachus S. Galli.

Scriptit CH. 53. sine anno & Imperatore. Quæ negligentia haut raro percepit nostros Monachos. Imperitia ne Legis an incipientia annorum, haut facile dixerim. Certe Lex Alamannorum expressis verbis cavet, ut *scriptura non valeat, in qua annus & dies non ostenditur*, cap. 42. Quod imitatione Juris Civilis est introductum.

Albricus Presbyter S. Galli.

Primum Diaconus scriptit CH. 54. An. Dom. 864. Deinde Presbyter CH. 74. An. Domini. 867. sub Hartmoto Abbate An. Dom. 861. subscriptit CH. 55. officio functus Cellerarii, cum Hartmoto adhuc Decano.

Eccho Monachus S. Galli.

Scriptit CH. 55. An. Dom. 861. Fuit & alius in Monasterio Eccho, qui An. Dom. 909. Editui, teste CH. 75. & Ann. Dom. 913. Decani officio functus, teste CH. 21.

Warimbertus Levita S. Galli.

Scriptit CH. 56. An. Dom. 835. cujus etiam alia apud nos exstant charta.

Aurwinguus Lector S. Galli.

Scriptit CH. 59. Anno Dom. 759. sub Iohanne Pontifice (id est Episcopo) Constantiensis & Abbate Monasterii S. Galli.

Waldo Decanus S. Galli.

Sub eodem Iohanne Episcopo & Abbate, regnante Pipino Crasso, Martelli filio, Rege Francorum, scriptit CH. 60. Ann.

Dom. 760. Fuit & alius Waldo, itidem ut ille, Decanus, sub Ottone I. Imperatore, cujus sit mentio in CH. 11. cujusque vitam perstringit Ekkehardus Junior in Casibus Monasterii cap. 15.

Atto Diaconus S. Galli.

Atto & Atro, sicut *Wato & Watto*, *Hato & Hatto*, indiscriminatim reperitur in chartis & vetustis codicibus. Scriptit CH. 61. An. Domini 771.

Hadupertus Clericus Argunensis.

Scriptit 62. chartam suæ ipsius traditionis, quam de rebus fecit Haddinwillanis & Argunensibus in Algovia ad lacum Brigantium, ubi videtur Parochum egisse, Ann. Domini 771.

Marcellus Monachus S. Galli.

Natione Scotus, Moengal initio dictus, ab avunculo Marco Episcopo, qui Roma rediens ad S. Galli conterranei sui Monasterium, illustri ejus fama perductus, interficere voluit, in Monasterio refugit, & ab ejus nomine *Marcellus* nuncupatus, ne scribit Ekkehardus Junior in Casibus cap. 1. & seq. In Schola Claustrali collega fuit Nortkeri Balbuli, quum Ifo Magister Canonice præflet. Scriptit CH. 63. An. Dom. 847. exstat penes nos ejusdem Homilia scholastica in Lectionem Evangelicam, quam videtur discipulis suis in scholae recitalle.

Cozpertus Diaconus S. Galli.

Scriptit CH. 65. (ubi *dyperius* & ex vulgi Alamannico usu legitur *Cozpreht*) An. Dom. 829. Fuit & alius Cozperus Monachus, qui sub Grimaldo Abbate Camerarius subscriptit CH. 78. sine anno, & sub eodem Præpositus Monasterii chart. 72. An. Dom. 851. itemque CH. 73. An. Dom. 879. in qua, similiter in superiori 78. scribitur *Cotabertus*. Denique sub Salomone Abbate Portarius subscriptit chartæ 75. An. Dom. 909.

Wenilo.

Scriptit CH. 68. Ann. Dom. 803. sub Aeginone Episcopo Constantiensis & Werdone Abbate S. Galli. Professionis suæ nomen non expressit, neque locum contractus. Fuit Bertholdus iste Comes Barenfis, qui Comitatus hodie Sulcenfium Comitum est possessio.

Ruoco Laicus Lector S. Galli.

IN Monasterio duum generum Presbyteros, Diaconos, Lectores, &c. fuisse, jam olim observavit Vadianus, quem videlicet. I. Fori alios vocabant *Laicos*, alios *Professos*. Illi

Illi extra Monasterium in domo separata, Sed tamen contigua, habitabant; ab Alamannis appellati *Leyenpriester*: hi Monachi erant. Ex illo genere fuit Ruodo iste, & quem primo Tomo dedimus; Cunradus Presbyter S. Othmari. Scripsit CH. 69. An. Dom. 784. sub Iohanne Episcopo & Abbate. Qui signavit *Agino* live *Agino* (ut in aliis chartis) *Presbyter*, postea evedus est in Pontificatum Constantiensis, simul in vator atque incubator Abbatiae S. Galli eam per vim tenuit, ut scribit Ratpertus de cassib. cap. 4.

Otine.

Non quidem nomen expressit professionis; fuisse tamen Monachum S. Galli nihil magis ambigo; quam Grimaldum, qui signavit, Abbatem. Numquam enim permisisset Monachi, ut alius messim metere in suo agro. Scripsit CH. 71, ann. Dom. 851.

Purgolfus Monachus & Subdiaconus S. Galli.

Scripsit CH. 73. anno Domini. 979. & CH. 79. anno Dom. 980. Cunzo & Erphricus, qui has chartas conscribi mandaverunt, ex illultri familia Comitum Montisfortis fuisse, sub quorum dominio etiamnum Comitatus Tetinangelis, in proprietate Iohannis Comitiss & S. Casareæ Majest. Consiliani, hereditas trium ejus filiorum, Hugonis, Hermanni & Iohannis. Unde stemmatis hujus antiquitas debet intelligi, quod ipsos septingentos annos feudatarius fuit Monasterii S. Galli.

Ripertus Presbyter S. Galli.

Sive *Richpertus*, scripsit CH. 75. anno Dom. 909. Fuit autem & alius Richpertus in Monasterio, qui Praepositus subscripsit CH. 71. anno Dom. 851. & Sacramentarius CH. 18. anno Dom. 869. *Tuotilinus*, qui nostram hanc chartam signavit, Hospitarius, est Tuotilo ille clarissimæ famæ Monachus, cujus res gestas describit Ekkehardus Junior, in de Cassibus cap. 3. & Ekkehardus Minimus in vita Norckeri.

Abo Presbyter & Monachus S. Iohannis.

Apu d Sarunetes in Alpium Toggiarum Monasterio, cujus Abbas fuit Emezo istis. Scripsit CH. 76. anno Domini 900. *Iohanneswilare*, vulgo *Jonsehwil*, in Turgovia superiori situm est, cujus incolæ à nobis Abbatiscellani nominantur. Ex hac autem Charta discimus, Monasterium S. Iohannis inde ab initio sub potestate Abbatis S. Galli existisse, cui hodieque manet subiectum, & Abbatis vicem Monachus S. Galli gerit, quem Praepositum nonnulli, quidam Vicarium appellant.

Hamedeus Clericus Nibalgavensis.

Scripsit CH. 77. anno Domini 766. ante *Gozpertum Praesidem*, hoc est, Lantgravium, uti supra commemoravimus, qui Ranckwilæ *malis*, id est iudiciis, nomine Imperatoris praestabat.

Rimidingus Presbyter S. Galli.

Scripsit CH. 78. anno Domini 870. In charta 17. quæ ipsius vicem scripta est à Theothardo Praeposito, anno Domini 859. corrupte (opinor) scribitur *Remmingus*; melius in charta 28. quam anno Domini 879. signavit, *Rimedingus*.

Notpertus Abbas S. Galli.

Scripsit CH. 86. anno Domini 161. super fundatione Ecclesiae suæ Abbatellanz. Hujus vitam perscripsit Ekkehardus Junior in Cassibus, & Iohannes Stumpsius Chronicon. lib. 5. Videndi Cunradus Faberianus & Ioach. Vadianus in Catalogis Abbatum.

Hupertus Presbyter S. Galli.

Scripsit CH. 87. anno Domini 773. sub Carolo Magno Imperatore, cujus tamen nomen ab oscitante librario fuit omisium.

Vauco Rhaetus Cancellarius.

Umsfredi Comitiss Rhatiarum, scripsit CH. 99. anno Domini 807. in *curte ad Campos*, id est, Maiefeldi (quod est oppidum in Rhætia Curienfi) ubi quondam singulis annis in mense Majo sub tiliis in campis apertis missi (placet docendi causa vocem illius ætatis usurpare) Regum Francorum & Imperatorum Romanorum malos publicos celebrabant. Unde & nomen invenit oppidum illud. Nam *Maiefeld*, Latinis (quorum lingua populus ille tunc utebatur) est, si interpreteris, *Maircampus*. Quo nomine ipse quoque conventus annuus *Scabinorum*, live iudicium, nonnumquam intelligitur, nisi quod eo in significatu, fere *Magiscampus* scribatur. Remmingus Praepositus monstruosus adhuc in Excerptis Chronicis pro conventu Imperiali seu Comitiss usurpat, tralatione à more illo petita. Qua de re in Francicarum rerum Scripturis.

Hucusque Scriptores Chartarum & instrumentorum exsecuti sumus: Nunc, qui restant, reliquos Auctores eadem tela perrexamus.

Ioachimus Vadianus, Cos. Sun&gallenfis.

Ejus laudes pleno ore decantantur, Arbogastus Strubius Glaronensis, Conradus Grebelius Tigurinus, Theodorus Beza Vezelius

zelus in Epigrammat. Nicolaus Reufnerus in Iconibus: Stumpfius, Kelslerus, Bullingerus, in Chronicis: Huldricus Zuinglius non semel in suis operibus: & passim viri doctissimi quique. Vitam ipsius actam libro primo de Viris illustribus Helvetiorum exsecuti sumus, quos propediem, si vita & otium contigerit, affectuosam dabimus effectos. Interim vide quæ supra Tom. 1. & infra Tom. 3. annotavimus.

Rabanus Maurus Abbas Fuldenfis, & Archiepiscopus Moguntinus.

Vetus & illustri fama de sanctitate, virtute ac eruditione huius Episcopi fines Imperii Romani peragravit, adeo ut vita sanctissime honestissimeque acta cum in Concilio celestium collocarit, in astra sublaturi. Res ejus divinis laudibus ornarunt, studium præferunt artium & doctrinam, Auditor Annalium Fuldensium locupletius nuper à Frëhero nostro editus, Ann. D. 844. (quem secuti sunt Sigebertus Gemblacensis, Marianus Scotus, Lambertus Schafnaburgensis in Chronicis & Vincentius Belvacensis lib. 25. Speculi cap. 28.) Otilo Abbas Cluniacensis sermone de laude S. Crucis, Trithemius Abbas Spanheimensis libro de Illustribus viris Germaniæ, & libr. de Scriptoris Ecclesiasticis, Jacob. Wimpfelingius in editione librorum de cruce, Ioann. Aventinus lib. 4. Conradus Gese-nus in Bibliotheca, Ioann. Balzus de Scriptoris Angliæ, Arnoldus Wion lib. 5. Cæsar Baronius Tom. 10. Annalium. Historiam ejus ex Rudolpho Presbytero, vetusto Scriptore, diligenter & accurate conscripsit idem Trithemius lib. 2. (3. habet Serarius) qui MS. alicubi asservantur; è variis autem & dispersis auctoribus Caspar Bruchius Catalogis Episcoporum Germaniæ, Petrus Merlaeus lib. de Episcopis & Archiepiscopis Germaniæ, Iohannes Latomus Decanus Francofurtensis, Catalogo Episcoporum Moguntinensium, qui apud nos exstat MS. & denique Nicolaus Serarius Societatis Moguntinæ Theologus, in Moguntiacar. rer. lib. 6. ubi & opera ejus omnia singulatim commemorat, quibus nunc & hos duos per me licebit. addas. Vitam humanam reliquit Ann. Dom. 756. 6. Cal. Novembri.

WALAFRIDUS STRABUS, ABBAS AUGIENSIS.

Rabani Mauri in monasterio Fuldenfi discipulus & auditor, hos duos libellos ex magistris & Doctoris partim ore exceptis, partim schedis exscripsit Anno ætatis sue 18. carmine reddidit *Visionem Wettini Monachi*, ab Hiltone Episcopo Basiliensi & Consiliario Caroli M. perscriptam, quam, Deo favente, inter Scriptores rerum

Francicarum videbimus. Abbas fama ingenii & doctrinæ electus, quum provinciam commendatam pie admodum gubernaret, & ad studia intentum animum tamquam arcum (ut de Appio loquitur Cicero) haberet veluti inutilis, & qui res Monasterii dilabi pateretur, à fratribus pulsus est in exilium, ut non obscure ipsemet scribit in carmine quodam ad Imperatorem, quod apud nos cum exstitit ejus epigrammatis aliter M.S. Eadem invidia apud Fuldenfes laborabat magister ejus Rabanus, cui & ipsi Abbatia à fratribus fuit abrogata. Ejectus ita Walafridus (cui ab oculorum vitio Strabibi vel Strabonis nomen inditum) Fulden- se repetiit Monasterium, ubi sub Rabano tatiore vixeret vitam. Quo in exilio aut vehementer animi fallor aut Glossam ordinariam, quæ nescio qui *Straboni Anglica* adscribitur, & Annales Fuldenfes, quos *Utopico Strabo Fuldenfi* tribuit Trithemius, instituit simul & perfecit. Trithemii verba in lib. de illustribus viris Germaniæ, hæc sunt: *Strabus Monachus Fuldenfis, Rabani supra dicti Abbatis quondam discipulus & notarius, vir certe ipse doctissimus, & tam in divinis scripturis quam in secularibus literis ad plenum instructus, Theologus, Philosophus, & Poeta celeberrimus, ingenio promptus & clarus eloquio. Scripsit nonnulla in sacris voluminibus opuscula, quibus memoriam sui posteritati commendavit. Sed pauca eorum ad notitiam meam pervenerunt. Feruntur autem præcipue commentariorum in Genes. lib. 1. in Exodum quoque lib. 1. in Leviticum lib. 1. & alia multa. Iste Strabus vir studiosissimus, Glossam, quam Magistralem sive Ordinariam vocant, super totam Bibliam primum comportavit ex dictis Sanctorum Patrum: quam alii postmodum adiunctis quibusdam ampliarunt. Claruit sub Ludovico & Lothario Imperatoribus, anno Domini DCCCLX. Idem de Scriptoris Ecclesiasticis: Strabus Monachus Fuldenfis, natione Theutonicus, Rabani Abbatis quondam auditor & scriba, vir in divinis Scripturis eruditus, & in studiis secularium literarum nobiliter doctus, ingenio subtilis, & clarus eloquio. Scripsit in sacris voluminibus expositis non pauca opuscula, in quibus se virum doctum exhibens, nomen suum cum gloria transmissit ad posterum. Imitatus itaque magistrum suum Rabanum Abbatem scripsit in Genes. l. 1. in Exodum lib. 1. in Leviticum lib. 1. Libri Levitici brevius, & alia multa. Hic denique Strabus Glossam, quæ Ordinaria nunc dicitur, super totam Bibliam ex dictis Sanctorum Patrum primum comportasse memoratur,*

moratur. *quam alii multis postmodum ad quibus sententia Patrum ampliarunt.* Claruit sub Ludovico Imperatore, anno Domini 840. Idem in Chronico Hiltaugensi, sub anno DCCCXLVII. Strabo Monachus Fuldenfis, Rabani auditor & scriba, visum claruit temporibus. Qui multa & varia scripsit, sicut in aliis libris de Scripторibus editis declaravimus. Ille Fuldenfis Monasterii Chronicam inchoavit, quae per alios succedentes continuata, non parvum nobis in editione huius operis iuvamen praestitit. Haec ille. Iohannes Latomus Catalogo Episcoporum Moguntinensium in Regeberto: Walafrido Strabo Abbas S. Galli hac aetate, id est circa annum 700. scripsit ad Regenbertum Patrem, quem hunc Episcopum fuisse puto. Exstat opus Tomo 4. Bibliothecae Patrum, de Exordiis & incrementis Rei Ecclesiasticae, &c. Nicol. Serarius Meguntiaci, rer. lib. 20. cap. 19. Sed reclamant annorum ratio: Walafridum enim illum Trithemius, alique omnes fuisse ajunt Rabani discipulum. At Rabanus multo post haec Richberti, imo & S. Bonifacii tempora exiit. Quomodo igitur discipulus ante magistrum annis tot fuisset, libroque tam eruditos scripsisset? In eodem errore, praeter illos quos Tomo primo memoravimus, versantur Gieserus in Bibliotheca, Surtius de Probatis Sanctorum vitis Tom. 5. Marginus de la Bigne in Bibliotheca Patrum, Ioh. Iacobus Frisius part. 2. Bibliothecae. Ioannes Lelandus Trithemianis verbis haec subiicit: *Scripsit praeterea in Numeros, in libros Regum 4. in Judith, Hester, Sapientiam, Ecclesiasticum, Hieremiam, Machabeos, Acta Apostolorum, Apocalypsim. Ad Ludovicum Caesarem lib. 1. De Officiis Ecclesiae lib. 1. Chronicon etiam scripsit lib. 1. in Deuteronomium lib. 1. & alia.* Claruit anno Dom. 840. Haec ille. Chronicon hoc persuasus aliquando existimavi esse Annales illos Fuldenfes sub Rabano Mauro scriptos, quos P. Pithaeus primum, nuper locupletiores Marq. Freherus edidit. Videamus. Nam Trithemii verba ad eam me opinionem perduxerunt. Illud quidem apud me certum exploratumque est, amoenissimum illum Hortulum, Grimaldo Abbati nostro inscriptum, qui anno Domini 841. a Ludovico juniore Monasterio praefectus, huius nostri esse Walafridi, vulgo nescio cuius Strabi Galli nomine proscriptus, qui nequiquam in Gallia ab Ioh. Atrociano ejus interprete quaeritur. Princeps edidit Joach. Vadianus cum praefatione, in qua & ipse, quemadmodum communi fama at-

que lectione accepit, S. Galli Abbatem & civitatis suae Principem fuisse existimavit. Quem errorem postea certior ex Annalibus factus in Antiquitatum libris emendavit. De qua vulgi fama ita ad me in suis literis Jodocus Metzlerus monasterii Suprior: *Strabo Augiensis idem est cum Walafrido Abbate.* Walafridus enim proprium, Strabo autem ab oculorum vitio cognomen est. Eum Trithemius lib. 2. cap. 35. Abbatem S. Galli facit: sed passim ei reclamatur, & merito. Nam illud manifestissime falsum esse, evincitur ex vita S. Galli. Audivi tamen ex eruditioribus aliquibus nostris Patribus, quod ex Decano S. Galli Augie sit creatus Abbas. Quidquid sit, quia id satis certum non est, temere nihil assero. Haec de Walafrido Strabo eo fusius exequenda duximus, quo plures haecenus in errorem pellexerunt. Et quae quatuor utque ficticiis Strabis tributa, ea unus Walafridi esse tum argumentis & annorum rationibus, tum auctoritate virorum doctorum luculenter (opinor.)

Ut contra si quis sentit, nihil aint, ait in regemina Volcatius Sedigitus.

Ruodepertus Magister & Monachus S. Galli.

DE hoc praeter nomen nihil ad nos pervenit. Nec adeo mihi videbatur scriptor idoneus, qui vel numerum faceret in his Antiquitatibus. Vicit tamen Freheri nostri auctoritas, qui vel sola Alamannicorum verborum expositione delectatus minime respondendum auctorem censuit. Sunt autem formulae conferendi epistolae, quas discipulis suis in schola didavit.

Kero Monachus S. Galli.

Interpretatio haec non quidem eo ordine percripta est in vetustissima illa membrana, quae S. Galli in Bibliotheca D. Magni asservatur, in quem nos eam commodioris usus causa redegitus, sed *in alia* *disposita* & confusum, ut quaeque vox prima occurrit in Regula, ita explicatur. Scripsit praeterea Confessionem fidei eodem Alamannico sermone, & brevem Expositionem in orationem Dominicam. Uterque libellus exstat in Bibliotheca Schobingerorum S. Galli, commendabiliores antiquitate verborum, quam intellectus facilitate. Floruit sub Pipino Caroli M. patre & S. Othmaro Abbate, quando nimirum ex cella S. Galli instituta Abbatia, & oblata D. Benedicti Regula, quam iste videtur barbaris nec linguae Latinae admodum peritis Monachis interpretandam suscepisse.

CATA-

CATALOGUS NOMINUM ALAMANNICORUM.

Hujus Catalogi auctor & collector ignoratur. Quisquis fuit, scribendi simul & pingendi pericissimus fuit. Ea est membranz elegantia, caliterarum conformis ductio, ea denique picturarum, quibus, ceu sementis areolæ, nominum ordine includuntur, delectabilis varietas. Hic quondam fuit in Monasterii peculio, nunc Schöbingerorum est hereditas, haut scio an ab Vadiano relicta. Nam codicem vidisse, ex libro ejus secundo potest evinci, ubi de nominibus veterum Alamannorum de industria differit. Vidit eundem quoque, integrumque exinde caput confecit Iohan.

Stumpsius Chronior. lib. 4. Quærat autem quispiam, cui bono esse possit, aut quid tandem nomina ita calluisse referat? Multum, mi homo: vel id in primis, ut qui hæc viri an feminae essent, ignorabantur, eos tu nunc quæas internocere. Qua in re sæpe ab Historicis & Antiquariis peccatum. Præterea quum multa non raro nomina ex diversis inflexionibus diversarum quoque appellationum & originum putarentur, ea nunc paria eademque esse hic te Catalogus docebit.

Ethæc de istis.

LEX ALAMANNORUM

Quæ temporibus Hlodbarii Regis cum Principibus suis, id sunt XXX. tribus Episcopis, & XXXIII. Ducibus, & LXX. Duobus Comitibus vel cætero Populo constituta est.

CAPITULUM I.

De liberis qui res suas ad Ecclesiam Dei tradunt.

Si quis liber res suas vel semetipsum ad ecclesiam tradere voluerit, nullus habeat licentiam contradicere ei, non Dux, non Comes, nec ulla persona, sed spontanea voluntate liceat Christiano homini Deo servire, & de propriis rebus suis semetipsum redimere. Et qui voluerit, hoc facere, per certam de rebus suis ad ecclesiam, ubi dare voluerit, firmitatem faciat, & testes VI. vel VII. adhibeat, & nomina eorum ipsa carta contineat, & coram sacerdote, qui ad ecclesiam deservit, super altare ponat, & proprietates de ipsis rebus ad ipsam ecclesiam in perpetuum permaneat. Et si aliqua persona, aut ipse qui dedit, vel aliquis de heredibus ejus ipsas res de illa ecclesia abstrahere voluerit, vel aliquis homo qualiscumque persona hoc præsumpserit facere, & effectum quem inchoavit non obtineat, & Dei judicium incurrat, & excommunicationem sanctæ Ecclesiæ, & multam quam carta continet persolvat, & res illas ex integro reddat, & fructum in publico solvat, sicut Lex habet.

CAPIT. II.

De liberis qui res suas ad Ecclesiam Dei tradunt, & in beneficium sub usufructuario accipiunt.

Si quis liber res suas ad ecclesiam dederit, & per cartam firmitatem fecerit, sicut superius dictum est, & posthæc a pastore

Tom. II.

ecclesiæ per beneficium suscepit ad vitalem necessitatem conquerendam debus vitæ suæ, & quod spondit persolvat ad ecclesiam censum de illa terra, & hoc per epistolam firmitatis fiat, ut post ejus discessum ullus de heredibus non contradicat. Et si contigerit, ut post mortem ejus, qui dedit illas res, filium relinquit, forsitan ipse filius vult dicere, quod hereditas paterna sibi sit legitima ad possidendum, & pater ejus non dedisset, nec firmitatem fecisset, non liceat ei jurare, sed ipsa carta quam pater ejus fecit præsens veniat, & illi testes qui manus suas in cartam miserunt, una cum Presbitero ecclesiæ, sicut Lex habet, ita testificentur, quod ipsi ad præsens fuissent, & oculis suis vidissent, & auribus audissent, quod pater ejus illas res ad ecclesiam dedisset & cartam fecisset, & illos ad testes ad vocasset, hoc per sacramentum dicant, quod nos veri testes sumus. Posthæc pastor ecclesiæ res suas possideat, & ille præsumptor, qui contraxerat, illam multam quam carta continet ad ecclesiam persolvat. Si autem illa carta aut aserit aut perditâ fuerit, quam ille homo fecit, tunc liceat illi heredi cum testibus nominatis quinque ipse sit sextus, in ipsa ecclesia jurare, quod pater ejus nec cartam fecisset, nec ad illa loca sancta dedisset, & si hoc præsumpserit facere, illas res possideat.

CAPIT. III.

De liberis & servis qui ad Ecclesiam confugiunt.

Si quis homo aliquem persequens fugitivum aut liberum aut servum, & ipse inter januas ecclesiæ confugerit, nullus

B 2

habeat

habeat potestatem per vim abstrahendi de ecclesia, nec eum infra januas ecclesiæ occidendi, sed ex timore Dei honorem ecclesiæ impendat, & sacerdotem ecclesiæ interpellat, pro servo suo roget sibi eum reddere, & donec legitimum vuadium, ut illam culpam illi servo concessam habeat. Tunc ille Presbiter reddat in pace servum domino suo. Si autem Presbiter neglexerit reddere aut contraxerit illum, servum apud se illum contineat, & curam de illo habeat, ut exinde fugitivus non evadat. Et si evaserit, ille Presbiter sine ulla dilatione perquirat & domino restituat: & si ipsum invenire non potuerit, similem ipsius, aut pretium pro eo solvat. Si autem vi abstraxerit, & injuriam ecclesiæ fecerit, componat decem & octo solidos ad ecclesiam, & fredum solvat in fiscum sexaginta solidos, quia contra legem fecit, & ecclesiis honorem non impendit, & Dei reverentiam non habuit, & ut alii cognoscant quod sit timor Dei in Christianis & honorem ecclesiis impendant.

CAPIT. IIII.

De liberis qui infra januas Ecclesiæ interfecisti fuerint.

Si quis liber liberum infra januas ecclesiæ occiderit, cognoscat se contra Deum injuste fecisse & ecclesiam Dei polluisse, ipse ecclesiæ quam polluit Lx. solidos componat, & fiscus fredum adquirat: parentibus autem legitimum Werigeldum solvat.

CAPIT. V.

De raptoribus qui de Ecclesiis aliquid vi abstraxerint.

Si quis autem raptor ecclesiæ commendatas res alicujus infra januas ecclesiæ vi abstraxerit & tulerit, homini cujus fuerant, sicut Lex habet, ita solvat, injuriam autem ecclesiæ, quam per raptum fecit, decem & octo solid. componat.

CAPIT. VI.

De liberis qui de Ecclesia aliquid furaverint.

Si qui res ecclesiæ furaverit & convictus fuerit, ut solvatur, unicuique rei quam furavit tres novigeldos solvat, aut servum, aut ancillam, aut bovem, aut caballum, aut quaecumque animal vel ceteras res, quæ ad ecclesiam Dei pertinent. Si post furtum in ventus fuerit, ita solvatur superius scriptum est: si autem negare voluerit, secundum qualitatem pecuniæ ita juret cum suis sacramentalibus in ipso altare, sui res furtivas abstulit, coram sacerdote

vel ministro ejus quem pastor ecclesiæ iusserit audire sacramentum.

CAPIT. VII.

De liberis qui servum Ecclesiæ occiderunt.

Si quis servum ecclesiæ occiderit, in triplum componat, sicut solet servus Regis ita solvatur, id est LXV. solid. Et si eum rapuerit contra legem & vendiderit extra provinciam, tripliciter eum componat. Et si eum furaverit aliquis, in capite semper consimilem restituat, si ipsum invenire potuerit. Alius autem medietatem in auro valente medietatem cum quale pecunia habet, solvat.

CAPIT. VIII.

De colonis Ecclesiæ occisis.

Quicumque liberum ecclesiæ, quem colonum vocant, occiderit, sicut alii Alamanni ita componatur.

CAPIT. IX.

De eo qui in curte Episcopi armatus ingreditur.

Si quis in curtem Episcopi armatus contra legem intraverit, quod Alamanni hasterhandi dicunt, X. & VIII. solid. componat: si infra domum intraverit, XXX. & VI. solid. componat.

CAPIT. X.

De eo qui in Presbyteri curtem armatus ingreditur.

Si autem in Presbyteri curtem, qui in parrochia positus est ab Episcopo, contra legem armatus intraverit, sicut superius diximus, sicut solet aliis Alamannis componere, ita Presbytero tripliciter componat.

CAPIT. XI.

De his qui Episcopo aliquam injuriam fecerint.

Si quis Episcopo aliquam injuriam fecerit vel plagaverit vel sustaverit vel manaverit, omnia tripliciter componantur, sicut ceteri parentes ejus compositionem habebunt: ac si melius dicamus, sicut & Ducem ita in omnibus eum componat. Et si occisus fuerit, sicut & illum Ducem ita eum solvat aut Regi aut Duci aut ad Ecclesiam ubi pastor fuit.

CA.

CAPIT. XII.

De his qui Presbitero parrochiano injuriam intulerint.

Si quis Presbiterum parrochianum injuriaverit aut fustaverit aut mancaverit, vel qualemcumque ei injuriam tulerit, in triplum componatur, & si eum occiderit, DC. solidi. eum solvat aut ad Ecclesiam ubi servivit, aut ad Episcopum, de cujus parrochia fuit.

CAPIT. XIII.

De his qui Diacono aliquam injuriam fecerint.

Si quis Diacono, qui evangelium coram Episcopo legit & revestitus ante altare officio fungitur, si quis autem ei aliquam injuriam fecerit, vel eum fustaverit, vel plagaverit, vel mancaverit, tripliciter componatur: & si eum occiderit, CCC. solidi. componat.

CAPIT. XIV.

De his qui Monacho aliquam injuriam intulerint.

Monachus autem, qui sub regula in monasterio conversatus fuerit, & ab aliquo aliquas injurias, sicut superius diximus, passus fuerit ita ut Diaconus similiter componatur.

CAPIT. XV.

De his qui Clerico aliquam injuriam fecerint.

Clerici autem, sicut ceteri parentes eorum, ita componantur. Si autem clericus, qui in gradu in ecclesia publicam lectionem recitat, vel gradale vel alleluja coram Episcopo in publico cantaverit, aliquam injuriam passus fuerit, sicut superius diximus, componatur, quomodo parentes ejus componuntur, & tertia pars super hac addatur in compositione.

CAPIT. XVI.

De liberis, qui ad Ecclesiam dimissi sunt, si occidantur.

Liberi, qui ad ecclesiam dimissi sunt liberi vel per cartam libertatem acciperunt, si occidantur, LXXX. solidi. solvantur ecclesie vel filiis ejus.

CAPIT. XVII.

De ancilla libera dimissa si postea servo seconjuxerit, & de Alamanna que servo nupserit.

Si ancilla libera dimissa fuerit per cartam aut in ecclesia, & posthac servo nupserit ecclesie, ancilla permaneat. Si autem libera Alamanna servo ecclesie nupserit, & servi-

leopus ancillae contradixerit, abscedat. Si autem sibi filios vel filias generaverit, ipsi servi & ancillae permancant, potestatem ad exeundum non habeant. Illa autem mater eorum, quando exire voluerit, ante tres annos liberam potestatem habeat. Si autem tres annos induraverit opus ancillae, & parentes ejus non exadoniaverint eam, ut libera fuisset nec ante Ducem, nec ante Comitum, nec in publico mallo transactis tribus Kal. Marcias, posthac ancilla permancat in perpetuum, & qui ex ea nati fuerint servi & ancillae sint.

CAPIT. XVIII.

Ut nullus laicus rem Ecclesie absque carta praesumat possidere.

Res ecclesie de laicis absque carta nullus praesumat possidere, & si cartam non ostenderit quod comparasset a pastore ecclesie, possessor semper ad ecclesiam petteneat.

CAPIT. XIX.

Ut presbiter res vel mancipia Ecclesie potestatem vendendi non habeat.

Nullus Presbiter nec aliquis pastor Ecclesie potestatem habeat vendendi ecclesiasticam terram, nisi contra aliam terram; nec mancipium, nisi alium mancipium recipiat. Et si concambium fecerit, aut de mancipio aut de terra, semper epistulam firmitatis faciat, ut contentio non fiat, nec ecclesia perdat quod legitime possidere debeat.

CAPIT. XX.

De his qui Ecclesie servum aut ancillam susceperint fugitivos.

Si quis mancipium ecclesie, aut servum aut ancillam, fugitivum susceperit, & post requisitionem aut ipse Presbiter requirat, aut miles ejus legitimus, & ille neglexerit reddere & contra legem antesteterit, sicut solet aliis Alamannis componere, ita & tripliciter componat, & quicquid ecclesie contra legem fecerit omnia tripliciter componat, sicut lex habet.

CAPIT. XXI.

Qualiter servi Ecclesie tributa solvere debeant.

Servi enim ecclesie tributa sua legitime reddant quidem scelas de cervisia, porcum valentem tremisse uno, panem modici duo, pullos quinque, ova viginti. Ancillae autem opera inposita sine neglecto faciant, servi dimidium sibi & dimidium in domino coaratum reddant, & si super hac est

sicut servi ecclesiastici ita faciant, tres dies
sibi & tres in dominico.

CAPIT. - XXVI.

CAPIT. XXII.

*De servis Ecclesiasticis si ad
Episcopum aut ad iudicem suum
venire dispe-
rint.*

Liberi autem Ecclesiastici, quos colo-
nos vocant, omnes sicut & coloni Regis
ita reddant ad ecclesiam. Si quis legiti-
me tributum antefecerit, per iustionem
iudicis sui sex solidis sit culpabilis. Et
opera quæque inposita ei fuerint, secun-
dum mandatum aut quomodo Lex habet,
si non adimpleverit, sex solidis sit culpa-
bilis. Et si sigillum aut signum quale-
cumque iudex per iustionem domini sui
transmiserit, & eum venire iusserit aut
ambulare in aliquam utilitatem, & ille ne-
glexerit, sex solidis sit culpabilis. Si au-
tem sigillum Episcopi neglexerit aut ad
veniendum aut ad ambulandum ubi ius-
serit, duodecim solidis sit culpabilis.

CAPIT. XXIII.

*De eo qui mortem Ducis consi-
liatus fuerit.*

Si aliquis homo mortem Ducis consi-
liatus fuerit, & inde convictus fuerit,
aut vitam perdat aut se redimat, sicut
Dux aut Principes populi iudicaverint.
Et si jurare voluerit, cum duodecim no-
minatis iuret in Ecclesia coram Duce aut
quem ille miserit.

CAPIT. XXIV.

*De homine qui gentem extraneam
infra provinciam invitave-
rit.*

Si homo aliquis gentem extraneam in-
fra provinciam invitaverit, ut ibi præ-
dam vastent hostiliter vel domos incen-
dant, & de hoc convictus fuerit, aut vi-
tam perdat aut in exilium eat, ubi Dux
miserit, & res ejus inficiuntur in pu-
blico.

CAPIT. XXV.

*De his qui in exercitu litem
commiserint.*

Si quis in exercitu litem commiserit,
ita ut cum clamore populus concurrat
cum armis, & ibi pugna orta fuerit inter
proprium exercitum, & aliqui ibi occisi
fuerint, ipse homo qui hæc commisit aut
vitam perdat aut in exilium eat, & res
ejus inficiuntur in publico: & illi alii, qui
ibi aliquid commiserunt aut fecerunt, o-
mnia sicut Lex habet tripliciter solvant.

*De his qui in exercitu aliquod
furtum fecerint.*

Si quis in exercitu, ubi Rex ordina-
verit, aliquod furtum fecerit, novem vi-
cibus novigeldos solvat quicquid invola-
tus fuerit. Si autem Dux exercitum ordi-
naverit, & in illo fisco aliquid furave-
rit, tres novigeldos solvat, & si jurare
voluerit, secundum qualitatem pecunie
juret.

CAPIT. XXVII.

*De eo qui Sigillum aut manda-
tum Ducis neglexerit.*

Si quis sigillum Ducis neglexerit aut
mandatum vel signum qualecumque quod
mandaverit, duodecim solidis sit culpa-
bilis, & si negare voluerit quod ad illum
nuntius non pervenisset, cum quinque no-
minatis juret, si eum sacramentum Do-
minus præbere voluerit. Si autem sigil-
lum Comitum neglexerit vel mandatum,
cum sex solidis componat. Si autem cen-
tutionis sigillum aut mandatum neglexe-
rit, tribus solidis sit culpabilis: aut si ne-
gare voluerit, quod ad illum nuntius non
pervenisset, secundum quod debuit sol-
vere, ita juret.

CAPIT. XXVIII.

*De eo qui in curte ducis homi-
nem occiderit.*

Si quis in curte Ducis hominem occi-
derit aut illic ambulantiem aut inderever-
tentem, triplici vvergelde cum solvat
propter hoc, quod præceptum Ducis trans-
gressus est, ut unusquisque homo pacem
habeat ad dominum suum veniendo & de
illo revertendo, & nullus præsumat ho-
minem de Duce venientem aut ad illum
ambulantiem in itinere inquietare, quam-
vis culpabilis sit, & si præsumperit, qui-
cquid ei fecerit aut occiderit aut ille vivens
evalerit aut placatus fuerit, semper tripli-
citer componat, & si ad Comitem per-
rexerit, & ibi vel occisus vel placatus fue-
rit, ille qui hoc fecit, omnia tripliciter
componat.

CAPIT. XXIX.

*De eo qui missum Ducis infra
provinciam occiderit.*

Si quis missum Ducis infra provinciam
occiderit, tripliciter cum solvat, sicut Lex
habet; si negare voluerit, quod non fe-
cisset, sicut Lex habet, ita juret cum XII.
nominatis & aliis XII. electis.

CA.

CAPIT. XXX.

De eo qui in curte Regis furtum commiserit.

Si quis in curte Regis furtum alicui fecerit, dupliciter conponat cui furtum fecit, & LX. solid. pro fredo in publico solvat. Si servus alienus hoc in curte Ducis fecerit, dominus ejus aut redimat eum quantum valet, aut ipsum reddat.

CAPIT. XXXI.

De eo qui res Ducis furaverit.

Si quis de rebus, quæ ad Ducem pertinent, aliquid furatus fuerit, ter novigeldos conponat, & ibi fredo non reddat, quia res dominica sunt, & tripliciter conponuntur.

CAPIT. XXXII.

De feminis quæ in ministerio Ducis sunt.

Si feminis: quæ in ministerio Ducis sunt, aliquid contra legem factum fuerit, qui hoc fecerit omnia tripliciter eis conponat, quod aliis Alamannorum feminis simpliciter componere debeat.

CAPIT. XXXIII.

De eo qui præsumpserit infra provinciam res Ducis hostiliter invadere.

Si quis præsumpserit infra provinciam hostiliter res Ducis invadere, & ipsas talare, & posthæ convictus fuerit, quicquid ibi tullutum fuit, mancipia, pecunia, omnia tripliciter restituat, & insuper vveregeldum suum Duci conponat, quia contra legem fecit. Et quanti liberi sunt illum secuti, & ibi raptores fuerunt, & inde convicti fuerint, unusquisque LX. soli d. Duci conponat, & quicquid ibidem tulit, semper tripliciter restituat.

CAPIT. XXXIV.

De filio Ducis qui contra patrem suum surrexit.

Si quis Dux habet filium contumacem, & malum, qui rebellare conetur contra ipsum patrem suum per stultitiam suam, vel per consilium malorum hominum, qui volunt dissipare provinciam, & hostiliter surrexerit contra Patrem suum dum adhuc Pater ejus potens est & utilitatem Regis potest facere, id est exercitum gubernare, equum ascendere, utilitatem Regis implere, & Filius ejus eum vult dishonorare aut per raptum regnum ejus possidere, non obtineat quod inchoavit: & si Pater ejus eum vicerit & adprehendere potuerit, in sua sit

potestate, aut exiliet eum de provincia aut ubicumque transmittat eum aut Regi Domino suo, & de hereditate paterna amplius ad eum nihil pertineat, quia illicitam rem contra patrem suum fecit. Et si fratres habuerit, ipsi fratres inter se per voluntatem Regis dividant hereditatem Patris eorum: Illi autem, qui rebellavit contra patrem suum, non dent portionem inter ipsos, & si amplius non fuerit nisi ille unus, qui rebellavit, tunc illa hereditas, quam ille Dux habuit, post mortem ejus in potestatem Regis sit, cui vult donet, aut illi filio Ducis qui rebellavit, si potuerit per servitium hoc ad pedes Regis conquerere, aut si alii vult dare in sua sit potestate.

CAPIT. XXXV.

De conventu, ut secundum antiquam consuetudinem fiat.

Conventus autem secundum consuetudinem antiquam fiat in omni centena coram Comite aut suo missio & coram Centenario. Ipsum placitum fiat de Sabbato in sabbatum, aut quali die Comes aut Centenarius voluerit, a septem in septem noctes quando pax parva est in provincia. Quando autem melior, post XIII. noctes fiat conventus in omni centena, sicut superius diximus. Et si quis alium mallare vult de quacumque causa in ipso mallo publico debet mallare ante judicem suum, ut ille iudex eum distringat secundum legem, & cum iustitia respondeat vicino suo, aut qualicumque persona eum mallare voluerit. In uno enim placito mallet causam suam: in secundo, si vult jurare, juret secundum constitutam legem. Et in primo mallo spondeat sacramentalis & fidejussores prebeat, sicut Lex habet, & vadium suum donet missio Comitum vel illo Centenario qui præest, ut in constituto die aut legitime juret, aut si culpabilis est conponat, ut per neglectum non evadat, & si evaserit LX. solid. de fredo sit temper culpabilis. Ille autem distringat, ut neglectum non fiat, nec pauperes patiantur injuriam, nec sint sine lege, nec maledicant Ducem nec populum terræ, sed in omnibus sit disciplina, ut qui rebelles sunt de malis se abstineant, & qui boni sunt pacem possideant. Si quis autem liber ad ipsum placitum neglexerit venire, vel semetipsum non præsentavit aut Comiti aut Centenario aut missio Comitum in placito, XII. solid. sit culpabilis, qualicumque persona sit, aut vassus Ducis aut Comitum, aut qualis persona nemo neglegat ad ipsum placitum venire, ut in ipso placito pauperes conclament causas suas; & quod in uno placito finiri non potuerit, in alio finiatur, ut sine ira Dei sit defensa patria, & illi rebelles qui usque modo raptum fecerunt, amplius

amplius potestatem faciendi non habeant. Et si est talis persona, quam Comes in placito vel Centenarius vel missus Comitum distingere non potest, tunc eum Dux legitime distingat, plusque quærat Deo placere quam homini, ut nullum neglectum in animam Ducis requiratur.

CAPIT. XXXVI.

De mancipiis ne foris provincia vendantur.

Mancipia foris provincia nemo vendat nec in paganos nec in Christianos, nisi iussu Ducis fuerit. Infra provinciam ubi necessitas est unusquisque de mancipio suo potestatem habeat secundum Legem iudicandi. Foris terminum autem captivum faciendi potestatem non habeat. Si autem fecerit, & inde convictus fuerit, post conventum nostrum quod complacuit cunctis Alamannis, & aliquis hoc præceptum transgredere voluerit, illud pretium quod obtulit de proprio suo mancipio perdat, & insuper freum quem Lex habet componat.

CAPIT. XXXVII.

De eo qui die Dominico opera servilia fecerit.

Die Dominico nemo opera servilia præsumat facere, quia hoc lex prohibuit & sacra scriptura in omnibus contradicit. Si quis servus in hoc vitio inventus fuerit, vapuletur fustibus: liber autem corripatur ulque ad tertiam vicem. Si autem post tertiam correptionem in hoc vitio inventus fuerit & Deo vacare die Dominico neglexerit & opera servilia fecerit, tunc tertiam partem de hereditate sua perdat. Si autem super hæc inventus fuerit, ut dici Dominico honorem non impendat, & opera servilia fecerit, tunc coactus & convictus coram Comite, ubi tunc Dux ordinaverit, in servitium tradatur, & quia noluit Deo vacare, in sempiternum servus permaneat.

CAPIT. XXXVIII.

De illicitis Nuptiis.

Nuptias prohibemus incestas. Itaque uxorem habere non liceat (ocrum, nurum, privignam, novercam, filiam fratris, filiam sororis, fratris uxorem, uxoris foretorem. Filii fratrum, filii sororum inter se nulla præsumptione jungantur. Si quis contra hoc fecerit, à loci iudicibus separetur, & omnes facultates amittat, quas hucusque adquisivit. Si minores persone sunt, quæ se illicita conjunctione polluerunt, carcant libertate, servis ficalibus adgregandæ sunt.

De patricidiis & fratricidiis.

Si quis homo volens occidere patrem suum, aut patrum suum, aut fratrem suum, aut avunculum suum, aut filium fratris sui, aut filium avunculi sui, aut matrem suam, aut foretorem suam, cognoscat se contra Deum egisse, & secundum iussionem Dei fraternitatem non cultodisse, & in Deum graviter deliquisse, & coram omnibus parentibus ejus res ejus infiscentur, & nihil ad heredes ejus pertineat amplius; poenitentiam autem secundum Canones agat.

CAPIT. XL.

Ut nullus causam audire præsumat nisi qui à duce constitutus est.

Nullus causas audire præsumat, nisi qui à Duce per conventionem populi iudex constitutus est, ut causas iudicet, qui nec mentitior nec perjurator, nec munus acceptor sit, sed causas secundum legem veraciter iudicet sine acceptione personarum, & timens Deum sit, & si iustum judicaverit, credat se apud Deum mercedem recipere & laudem apud homines bonam possidere.

Si autem per cupiditatem aut per invidiam alicujus aut per timorem contra legem judicaverit, cognoscat se deliquisse, & XII. solid. sit culpabilis cui iniuste judicavit: & quod per illum damnum passus est iniuste, ille iudex restituat. Si autem ille, qui iudicium audire debet, illius qui ad iudicandum constitutus est iudicium contempnit, dum ille iuste judicaverit, & dedignetur eum audire, & spernit eum & arguit coram aliis & dicit, non recte iudicas, dum ille recte iudicat: & si hoc ab aliis iudicibus inquisitum fuerit, quod ille iuste judicavit, ille contempnor, qui iudici injuriam fecit, solvat XII. solid. iudici illi, & post hæc non contempnat audire iustum iudicium, quia sic convenit Duci & omni populo in publico concilio.

CAPIT. XLI.

De eo qui sæpe interpellatur ante Ducem de quacumque evidenti causa, & convictus fuerit, ne ad iuramentum permittatur.

Si quis interpellatur ante Ducem de quacumque causa quod jam manifestum est tribus vel quattuor testibus aut de homicidio aut de furto aut de aliquo neglectu, quod illi testantur, qui boni testimonii sunt in plebe, non perjuratores, nec fallaces, nec pecuniarum acceptores, sed veritatem volunt

lunt dicere, cognoscat hoc iudex, quod tunc licentiam ille homo qui mallatur ante eum de causa illa potestatem jurandi non habeat, sed sicut Lex habet in hoc iudicio, persolvat, ut propter suam nequitiam alii qui volunt Dei esse non se perjurent, nec propter culpam alienam semetipsos perdant. Testis enim, qui convictus fuit quod mendacium femel aut bis aut ter testificatus sit, amplius ad testimonium non accipiat.

CAPIT. XLII.

Ut scriptura non valeat, in qua annus & dies non ostenditur.

Scriptura non valeat, nisi in qua annus & dies evidenter ostenditur.

CAPIT. XLIII.

De libero qui alteri libero crimen mortale imposuerit.

Si quis liber libero crimen aliquod mortale imposuerit, & ad Regem aut ad Ducem eum accusaverit, & inde probata res non est nisi quod ipse dicit, liceat illi alio cui crimen imposuit tracta spata se idoniate contra illum alium. De minoribus autem culpis sicut Duci placet ita fiet inter eos.

CAPIT. XLIV.

De Rixis quae saepe fieri solent in populo.

Si qua rixa orta fuerit inter duos homines aut in placito aut in campo, & unus alium occiderit, & postea fugit ille qui occidit, & illi pares secuntur eum usque in domum suam cum armis, & infra domum percussorem occiderint, cum uno vvergeldo solvant eum. Si autem in campo ubi prius pugna orta fuit ibi restant super mortuum suum, & non sunt secuti in domum, & postea mittunt in vicino & congregant pares & paulant arma sua solum, & postea hostiliter sequuntur eum in domo, & si eum occiderint, novem vvergeldos componant.

CAPIT. XLV.

De libero qui liberum extra terminos venderit.

Si quis liber liberum extra terminos venderit, revocet eum infra provinciam & restituat eum libertati, & XL. solid. componat. Si autem revocare eum non potest, cum vvergeldo eum parentibus solvat, id est LXXX. solid. si heredem dereliquit: si autem heredem non reliquit, cum CC. solid. componat.

Tom. II.

CAPIT. XLVI.

De eo qui feminam ingenuam extra Marcam venderit.

Si quis feminam liberam extra Marcam venderit, revocet eam ad pristinam libertatem, & LXXX. solid. componat. Si autem revocare non potest, cum CCCC. solid. componat.

CAPIT. XLVII.

De libero qui liberum hominem vel feminam liberam infra provinciam venderit.

Si quis liberum infra provinciam venderit, revocet eum in pristinam libertatem, & cum XII. solid. componat. Si autem feminam liberam infra provinciam venderit revocet eam ad pristinam libertatem, & cum XXIII. solid. componat.

CAPIT. XLVIII.

De eo qui hominem occiderit & eum mortuodum fecerit.

Si quis liberum occiderit, quod Alamanni mortuodo dicunt, VIII. Wergeldos solvat, & quicquid super eum arma vel rauba tulit omnia sicut furtiva componat. De foeminis autem si ita contigerit, duplicet componat, id est XVIII. vvergeldos. Vestimenta aut quod super eam tulit velut furtiva componat.

CAPIT. XLIX.

De eo qui Liberum de terra effodierit.

Si quis liberum de terra effodierit, quicquid ibi tulerit, novem geldos restituat, & XL. solid. componat. Ecce nam autem cum LXXX. solid. componat, si eam effodierit. Res autem quas tulerit sicut furtiva componat. Si servum effodierit de terra, cum XII. solid. componat, & ancillam similiter.

CAPIT. L.

De libero qui alterius uxorem tulerit.

Si quis liber uxorem alterius contra legem tulerit, reddat eam & cum LXXX. solid. componat. Si autem reddere noluerit, cum CCCC. componat eam: & hoc si maritus prior voluerit, & si antea mortua fuerit, quam maritus eam quaesierit, cum CCCC. solid. componat. Si autem ille raptor, qui eam accepit sibi uxorem, ex ea filios aut filias antequam solvat habuerit, & ille filius mortuus fuerit aut illa filia, illi pristino marito illum filium cum

C

vverce-

vveregeldo solvat: si autem vivi sunt, non sunt illius qui eos genuit, sed ad illum priorem maritum mundio pertineat.

CAPIT. LI.

De eo qui sponsam alterius accipere.

Si quis sponsam alterius contra legem accipere, reddat eam & cum cc. solid. componat: si autem reddere noluerit, solvat eam & cum cccc. solid. etiam si mortua fuerit sub eo.

CAPIT. LII.

De eo qui sponsam suam dimiserit & aliam duxerit.

Si quis filiam alienam disponsatam dimiserit & aliam duxerit, componat eam quod disponsavit & dimisit cum XL. solid. & cum XII. sacramentalis juret cum V. nominatis & VII. advocatis, ut pro nullo vitio nec remptatam eam habuisset, nec vitium in illa invenisset, sed amor de alia eum adduxit, ut illam dimisisset & aliam habuisset uxorem.

CAPIT. LIII.

De eo qui filiam alienam non disponsatam accipere.

Si quis filiam alterius non desponsatam accipere sibi uxorem, si pater ejus eam requirit, reddat eam & cum XL. solid. eam componat. Si autem ipsa femina sub illo viro mortua fuerit, antequam illi mundium apud patrem adquirat, solvat eam patri ejus cccc. solid. Et si filios aut filias genuit ante mundium & omnes mortui fuerint, unumquemque cum vveregeldo suo componat patri feminae.

CAPIT. LIV.

De uxore marito sine filiis relicta.

Si quis liber mortuus fuerit, & relinquit uxorem sine filiis aut filiabus, & de illa hereditate exire voluerit nubere sibi alio coequali, sequatur eam dotis legitima, & quicquid parentes ejus legitime placitavit, & quicquid de sede paterna secum adtulit, omnia in potestate habeat auferendi quod non manducavit aut non vendidit. Dotis enim legitima XL. solid. constat aut in auro aut in argento aut in mancipiis aut in quacumque re quam habet ad dandum.

CAPIT. LV.

De eo qui proximi sui defuncti uxori sine filiis relictae dotem contraxerit.

Si autem proximus mariti defuncti contrahere ipsam dotem illi mulieri voluerit,

quod lex non est, illa sequatur cum sacramento cum nominatis V. aut cum spata tracta, pugna duorum. Si potest acquirere aut per sacramentum aut per pugnam, illa pecunia post mortem mulieris retro numquam revertatur, sed ille sequens maritus aut filii ejus usque in sempiternum possideant. Si autem ipsa femina dixerit, maritus meus dedit mihi morgangheba, computat quantum valer, aut in auro aut in argento aut in mancipiis, aut in equo pecuniam XII. solid. valentem: tunc liceat illi mulieri jurare per pectus suum, & dicat quod maritus meus mihi dedit in potestate, & ego possidere debeo, hoc dicunt naltha.

CAPIT. LVI.

De hereditate duarum sororum, quae abique fratribus post mortem patris relictae sunt.

Si autem duae sorores abique fratre relictae post mortem patris fuerint, & ad ipsas hereditas paterna pertingat, & una nuplerit sibi coequali libero, alia autem nuplerit aut colono Regis aut colono Ecclesiae, illa, quae illo libero nupsit sibi coequali, teneat terram patris eorum: res enim alias aequaliter dividant. Illa enim, quae illo colono nupsit, non intret in portionem terrae, quia sibi coequali non nupsit.

CAPIT. LVII.

De eo qui mulierem in itinere vadentem denudaverit, aut cum ea moechaverit.

Si qualibet femina vadit in itinere suo inter duas villas, & obviavit eam aliquis, per raptum denudat caput ejus, cum VI. solid. componat, & si illam denudaverit, ut genitalia ejus appareant vel posteriora, cum XII. solid. componat. Si autem cum ea fornicaverit contra voluntatem ejus, componat solid. XL. Si autem mulieri haec fecerit, omnia dupliciter componat, sicut ante diximus de virgine.

CAPIT. LVIII.

De eo qui alium percussit aut vulneravit.

Si quis alium per iram percussit, quod Alamanni pulisach dicunt, cum uno solido componat. Si autem languinem fuderit sic, ut terram tangat, componat solido uno & semisse. Si enim percussit eum, ut telta appareat & radatur, cum tribus solidis componat. Si autem de capite os fractum fuerit de plaga, ita ut super publica via lata XX. & IIII. pedes in scuto sonaverit, illud os cum VI. solid. componat. Si autem ipsum os medicus perdit, & non potest eum praefectare,

sentare, tunc duos testes adhibeat, qui hoc vidissent, quod de illa plaga os tulisset, aut ille medicus hoc conprobet quod verum fuisset quod de ipsa plaga os tulisset. Si autem testa transcapulata fuerit, ita ut cervella appareant, ut medicus cum pinna aut cum fanone cervella tetigit, cum XII. solid. conponat. Si autem ex ipsa plaga cervella exierint, sicut solet contingere, ut medicus cum medicamento aut sirico stuppavit & postea sanavit & hoc probatum fuerit quod verum est, cum XL. solid. conponat.

CAPIT. LX.

De eo qui alteri aurem absciderit.

Si quis alteri aurem absciderit & non exsurdaverit, XII. solid. conponat. Si autem sic absciderit profundo & cum exsurdaverit, XL. solid. conponat. Si enim medietatem auris absciderit, quod orcardi Alamanni dicunt, cum VI. solid. conponat.

CAPIT. LXI.

De eo qui palpebra alterius maculaverit.

Si enim superior palpebra maculata fuerit, ut claudi non possit, cum VI. solid. conponat. Si enim inferior maculata fuerit, ut lacrimas continere non possit, cum XII. solid. conponat. Si enim vilus tactus fuerit in oculo, ita ut quasi vitrum remaneat, XX. solid. conponat. Si autem ipse vilus foris exit & milus, XL. solid. conponat.

CAPIT. LXII.

De nare transpuncta.

Si enim natus transpunctus fuerit, cum VI. solid. conponat. Si enim summitas nasi, ut mucus continere non possit, abscisus fuerit, cum XII. solid. conponat. Si autem totus à pressio abscisus fuerit, cum XL. solid. conponat.

CAPIT. LXIII.

De labiis maculatis.

Si enim labium superius alicujus maculaverit, ita ut dentes appareant, cum VI. solid. conponat. Si subterius, ut salivum continere non possit, cum XII. solid. conponat. Si enim alicuius alio uno ictu duos dentes superiores excusserit primos cum VI. solid. conponat. Et si bis unum de ipsis duobus excusserit, cum XI. solid. conponat. Si autem dentem absciderit quem marchzan dicunt Alamanni, cum III. solid. conponat. De aliis vero qualemcumque excusserit, unumquemque cum uno solido conponat. De subterioribus vero duobus primis si alicui excusserit, cum XII. solid. conponat, si uno ictu fecerit: si autem unum

ex ipsis excusserit duobus ictibus, cum XII. solid. conponat.

CAPIT. LXIII.

De lingua abscisa & de vulneribus in facie factis.

Si autem lingua tota abscisa fuerit, XL. solid. conponat. Si autem media, ut aliquid intellegatur quod loquitur, cum XX. solid. conponat. Si autem aliqua plaga in facie alicujus facta fuerit quam capilli vel barba non cooperiant, VI. solid. conponat. Si autem collus transpunctus fuerit, cum VI. solid. conponat.

CAPIT. LXIV.

De eo qui alium contra legem tunderit, & diversis vulneribus.

Si quis alii contra legem tunderit caput liberum non volentis, cum XII. solid. conponat. Si enim barbam alicujus tunderit nolentis, cum VI. solid. conponat. Si quis alio brachium super cubitum transpuxerit, cum VI. solid. conponat. Si autem cubitum transpuxerit, cum tribus solid. conponat. Si manum transpuxerit, ita ut focus non intret ad coenquendum venas vel sanguinem stagnandum, solid. unum & semissem conponat. Si autem ferrum calidum intraverit ad stagnandum sanguinem, cum tribus solid. conponat. Si enim brachium fregerit, ita ut pellem non rumpat, quod Alamanni palheprust dicunt, ante cubitum, cum tribus solid. conponat. Si autem supra cubitum hoc contigerit, cum VI. solid. conponat. Si enim in cubito percussus fuerit, ita ut portare non possit, nec ad os manum mittere, cum XII. solid. conponat. Si enim totum brachium mancum fuerit, ut nihil cum eo facere possit, conponat eum cum XX. solid. Si autem à cubito absciderit, XL. solid. conponat. Si autem abscipula abscisus fuerit, cum LXXX. solid. conponat. Si enim summitatem pollicis absciderit, cum VI. solid. conponat. Si autem totum, cum XII. conponat. Si autem proximum pollicis primo nodo absciderit, duos solid. & semissem: Si enim in secundo nodo absciderit, V. solid. Si totum absciderit à palma, cum X. solid. conponat. Si longissimus digitus abscisus fuerit à primo nodo, solid. unum & semissem conponat. Si enim secundo nodo, cum tribus solid. conponat. Si totus à palma abscisus fuerit, cum VI. solid. conponat. Si enim digitus anellaris à primo nodo abscisus fuerit, duos solid. si in secundo nodo, quatuor: si totus, VIII. Ille minimus digitus ita solvatur, ut pollex, Si quis autem longissimum digitum sic plaga verit, ut inde mancus sit, ita ut complicare non possit, aut scutum prendere aut arma in terra per illum recipere, XII. solid. con-

conponat. Si autem in latus punctus fuerit, ita ut interiora membra non contingat, cum VI. solid. conponat. Si autem interiora membra vulneratus fuerit, quod Sresfuunt dicunt, cum XII. solid. conponat. Si autem transpunctus fuerit, cum XXIII. solid. conponat. Si autem intestinis maculatus fuerit, ut stercorea exeant, X. solid. conponat. Si aliquis alio genitalia tota absciderit, XL. solid. conponat. Si autem castraverit, ita ut virilia non tollat, cum XX. solid. conponat. Si quis alio ambas coxas uno ictu transpuxerit, cum XII. solid. conponat. Si autem duabz vicibus, similiter. Si quis in geniculo transpunctus fuerit aut plagatur, ita ut claudus permaneat, ut pes ejus non tangat, quod Alamanni taudragil dicunt, cum XII. solid. conponat. Si tibia subtus geniculo transpuncta fuerit, cum tribus solid. conponat. Si autem articulus prior abscissus fuerit, cum VI. solid. conponat. Illi autem alii articuli si abscissi fuerint toti, unusquisque cum III. solid. conponatur. Si totum pedem absciderit, cum XL. solid. si à geniculo abscissus fuerit, L. solid. conponat. Si autem à coxa sursum abscisa fuerit, & inde vixerit, LXXX. solid. conponat. Si autem aliquis alio herniam exprefferit, cum III. solid. conponat.

CAPIT. LXV.

De eo qui alteri viam contraxerit.

Si quis liber libero in via manus injecerit, & contra legem ei viam contraxerit, aut aliquid ei tollere voluerit, cum VI. solid. conponat.

CAPIT. LXVI.

De eo qui alterum de caballo jactaverit.

Si quis liber liberum in via de caballo jactaverit, & ei tulerit, & statim eum reddit in ipso loco, addat ei consimilem & XII. solid. Hæc omnis compositio, quam viris judicavimus, foeminis eorum omnia dupliciter conponantur.

CAPIT. LXVII.

De libero qui liberum occiderit.

Si quis autem liber liberum occiderit, conponat eum bis LXXX. solid. filiis suis. Si autem filios non reliquit, nec hæredes habuit, solvat CC. solid. foeminas autem eorum semper in duplum conponat. Medius vero Alamannis si occisus fuerit, CC. solid. solvat eum parentibus, qui eum occiderit.

CAPIT. LXVIII.

De eo qui alterius ammissarium furaverit.

Si quis alicujus ammissarium involaverit, ille cuius est debet probare quantum valet. Si enim dicit, quod XII. solid. valeat, cum duobus juret quod sic valeat. Postea solvat ille fur talem qualem ille juraverit in caput, & illos alios VIII. geldos solvat mediætatem in auro valente pecunia; mediætatem autem qualem invenire potuerit pecuniam. Et si ille talem equum involaverit, quem Alamanni marach dicunt, sic eum solvat sic ut & illum ammissarium.

CAPIT. LXIX.

Si quis alicujus caballum involaverit, & pretiet eum dominus ejus cum sacramento usque ad VI. solid. si tantum valet, aut plus aut minus: quantum ille cum sacramento adpretiaverit in caput tantum restituat fur. VIII. enim geldus in qualibet pecunia habet. Jumentum tribus solid. adpretiet, si tantum valet aut minus. Si equo, quem marach dicunt, oculum excusserit aut eum excurtaverit, cum tribus solid. conponat. In alio caballo mediano si oculum excusserit, solid. unum & semissum conponat, & si eum excurtaverit, similiter conponat. Si enim jumento oculum excusserit, medium solid. & si eum excurtaverit, ita faciat.

CAPIT. LXX.

De eo qui equum plagaverit, dum hominem plagare voluerit.

Si quis homo in equo suo caballicaverit, & aliquis eum super ipsum plagare voluerit, & dum illum plagare voluerit, caballum ejus plagaverit, ita plagam caballi conponet, quemadmodum componere debuit, si dominum ejus plagasset.

CAPIT. LXXI.

De eo qui in troppo de jumentis duâtricem involaverit.

Si enim in troppo de jumentis illam duâtricem aliquis involaverit, licet eam domino ejus adpretiare XII. solid. & quicquid ille adpretiaverit, ille fur furtivum reddat VIII. geldos. Alia autem jumenta de grege, quæ lactantes sunt, cum VI. solid. conponat. Alia autem, quæ adhuc prægnæ non sunt, III. solid. sine adpretiata.

CA-

CAPIT. LXXII.

*De eo qui pregnantum jumentum
ferierit & abortivum fe-*
cerit.

Si autem aliquis homo istu ferierit pregnantum jumentum, & abortivum fecerit, ita ut jectat ipsum poledrum mortuum, I. solid. componat.

CAPIT. LXXIII.

Qualiter jumenta qua messem le-
serint includantur.

Si quis gregem jumentorum ad pignus tulerit & incluserit contra legem, cum XII. solid. componet, & demittat, & usque ad annum integrum habeat eas in cura qui illos pignoravit & si aliquid de ipsa grege in ipso anno perdidit ille qui pignus tulit, similem restituat. Si autem ipse grex jumentorum damnum fecerit aut in prato aut in messe, foris minatur & dicatur domino ejus, ut veniat videre quale damnum fecit, & quantum aestimaverit arbitrio aut adfirmare ausus fuerit, quod tantum damnum fecisset, tantum dominus jumentorum restituat, si vero pastorem illorum jumentorum aliquis occiderit, componat eum solid. XL.

CAPIT. LXXIV.

De eo qui taurum gregem regen-
tem involaverit aut occi-
derit.

Si quis in vaccaritia legitima, ubi sunt XII. vaccae vel amplius, taurum ex cainvolaverit vel occiderit, tribus solid. eum solvat: aut quaecumque armentum de ipsa vaccaritia involatus fuerit, secundum qualitatem eum solvat, illam optimam vaccam IIII. tremissis licet adpretiare: illa alia sequenteriana Solid. I. illa alia minuta animalia secundum arbitrium adpretientur, & ita solvantur secundum quod Lex habet.

CAPIT. LXXV.

De eo cui mortaudus imputatur.

Si cui mortaudum barum aut scemnam, qui qualis fuerit secundum legitimum weregeldum solvatur, aut cum XXIII. tot electos aut cum LXXX. quales invenire potuerit juret.

CAPIT. LXXVI.

De eo qui gravida mulieri na-
tum interfecerit.

Si qua mulier gravida fuerit, & per factum alterius infans natus mortuus fuerit, aut si vivus natus fuerit, & VIII. dies non

vivit, cui imputatum fuerit, XL. solid. solvat, aut cum XII. medios electos juret.

CAPIT. LXXVII.

De pretio bovis.

Optimus bos V. tremissos valet: medianus, IIII. tremissos valet: minor, sicut & pretiatus fuerit qui de ipsis aliquem involaverit, sicut Lex habet ita componat.

CAPIT. LXXVIII.

De eo qui pastores vel artifices
occiderit.

Si pastor porcorum, qui habet in grege XL. porcos, & habet canem doctum & cornu & junioem, occisus fuerit, XL. solid. componatur. Legitimus pastor ovium, si LXXX. capita in grege habet domini sui, & occisus fuerit, cum XL. solid. componatur. Si alicujus finiscalcus, qui servus est & dominus ejus XII. vassus infra domum habet, occisus fuerit, XL. solid. componatur. Si mariscalcus, qui super XII. caballos est, occiditur, XL. solidi componatur. Si pistor, similiter. Faber aurifex aut spatarius, qui publice probati sunt, si occidantur, XL. solid. componatur.

CAPIT. LXXIX.

De eo qui cum ancilla vestitaria
& genitaria concubuerit.

Si quis cum alicujus ancilla vestitaria concubuerit contra voluntatem ejus, cum VI. solid. componat, & si cum puella de genetio concubuerit aliquis contra voluntatem ejus, cum VI. solid. componat. Si quis cum aliqua ex illis aliis de genetio contra voluntatem concubuerit, cum tribus solid. componatur.

CAPIT. LXXX.

De eo qui incendium super alium
in nocte miserit.

Si quis alicum super focum in nocte miserit, ut domum ejus incendat seu & salam suam, & inventus & probatus fuerit, omne quod ibidem arsit simile restituat, & super hæc XL. solid. componat, si enim domum infra curtem incendit aut scutiam aut granecam vel cellariam omnia similia restituat, & cum XII. solid. componat. Si quis stubam, ovile, porcaritiam domum aliquis contremaverit, unamquamque cum III. solid. componat, & similem restituat ei scutiam vel granecam. Servi si incendit, cum VI. solid. componat, & similem restituat. Si enim ipicarium servi incendit, cum III. solid. componat, & si domino, cum VI. & similem restituat.

De canibus seu sibus vel aliis furatis aut occisis.

Si quis canem seu solum primum cursalem, qui primus currit, involaverit, solid. VI. conponat. qui secundum, cum solid. III. conponat. qui illum ductorem, qui hominem sequentem ducit, quod laethunt dicunt, furaverit, XII. solid. conponat. Bonum canem porcarium, urfartium, vel qui vaccam & taurum prendit si occiderit aliquis, cum tribus solid. conponat. si veltrum leporalem probatum aliquis occiderit, cum III. solid. conponat. Si quis canem pastorem, qui lupum mordit & pecus ex ejus ore tollit & ad clamorem ad aliam vel ad tertiam villam currit, occiderit, cum III. solid. conponat. Si canem qui curtem defendit aliquis occiderit, cum solido conponat. Et si ipse canis cum per vestimentum adprehendit, & eum quasi nolens perculserit, & mortuus fuerit, juret ut per invidiam non fecisset, nisi se ad defendendum, & donet alium catellum, qui jugum transpassare possit.

CAPIT. LXXXII.

De eo qui aliquam clausuram in aqua fecerit & ibi aliquid negaverit.

Si quis mulinum aut qualemcumque clausuram in aquam facere voluerit, sic faciat ut nemini noceat, si ambæ ripæ suæ sunt, licentiam habeat: si autem una alterius, aut roget aut comparet. Si quis aliquam clausuram in aquam fecerit, & ipsa aqua inflaverit, & ibi alicujus pecus negaverit vel famulus vel infans quicquid negaverit, simile restituat, unumquodque secundum legem conponat.

CAPIT. LXXXIII.

De his qui de terra sua inter se contendunt.

Si qua contentio orta fuerit inter duas genealogias de termino terre eorum, & unus dicit; hic est terminus: alius revadit in alium locum, & dicit; hic est noster terminus: ibi præsens sit Comis de plebe illa, & ponat signum ubi iste voluerit, & ubi ille alius voluerit terminum, & girent ipsam contentionem. Postquam girata fuerit, veniant in medium, & præsentem Comite tollant de ipsa terra, quod Alamanni custodi dicunt, & ramos de ipsi arboribus insigant in ipsam terram, quam tollunt, & illa genealogia quæ

contendunt levant illam terram præsentem Comite & commendent in sua manu. Ille involvat in fanone & ponet sigillum, commendet fideli manu usque ad statutum placitum. Tunc spondeant inter se pugnam duorum quando parati sunt ad pugnam, tunc ponant ipsam terram in medio, & tangant ipsam cum spatibus suis, cum quibus pugnare debent, & testificentur Deum creatorem, ut cujus sit iustitia, ipsius sit & victoria, & pugnent, qualis de ipsis vicerit, ipse possideat illam contentionem, & illi alii præsumptio, si quia proprietatem contradixerunt, conponat cum XII. solid.

CAPIT. LXXXIV.

De eo qui servum alterius fugientem acciperit, & sequenti domino contradixerit.

Si quis fugitivum alterius servum susceperit, & sequenti Domino aut in illa die aut quando poterit, contradixerit cum & reddere noluerit, tunc vadat ad Principem quem ille habet, ut ei iustitiam faciat, & cum XL. solid. conponat eum, quia contra legem eum recipit.

CAPIT. LXXXV.

De eo qui servum in pignus susceperit, & si ipse servus aliquod damnum fecerit.

Si quis pignus tulerit contra legem aut servum aut equum, postquam illum in domum suam duxerit, & ille servus ibi hominem occiderit, aut ille equus aliquod damnum fecerit, illud damnum ad illum pertineat, qui illud pignus tulit, non ad illum dominum cujus illud pignus fuit. Si autem dominus voluntarie pignus dederit pro aliqua re alicui, & illud pignus quod datum est ibi aliquid damnum fecerit, dominus ejus qui dedit damnum quod factum est simile restituat.

CAPIT. LXXXVI.

De eo qui alteri res suas apud se inventas contradixerit.

Si quis res suas apud alium hominem invenerit, quicquid sit aut mancipia aut pecus aut aurum aut argentum aut alia spolia, & illa reddere noluerit & contradixerit, & posthæc convictus est ante iudicem, aut simile aut ipsum reddat & cum XLII. solid. conponat, quia proprietatem ejus contradixit.

CAPIT.

CAPIT. LXXXVII.

Ut fratres post mortem patris eorum hereditatem non dissipent nequeam dividant eam.

Si qui fratres post mortem patris eorum aliquanti fuerint, dividant portionem patris eorum, dum hæc non fuerit facta, nullum rem suam dissipare faciat usque dum æquali parciant.

CAPIT. LXXXVIII.

De eo qui hominem occiderit & negaverit.

Si quis hominem occiderit & negare voluerit, cum XII. nominatis juret, & alios tantos advocatos in arma sua sacramenta pro quatuor tremissis cum uno sacramentale juret: tres solidi & tremisse cum duos sacramentales juret: De VI. solidi & tremisse cum V. nominatis juret aut cum tracta spatia defendat.

CAPIT. LXXXIX.

De coxa vel brachio incisio.

Si coxa abscisa fuerit libero homini, LXXX. solidi conponat: Si brachium abscisum fuerit similiter.

CAPIT. XC.

De eo qui mulieri prægnanti abortivum fecerit.

Si quis mulieri prægnanti abortivum fecerit, ita ut jam cognoscere possit utrum vir an fecmina fuit: Si vir debuit esse, cum XII. solidi conponat: Si autem fecmina, cum XXIII. Si nec utrum cognoscere etiam non formatur in liniamenta corporis, cum XV. solidi conponat. Si amplius requirit, cum sacramentalibus suis se ei idoneat.

CAPIT. XCI.

De hereditate quam mulier post partum statim mortua derelinquit.

Si qua mulier, quæ hereditatem paternam habeat, post nuptum prægnans peperit puerum, & in ipsa hora mortua fuerit, & infans vivus remanserit aliquanto spatio vel unius horæ, ut possit aperire oculos & videre culmen domus & quatuor parietes, & postea defunctus fuerit, hereditas materna ad patrem ejus pertineat, & tamen si testes habet pater ejus, qui vidissent illum infantem oculos aperire & potuisset culmen domus videre, & quatuor parietes, tunc pater ejus habet licentiam cum lege defendere. Si autem aliter, cujus est proprietas, ipse conquærat.

CAPIT. XCII.

De eo qui in pugna parem suam dereliquit & aufugit.

Si qua in exercitu pugna commissa fuerit, & demittit quis parem suum pugnare, & fugit, & ille alius defendit se post reversionem, ille qui fugit conponat bis solidi. illi alio, quia inde fugivit.

CAPIT. XCIII.

De eo qui post finitam & emendatam causam mallare præsumpsit.

Si quis aliquem post finitam causam & emendatam mallare voluerit, post testes tractos & emendationem datam si hoc præsumpsit temptare, & ille non potest per sacramenta vel per testes defendere, tunc per pugnam duorum se defendat, & posthæc ille testator cum XL. solidi conponat.

CAPIT. XCIV.

De eo qui ingenuam fæminam colopo percussit.

Si quis fæminam ingenuam colopo percussit, sic ut sanguis non exeat, solvat solidi duos: Si lida fuerit, solidi I. tremisse: si ancilla fuerit, solvat solidi I. Si barus fuerit, similiter: si servus fuerit, medium solidi.

CAPIT. XCV.

De eo qui medelam aut carrucam alterius involaverit.

Si quis medelam rumpit aut involat, solvat solidi III. Si carrucam involat aut rumpit rotas in priori parte, ut die illa operatrice, solidi III. conponat: Si de post involat aut rumpit, VI. solidi conponat. Si herpices fuerit, III. solidi conponat.

CAPIT. XCVI.

De eo qui buricas in silva pecorum incendit.

Si quis buricas in silva tam porcorum quam pecorum, incendit, XXII. solidi conponat: & si intus per furorem intrat, & de suo nihil invenit, VI. solidi conponat: & si in curte aliena ingressus fuerit, simili modo, si intus in curia, XII. solidi conponat, nisi homicida suus ei in curte aut in casa fuerit, & pro ipso nullus erit iustitiam, si sequenter ipsum currit, hoc non est ad requirendum.

CA-

*De eo qui gregem animalium in
pignus tulerit & porcorum vel
ceteros pastores flagella-
verit.*

Si quis gregem de porcis aut de jumentis aut de vaccis vel de berbicibus in pignus tulerit, XL. solid. sit culpabilis. Si porcarius ligatus de via hostatus vel battutus fuerit sic ut duo teneant & tertius percutiat, VIII. solid. conponat, & de reliquo quod ei fecit sicut reliquis servis conponi solet ei in triplum conponat. & quod de berbigario, stotario & Vaccario fit, quod reliquis servis conponi solet, conponatur eis in duplo.

CAPIT. XCVIII.

*De eo qui biffontem vel cetera
animalia aut furaverit aut oc-
ciderit.*

Si quis biffontem bubalum vel ceruum qui prugit furaverit aut occiderit, XII. solid. conponat, & si cervus ille treudis non habet, medium solid. conponat: si treudis habet, & cum ipso nihil sagittatum est, solvat solid. I. Si rubeus seramus cum ipso sagittatus est, tres solid. solvat. Si niger est, solid. VI. conponat. Si involatus fuerit, VIII. geldos conponat, si cervia indomita fuerit occisa, tremillo solvat: Si treudem habuit, medium solid. Si cum ipsa rubia fera sagittata fuerit, III. solid. solvat: Si nigra, VI. solid. conponat: Si involata fuerit, VIII. geldos conponat. Si versus alienus occisus aut involatus fuerit, solvat eum solid. VI. aprum similiter. Si quis pecum manulem, qui dicitur alatus, aut verrem aut ducariam occiderit, VI. solid. conponat. Si furatus fuerit, III. solid. solvat, & quantum juret quod valuit VIII. geldos conponat. Si quis capriolum occiderit, saiga, si involatus fuerit, VIII. geldos conponat. Si quis fuerit furata vel occisa, III. solid. conponat: Si auca fuerit involata, VIII. geldos conponat. Aneta, gariola, cucunia, corvus, cornicla, columba & cauha, ut alia similia requirantur. Si acceptor qui aucam mordit, III. solid. solvat, Si gruem mordit, VI. solid. conponat: Si veris occiderit, ipsum pro ea reddat & III. solid. solvat. Si canis alienus hominem occiderit, medium Weregeldum solvat: & si totum vueregeldum quærat, omnia ostia sua clauduntur, & per unum ostium semper intret & exeat, & de illo limitare VIII. pedes suspendatur usque rum totus putrescat, & ibi putritus cadat & ossa ipsius ibi jaceant, per alium ostium nec intret nec exeat. & si canem ipsum inde jactaverit, aut per alium ostium intraverit in casa, ipsum vueregeldum medium reddat.

Si caballus, porcus, aut bos hominem occiderit, totum vueregeldum solvat: Si servus fuerit, medium pretium solvat. Si alicujus caballus sepem alienam fallierit, & de palo transpunctus fuerit cujus sepius fuerit ipsum solvat medium pretium. Si quis ferrum mulinarium involaverit, alium cum ipso reddat, & solvat solidis VI. in texaga culpa fuerit. Si quis sepem alienam capulaverit, III. solid. solvat. Si quis mortuum suum in terra aliena posuerit, XII. solid. solvat aut cum XII. juret ut hoc pro malo non fecisset. Si quis ingenuum aut ingenuam extraneam sine permissio cujus fuerit in terra miserit, XL. solid. sit culpabilis. Si servus fuerit, XII. solid. solvat.

DE LEGIBUS.

MOyses gentis Hebrææ primum omni ex ipso um divinas leges sacris literis explicavit. Foroneus Rex Græcis primus leges, judiciale constituit. Mercurius Trimegistus primus leges Ægyptiis tradidit. Solon primus leges Atheniensibus dedit. Ligurgus primus Lacedæmonis jura ex Apollinis auctoritate confinxit. Numa Pompilius, qui Romolo successit in regnum, primus leges Romanis edidit: deinde cum populus seditiosus magistratus ferre non posset, X. viros legibus scribendis procreavit, qui leges ex libris Salomonis in Latinum sermonem translata XII. tabulis exposuerunt. Fuerunt autem hi, Appius, Claudius, Genutius, Veterius, Iulius, Manilius, Sulpitius, Sæctius, Curatius, Romelius, Postumius. hi decem viri legum conscribendarum electi sunt. Leges autem redigere in libris primus Consul Pompejus instituit, sed non perleverat obrectatorum metu. Deinde Cæsar cepit id facere, sed ante interfectus est. Paulatim antiquæ leges vetustate atque incuria exsolverunt, quarum etsi nullus jam usus est, notitia tamen necessaria videtur. Leges novæ à Constantino ceperunt Cæsare & reliquis succedentibus, erantque permixtæ & inordinatæ, postea Theodosius minor Augustus ad similitudinem Gregoriani & Eno-geniani codicem factum constitutionum à Constantini temporibus sub proprio cujusque Imperatoris titulo disposuit, quem à suo nomine Theodosianum vocant. Deinde unaquæque gens propriam sibi ex consuetudine elegit legem. Longa enim consuetudo pro lege habetur. Lex est constitutio scripta. Mos est vetustate probata consuetudo, sive lex non scripta. Nam lex à legendo vocata, quia scripta est: Mos est autem consuetudo longa de moribus tracta tantundem: Consuetudo autem est jus quoddam moribus institutum, quod pro lege suscipitur. Lex erit omne quoddam ratione

ratione conſtitit, quod diſciplinæ conveniet, quod ſaluti proficiat. Vocata autem conſuetudo, quia in communi eſt uſu. Theodericus Rex Francorum cum eſſet Catalunis, elegit viros ſapientes, qui in regno ſuo legibus antiquis eruditi erant. Ipſo autem diſtante juſſit conſcribere legem Francorum & Alamannorum & Bajoariorum unicuique genti, quæ in ejus poteſtate erat, ſecundum conſuetudinem ſuam addidit quæ addenda erant & improvifa & inconſulta reſecavit, & quæ erant ſecundum conſuetudinem paganorum mutavit ſecundum legem Chriſtianorum, & quicquid Theodericus Rex propter vetuſtiſſimam paganorum conſuetudinem commendare non potuit, poſthæc Hildebertus Rex inchoavit, ſed Chlodharius Rex perfecit. Hæc omnia Dagobertus Rex gloriſſimus per viros inluſtres Claudium, Chadoindum, Magnum & Agiloſum renovavit, & omnia vetera legum in melius tranſtulit, & unicuique genti ſcriptam tradidit. Factæ ſunt autem leges ut eatum in metu humana coercerentur judicia tutaque ſit inter probos innocentia, & in ipſis in probis formido ſupplicii, & reſſrenandi nocentiam facultas eſt.

Hoc Decretum eſt apud Regem & Principes ejus, & apud cunctum populum Chriſtianum qui infra regnum Merwungorum conſiſtunt.

Hæc ille venerande codex vetuſtiſſimis in ipſa Alamannia ſcriptus & in judicio publico propoſitus ſub Comite Turgovinſi. Quæ ſequuntur duo capitula in eodem codice adjecta habentur, ſed alia à ſuperiori & manu peninaque & atramento piſta ea ſunt.

VI.

De juratoribus quales vel quantos ſecundum eum homo habere debet.

DE minoribus cauſis uſque ad ſolidum valentem licet unicuique, qualem

CHARTARUM ET INSTRUMENTORUM VETERUM ALAMANNICORUM

CENTURIA UNA, IN CERTOS TITULOS DIGESTA.

DE INGENUITATE.

I.

Madalfredus.

Serva-
ge-
niti, dum
libera-
ba-
bit a ſuit,
ingeni
erant,

EGo quidem Haycho filius Vodalberti, devenit mihi et in conjunctionem quandam feminam mihi uſurpaſſem

Tom. II.

ſacramentalem unum ſecum habere vult in ſuo ſacramento continere. Nam ſi duas ſaigas valentes ſupra ſolidum res valuerint, de qua cauſa orta fuerit, tunc debet homo qui cauſam requirit, tres electos denominare, & ex denominatis tribus licentiam habet excuſator reicere duos, tertium vero reicere non licet, ſed ipſum ſecum in ſacramento habere debet. Saiga autem eſt quarta pars tremiſſæ, hoc eſt denarius unus. Duæ ſaigæ duo denarii dicuntur. Tremiſſa autem eſt tertia pars ſolidi, & ſunt denarii quatuor. Ita obſervandum eſt uſque ad tres ſolidos. Et ſi ſupra tres ſolidos iterum duas ſaigas valentes aliquis interpellatus fuerit, tunc qui cauſam proſecutus fuerit, electionem faciat de conjuratoribus. Unde excuſator quales duos reicere voluerit, poteſtatem habeat, & cum duobus juratoribus juret. Iſte ordo obſervandus eſt uſque ad VI. ſolidos. Nam ſi duæ ſaigæ ſupra ſunt, tunc cum quinque ſua manu ſexta jurare debet ſimiliter cum electis ſicut ſupra dictum eſt: & duos in omnibus iſtis ordinibus reicere licet. Ita ſacramenta ſic debent eſſe jurata, ut illi conjuratores manus ſuas ſuper capſam ponant, & ille ſolus, cui cauſa requiritur, verba tantum dicat, & ſuper omnium manus manum ſuam ponat, ut ſic illum Deus adjuvet vel illæ reliquæ, & ad illas manus quas comprehenſas habet, ut de illa cauſa unde interpellatus eſt, culpabilis non ſit.

VIII.

Qualiter ſervi componendi ſunt.

Si quis ſervum alienum occiderit, ſolidos XII. in capitale reſtituat, aut cum alio ſervo, qui habeat XIII. palmas cum pollice replicato & duos digitos in longitudinem, & tres ſolidos in alio pretio ſupponat, quod ſunt ſimul ſolidi XV. Si quis Eccleſiaſticum ſervum vel Regium occiderit, tripliciter componat, hoc eſt XLV. ſolidis.

F I N I S.

D

ad.

adquisita, & ex ea mihi liberi II. procreati fuerant, quorum nomina erant Voluini & Yoro. Ideoque propter compassionem genitorum in conditionem servilem cogerentur, talis mihi decrevit voluntas, ut aliquid de rebus meis traderem ad monasterium locis illis aptum: quod & ita feci. Tradidi videlicet ad Hafum wanc ipsa marca adhaerentem runcalem I. hobam etiam & amplius continentem, ea conditione, ut ipsi illi residant & ibi laborent tempus vite suae, & annis singulis censum inde persolvant qualicumque pretio potuerint solvendum I. insuper & IIII. dies in messe aut ad forum colligendum perficiant. Si autem potestas monasterii istam traditionem intrinsecare & eos alienigenare conaverit, tunc ego Haycho ipsas res licentiam habeam absque ullius contradictione in meam redigere potestatem. Si autem ipsi denominati per incuriam se inde abstraxerint seu alienarum conjunctione feminarum seu aliqua causa casu accidenti, tunc ipsa praefata res ad monasterium revertantur ad perpetuum possidendum, sign. ipsius Haychonis, & advocati monasterii Emichonis, ut sign. Actum ad Hafum wanc praesentibus istis, sign. Engelhelm & Engipoldi, sign. Hiltpoldi & Scalconis, sign. Cantardi & Gitalolfi, sign. Cunzoni Presbyteri, & Regimberti, & Hucpoldi. Ego Madalfretus rotem liberatus a Hrotach Praepolito scripsi. Notavi patris, & diem Martis V. KAL. Martias, regnante sic domino Hludowico Rege anno XV. sub cepis, ac Gozberto Comite.

II.

Sintpertus Monachus.

IN Dei nomine, ego Vuarfind evexit mihi ut honesto amore accepissem quandam servam monasterii S. Galluni nomine Richildim, eamque in matrimonium sumpsissem, quae mihi progenuerat IIII. filios his nomen cum nominibus. Sintuuart, Fridpert: Vuanwic & Halo, & unam filiam cognominem. Convenit autem Hartmanno venerabili Abbati & mihi Vuarfind ut sub manu advocati sui Perichonis liberos meos juxta legem Alamannorum partiri haberemus, quod & feci, tradidique ad servitium monasterii duos filios, scilicet Sintuuart & Halo, sicut lex jubet. Filiam autem ne forte in vel. 162. servitium amitterem, placuit redimere, & 2. & 3. quod & feci dedique alium mancipium legitime aetatis monasterio totaliter & ex integro possidendam & in prelio Midos II. Actum in Constantia, in praesentia testium qui signaverunt sign. Vuarfind qui hanc conventionem scribere voluit, sign. Perichonis advocati monasterii, sign. Ruodgaud, sign. Ratpert, sign. Vuolco, sign.

Mangoldi, Ego Sintpert humilis monachus Domini, rogatus à Vuarhind scripsi & subscripsi, acquiesci. Notavi diem Mercurii VIII. KAL. Augusti, regnante Domino nostro Chuonrado Rege.

DE SERVITUTE.

Albwinus Clericus.

IN Dei nomine, Ego Cotawina ancilla Dei dono atque tradeo ad monasterium S. Galloni, ubi ejus sacrum requiescit corpus & hoc est quod tradeo, quod ego in Lutinach visura sum habere, & in alio loco qui dicitur Bessindorf, & in locis, campis, silvis, & omnia quae inibi visura sum habere, & calatos tres his nominibus, Ragerierius cum infantem suos his nominibus, Rihgero, Vuantilone, Vualtricho & uxore sua Fastrata, & filio eorum Vuolfrido, & servo ejus Ilamberto, & alio servo nomine Vuoto, & Haccone qui est in concubio cum Vuichardo redemere se vult, det alium mancipium XL manuum longum. Hii sunt testes qui praesentes fuerunt & signaverunt, sign. Cotavinae qui hanc traditionem fieri rogavit, sign. Vuichardi, sign. Tuto, sign. Vuotahar, sign. Amalgar, sign. Theotbald, sign. Mairolt, sign. Tullio, sign. Vuolfberti, sign. Alstari. Ego itaque Albwinus Clericus rogatus ab Cotavina hanc cartam scripsi sub die VII. KL. Octob. in anno I. regnante Carolo magno Rege.

IV.

Anonymus.

Anno Domini MCCLXXXVIII. Wilhelmus Abbas monasterii S. Galli hac conscribi fecit. Noverint universi quod Burchardus dictus Lou residens in Thurego, Adilheidis, Mechthildis, Adilheidis, & Gertrudis, filiastrae ipsius Burchardi pertinenti jure proprietatis ad monasterium nostrum praedictum, & quamdiu vixerint, teneant dare annis singulis I. libram cere in recognitionem proprietatis. Post mortem vero eorum Abbas, qui pro tempore fuerit, de singulis mortuarium accipiet.

Donari, tradi, permutari, vendi apud Alamannos potuisse servos sub suis titulis exemplum vident.

DE MANUMISSIONE.

V.

Nandcrimus Monachus.

Notum sit omnibus tam praesentibus Manu quam superentibus, quod ego Vuolalub missio privata, cum manu advocati mei Engilboldi duo de Nibals mancipia mea, id est Thiontem & Vuagovva, dindam,

dindam, in Dei amore libertate donavi, ea tamen ratione, ut annis singulis ad Cella-
ram Ratpoti, quæ ad monasterium S. Galli
pertinet, incensu IIII. denarios solvant. Ac-
tuum in loco qui dicitur Rota publice præ-
sentibus his quorum hic signa continentur.
sign. Vuolalub & advocati ejus Engilboldi,
qui hanc notitiam fieri voluerant, & alio-
rum testium, sig. Engilhelm † Cundhart
† Ruadker † Vuano † Oadalwart †
Vuolstep † Reginker † Tagapert † Fol-
cholt † Sinderat † Vto † Vuato. Ego ita-
que Nanderim indignus monachus ad vi-
cem Richperti rogatus scripsi & subscripsi.
Notavi diem Jovis, VIII. KL. Majas, anno
XXII. regni Hludowici, sub Gozperto Com-
mite.

*Aliud exemplum habes infra sub ti-
tulo De traditione rerum, in charta Hi-
ringi monachi. Et aliud sub titulo de
precariis in charta Purgolfi subdiaconi.*

VI.

Ernstus Cancellarius.

*Manu-
missio co-
ram Rege* In nomine sanctæ & individue trinita-
tis, Hludowicus divina favente gratia Rex.
Noverint omnes fideles nostri, presentes
scilicet & futuri, quia nos rogatu Purchar-
ti dilecti Comitiss nostri quendam proprium
servum nostrum Iohan nominatum, in
præsentia fidelium nostrorum, per excus-
sionem denarii de manu illius, juxta legem
Salicam in clomofynam nostram liberum
dimissimus, & ab omni jugo servitutis ab-
solvimus, ejus quoque absolutionem hoc
scripto firmavimus, quam in omni tempore
firmam inviolabilemque mansuram esse
volumus. Præcipientes ergo jubemus, ut
sicut reliqui manumissi, qui per hujusmodi
titulum absolutionis à Regibus vel Impera-
toribus noscuntur esse relaxati ingenui, ita
deinceps memoratus Iohan bene ingenuus
atque securus existat, & ut ista ingenuitatis
pagina firma stabilisque consistat, annulo
nostro eam consignari iussimus.

Ernstus Cancellarius ad vicem Theor-
mari Archiepiscopi recognovi. Data II.
Kal. Iun. anno incarnationis Domini
DCCCXVI. indit. VIII. anno regni Do-
mini Hludovici VII. Actum in Rortwila
feliciter. Amen.

VII.

Vuato Diaconus.

*Manu-
missio in
Ecclesia.* Auctoritas Ecclesiastica patenter am-
monet, insuper & potestas Regia ca-
nonicæ religioni adfensum præbet, ut
quemcumque ad sacros ordines ex familia
propria promovere Ecclesia quæque ele-
gerit in præsentia Sacerdotum canonico-

Tom. II.

rum simul & Nobilium laicorum, & ejus
cui subiectus est manumissio sine liber-
tatis testamento sollemniter roboretur. Id-
circo ego in Dei nomine Engildruda quon-
dam meum famulum nomine Sigimarum,
sacris ordinibus dignum, in præsentia no-
biliu virorum liberum ab omni vinculo
servitutis dimitto. Cui Romanæ per hoc *Cuius
Obfer-
vat. lib.
14.6.27*
auctoritatis testamentum statuo, ita ut
ab hodierno die & tempore bene inge-
nuus atque securus permaneat, tanquam
si ab origine fuisset parentibus liberis pro-
creatus vel natus: eandem pergat par-
tem quamcumque volens canonice elegerit,
habensque portas apertas ita ut deinceps
nec mihi nec successoribus meis ul-
lum debeat noxiæ conditionis servitium,
neque aliquod libertatis obsequium, sed
omnibus diebus vitæ suæ sub certa inge-
nuitate, sicut alii cives Romani, per hunc
manumissionis aut ingenuitatis titulum be-
ne semper ingenuus atque securus existat,
suumque peculiare, quod habet aut quod
adhuc adquiri poterit, faciat inde secun-
dum canonicam libertatem quidquid vo-
luerit. Et ut hæc testamenti ac ingenui-
tatis auctoritas inviolatam inconculsam-
que optineat firmitatem, ego Engildru-
da & Richolt advocatus meus amborum
manibus subterfirmavimus, sacerdotes quo-
que ita nominati manus suas in præsen-
tem ingenuitatis cartulam miserunt, Pe-
ro, Adalman, Hiltiger, Rodpot, Baldolt,
Rantolf. Actum in villa Hoftrahum nun-
cupata, in præsentia Salomonis & Regi-
nolfi missis Domni Hludovici Regis sig-
Hiltibaldi missi Honorati Comitiss † Otkir
† Liutpreht † Hadpert &c. Ego itaque
Vuato Diaconus rogatus scripsi & sub-
scripsi. Notavi diem Jovis, in VIII. ID.
Octobr. regnante Domino Hludovico
Rege Alamannorum & Pejoriorum, sub
Chonrato Duce nobilissimo, feliciter.
Amen.

VIII.

Thiothartus.

Ignitur dum pluribus cognitus esse con-
stat, qualiter nos Grimaldus Abba & Ad-
vocatus noster Poslo partibus monasterii S. *Manu-
missio co-
empta
proprio
peculio.*
Galli quendam hominem Vnderust nomi-
ne ad servitutis jugum attrahere volui-
mus, & ideo in mallo publico, coram
Comite Vodalrico, scilicet. Ego Grimal-
dus Abba & prædictus Advocatus noster
Poslo illum pleniter ad servitium præfati
monasterii nostro quoque servimus, nobisque
& successoribus nostris illum subiugare
conati sumus. Ille autem in eo consilio,
prædictus videlicet Vnderust, studeuit,
se reconciliare, quam servitii succum-
bere sagacibusque flagitationibus à nobis &
D 2 Ad-

Advocato nostro, ut se nobiscum pacificare voluisset. At nos propter amorem Domini illius rogationibus sensum adcommodantes consentiebamus, reconciliatorem non reuentes. Atque ob id jam dictus homo Undruff de medio quod habuit territorium inter Hagenbah & Eligange ac Snetta iuchos quattuor ad reconciliatorem nobis dedit, scil. ut à die praesentis ita ingenius constaret, quasi si ab ingenius parentibus sit genitus: nosque ea ratione illud accipientes, quatenus ipse nostra ex parte ab omni servitutis vinculo sit exutus in perpetuum, totaque ejus agnatio, posteritas & procreatio similiter sit absoluta, sub ea conditione, quæ modo ab illo genita est & deinceps progenita fuerit, tamquam si ex liberis fuissent parentibus procreati, hocque inscriptionis vinculo firmari iussimus. Actum in Vuitarduro coram Vodalrico Comite & cætero populo. sig. Grimaldi Abbatis & Advocati sui Pofsonis, signa aliorum testium. Vodalricus Comes Adalhol, Vuanzo, Adalhelm, Nidger, Landfrid, Astheri, Uto, Fridun, Lantolt, Heitar, Vuuinrat, Strello, Adalram, Othar, Alpheri, Thiotpert, Cunzo, Hadalbert, Huppert, Auto junior. Ego itaque Thiothart recognovi & subscripsi. Notavi diem Mercurii, II. Idus Febr. an XVII. Fludo wigii Regis in Orientali Francia, sub Vodalrico Comite.

DE DOTE.

IX.

Formula Isonis.

Dulcissima conjux mea atque amantissima nomine illo, Ego in Dei nomine N. sumplit mihi consilium atque complacuit, ut ego te mihi in conjugium accepissem: quod ita & feci. Propterea dono tibi * dorem, sicut nostis utriusque complacuit amicis tibi donare, in pago illo in loco ^{Figuræ scilicet in villa nuncupata}, id est rectam curtem cum saepe circumcinctam &c.

* ita videtur dorem donationem propter nuptias.

X.

Anonymus.

NOs Comites de Habisburg, videlicet Ruodolfus Lantgravius Allatie, Ruodolfus Canonicus Ecclesie Basilienfis, Gotthelfridus & Eberhardus fratres, ejusdem Lantgravi patrueles, universis &c. Noverint igitur, quos nosse fuerit oportuum, quod cum nos curtes & prædia nostra in Dietrigkon & Slicron sita jure proprietatis ad nos & nostros genitores pertinentia, à prædicta domina & matre mea, videlicet prædicti Lantgravi, Heilwiga Comitissa, cui ipse curtes & prædia in recompensationem donationis propter nuptias titulo pig-

noris fuerant obligata, &c. Quicquid juris habemus in saepe dictis universis & singulis bonis & hominibus, tam nos quam bonæ recordationis progenitores nostri Comites, videlicet Albertus mihi Lantgravi pater, nobis tribus fratribus patruus, Ruodolfus avus, Albertus proavus, ratione proprietatis vel insecodationis ab imperio usque in præsentiarum divisum vel conjunctum & communiter habuisse & possedisse dignoscuntur, &c. Data an. Dom. MCCLIX. XVI. Kal. Novembr. indi. III.

DE DONATIONIBUS.

XI.

Pernhardus Subdiaconus.

Superventuras igitur contentiones, quas ^{Donatio facta liberis naturalibus} saepius etiam causis ex minimis oriri solent, ad devitandas placuit mihi Amalper to traditionem, quam filiis meis feci, conscriptione firmari, & ad memoriam posteris tradere. Dedi itaque tribus filiis meis, Annoni, Amalper to & Reginfredo, qui mihi nati sunt ex ancilla S. Galli, omnem proprietatem meam, quam hodierna die in Vuolerammes wilate visum sum possidere: ea videlicet ratione, ut eadem possessio sine ullius contradictione ab illis perpetually possideatur, censusque II. denariorum ab eisdem singulis annis persolvatur. Actum in Zuocewilare in publico mallo Nortkeri advocati coram monasterio S. Galli Abbatæ Cralone, aliisque testibus quorum hic nomina continentur, sig. Amalperti qui hanc traditionem fecit, signa & aliorum testium, qui ibidem praesentes affuerunt, Reicho, Ruodpert, Vuito, Reginger, Vualthere, Ruodpert, Otachar, Kerbert, Reginbert, Vuineram, Heriman, Vualco. Ego itaque Pernhardus Subdiaconus scripsi & subscripsi in vicem Vualdonis. Notavi diem feriam III. anno XII. Rege Ottone regnante sub Peringario Comite.

XII.

Alboinus.

Venerabilibus in Christo fratribus seu Mortis pro Christo peregrinantibus Iohanni causa do. Episcopo & Abbati una cum monachis suis natio. sub norma sanctæ regulæ B. Benedicti constitutione degentibus in monasterio S. Galli confessoris seu S. Mariæ Semper-virginis, quæ est in pago Arbonense, Gebalinga filia Maginberti. Canonica scriptura & antiqua legum auctoritas vel Principum decreta sanxerunt, ut unusquisque dum manet in corpore de propria quam possidet facultate voluntatem suam literis inferat, ut perennis temporibus inviolata permaneat, quia nihil valet cuiquam lux fugitiva nisi quantum poterit de præsentia merari æternam. Ideo ego jam dicta Gebalinga cogitavi

eternam retributionem, dono à die præfenti quod in perpetuum donatum volo ad ipsa carta Dei jam dicta, id est loca nominata Lolina omnia quicquid in eodem loco vel ubicumque vasa sum habere de meis propriis facultatibus, omnia hæc trado in dominationem Sancti Galloni Confessoris seu & Reclitoris, ut post hunc diem potestatem habeatis omnia quicquid exinde pro utilitate monasterii ipsius facere volueritis, liberam ac firmissimam habeatis potestatem faciendi: in ea vero ratione, ut ipsa res sub usufructuario mihi habere liceat, & annis singulis censum exsolvam, id est, XII. maldras de praxe, & duas maldras de frumento, & duas friskingas tremillas valentes, & post discessum filius meus vult similiter profervire, licentiam habeat usque discessum ejus. Hæc quoque epistula traditionis omni tempore firma & inviolata permaneat, cum stipulatione subnexa. Actum in ipso monasterio publice, præsentibus quorum hic signacula continentur. sign. Gebalinde qui fieri rogavit, sign. Maginberti genitoris sui, sign. Vuidberti, sign. Balduini, sign. Gaozberti. Hæc omnia, quæ supra scribere rogavimus, sine ulla contradictione habeatis in ea ratione, ut nunquam mutetis alium dare, nec minuire, nec vindere, sed sit stabilis ad ipsa loca sancta & si hæc negligitis, revertat ad heredem proximum. Ego Alboinus rogatus scripsi & subscripsi. Data quod feci mense Julio, anno XII. regente Karolo.

DE TESTAMENTIS.

XIII.

Umbertus Canonicus.

Testamentum inter conjuges. In Christi nomine. Quicquid inter conjugatos de propria facultate, manente caritate, pro amore dilectionis unus ad alterum invicem condonare debemus: propterea ego Magnus facio tibi uxori meae Quintillanæ, si me supervixeris, potestatem de omnibus, quantum mihi pertinet tibi legibus facere aut dare, antepono Falsiciam & antepono quod pro anima dare cupio, hoc futo XXX. solidi nominativi inter Presbyteros & inter meos filios & inter proprium & inter mobile & qualis de meis parentibus aut tuis aut nostri filiolis tibi melius servierit potestatem habeas illum ameliorare. Et simul facio ego Quintella tibi viro meo Magne omnia, quantum mihi pertinet tibi facere, si me supervixeris, omnia facio tibi in potestatem, antepono Falsiciam & antepono quod pro anima dare cupio, & qui tibi melius servierit, potestatem habeas illum ameliorare, qualem potestatem tu mihi fecisti de tua causa talem habeas de mea. Et si quis de heredibus nostris aut quilibet supposita persona, qui contra

hanc unquam recausare voluerit, solvat duplum quod in carta ista continetur, & judici auri libras II. Facta carta in vico Pugo, mense Aprilis, anno XV. regnante Domino nostro Einrico, & sub præsentia testium, signaverunt testes, Aulus, Vigilius, Valentianus, Vuikeramus, Valerius, Præstantius, Ovilio, Aimo, Aurilianus, Victor, item Victor. Et ego Umbertus Canonicus rogatus ab Aulo, qui fuit vicarius, hanc cartam scripsi.

XIV.

Anonymus.

Testamentum. Isti sunt homines qui fuerunt in præsentia, quando Patarch heredem tradiditum pro anima sua suum fratrem Ratolte in elempati-mosyna sua. Isti sunt testes, sign. Ruopreth, sign. Vuelant, sign. Ruadachar, sign. Cundram, sign. Kadalac, sign. Richpreth, sign. Tisto, sign. Eborolt, sign. Buolo, sign. Chhart, sign. Ebores, sign. Vuacpreth, sign. Ruadarant, sign. Sikaheri, sign. Cundram, sign. Lanpreth, sign. Alaman. sign. Loacham, sign. Hiltapalt.

DE CODICILLIS.

XV.

Mano Diaconus.

Ego in Dei nomine Adaltram trado ad Traditionem monasterium Sancti Galli quicquid in Adalrem die exitus mei de hac luce in pecuniali causam de sua non datum et non visitatum reliquerim, id est caballis domalibus cum cetero tropo, caballis cunctis, auro argentoque, scuta cum lanceis, vestibus, vel omnibus utensilibus, quas in die obitus mei non datas alicui & non usitatas reliquerim, trado ad jam dictum monasterium pro animæ meæ salute filique mei Deotonis, ut nullo contradicente quicquid, ut jam diximus, in die obitus mei reliquerim, ad eundem cœnobium permaneat stabilitate perpetua ad habendum. Et si nullus sit qui hoc contradicere voluerit, ut prædicte res ad jam dictum monasterium stare non debeant, de suis rebus talia quæ carta continet ad eundem cœnobium restituit, & fisco proximo auri uncias V. & argenti pondera VII. persolvat, & nihilominus carta firma in æternum permaneat, quocumque modo rite manere & valere potest. Actum in villa quæ vocatur Sulaga, præsentibus qui hic subnotantur. sign. Adalrammi, Deorpterti, Ruadperti, Vuerinberti, Vualodi, Puafonis, Vualonis, Richnandi, Perahstfridi, Tagaberti, Sicherti, Neriprethi, Liutprethi, Vuerinbrethi, Hagioni, Vuollonis, Meginoprethi, Ottachari, Vuoffonis, Adalprethi. Ego Mano Diaconus rogatus scripsi. Notavi die Veneris, pridie Kal. Augusti, anno XL. regnante

D 3

gnante

gnante Domino Karolo, & II. Domini Regis
Pippini, sub Rihvino Comite.

DE PERMUTATIONIBUS ET CONCAMBIIS.

XVI.

Formula Isonis.

OMne namque quod inter partes diver-
sas bonis moribus fanilque consiliis
diffinitum, necesse est propter jurgia futura
subiicienda (succedentibus temporibus con-
scriptionis vinculo colligare. Sic itaque
complacuit atque convenit inter illum Ab-
batem cum ad cœnobii illius vocato suo seu
inter alios seculares inter illum & illum, ut
simillas firmitates parique tenore conscri-
pti cambii sui emitterent, quas & emile-
runt. Ipsum autem cambium in eadem
firmitatis emissiones nominatim visum est
nobis inferendum. Deinde namque me-
moratus Abbas seu alius cum manu advo-
cati sui jam dicto homini illo in villa nun-
cupata juchos & de pratis ad carradas ad jus
pertinens Sancti illius, & accepit ab illo in
villa nuncupata juchos & de pratis ad car-
radas, ea duntaxat ratione, ut pars utraque
acceptæ jus cambionis deinceps incon-
vulsum & inviolabile perennibus temporibus
absque illius inquietudine vel repetitione
possideat, sicque pari diffinitione sanxe-
runt, ut si pars qualibet exin calumniam
ingerere, hoc est, si aut memoratus Abbas
seu successores ipsius siue jam dictus ille vel
illius heredes aliquam repetitionem moliri
temptaverint, sic tunc pars parti tantum
culpabilis quantum repetere præsumpserit
& in ararium Regis auri uncias III. cogat-
ur impendere: sed nihilo minus præsens
emissio cambii hujus perpetim sui vigoris
obteneat firmitatem, ita duntaxat si Impe-
ratoris clementie complacuerit. Actum
in illo loco præsentibus istis, sign. illius
Abbatis & advocati sui illius, sign. illius
Decani, sign. præpositi, sign. cellarii, sign.
custoris, sign. portarii, sign. camerarii,
sign. hospitarii, sign. aliorum testium.
Ego itaque immerens Diaconus anno illo
Imperatoris scripti & subscripti. Novavi
diem illum, illam datam, sub illo Comite.
Amen.

XVII.

Theotardus Præpositus.

Permuta-
tio præ-
dictorum.

OMne quod inter diversas partes bonis
moribus fanilque consiliis fuerit de-
finitum, necesse est ob utilitatem servandæ
pacis atque futura jurgia devitanda spacio
temporis succedente conscriptionis vinculo
colligare. Quapropter convenit inter

quendam virum nomine Totonem, & in-
ter Grimaldum monasterii Sancti Galli Ab-
batem & advocatum suum Libonem una
cum consensu fratrum quoddam concam-
bium facere in Prilignove, in loco qui di-
citur Vuitinovva, quod & ita fecerunt. Ego
igitur Toto ad monasterium Sancti Galli
dedi in præfato loco quattuor in juchos, &
unam vineam in avia unius hominis labo-
re procurandam: ea videlicet ratione, ut
econtra Rectores ipsius monasterii in con-
cambium mihi donarent, quicquid in saltu
Svarzvald juxta fluvium Melia hodierna
die extirpatum & cultum haberent. Quod
illi quoque meæ potestati concesserunt, ita
duntaxat, ut sicut jam supra dixi, quicquid
in ipsa cella extirpatum possiderent, in con-
cambium mihi ætèrpi sine ulla contradi-
ctione possiderem: cætera vero, id est, in-
cultæ quæque ipsamque silvam & potesta-
tem cædendorum lignorum, nec non ad-
jacentia cuncta, paucas, marchas, aqua-
rumque decurliones, ipsam quoque viam
sibi reservaverunt in perpetuum. Præterea
quippe ego Toto ipsos obnixè rogavi, ut
mihi unum præatum juxta eundem fluvio-
lum concederent, promittens me partem
proprietas meæ postea illis donaturum.
Idipsum vero, ut promissa factis implerem,
similiter egerant, & conscriptione stabili-
tatis firmaverunt. Hæc quoque conditio
concombii tali ratione firmata est, ut hæc
præsens concambii carta ex utraque parte
firma & stabilis permaneat stipulatione sub-
nixæ. Actum in Chirneim in cubiculo
Regis publice, præsentibus istis quorum
hic signa continentur. sign. Totonis qui
hoc concambium cum Grimaldo Abbate
& advocato suo Libone perpetravit. sign.
Vuitperti † Pero † Vuoluni † Hagano † Li-
bo junior † Uto † Ihanhart † Erchanfrid †
Ridhard † Meginbert, item † Uto, item
† Vuitpert. Ego itaque Theodardus Præ-
positus vice Remmingi Presbyteri rogatus
scripti & subscripti. Notavi diem Martis,
II. Nonni. April. ann. XXVII. regni Hlu-
dovici in Orientali Francia, sub Karo-
lo principe ejusdem Hludovici Regis
filio.

XVIII.

Rifine Subdiaconus.

OMne namque, quod inter partes di-
versas fanis diffinitum fuerit consiliis,
propter jurgia devitanda sublequentia con-
scriptionis vinculo firmare necessarium est.
Convenit igitur Hartmotum Abbatem cœ-
nobii S. Galli tumque advocatum Heitar
cum Vuitperto Domini Regis vasallo, cum
licentia Domini Regis Hludovici, ut
firmitates pari ratione conscriptas sui
perpe-

Ratpertus Monachus.

perpetrarent concambii, sicut & fecerunt. Dedit namque memoratus Abba ex parte monasterii Sancti Galli in pago qui dicitur Zurricgauge, & in loco Richanbach nominato V. hobas de terra arabili, & casas cum curtis ceterisque ædificiis, atque cum silvaticis marchis ad easdem pertinentibus, & in alio loco qui dicitur Vaginev vilare I. hobam plenam de terra culta: & accepit de lupradico Vuitperto vassallo Domini Regis ex parte sui beneficii in eodem pago & in loco Velebach nuncupato II. hobas, & casas cum curtis, ceterisque ædificiis, atque unam filvulam ad eundem locum pertinentem, nec non & piscationis ulum illius laci, qui lupradico loco contiguus fore videtur, ea videlicet ratione, ut utraque pars accepti ius concambii perpetuis deinceps temporibus inconvulsum & inviolabile abque ullius inquietudine vel repetitione possideat. Præiens ergo concambii carta ex utraque parte omni tempore firma stabilitque permaneat cum stipulatione subnexa. Actum in curte regia Zurich, præsentibus istis quorum hic signacula continentur. sign. Harmoti Abbatis & advocati sui Heitar, qui hoc concambium fieri voluerunt. sign. Tiotharti Decani, sign. Folchardi Præpositi, sign. Richperti sacratarii, sign. Erchangeri cellerarii, sign. Ortuini Camerarii, sign. Palderici Portarii, sign. Engilrammi hospitarii, sign. & aliorum testium † Vuitpert. † Vuillichere † Reginbert † Ooazo † Adalbert † Erchanbert † Vuolthart † Plidker † Paldine † Paldolt † Anno † Azzo † Cozram. Ego itaque Rîsine indignus monachus atque Subdiaconus ad vicem Folchardi præpositi rogatus scripsi & subscripsi. Notavi diem Jovis, III. Nonn. Dec. anno XXXVII. Hludovici Regis, sub Humfrido Comite.

XIX.

Notkerus.

Permutatio cum traditione præcaria.
Ego Hugpreht providens paupertati & opportunitati meæ trado ad monasterium Sancti Galli in Zurichgovve, in loco qui dicitur Eskinghoua ad curtem Lintovva pertinetem, VIII. iuchos de terra statim in ius monasterii redigendos: & accipinde alios VIII. iuchos in Durgovve, in loco qui dicitur Eilickevve: ea ratione, ut dies vitæ meæ terram sub censu unius denarii possideam, similiter & uxor mea post me, & post nostrum obitum in ius monasterii revocetur. Actum in cella, Id. Febr. anno imperii Karoli secundi secundo Adalberto Comite in Durgovve, & hi sunt testes, Orther, Buozo, Zuozo, Maganolh, Cozolt, Erchanolt, Eburhart, Rathere, Vodalhart, Hildibold, Adalung, Ricgovvo. Ego Notker iussus descripsi.

Permutatio cum traditione præcaria.
NOVERIT igitur multorum industria, quia *Permutatio cum traditione præcaria.* ego Vualdthram rogavi Salomonem venerabilem Episcopum & Abbatem monasterii Sancti Galli, ut mihi cum consensu fratrum quandam terram concederet facere commutationem, quod ita & fecit. Dedit etiam ad monasterium Sancti Galli jurnales tres in pago Turgevv in villa Stamheim de optima terra: & accepi è contra de rebus ipsius monasterii jugerum unum in duobus locis situm, & ut hoc concambium perpetualiter inconvulsum permaneat, manu propria cum firmavi. sign. Vualdthrami, qui hunc libellum fieri & firmari rogavit. sign. Eskerici advocati, Folchart, Reginger, Korskolt, Vualdhere, Kîsaliere, Lantpold, &c. Ego itaque Ratpertus monachus rogatus anno DCCCCII. Dominicæ incarnationis, anno III. Regis Hludovici, Idus Februarias, die Mercurii scripti & subscripsi.

XXI.

Sigibertus Presbyter.

IN Christi nomine, Ego itaque Salomona Constantiensis Ecclesiæ Episcopus & Abba monasterii Sancti Galli, qualiter ego una cum consensu fratrum & advocati nostri Amalungi quoddam concambium facere cum Engilrammo quodam religioso viro decrevi, quod ita & feci. Tradidit enim nobis præfatus homo Engilram silvulam unam bonam in Eilikovvaromarcho & agrum unum ad eam pertingentem alium in Rammelinchouan, tertium in Pipineshouestlin cum prato, quartum in Aadoruaromarcho; & ipse contra à nobis accepit hobam unam in Tanninchouaromarcho, in loco qui dicitur Meistereshusha ea videlicet ratione, ut ea quæ nobis dederat, inconvulsa perpetualiter habeamus, & illa quæ nos illi dedimus, similiter habeat & legitima ejus procreatio abque ullius contradictione perpetualiter possidenda. Actum in Eilikovve præsentibus quorum hic signa continentur. Signum Salomonis, qui hoc concambium fieri voluit, signum Ecchenis Decani † Ruodkeri æditi † Peronis Portarii, † Witonis hospitarii † Engilberti præpositi. Signum & aliorum ibidem præsentium, † Amalunch † Arolf † Perihker † Ruodhoo † Liutine † Adalho † Heitar † Hadamar † Ratire † Hugimar † Vuilhart † Petrus † Kerrat † Edilloz, &c. Ego itaque Sigibert indignus presbyter ad vicem Nordperti scripti & subscripsi. Notavi diem Lunis, X. Kal. Jun. annum III. Chuanradi Regis, Udalricum Comitem.

XXII.

Herimotus Monachus.

Permutatio ser-
vorum.

Inter duales igitur partes quicquid sanis
aplicis contulis diffinitur, ob futura
devitanda iurgia conscriptionis titulo ne-
cessesse est, ut confirmetur. Quapropter com-
placuit mihi Grimaldo Abbati, Podalolto
advocato nostro, omnibusque fratribus ce-
nobii Sancti Galli consentientibus, uti con-
cambii communi scilicet cum Vualdrammo
*perpetrati conscriptione: pari ratione de-
piciæ perpetrarentur. Dedit namque nobis
idem Vualdrammus duo mancipia, quo-
rum nomina sunt Suabind & Cozrud, ac-
cepitque è contrario à nobis tria mancipia,
quorum unum vocatur Adalind, aliud
Hiltisind, tertium Cuata, eo videlicet pa-
cto, ut utraque pars eorumdem mancipio-
rum concambii ratione utrimque contra-
ditorum liberam in omnibus habeat pote-
statem, nullamque ulterius ob illa mole-
stiam pars parti audeat inferre. Actum in
Liubilaha publicè, presentibus istis, quo-
rum nomina hic scripta tenentur. Sig. Gri-
maldi Abbatis, & advocati sui Podalolti
† Folcharati, Ruadine † Machelm † Thio-
there Chunibreth † Seibo &c. Ego itaque
Herimotus indignus Monachus scripsi & sub-
scripsi. Notavi diem Martis, anno
XVIII. regni Hludovici, sub Vuelfone
Comite.

Ruadgangus.

de Ara-
gangervi.

Notum esse plurimis desideramus, qua-
liter ego * Sigibertus concambium
fecit cum Grimalto venerabili Abbate &
ipsius advocato Hiltibranto. Dedi ergo
eis in dominium domus Sancti Galli Chri-
sti Confessoris servos, nominibus his
Gaudenrium & Herigerum. Ipse vero
consilio cum fratribus ejusdem monaste-
rii Sancti Galli inito, una cum manu ad-
vocati sui prædicti Hiltibranti e contra de-
didi mihi alios servos nominibus Rato &
Selhger, simili recompenlatione proba-
tos. Si quis sit qui libellum hujus con-
cambii infringere temptet, inchoatum
suum nullo peragat ingenio, sed firma per-
maneat. Actum in villa Ruadgozzes vi-
lare coram istis testibus. Sig. Sigiberti
qui hoc concambium fecit. Sig. cetero-
rum testium, Thiethere, Erlene, Eske-
riche, Madalpre, Sigzro, Vuerimpre, †
Himpre, Vuitpot, Altine, Folcholt, Edil-
leoz, Vueniro. Anno, regnante Hludo-
vico serenissimo Rege, XXXI. Ego ita-
que Ruadgang scripsi & subscripsi. No-
tavi diem Veneris, XVIII. Kalend.

Mai, sub Vodalrico
Comite.

Radpertus Levita.

Notum sit omnibus presentibus atque
futuris, quod ego Bernhardus Abba
monasterii Sancti Galli rogatus sum pro
concambio ejusdem ancillæ monasterii
nostri, cui nomen est Paldind, à quodam
homine cui nomen est Tisi. Convenit er-
go atque conplacuit ex utraque parte, ut
nos illi traderemus prædictam Paldindam,
& nos e contra in concambium recipere-
mus ancillam proprii juris ipsius nomine
Adalhiltam, quod cum consensu fratrum
nostrorum, & cum manu Advocati nostri
Vuitonis firmavimus atque peregrimus.
Actum in Vuintatura publicè, in præsen-
tia legatorum Imperatoris, Salomonis Epi-
scopi, Kotzperiti Comitis, Ruadhari Ab-
batis, Hilleboldi Comitis, in præsentia Ad-
alberti Comitis. Sig. Bernhadi Abbatis
& Advocatiejus Vuitonis, qui hoc patra-
verunt. Sig. Landfrid, Rochfrid, Andreas,
Ichere, Reginger, Pato, Kunderoch, item
Landfrid. Ego itaque Karpert indignus Le-
vita scripsi & subscripsi. Notavi diem VI.
feriam III. Idus Novembr. annum Karoli
Imperatoris V.

DE TRANSACTIONIBUS ET
PACTIONIBUS.

Formula Isonis.

Um constet plurimis, quod à quodam
homine nomine illo advocatus ce-
nobii Sancti illius, pro rebus quas ille in illo
loco litas ad partem jam dicti monasterii
contradidit, frequenter pro illis rebus in-
terpellatus est. Qua ex re utrimque com-
placuit atque convenit, ut devitandæ dein-
ceps causa contentionis præfata res, pro
quibus nos & advocatum nostrum inte-
pellat, ad nos pleniter, id est, ad potesta-
tem monasterii redeant perpetim possiden-
dæ: accipiatque à parte ejusdem monaste-
rii aliquo territorium in confinio villæ illius
nomine nuncupata, hoc est totidem iuchos
sub tali conventione, ut etiam deinceps
neutra ullam inquietudinem seu repetitio-
nem moliat. Quod si inchoatum fuerit,
sit tunc pars alteri tantum culpabilis quan-
tum expetit, & quod malo ingenio repetit
evindicare non valeat, sed præsens conven-
tionis cartula perennem obtineat vigorem
stipulatione subnexa. Actum in illo lo-
co publicè. Sig. illius Abbatis & advo-
cati sui illius, qui hanc conventionis car-
tulam perpetraverunt. f. Decani, Cus-
tariis, Præpositi, Cellerarii, Portarii, Cam-
merarii, Hospitarii. f. aliorum testium.
Ego itaque ille rogatus scripsi. Notavi
diem

diem illum, in illa data, anno illo illius Imperatoris, sub illo Comite.

XXVI

Vuolfcozus.

OB amorem itaque omnipotentis Domini unicuique est summopere pensandum qualiter ubique pax & concordia construat ac solidetur, & iurgia atque discordia quomodo devitentur & destruantur omnimodis est fatagendum. Pluribus scilicet notum esse non dubitamus, qualis contentio facta est inter Grimaldum Abbatem ex rebus monasterii Sancti Galli & quendam hominem nomine Notgerum, in loco qui propter fontium ubertatem vocatur Prunnon. Nos itaque id est Grimaldus Abba & advocatus ejus Posio prædictum locum cum omnibus adjacentiis ejus, sicut situm est inter duos rivulos, id est Cunzenpach & Muasilenpach, dominationi Sancti Galli jure pertinere cum totius populi testificatione dicebant. Ipse verò Notger nequaquam consentire voluit, sed præfatas res suæ proprietati vindicabat. Sed postquam seipsum recognovit, quandam pacificationem accipere non rennuimus, sed accipere decrevimus. Dedit itaque nobis ipse præfatus homo Notger juchos XCII. inter Masiang & Adalgozzeshufon, & in loco qui vocatur Loupmeisso: nos ex nostra parte debuimus illi jugera VIII. illa etiam ad prædictum numerum completum nobis dimisit, ea tamen conditione, ut in præfato saltu, qui adjacet jam dicto loco id est Prunnon, inter illos rivulos qui nominantur Cunzenpach & Muasilenpach, omnem utilitatem id est in pascuis, in ædificationibus, in lignis cædendis, & in omnibus quibus homo in communi saltu uti potest utendi potestatem habeamus: & si quid in eodem saltu adhuc minime sit comprehensum, absque ullius infestatione comprehendendi potestatem habeamus. Insuper eo conditum, ut & illa anterior pax & concordia firma ac stabilis permaneat. Hanc itaque concordiam præfatus Notger ac ratione solidavit, ut si quid in ipso die, quando hæc concordia est condita, ex parte monasterii mali vel conquestus ad ipsum haberet, funditus ex nostra parte omittretur. Post istius verò concordie conditionem placuit utrimque ob stabilitatem pacis & firmitatem conventionis coram Comite & cuncto populo cartas concordie emitte-re, ut ultra neutra pars partem inquietare præsumat; sed hæc concordie carta per temporum curricula permaneat inconvulsa. Adum in Loupmeisso publice, presentibus istis. Sig. Grimaldi Abbatis & advocati sui Possionis, qui hanc concordie car-

Tom. II.

tam fieri concesserunt. Sig. Oaldrici Comititis. Adalpert, Rihini, Yuanzzo, Nidger, Blidger, Lanfrid, Ruadger, Hartpert, Hagano, Ascheri, Rohfrid, Lantolt, Maharat, Adalho, Tagabert, Alpheri, Hadabert, Erimberr, Ithcri, Vuolger, Vualfrid, Muning, Hungoz, Istanheri, Puato, Huato, Strello, Ekho, &c. Ego itaque Vuolfcoz anno XV. Hludovici Regis regno in Orientali Francia scripsi & subscripsi die veneris, XIII. Kalend. MART. sub Oadalaricho Comite.

XXVII

Anonymus.

QUoniam igitur more fluminum humana tempora defluunt, & præteritum modo vita modo memoria intercidity, necesse est gesta seu dicta priorum scriptis transmittere notitiae futurorum. Ideo complacuit nobis, Abbati videlicet monasterii S. Galli Craloni cum fratribus cœnobii nostri & Notgero advocato nostro, ut conventionem quæ inter nos & illum facta est adnotatione præsentis cartule roboremus. Cujus negotium pactionis ita habet. Ex traditione Otharii quoddam tributum, ejusque neptis Kerchildæ quoddam prædium, quod Iohannisvilla dicitur, investitura monasterii erat, quod præfatus Notgerus omni genere studii quasi hæres Otharii repetere, publicaque mallatione monasterio abstrahere conabatur. Adversus quem cum dia multumque ex parte cœnobii fuisset decertatum, nec certum contentio finem invenisset, convenientibus crebro pro hac re utriusque partis plurimis, novissimè consilium incidiit, ut quia idem Notgerus vassus nolter & advocatus monasterii erat, III. hobas in Vzzinville, & alpe[m] pascuam, quam ab Vodalrico Chadalohi filio acquisierat, ad monasterium contraderet, & quod repetebat prædium à nobis ad tempus vitæ suæ reciperet, quod & factum est. Restituimus enim ei sub eadem conditione locum quem diu flagitaverat, ut delecta alterationis discordia fideliorum eum deinceps ac devotiorum habere possemus. Quam ille proprietatem cum potestative possideret, ad monasterium multis testibus adhibitis reddiditque revelavit, insuperque prænotatus hobas in Vzzinville cum alpe jam dicta S. Gallo nobisque contradidit. Ea dumtaxat ratione, ut ipse hæc omnia ad tempus vitæ suæ possideat, redemptione omnino denegata: post mortem verò ejus ipsa loca cum XV. mancipiis & omnibus mobilibus, quæ illo tempore ibi fuerint inventa, ad monasterium ex integro revertantur, excepta uxoris pecunia & domesticorum illius servitorum suppellectilibus, & ut eadem

E

pos

possessiones nulli ulterius secularium in beneficium dentur, sed ad usum fratrum in monasterio Deo famulantium annuatim proficiant.

XXVIII.

Etcho Archipresbyter.

Notum sit omnibus, videlicet presentibus & futuris, quod ego Salomon Junior Constantiensis sedis Episcopus, & Hartmorus cenobii Sancti Galli Abba, una cum convenientia & consilio utroque loco fratrum, ceterorumque fidelium nostrorum, omnem malitiose artis litem atque dissensionis contentionem de subscripta re ipsis in locis in futurum præcavendum, statuiimus inter nos, ut venerabili Abbati & fratribus prædicti monasterii decimam in subnotatis locis, sicut illius temporis in illorum erat vestitura, concederemus, hoc est in Mechingen simul cum Salica terra & hobilis, quæ Canonicis pertinebant; & in Hemmihofen cum Salica terra & hobilis; & in Goldahun cum Salica terra, simul cum illa hoba, quæ illi adiacet, cujus decimatum in mea vestitura erat: quod & ita feci, ea scilicet ratione, ut mihi contra donarent, quicquid in Lienzevilare habuissent; & in villa Buoch hobam unam & in Synnaha curtilem unam simul cum adiacente prato, & quicquid habuissent in silvicola; quæ dicitur Tegeramos inter Synnaha & Gloten; quod & ita fecere. Et ut firmior & credibilior omnibus in futurum maneret, placuit inter nos chartam pacationis ex utraque parte allevari, quod Tutitisc Suonbuoch nominamus, cum manibus Advocatorum nostrorum Ilamberti & Lantolfi, successores nostros ammonendo, ut absque ullius inquietudinis scrupulo inconcussa & stabilis omni tempore in ævum permaneat. Sig. Salomonis Episcopi & Hartmotti Abbatis, qui hanc cartam pacationis fieri decreverunt. Sig. Fratrum monachorum, Perenhard; Rimeding, Job, Erfolt. Signa fratrum Canonicorum, Henno, Etcho, Tageman, Hartpreht. Signa ceterorum testium, Hartpert, Engilbold, Gano, Vritto, Vuetri, Starcafrid, Ruohbert, Thietbold, Ruohbert, Vuerdo, Heribrant, Otto, Vuolftram, Miloh, Hugoz. Actum in villa Romanishorn, anno regnante, Imperatore Karolo II. sub Comite Adalberto, mense Junio, die Veneris, indictione XV. Ego itaque Etcho indignus Archipresbyter iussu scripti.

✠ (o) ✠

DE EMPTIONE ET VENDITIONE.

XXIX.

Vuaringilus Cancellarius.

Dominis in Christo fratribus congregationis Sancti Galli, ubi Johannes Episcopus vel Abbas præfesse viderur, cum Hartrico Degano & Bilsfrido Præposito, & aliis quamvis plurimis. Ego itaque Rihbertus filius Cozberti vinditor: constar me vobis vindidisse, hoc est in pago Durgauinse in villa, quæ dicitur Bettinovva, quicquid ego ab Adalsinda cum eo pretio adquesivi, hoc est jurnales XXV. cum omnia quicquid ad ipsam terram conspiciet vel continet, hoc est campis, silvis, pratis, pascuis, viis, aquis, aquarumque decursibus cum omni adiacentia vel appendicia à die præsentis de meo jure in vestram tradidit dominationem, habendi, commutandi, vendendi, vel quicquid exinde facere volueritis liberam ac firmissimam habeatis potestatem faciendi. Et accipio à vobis servum nomine Rhadoinum ad taxatum pretium coram testibus, quorum hic nomina continentur. Sig. Rihbertus vinditor. Sig. Vuanzo. Sig. Ilo test. Sig. Erchanbert test. Sig. Theotbaldo test. Sign. Haribaldo test. Sign. Rehinbert test. Sign. Vuolftram notarius. Ego enim Varingilus Cancellarius rogatus & petitus à Rihberto scripsi & subscripsi anno IIII. regnante Karolo gloriosissimo Rege. Notavi sub die quod feci, mense Junio die octavo, sub Vuarino Comite.

XXX.

Andreas Presbyter.

In Christo nomine. Dulcissime mihi atque amatissime & unica adfectione colende. Ego itaque Andreas Presbyter scripsi rogatus Baldilane, Folheriguer & Honilenda hanc cartulam. Constare eos vindere & vindiderunt tibi * Folhuino ^{Rang} agrum ad postes modiorum III. Confiniit da una parte Majonem & ad alia parte terram de Constanti Nigrii. Precium placitum adque finitum valente in ferro liberas XX. quod precium vinditor ab emtore de presente accepit, & ipsum agrum tradidit emtori ad possidendum, ut ab hac die habeas, teneas, possideas, tuo jure vindicias adque defendas, & quicquid exinde facere volueris habeas potestatem. Et si quis quod fieri non credimus, si aliquis aliquando contra hanc venditionem ire, tentare vel intrumpere voluerit, solvat judici publico dublam terram, & cartula ista firma permaneat legis stipulatione subnixâ, qui omnium cartarum ad commodat firmitatem, Facta cartu.

cartula vinditionis in vico Vinnona, XII. Kalend. Januarias, sub regnum Imperatoris Lodovici, sub praesentia plurimorum testium, qui ab eos rogiti venerunt vel signa fecerunt. Notavi diem & regnum. Sign. Baldilanes, & Folherici, & Honilendas vintores, qui hanc cartulam fieri voluerunt. Sign. Flavini, Honorati, Sulvanus, Sejanus, Estarculfus, Acarius, Vuirhannus, &c.

XXXI.

Lavefo Presbyter.

IN Christo nomine. Anno XIII. regni. Lodovici Rege de Bavaria filii Lodovici Imperatoris scripti ego Lavefo Presbyter rogitus & peditus a filios Pociani, Vigilium, & Orlicinum, & Valerium, & Autropiane, & Veneranda, & filios Forcejas, ipsos praesentes mihi adque distantes & manus suas proprias subterfirmantes. Constat eos vindere & vindicare sub legitimo jure frumentorum Alderanno, qui commanet in forasta nuncupante Sacleum, hoc est solum cum casis de comparatione in fundo Quaradeves, consistit duas partes in Passivi & de una in via publica, & precium placitum adque finitum valentem solidi. XV. & ipsum venditores ad emptorem, & de praesente receperunt, & ipsum solum vel casus tradiderunt emptori ad possedendum, ut ab hac die habeat, teneat, possideat, suo jure vindicet adque defendat, & quicquid exinde facere voluerit liberam habeat potestatem. Et si quis, quod fieri non credimus, si aliquis aliquando contra hunc frumentum ire, temptare, aut infringere voluerit, persolvat duplum solum cum casis, & iudici culpabilis auri uncias VI. & quod repetit, nihil valeat vindicare, Aquilae & Archadiae legis stipulatione subnixi, qui omnium cartarum adcommodat firmitatem. Factum frumentum in vico Quaradiues, III. NON. Januar. sub praesentia bonorum virorum qui ab eos rogiti venerunt vel signa fecerunt. Notavi diem, & regnum superscripti. Sig. Vigili & Orlicini & Valerii & Autropianes & Venerandas & filios Fonteias, venditores qui hunc frumentum fieri rogaverunt, testes. Sign. Folcarini, Eburionis, Vrsi, alii Folcarini, Vuidonis, Basilii Magni, Aginonis, Adalciani, Dominici, Constantini, Latini, Ieroncius, alius Ieroncius. Ego Lavefo Presbyter rogitus scripti.

XXXII.

Vuilmannus Clericus.

IN Christo nomine. Anno XXXI. regnante Domino nostro Ludovico Rege scripti ego Vuilmannus Clericus rogitus ad

Tom. II.

Valeriu, qui dedit ad vicem Magnanes. Constat eum vendere, & vendidit tibi sanctoque Gallothe agrum in Gifimu Modiorum III. Da una parte consistit infantes Magnanes, & ex alia parte ipsos emptores, & in contra recepit pretium venditor ab emptore cum vocato suo Honorato & cum majore suo Abraam, dederunt illi III. tremenles in ferro valentes, & tradidit ipsa terra emtores suos in perpetuum ad possidendum, ut abeat, possideant, & facienda exinde quicquid voluerint potestatem. Si quis vero, quod fieri non credimus, si aliquis aliquando de nos vel de hereditibus nostris aut quilibet persona, qui contra hanc cartulam vindicionis ire, temptare, vel infringere voluerit, solvat dubla carta cum comutare voluerit, & iudici auri libras II. Facta carta vindicionis in vico Vinnona, Idus Martii sub praesentia bonorum testium, qui ab eum rogiti venerunt vel signa fecerunt. Notavi diem & regnum Sign. Valerii qui fuit ad vicem Magnanes, qui hanc cartam fieri rogavit. Testes. Honoratus, Abraam, Balfredus, Ursus, Petto, item Ursus, Rapertus, Albinus.

XXXIII.

Vmbertus Canonicus.

✠ In Christi nomine. Anno XIII. regnante Domino nostro Einrico scripti ego Vmbertus Canonicus rogitus a Mannothe, qui fuit a vice Johannenes & uxoris suae Dominiganes. Constat eos vendere & venderunt tibi Magno & uxori suae Quintellanae cortium atroncale, quem habuerunt de sui patris & quem adquisivit de Lovanes, cum pomifera ex integro quantum ibidem habuit. Consistit in via ex alia parte in coltura & II. mediorum de terra ibi sec. consistit ipso cortino de capite de latius in Magnanes, de alium in via & II. melarios in ipso loco in ipso agro & I. festiatale in roncale consistit in Leones ex alia parte ipso Magno. Et Falsicia exinde in alia nostra terra in roncale, & Falsicia de illum Cortinum aut de illa pomifera in alio nostro cortino qui non aforella. Et tradiderunt venditores emptori sine emptore, sine omne censu, & ab omne homine per mundum; precium in contra solidi X. Et si quis ire, temptare, vel infringere voluerit, solvat duplum, quod in carta ista continet, & iudici aurum libr. II. Facta carta in vico Pugo, mense Aprili, & sub praesentia testium. Sig. test. Manno, Aufus, Magnus, Praestantius, Victor, Solvanus, Valentianus, Valerius.

E 2

DE

Formula Isonis.

EGo in Dei nomine illa cum manu Advocati mei nomine illo trado ad monasterium sancti illius mancipia totidem, quorum hæc sunt nomina. Sed extra hos unum servum emptitium nomine illo. In ea videlicet ratione, ut ea habeam tempus vitæ meæ censumque annis singulis solvam, id est, tantum: & si redimere voluerō, cum tanto redimam. Illum verò supra nominatum servum nomine illo in eundem censum habeam tempus vitæ meæ; & si redimere voluerō, cum tanto precio redimam. Post obitum vero meum, si ante non redimero, omnia ad jam dictum monasterium redeant perpetim possidenda. Si quis verò contra hanc cartulam traditionis venire atque infringere temptaverit, illa multa componat, sicut in lege Alamannorum continetur. Actum in illo loco publicè, &c.

XXXV.

Audo Clericus.

IN Christi nomine. Nos verò Cauzoinus costa me dare atque donare Audemaro Appati de parvola terrola mia pro mercede anime mee, vil pro firvitum tum, vil pro nodricamentum que intir vivo servia Audemaro, & ille me notricet & avead podistade quantad me adperre, nit, casa, sola, orti, agra, prada, in pomiferis, in silvis fructiferis, in pascuis, & aquis, & accessio suis, omnia ex omnibus ex integro quantum ad ipsam adperrenit. Et si quis, cot non credimus, aliquis aliquando de heredis meus contra hunc factumque eo pro mercede vil pro nodrimintu que me Audemaros notricat, ire, tentare, & infringere voluerit, ad escomunicados da sancta ecclesia, & salva iudiciari liveras II. & cartula donationis sua optenia firmitatem. Aquilianis Arcatians leges esibulationis, qui a omnium cartarum adcommoda firmitatem. Facta cartola donationis anno XXX. post regnu Domini nostri Dacopirti Reies, die tertiu Calandas Settenbris, sup presentia tistium ab eo roiedi sunt suscipiuri vil figna facturi. Nodavie die, & regnum, & testis qui suscipere conrogaverunt. Signum Cauzoini, qui hunc cartola fieri rocavit. signum Baldoaldi testis. signum Afcari testis. signum Quolpoaldi testis. signum Lantcotti testis. signum Landonis testis. signum Trudolfi testis. signum Friptonis testis. Ego Quolfuinus fui intir, ubi hunc cartola facta est. Ego Audo Clericus roie-

tusad Cauzoinum hunc cartola escripti & in testimonio suscripti cartola donationis Audemari Apatis frunificat con cratia DEI & sancti Petri.

XXXVI.

Silvester Diaconus.

IN Christi nomine. Ego Rinulfus cogitationem, vel peccatorum meorum veniam promerere. Propterea vernaculum juris mei terram eam in loco nuncopanti quod dicitur Petinville, quantum mihi Deus donavit, & parentis mei in hereditate dimiserunt, trado, servum Allidulfum cum omnia mea, cum agris, cum pradis, cum campis, cum aquis, cum silvis, cum pumiferis, trado de meo jure Sancti Galloni ad possidendum, & postea quidquid exinde facere volueris vendendi, donandi, possidendi, liberam in omnibus haberes potestatem faciendi. Si quis vero, quod fieri non credo, si ego ipse aut ullus de heredibus meis, vel ulla opposita persona, qui contra hanc donationem venire aut agere temptaverit, in primis Dei iram incorrat: & a communione corporis vel sacerdotum extranius sit, & in fisco solvat auri libras duas & argenti pondera quinque: & quod petit, vindicare non valeat, sed præiens hæc carta omni tempore firma permaneat, cum extipulatione subnixa. Actum præsentibus, quorum signacula continentur. sign. Rinolfi qui hanc donationem fieri rogavit, sign. Ruodolfi, sign. Afcari, sign. Audonis, sign. Fredualdi, sign. Ariberti, sign. Suabonis, sign. Ludualdi, sign. Suzzini, sign. Otpadi, sign. Estegi, sign. Acconis, sign. Zilonis, sign. Ruodcoz. Notavi quod feci in mente Junio, V. id Julias, in anno XV. regnante Domino nostro Teoderico Rege supra Carulum Majorem Domus. Ego quamquam peccator Silvester escripti in Dei nomine, Amen.

XXXVII.

Idem.

IN Dei nomine ego Lantbertus filius Lau-
doaldi condam; talis mihi sumptus consilii pro animæ meæ salutem, ut res meas ad aliqua loca sanctorum condonare deberem. Quod & ita feci. Dono adque trado ad monasterium Sancti Gallonis qui est constructus in pago Arbonense, ubi ejus facrus requiescit corpus; & hoc est quod dono in pago Durgauinse, set in sito Zurichgavia, in his locis quorum hæc nomina denuntiantur, hoc est in villa quæ dicitur Ille-nayvia, & in Erpratrichova, & in Makisichova, & in Vzinaha, & in Hunichinvilleare, & in Tunriede, & in Madalaltesvillare, & in Perol-

Perolfeswilare, omnia quicquid pater meus Landoldus & mater mea Pieta in his locis denominatis supra habuerunt: hæc omnia & ex integro manu potestativa ad ipsum supra nominatum monasterium tradidit adque transfundo, ibidem à die præsentis perpetualliter possidendum. Et si ego ipse aut ullos heredum vel postheredum meorum, aut quislibet ulla opposita persona cartulam istam irritam facere conaverit, aut eum infrangere voluerit, tantum quantum cartula ista continet adscriptum, ad ipsum monasterium restituat, sed & sociante fisco multa componat, id est auri uncias III. & argenti pondus V. coactus exsolvat, & quod repperit non prævaleat evindicare, & nihilominus præsens cartula ista omni tempore firma & stabilis permaneat, stipulatione subnixâ. Acta in Craolse stalc in mallo publicè, sub Carlomanno Majoredomus. Et hii sunt testes, qui in præsentis fuerunt & firmaverunt: signum Lantberti, qui hanc cartulam traditionis fieri rogavit: Heringa patruus ejus: signum Amalrich, signum Aotruni: Hroadgaer: Albrich. &c. Ego itaque Silvester Diaconus rogatus ab Lantberto scripti & subscripti. Notavi diem, hoc est III. Id. Septembris, sub Chancorone Comitè.

XXXVIII.

Idem.

✠ In Christi nomine. Ego quidam Petto cogitavi Dei intuitum, vel divinam retributionem, vel peccatis meis veniam promittere, & ut mihi in futuro merces boni operis adcreseat: Propterea vernacula terræ juris mei in loco noncupante quod dicitur Data, cum servis & ancillis, hæc nomina eorum, Gondaharancum, & omnia quæ possidet cum uxorem suam & filios & filias, & Rihfredum, sic similiter Vuinifredum, sic similiter Liuddulfum, sic similiter Catulfum, sic similiter Vuitonem cum sociis suis vic nomina eorum escripta sunt, quod ego Petto donavi ad sacrum S. Gallonis pro remedio animæ meæ à sociis ipsius, cum agris, cum pradis, cum silvis, cum aquis, cum omnia accessibus, cum omne mobile aut immobile, cum filiis & filias, cum oves & bovis, cum iis quæ ad opus vivendum pertinerent: Si quis verò, quod futurum esse non credo, si ego ipse aut ullos de heredibus meis, vel ulla supposita persona, qui contra hanc donationem venire aut agere temeraverit, solvat in fisco aurum libras duas & argentum pondera V. & quod petit vendicare non valeat, sed præsens hæc epistola omni tempore firma & in ista permaneat cum explicatione subnixâ. Actum in signo quod dicitur Glata villa publicè. Nota-

vi quod feci diem Iovis, X. Kalen. Decembris eorum insignacula continentur. Sign. Petonis qui hanc donationem fieri præcepit. Sign. Airici Comitès Germani ejus, sign. Berterici Comitès germani ejus, sign. Peponis testis germani ejus, sign. Lantfreti testis, sign. Vulperti testis, sign. Ungari testis. Ego Silvester Diaconus scripti & in testimonio subscripsi.

XXXIX.

Hirngus Monachus.

Sacrosancta Ecclesia S. Mariæ, S. Petri, S. Martini, S. Leudagarii, S. Petronellæ, cæterorumque Sanctorum, qui est constructa in insola minore quæ juxta Hupinavia est, ubi Hata & Beata cum reliquis ancillas Dei degere videntur. Ego Beata namque filia Rachiberti cogitans pro remedio animæ meæ, vel pro æterna retributione, volo omnes res meas vel omnia peculia mea, quicquid habeo, ad locum illum condonare, hoc est in villa quæ dicitur Altorf & Cella cum omnibus adjacentiis vel adpendiciis eorum in arcas vel silvas. Et in Rentinchova terras & silvas, sicut quæ, vel alias * æcencias, quicquid ibi attendere videor. Et in villa quæ dicitur Hu-tias, vel zinæa homines VIII. & terras & silvas, vel potius alias æcencias five in Uzinaa five in Smarin choua five in Nancinchovale in Tattinchoua quicquid genitor meus Racinbertus de quolibet adtracto in loca illa habuit, five ego ipse & Landoldus postea conquisivimus five comparavimus totum ad integrum duas partes de omnia damus. Et in villa quæ dicitur Centoptato casatos duos cum omnibus adjacentiis vel adpendiciis eorum; sed unum infantem inde ingenuum taxavimus, reliqui verò sicut superius diximus ita sunt. Et in Berofvillare mancipium unum nomine Contleuba. Et in insola ipsa mancipios tres, & parones quattuor. Ista omnia ad ipsum monasterium superius nominatum tradimus adque transfundimus, quicquid exinde facere voluerint liberam ac firmissimam in omnibus habeant potestatem faciendi. Si quis verò, quod fieri non credo, si aut ego ipsa, aut ullos de heredibus meis vel quælibet ulla opposita persona, qui contra hanc donationem meam venire, aut agere, vel qua ulla calomnia generare voluerit, in primis si se emendare noluierit, iram Dei & penas inferni experire pertimescat, & duplum tantum quantum ipsa res meliorata valuerit eis coactus exsolvat, & in fisco auri libram I. argenti libras II. & hæc præsens donatio mea firma permaneat stipulatione subnixâ. Actum in monasterio quod dicitur Babinchoua, quod fecit

E 3

mensis

mensis November dies XXIX. regnante Carlomanno Duce, & Pebone Comite. Signum † Beatanæ quæ hanc donationem fieri & firmari rogavit. sign. † Bebonis Comit. sign. † Muninc. † Arnefridus Abba subscripti † Erchamberti † Rihberti † Num † Butane † Hefindo † Roberto.

Breve de illis homines quod Beata fecit hoc est, Vuintrolf, Radbega, Gerlind, Anna, Ingaberta, Goderamun, Herolf, Iohannis, Rachintrudis, Hiciga, Villof, Froatilin, Volfarda, Balimda, Tetracinda, Verdicho, Sigitrudis, Odalchus, Radleuba, Teutgerus, Hugileuba, Vitilinus, Randuinus, Arnoluara, Richuinus, Leudisca, Bacila, Trudmundus, Teudhara, Anno, Volfildis, Sigumarus, Concala, Volfidrus. Sic quomodo mihi servierunt, sic in antea servant, Foltrius, Cunthild, Orolf, Tallo, Tacalind, Hagustolt, Aldini, Teudila, Fraido, Richbertus, Matuas, Vertleuba, Butra, Reatila, Haladara, Muatdanc, Munifrid, Volfila, Valifan, Farileus, Varinfrid, Higilind. Pro anima Arane servant ibi Altoft, Hettila. Sic quomodo mihi servierunt, sic in antea servant Tetra, Totta. Pro anima Otunlis & Zon servant ad illam casam Dei Vinidica, Rathari, Voluine. Ego Hirinchus Monachus hanc donationem rogatus scripsi & subscripsi.

XL.

Landarius Presbyter.

Partem ecclesiæ nostræ quæ dicitur Raundinleim, ubi Landarius Presbyter esse præfens videtur, Ebo & conjugis meæ Odalsinda & Alodoes aliqua de rebus suis confirmaverunt & tam tradiderunt ad S. Gallum, terris, casis, casalis, mancipiis cum casatis, campis, pratis, vineis, silvis, pascuis, aquis vel decursibus, mobilis & immobilis, quicquid in Vahcinchova, & in Laidolunichova, Bodinchova icaginus omnibus & ex omnibus ad ipsum S. Gallum tradimus, à die præfente habeat, teneat, qui exinde facit vultuerit ad possidendum habiat potestatem. Si quis vero ego aut nos ipsi aut heredes nostri aut ulla opposita persona, qui contra hanc firmitatem ita veniri timaverit, infera contra ipso sancto auri libram unam, argenti pondos duos, & nihilominus donatio ista omni tempore firma & stabilis permaneat stipulatione subnexa. Actum in Vahcinchova villa publici. Sign. Ebonis & Cojouis meæ Odalsindæ qui fieri rogavit. sign. Volfaro † Bertario † Aimoni † Vuaninco † Teutmaro † Berno Comit. † Canleufotes † Auttini † Dodoni. Ego Landarius Presbyter rotus scripsi. Data VII. Idus Sept. anno X. regni Domini nostri Ilditici Rjis.

Anonymus.

In Christi nomine. Ego Erftoinus, & filii mei Teotarius, arque Rotarius, cogitavimus Dei intuitum, vel divinam retributionem vel peccatis nostris veniam promereri: propterea vernacula terra juris mei in loco qui dicitur Openwiltare tradimus S. Galloni viginti iuchos, & in Eberging unum iuchum de vinea, & de colonis meis Erftoinum cum uxore sua & cum omni appertinentia sua, cum casa & cum terra, & cum omnibus suis: & alium servum nomine Vualdolfum cum casa, cum terra, & cum omnibus ad eum pertinentibus, ut dum adhuc vivimus ego & filii mei, in nostra permaneant potestate, & in anno reddamus carram de vino, & carram de siligine, & carram de feno, & friskingam. Et si filii mei infantes nati fuerint, sicut superius dixi, ita solvant censum, & habeant potestatem, si noluerint censum inderedde, omnia, sicut superius diximus, sint concessa ad ecclesiam S. Gallonis. Et si quis, quod non credimus, aliquis de heredibus nostris contra hunc factum nostrum ire vel inrumperet vultuerit, in primis incurrat iudicium Dei, & solvat auri libras II. & hunc factum nostrum in ætatem permaneat stipulatione subnexa. Facta hæc carta est in loco qui dicitur Anninchova, XVII. Kalend. Febr. sub regno Domini nostri Elperici Regis. sign. Teotarii & Rotarii, qui hanc cartam fieri rogaverunt † signi testis, sign. Regandozi testis, sig. Vulperri testis sig.

XLII.

Lutpresus Presbyter.

Domino sancto in Christo venerabilis viro patri Ormato Abbati Duregauginsi seu de monasterio S. Galloni. Ego Rothpaldus donamus ad monasterium vestrum pro mercede animæ meæ facultatulum meam, recipere deberetis potius discessum meum. Dono vobis donatumque in perpetuum ut permaneat esse volo, hoc est in pago Duregauginsi in villa qui dicitur Richinbach, & in Vuilla, & in Zabwesswanga, & in Vuangas, & in Tuzzinwang, & in Sclatte, & in Puzzinberch, & in Vuanzincovo, quicquid in istas villas visus sum habere, pecuniis, mancipiis, casis, casalis, campis, pratis, silvis, aquis, aquarumque decursibus, ad integrum à die præfente trado vobis, & servum meum nomine Nhideng & uxorem ejus Bruna, & cum oba sua, & cum omnia quo vestiti sunt, & alium servum meum nomine Volfharianum cum uxore sua Arane, cum oba sua

sua & cum omnia quo vestitus est. Et pro istas res proferire volo annis singulis, hoc est XXX. seglas cervela, XL. panis, frischeugam tremissem valientem, & XXX. Mannas, & arare duos jochos in anno, & recollegere, & intus ducere, & angaria ubi opus est. Etsi infans meus simul proferire voluerit, faciat sicut superius: & si proferire noluerit, nullam habeat potestatem, ipsam facultatulam meam trado vobis ad monasterium vestrum post discessum meum atque transfundo dominationi, ut quidquid exinde pars monasterii facere voluerit, liberam ac firmissimam in Dei nomine in omnibus habeat potestatem. Si quis, ego aut heredes mei, aut ulla opposita persona, qui contra hanc donationem istam venire temptaverit, tunc inferat parti custodienti dublam repetitionem, & fisco auri liberas II. & argenti pondera III. & nihilominus praesens donatio istae omni tempore firma & stabilis permaneat stipulatione subnexa. Actum in villa Animawa publice. sign. Rothaldi qui hanc donationem istam fieri rogavit. sign. Sicharii testis. Bercauzi test. Paupo test. Vuodolgarii test. Atibaldi test. Rathcauzi testis. Ego Lurfrens presbyter scripsi & subscripsi. Notavi diem Martis, VIII. Id. Augustas, anno III. regnante Domino nostro Pippino Rege, sub Vuarino Comite.

XLIII.

Vuaringsus.

Sacro sancta ecclesia S. Galluni, qui est constructa in pago Durgavia, ubi ipse in corpore requiescit, & Iohannes Abbas ad praesens Rector ecclesiae esse videtur. Ego in Dei nomine Vuinibertus cogitans Dei ut aliquid rei meae ad ipsam sacrum locum pro remedio animi mei condonare deberem: quod & ita feci hoc est in pago Durgavia, in loco qui dicitur Parmacuanavia, quicquid ibidem visus sum habere, mancipiis, pecuniis, casalis, campis, pratis, silvis, aquis, aquarumque decursibus, omnia ex integro de meo iure ad ipsum monasterium S. Galluni post obitum meum trado atque transfundo, ut quicquid exinde Rector monasterii vel monachi ibidem deservientes facere voluerint, liberam ac firmissimam habeant in Dei nomine in omnibus potestatem. Si quis ego aut heredes mei aut ulla opposita persona, qui contra hanc traditionem istam venire temptaverit aut agere praesumpserit, inferat parti custodienti dublam repetitionem, & fisco auri uncias V. & argenti pondoras II. & nihilo minus praesens traditio istae firma & stabilis permaneat, stipulatione subnexa. Actum in villa Vuila publice, praesentibus

quorum hic signacula continentur. Sign. Vunberti auctoris qui hanc traditionem istam fieri rogavit. Sig. Vuanzo test. Sig. Alcharii. Sig. Sickerii. Sig. Teutbold. test. Sig. Rihger test. Sig. Rihperat test. &c. Ego Vuarinkis rogatus scripsi & subscripsi. Notavi die Dominico, VI. Id. Odupris, anno X. regnante Domino Pippino Rege Francorum, sub Vuarino Comite.

XLIV.

Vuaringsus.

Sacro sancta ecclesia in honore S. Galli Confessoris constructa, ubi ipse in corpore requiescit, & praesenti tempore Iohannes Episcopus esse videtur Rector Monachorum. Ego in Dei nomine Theoda, sumpsi mihi consilium ut aliquid de re mea ad ipsum monasterium condonare deberem, quod & ita feci. Hoc est in pago Durgavia, in vico qui dicitur Ailhecauge, quicquid ibidem visa sum habere, & mihi in hereditate contingit, mancipiis, pecuniis, casalis, campis, pratis, silvis, aquis, aquarumque decursibus ad integrum post discessum meum ad ipsum monasterium trado atque transfundo dominationi, ut quicquid exinde fratres ipsius monasterii facere voluerint, liberam ac firmissimam habeant in Dei nomine in omnibus potestatem. Et si quis ego aut heredes mei aut ulla opposita persona, qui contra traditionem istam venire temptaverit aut cogitare praesumpserit, tunc inferat parti custodienti dublam redhibitionem, & fisco auri uncias II. & argenti pondera V. & nihilominus praesens traditio ista omni tempore firma & stabilis permaneat, stipulatione subnexa. Actum in villa Ailhecaugia publice. sign. Teodanae auctricis quae traditionem istam fieri rogavit. sign. Vuanzonis & Frimberti Presbyteri. Ego itaque Vuarings scripsi & subscripsi. Notavi diem Dominicum, V. NON. Majas, regnante Domino nostro Pippino Rege Francorum, sub Vuarino Comite.

XLV.

Moathelmus Clericus.

Perpetrandum est unicuique quod Evangelica vox admonet dicens: *Dante & dabitur vobis.* Ego in Dei nomine Scalcomannus cogitans de anima mea remedio vel de aeterna retributione, talis mihi decrevit voluntas, ut res meas ad aliqua venerabilia loca sanctorum dare deberem: quod ita & feci. Dono atque trado omnes res meas, quas ex paternico mihi de alode legit.

legitima contingit, ad monasterium S. Gallonis ubi ejus sacrus requiescit corpus, qui est constructus in pago Arbonense, hoc est quod dono in loca denominata, id est in Laimawia & in Apfalaga, & in Entinesbuturo, & in Operindoraf, & in Oborostindoraphe prata, & in Piparrori prata, & in Liutratcs wile, in his locis super nominatis trado atque transfundo ad ipsum superius nominatum monasterium, donatumque in perpetuum esse volo, & me ipsum ad ipsum monasterium ad monachum trado, & rogo, & testifico coram Deo & sanctis ejus, ut nec me nec post obitum meum nullus ex succedentibus Abbatibus vel Episcopis ad nullum unquam hominem nullum concambium aut commutationem faciant, sed ipsas res ipse monasterius & rectores ipsius monasterii perennis temporibus in sua dominatione possideant. Et si quis vero, quod futurum esse non credo, si ego ipse aut ullus de heredibus meis, vel proheredibus meis, aut quislibet ulla opposita persona, qui contra hanc cartulam traditionis, quam ego spontanea voluntate fieri rogavi, veniret aut eam infringere vulerit, non solum quod ei non liceat, sed damnum incurrat, id est tantum & alium tantum quantum cartula ista continet ad ipsum superius nominatum monasterium restituat, & in discutiente fisco multa componat, id est auri uncias duas & argenti pondus quattuor coactus exsolvat, & qui repetit nihil evindicat, & praesens cartula ista omni tempore firma & stabilis permaneat cum omni stipulatione subnexa. Actum Laimaugawilare, in quo cartula ista scripta est, quod fecit mensis Martius dies XV. in anno primo regni Carlomanni Regis, sub Roadbarro Comite. Sign. Scalcomanni qui hanc cartulam traditionis fieri rogavit. sign. Taloni patris ejus. sign. Vuellimanni fratris ejus. sign. Fateri fratris ejus. sign. Selparati fratris ejus. sign. Takarichi. sign. Huodelrich. sign. Lantulsi. sign. Uffloni. sign. Boslonis. sign. Gramanni. Ego Moathelmus Clericus scripti & subscripsi.

XLVI.

Ufalto Diaconus.

IN Christi nomine. Ego Unforathus filius Orgari condam, talis mihi decrevit voluntas pro animæ meæ remedio seu pro æterna retributione, ut omnes res meas, quas mihi genitor meus moriens dereliquit, vel ego ipse mihi adquisivi, ad monasterium S. Galli, ubi ejus sacrus in Christo requiescit corpus, condonare deberem: quod ita & feci. Et hoc est quod dono, in pago Durgauinge in sito Zurichgauia in villa quæ dicitur Tunriude, quæ & Hadaleihincho-

va vocatur, id est casam, curtem clausam cum domibus, ædificiis, mancipiis, pecuniis, terris, campis, silvis, pratis, pascuis, vis, aquarumque decuribus, omnia ex integro nihil prætermittendo ad ipsum monasterium trado atque transfundo, ut quicquid rectores ipsius monasterii facere exinde voluerint, liberam ac firmissimam habeant potestatem faciendi. Si quis vero, quod fieri non credo, si ego ipse aut ullus de heredibus meis, aut ulla opposita persona, qui hanc cartam irritam facere conaverit, partibus fisci multa componat, id est auri uncias IV. argenti pondus VI. coactus exsolvat, & ad ipsum monasterium duplam repetitionem restituat, & quod repeti non prævaleat evindicare, sed hæc præsens epistola omni tempore firma & stabilis permaneat cum stipulatione subnexa. Actum Ufstra villa publice, praesentibus quorum hic signacula continentur. † Unforathi qui hanc cartam fieri rogavit † Raginbaldi test. † Salucho test. † Gaerhohi test. † Fridubert test. &c. Ego itaque Ufalto Diaconus rogatus ab Unforaht anno IV. regnante Carlolo Rege Franchorum scripti & subscripsi. Notavi die Veneris, VI. Kal. Feb.

XLVII.

Emicho.

IN Dei nomine. Ego Harioldus recordans innumerabilia peccatorum meorum, propterea trado atque transfundo ad monasterium S. Galloni, donumque post discessum meum in perpetuum esse donatum volo, pro remedio animæ meæ vel pro æterna retributione: hoc est, quicquid in villa Undinga vel in villa Genchinga habeo sine illa ecclesia in illum censum solidum unum in cera aut in quicquid esse poterit annis singulis solvam. hoc quod diximus sâ die praesenti de meo jure ad monasterium S. Galloni vel ejus rectoribus trado dominationi, habeant, teneant, atque possideant, quicquid exinde facere voluerint, liberam atque firmissimam in omnibus habeant potestatem faciendi cum stipulatione subnexa, in ea vero ratione ut ibi semper stabilis sit: & si hoc non est, tunc heredes meus legitimus potestatem habeat ad requirendum. Si quis vero, quod futurum esse non credo, si ego ipse aut ullus heredum vel proheredum meorum, qui contra hanc donationem à me factam venire præsumserit, fociante fisco multa repetitionem componat, id est auri libras II. argenti pondera V. coactus exsolvat, & duplum ad ipsum monasterium restituat, & quod repeti pernullisq; ingenis evindicare non valeat. Actum in pago Puringa, in villa quæ vocatur Untinga publice, praesentibus quorum

rum hic signacula continentur. *fig.* Harioldi qui hanc cartam fieri atque firmari rogavit. *sign.* Ercanperti Comitit. *sign.* Trudpert. *sign.* Pertfrid. *sign.* Cadaloh. *fig.* Thuant. *sign.* Hildrih. *sign.* Puabo. *sign.* Alpket. &c. Facta traditio hæc in IV. Kal. Iun. VI. feria, anno V. regnante Domino nostro Carolo Magno Imperatore. Ego Emicho rogatus scripsi & subscripsi.

XLVIII.

Adalbardus Lector.

IN Dei nomine. Perpetrandum est unicuique quod Evangelica vox admonet dicens, *Date elemosynam, & omnia munda sunt vobis.* Item ego Vualfridus cogitans Dei intuitum vel animæ meæ remedium vel etiam pro æterna retributione, talis mihi decrevit voluntas, ut omnes res meas ad aliqua venerabilia loca sanctorum dare deberem: quod ita feci. Dono atque trado * ad ecclesiam S. Georgii, quæ est constructa in pago Argunensium in insola vel loco qui dicitur Vuazzarbut, & hoc est quod dono in censo ex pago ipso qui dicitur Mittinbah, campis, pratis, silvis, pascuis, aquis, aquarumque decursoribus, cultum & incultum, hortiferis, pomiferis, mobilibus atque immobilibus, omnia ex integro de meo iure S. Georgius vel Rectores ejus ibidem manentes habeant, teneant atque possideant, vel quicquid exinde facere voluerint, liberam in omnibus ac firmissimam habeant potestatem faciendi absque ulla contradictione. Si quis vero, quod fieri non credo, si ego ipse quod absit, aut ullus de heredibus meis vel proheredibus aut ulla opposita persona, qui contra hanc cartam traditionis, quam ego spontanea voluntate fieri rogavi, venire aut eam infringere voluerit, iram Trinitatis incurrat, & non solum quod ei non liceat, sed damnum incurrat, id est tantum & alium tantum quantum cartula ista continet de rebus suis ad ipsam ecclesiam restituat, & sociante fisco multa componat, id est auri uncias III. argenti pondera V. coactus exsolvat, & quod repetit nihil evindicat, sed hæc præsens cartula ista omni tempore firma & stabilis permaneat cum stipulatione subnixâ. Actum in villa Arguna publice præsentibus quorum hic signacula continentur. *sign.* manu Vualfridi qui hanc cartam fieri atque firmari rogavit. *sign.* Fater. *sign.* Vuisirih. *sign.* Vuolfregin. *sign.* Alto. *fig.* Hunolt. &c. Ego itaque Adalbardus Lector anno XXVI. regnante Domino Karolo Rege Francorum, notavi sub die V. Id. Iun. & in præsentem Ruodperto Comite.

Tom. II.

Bernegarius Presbyter.

Sacrofancto monasterio in honore S. Marie & S. Gallonis constructo, ubi vir venerabilis Vuerdo Abbas cum congregatione monachorum serviens esse videtur. Ego in Dei nomine Vuillahelmus cedo ad ipsum monasterium cessum; quod in perpetuum esse volo, hoc est in pago Turgowe in loco qui vocatur in Eskinbach medietatem de ipsa hoba Fruachanolui, hoc est casis, casalis, pumariis, campis, pratis, silvis, pascuis, aquis, aquarumque decursibus, ex omnibus & in omnibus totum & ad integrum, ad ipsum monasterium trado atque transfundo. In ea vero ratione dum ego vixero ut liceat mihi ipsam terram & aliam hobam vestram, id est in Bauconsvilare in censum habere, hoc est annis singulis de cervisa siglas XV. & unam maldram de pane, & frisingam trimissem valentem, usque dum ego ipsum censum solvam, nullus habeat potestatem ipsam terram de me vel de filio meo abstrahere. Et si de illo censo negligens fuero per III. annos, tunc id quod hic superius dictum est, partes ipsius monasterii vel agentes ejus ipsam terram melioratam in suam dominationem revocare faciant perpetualiter ad possedendum, vel quicquid exinde facere voluerint liberam habeant potestatem. Si quis vero, quod futurum esse non credo, ego ipse aut aliquis de heredibus meis, seu quislibet ulla opposita persona, vel qui contra hanc traditionem venire temptaverit, aut eam infringere voluerit, tunc sit culpabilis ad ipsum monasterium duplum quantum traditio ista continet, & in fisco auri uncias III. & argenti libras V. coactus exsolvat, & quod repetit nihil vindicare non valeat, sed præsens traditio ista omni tempore firma & stabilis permaneat, stipulatione subnexa. Actum in Eskinbah. *sign.* † Vuillahelmi qui hanc traditionem fieri rogavit. *sign.* † Markeri. *sign.* † Vuino. *sign.* † Ruatto. *sign.* † Zollin. *sign.* † Albechis. *sign.* † Sallo. *sign.* † Sicco. testium. Ego in Dei nomine Bernegarius peccator vocatus Presbyter rogatus scripsi & subscripsi. Notavi die XVII. Kal. Iul. anno secundo Domino nostro Carolo Imperatore, & XXXIII. Rege Francorum & Langobardorum, & gubernator Romanorum, & illuminatio Saxonorum.

L.

Atto Clericus.

Ideirco ego quidem in Dei nomine Uperius cogitavi pro animæ meæ remedio sen & pro æterna retributione, ut veniam pro peccatis meis in futurum adipisci merear, & in die tremendi iudicii ante tribunal Christi securus adfissam. Per hanc paginam

F

quam

Hrathbertus Conzl.

Augu-
stianensi

quam ad vicem traditionis scribendam rogavi, dono à præfente die peculiaris mei ad ecclesiam S. Galloni quæ est constructa in pago Durgauginse, ubi domnus & in Christo Gauzpertus Abba præfesse videtur, donatumque in perpetuum esse volo, & prætissima voluntate confirmo, hoc est omnem tertiam partem proprietatis meæ in pago Augulcauginse, & in villis denominatis in Firinivilla & in Munciaco, & in Firinivilla manso I. campis, pratis, silvis, adjacentiis, & appendiciis, quæcunque & in quæcunque aquis aquarumve decursibus, quantumque mihi in jam dicto pago * Augulcauginse advenit tam de paternico quam de maternico, seu de comparato, vel de qualicumque ad tractu noscitur ad me pervenisse, & ego mediocri tempore vitus sum tenuisse omnem tertiam partem, sicut superius dixi ad ipsam sacram ecclesiam S. Galloni dono, trado atque transfundo in Dei nomine perpetuè ad possidendum. In ea vero ratione, ut dum ego advixero, ipsas res habere debeam & censui me pro hoc annis singulis de festivitate S. Galloni in alia focum I. aut IV. denarios. Et si infans ex me procreatus fuerit, simili modo habeat absque in eum discessum in ipso censu. Et post nostrorum discessum quandoquidem Deus voluerit, ipsi custodes Ecclesiæ ipsius ipsas res ad eorum opus habeant, & nunquam hoc in beneficium alio præstent. Si quis vero, quod futurum esse non credo, quod si ego ipse, quod absit, aut aliqui de hereditibus vel prohereditibus vel adherentibus meis seu qualibet extranea, vel omnia persona, qui contra traditionem venire temptaverit, aut eam infringere voluerit, non solum ei non liceat, sed inferat partibus ipsius ecclesiæ duplum tantum quantum traditio ista continet, & in fisco auri uncias duas & in argento pondera V. coactus exsolvat, & quod repetit, evindicare non valeat, sed præfens traditio ista omni tempore firma & stabilis permaneat stipulatione subnexa. Actum in Augusta civitate publice. sign. † Vpperti auctoris qui hanc traditionem istam fieri ac firmari rogavit. sign. Aimeric. fig. † Deutcher fig. † Helidulsi, & c. Ego Atto clericus rogatus & petitus hanc traditionem istam scripsi & subscripsi. Notavi quod fecit V. Id. Maji, anno XII. imperii Hludowici, feliciter.

IN Dei nomine perpetrandum est unicuique, quod sapientia Dei per Salomonem dixit, *Redemptio animæ propria divitiis ejus*. Redemptoris quoque verba dicentis, *Date elemosynam, & ecce omnia mundata sunt vobis*. Ideoque Pertcardis his ammonitionibus compuncta simul & confisa, dono, donatumque pro animæ meæ remedio quod in perpetuum ut permaneat esse volo ad monasterium situm in pago Thurcauhinse constructum in honore S. Gallonis, ubi ipse domnus preciosus in corpore requiescit, ubi Cozbertus Abba præfata videtur, hoc est quod dono, in pago Peficauhinse in villa Lollinga quicquid ibi vifa sum habere tam terris, domibus desuper positis, campis, pratis, vineis, silvis, pascuis, aquis, aquarumque decursibus, cultis & incultis, mobilis & immobilis, quicquid dici aut nominari potest totum & ad integrum una cum manu Ratpotoni ad jam dictum locum sanctum trado, transfero atque transfundo, ut hodierna die Rectores ejusdem monasterii vel successores eorum quicquid exinde facere voluerint, liberam ac firmissimam in omnibus in Dei nomine habeant potestatem faciendi, jure perpetuè possidendi. Si quis vero, quod fieri non credo, si ego ipsa aut ullus de hereditibus ac prohereditibus vel quilibet illa opposita persona, qui contra hanc cartollam voluntate mea factam invenire aut intrumpere conaverit, duplum vobis vel successoribus vestris restituar, quantum præfens carta continet, & insuper hoc coagente fisci multa componat, id est auri uncias III. argenti pondus V. coactus exsolvat, & quod repetit nihil evindicet, sed præfens carta cum omnibus in ea continentibus omnique tempore firma permaneat cum stipulatione subnexa. Actum Huninga villa publice. fig. † Pertcart quæ hanc cartam una cum manu Ratpotoni pariter fieri vel adfirmare rogaverunt. † sign. Brunihoni. fig. † Liboni. fig. † Vuitoldi. fig. † Sigkaurici, & c.

Ego in Dei nomine Hrathbertus Conzl. scripsi & subscripsi. Notavi IV. Kal.

Madii, anno XV. regnante.

Er sub Erchangario Comite.

LVIV
DOM I IM
I L I PR

LII.

Notger & Bebo.

Berefrid tradidit quiddam in Bichlinchovun habuit, excepto uno prato juxta casam Adalfridi, & uno agro juxta casam Selbonis ubi ejus picatio est, & alio prato inter Paraceticum & Heremintinchovum: reliqua omnia tradidit cum omni integritate. Censum denarii II. suæ matri & sibi si redimere voluerit, cum VI. denarius facerent: si non redimerit, post amborum decessum ad monasterium redeat. testes, Selbo, Adalfrid, Adalene, Vuitolt, Suidker, Houto, Vuiniman, Mekinhere. Notger scripsit, IV. Kal. Sept. anno XIX. Regis Hludowici; & ego Bebo testis jussu Grimaldi Abbatis ad precarium exnotavi.

LIII.

Dodo.

Sacro sancto à sci. Galloni. Ego Radulfus dono in villa quæ dicitur Hohunltati quicquid in ipsa curte visus sum habere tam in terris quam in pratis, silvis, aquis, aquarum, campis, mancipiis, omnia quicquid ipsa curte habemus, & fratres qui servant ad ipsa loca sancta teneant atque possideant omni tempore, perfirmata sit ista donatio à sci. Galloni. Si quis vero, quod fieri non credo, si ego ipse aut ullus de heredis meis aut ulla opposita persona, quiconque contra hanc donationem istam agerit aut infringere voluerit, in primis iram Dei incurrat & tubulum componat. & hæc donatio omni tempore firma permaneat. sig. Helmericus, sig. Theobertus. † sig. Odone. sig. Sichirico. † sig. Huadoni. † sig. Theodo. sig. Readberto. Ego Dodo qui scripsi & subscripsi.

LIV.

Albricus Diaconus.

Ego in Dei nomine Vuolfhart divino admonitus instinctu ut terrenis facultatibus mercarer æternas, & bonis transitoriis mansura conquirerem. Memor itaque illius salutaris præcepti, *Date, & dabitur vobis, & Non est qui relinquat domum aut agros propter me, qui non recipiat centies tantum*, trado ad monasterium S. Galli, cui modo venerabilis Abba Grimaldus præfatus dinoscitur, pro remedio animæ meæ conjunctisque meæ, quicquid in Centipratis marcha acquisitionis vel concambii regia fultus auctoritate & firmitate litteris que ab eo acceptis præfenti die visus sum habere, id est aquis, silvis, agris, pratis, cultis & incultis, omnia ex integro accepto uno curtili, quod conjunx mea legitimis ab heredibus conquisivit: ea tamen conditio-

ne ut ego ipse præfatas res dies vitæ meæ possideam, annisque singulis censum inde duos denarios solvam, & post obitum meum statim ad monasterium præfatum in omnibus melioratæ redeant in ævum possidendæ, addito ut nulli unquam in beneficium dentur, quod si datæ fuerint, ad succedentes proximos meos revertantur. Si quis vero, quod fieri non credo, si ego ipse aut cognatorum meorum vel heredum aliquis hanc cartulam à me potestativa manu factam corrumpere voluerit, & voluntatis corruptæ machinationem publicaverit auri uncias III. argenti pondera V. ad ærarii Regis coactus persolvat, hæcque epistula firma & stabilis permaneat cum stipulatione subnixæ. Actum in ipso loco, id est Centipratanuncupato, præsentibus quorum hic signacula continentur, sign. ipsius Vuolfharti qui hanc traditionem fecit, sign. Kerolci Comitis. † Vuolfheri † Perthger † Oazo † Unnid. † Perthhart † Andreas † Uto &c. Ego itaque Albrici indignus Diaconus rogatus scripsi & subscripsi. Notavi tertiam feriam, XV. Kal. lun. anno XXIV. regni Hludovici Regis, sub Kerolto Comite.

LV.

Eccho Monachus.

Litteræ
Manda-
torie.
*Gewaltig
brief.*

Notum sit omnibus præsentibus arque futuris, quod quidam homo Chadole nomine de pago Albeckewe, pro remedio animæ suæ parentumque suorum hæreditatis suæ jura ad monasterium S. Galli contrahere disposuit, sed cum interveniente molestia corporis voti sui compos existere non potuisset, necessitate ductus rogavit Reginhelmum Presbyterum, integra illi potestate concessa ut ipsas hæreditatis suæ res ad præfatum monasterium potestativa manu contraderet.

Ego itaque Reginhelmus licet indignus Presbyter ejus precibus adqueiescens cum manu advocati mei Esfirinchi trado ad monasterium S. Galli, cui modo Grimaldus Abba præfatus præfatus Chadole de parte hereditatis ac acquisitionis suæ & duorum filiorum suorum, qui defuncti sunt, habere ac possidere visus est in loco qui dicitur Stoutun id est unam curtem sæpe circumdatam cum ædificiis, mancipiis, jumentis, pecudibus, agris, pratis, pascuis, silvis, aquis, aquarumque decursibus, nec non cuncta suo juri pertinentia, ut statim sine ullius contradictione ad præfatum monasterium firmiter perpetualliterque pertineant possidendæ. Si quis vero, quod fieri non credo, hanc traditionis cartulam infringere temptaverit, ad ærarium Regis auri uncias III. & argenti pondera V. coactus persolvat, & nihilo minus hæc traditio

traditio firma stabilisque permaneat cum stipulatione subnixu. Actum in monasterio S. Galli publice, præsentibus istis quorum hic signacula subnotantur. sign. Regihelmi Presbyteri & Advocati Erfinrichi. sign. Hartmoti Decani. † Coraberti Præpositi † Vualtherii sacratarii † Albrici Cellarii † Paldrici Portarii † Irfsinki hospitarii † Hartmanni Camerarii, & aliorum testium, &c. Ego itaque indignus monachus Eccho rogatus scripsi & subscripsi. Notavi diem Lunæ, XIII. Kal. Ian. anno XXXIX. regni Hludowici Imperatoris, & sub Hudolricho Comite.

LVI.

Vuarimbertus Levita.

UNicuique enim convenit opere adimplere, quantum ei vires suppetunt, quod domini iussione constat esse traditum, *Date & dabitur vobis*. Quapropter ego Cozolt hac voce Dominica corde compunctus trado ad monasterium S. Galli quinque mancipia, quorum illa sunt nomina, Theotmund, Otmunt, Vuillimunt, Vuolafrid, Vuannida. eadem videlicet ratione, ut eadem mancipia ad me recipiam tempus vite meæ. Post obitum vero meum absque ulla matricione ad jam dictum monasterium firmiter permaneant perpetuiter possidenda. Si quis vero contra hanc traditionis cartulam venire temptavit, aut frater meus Adalbertus, aut aliquis nepotum meorum aut qualescunque persona, in ararium Regis multa conponat, & conatus sui privetur effectu, firmaque & stabilis cartula hujus traditionis permaneat, stipulatione subnexa. Actum in Oninwanc publice præsentibus istis, quorum hic signacula continentur. Signum Cozolti qui hanc cartulam fieri rogavit, sign. Vuarinheri, Heitar, Alpheri, Adalpreht, Stritgrim, item Alpheri, Othindt Voolfpreht, Naudker, Strello. Ego itaque Vuarimbertus indignus Levita scripsi rogatus & subscripsi. Notavi diem Lunis, prid. Kal. April. annum III. Hludowici Regis Alamannorum.

LVII.

Notkerus.

EGO Vuildebold senio meo providens, & ei que illud comitari solet penuriam, trado ad monasterium S. Galli, cui modo venerabilis Abba Hartmutus præest, terrulam meam quam habeo in Uzonwilar, hoc est XX. jugera; eo pacto ut ipsa terrula ad domum peregrinorum serviat, & ego ibi in domo hospitum suscipiar, & usque ad finem vite meæ ibi victum & vestitum habeam, sicut primus illorum juniorum, hoc est omnibus annis vestimentum lincum &

aliud lincum, & tertio anno pallium, si vestita attritum est, & calciamenta & alias impensas accipiam, sicut ceteri in ipso ministerio. Et hoc volo ut ipsa possessiuncula nulli umquam in beneficium præstetur: quod si factum fuerit, ut ille ager ab hospitali tollatur, & ego ibi victualia mea habeam, meaque mihi absque ullius contradictione vindicem. Actum in ipso monasterio, præsentibus quorum hic signa continentur. sign. Engillarmi hospitarii, sign. Herarii, centurionis, & aliorum testium, sign. Vuilheri, sign. Vualpert, sign. Hartman, sign. Richpert, sign. Thancpert, sign. Ruodpert. Ego itaque Notker ad vicem Vuinidharti monachi scripsi & subscripsi. Notavi diem Dominicum XVI. KAL. Iun. annum XXXIII. regni Hludowici Junioris.

DE TRADITIONE PRECARIA.

LVIII.

Hirngus Lector.

SACRATA ecclesia S. Galloni confessoris quod in Arbonense pago constructa videtur, ubi corpus ejus in Christo requiescit, & Otmarus Abba cum monachis S. Gallonis ibidem deservire videntur. Ego in Dei nomine Pieta filia Rekinberti condam & Atanai uxoris sui, talis mihi decrevit voluntas compuncto corde Dei timoris & anime meæ remedium vel patris adque genitricis meæ ad ecclesiam S. Galloni Confessoris condonare debuerem: quod & ita feci, in locellis prædestinatas in pago Durganginse sito qui dicitur Zurichgauia. Hæc sunt nomina locorum, Cella Nuzperech, & in loco Luzilunowa qui est juxta Ubirrauua, & in loco qui dicitur Centoprata, & in loco qui dicitur Vtanaha, & in villa qui dicitur Altdorf, & in loco qui dicitur Hreotinchova, & in loco qui dicitur Smarinchova, & in loco qui dicitur Nancinchova, & in loco qui dicitur Perolvinchova, quicquid ego vel pater meus ibidem habere videntur, hæc omnia & ex integro tam de paternico meo quam de maternico vel mea adquisitione & viro meo Landoaldo in his locis supernominatis, per cujus consensum hoc facio, omnia, & ex integro a die præfenti de juris mei in denominatione S. Galloni confessoris vel Otmari Abbate & monachis ibidem deservientes, in vestram tradito dominationem habendi, vindendi, commutandi, cum domibus, ædificiis, casis, casalibus, mancipiis, servis, ancillis, acolabis, campis, pratis, pascuis, silvis, pecoribus, ortiferis, puniferis, aquis, aquarumque decursibus, mobilibus adque immobilibus cum omnia adjacentia earum hæc supernomina Ecclesia & rectores ejus habeant ad possidendum: & accipimus ab hac

hac Ecclesia & Abbate Otmaro vel ejus monachis precium adtaxatum, hoc est auro & argento solidos LXX. & cavallos V. cum faunas & rufas & filtros, cum stradura sua ad nostrum iter ad Romam ambulandum. Et si Dominus voluerit, quod ad propriam revertiscam, hoc quod dedi supernominata loca per eorum beneficia, qui ad illum monasterium deserviant, ut mihi in praesentium illas res concedant. Post meum vero discessum ipsas res ad monasterium Sancti Galloni ad melioratas revertant absque ulla contradictione, vel minutione, manu vestita partibus meis vel heredum meorum cum Dei gratia & nostra successione possideant. Si quis vero, quod fieri non credo, si ego ipse aut ullus heredum meorum vel postheredum vel quislibet ulla opposita persona, qui contra hanc cartam a me factam temptare praesumpserit, sociante fisco multa conponat, id est, auri libras V. & argenti pondura V. coactus exsolvat, & ad ipsam calam Dei repetitionem duplicam restituat, & quod repetit pernullisque ingeniis evindicare non valeat, sed hac praesens epistola firma & stabilis debeat perdurare omni tempore cum stipulatione subnixi. Actum Bainchova monasterio, praesentibus quorum hic signacula continentur. † sign. Bietanai filiae Rekinberti condam, qui hanc traditionem fieri atque firmare rogavit. † sign. Bebonis Comitiss. † sign. Buta test. † sign. Arneftidi Abbatis. sign. Muningit test. † sign. Erchanberti test. sign. Ottonis test. sign. Rihberti test. † sign. Buta test. sign. Rohberti test. sign. Blidgaeri test. sign. Vualoni test. sign. Amarici test. Ego in Dei nomine Hiltinus Lector rogatus a Biatane, anno III. regnante Hiltirihho Rege sub Carlomanno Majoredomo, & Bebone Comite, scripti & subscripsi. Notavi sub die quod fecit Novem. dies 9.

LIX.

Autuungus Lector.

UNICUIQUE perpetrandum est quod Evangelica vox adque Apostolica doctrina nobis cotidie docet, ut unusquisque suis propriis viribus aeternam praemiam consequere: sic & ego in DEI nomine Hruothardus filius Bainoni condam, talis mihi decrevit voluntas, ut omnes facultates meas quas mihi bene memoratus genitor meus dereliquit, vel quidquid ego ipse postea adquevi, omnia & ex integro in dominationem Sancti Galliani Confefforis, cujus ecclesia Arboninfi pago fulgit in optima ejusque rectore Johanne Pontifice, tradito in dominationem domibus, aedificiis, vineis, mancipiis, horiferis, pumiferis, pratis, campis, silvis, aquis, aquarumque decursibus, mobilibus atque immobilibus, cultis &

incultis, quod superius diximus, a die praesente in vestram tradito dominationem, in meam vero rationem, ut per precariam de vobis hoc recipiam, & annis singulis per conventum vestrum censum solum & filius meus post obitum meum, hoc est cervisiae figlas XXX. panes XL. frisinga trimissem valente unius hominis anni vertente operas tres. Et si ego ipse aut filius meus de ipsum censum per festivitates Sancti Martini annis tribus negligentes fuerimus ecclesiae, Sancti Galliani Confefforis, & ejus Monachi ibidem deservientes sine ulla contradictionem quidquid vobis dedimus recipiatis. Si quis vero, quod fieri non credo, si ego ipse aut ullus de hereditibus meis vel postheredis aut quislibet ulla opposita persona qui contra hanc cartulam a me factam venire temptaverit, partibus fisci multa conponat, id est auri liberas tres, argenti pondera quinque coactus exsolvat, & quod repperit pernullis ingeniis evindicare non valeat, sed hac praesens epistola firma & stabilis omni tempore debeat perdurare. Actum Constantiae Civitate publice, praesentibus quorum hic signacula continentur. sign. Hrothardi qui hanc cartulam fieri rogavit. sign. † Hacunig. sign. Thalluni test. sign. Betuni test. sign. † Vualfridi &c. Ego enim Autuungus Lector, anno VIII. Pippino Rege scripti & subscripsi. Data sub diem quod fecit mensis Januarii dies XV. in Constantia, feliciter.

LX.

Vualdo Decanus.

SACRASANCTA Ecclesia Sancti Galli Confefforis, qui est constructa in situ Durgoie vel in pago Arbonensis castri, ubi speciosius corpus ejus in Christo requiescit, ubi nunc praesent Johannes Abba. Ego itaque Christo opulante Vualhar nomine filius Teotgericondam, talis mihi fumpfit consilius, ut res mea in villa qui dicitur Boasinsheim, in pago qui dicitur Bertolishbara, & in sito Vildira, quicquid ibidem visus sum habere, vel mihi genitor meus dereliquit, aut quid ego ipse postea adquevi vel laboravi, excepte tudem uxoris meae Vualdrandae quid ego illi dedi, & unum jornalem de campo arativo, aliud quidquid ibi habeo in ipsum supra dictum locum omnia ex integro in dominationem Sancti Galli & ejus monachis ibidem DEO servientis tradito in dominationem, hoc est causa cum casualibus, curte clausa cum omnis officinis ejus, cum servis & ancillis vernaculis mancipiis his nominibus, Vuilloffus cum uxore sua Ottilane & infantes suos tres & ancilla mea Tiurlinda cum filio suo Liudrato, & alio servo Mercado, & servo meo Dugilino, & alio servo meo Teotberto, & ancilla mea

F 3

nomine

nomine Beresinda, & alia ancilla Cuatinda, & tertia ancilla Madala, & alia ancilla Truthlinda cum infantes duos. Hæc omnia & ex integro cum campis & pratis, silvis, oriferis, pumiferis, pascuis, pecuniis, nobilibus, atque immobilibus, viis, ingressis & regressis, quid plura? ut superius diximus pro animæ meæ salutem ad illam sanctam Ecclesiam trado in dominationem: in ea vero ratione, ut iterum per precariam post me accipiam, & exinde annis singulis censum solvam, hoc est de annona spelda medias X. & de avina XX. & frisinga seigit valenti. Si quis vero, quod fieri non credo, si ego ipse aut ullus heredum meorum vel posteritatum ulla opposita persona, qui contra hanc traditionem à me factam venire temptaverit, partibus suis multa componat, id est auri uncias VI. argenti pondora XII. coactus exsolvat, & quod repperit pernullisque ingeniis evindicare non valeat, sed hæc præfens epistola omni tempore firma & stabilis debeat perdurare. Actum in villa Heidinhova publice, præsentibus eorum hic signacula continentur, sign. Vuachar qui hanc traditionem fieri atque formare rogavit. sign. Ernusti test. sign. Deco. sign. Gharo. sign. Gliuto. sign. Timo. sign. Hagino. sign. Fruachanol. sign. Trufinc. sign. Abbo. sign. Friccho. sign. Romanc. &c. Ego in DEI nomine Vualdo Decanus adque Monachus, DEI servus, scripsi & subscripsi.

LXI.

Ato Diaconus.

IN DEI nomine. Ego itaque Gundachar dono atque trado ad monasterium Sancti Gallonis quicquid in villa qui dicitur Aginshaim ab hac die præfenti visus sum habere, exceptis duo mancipia, reliqua vero omnia ex integro ad ipsum superius nominatum monasterium trado atque transfundo, in ea ratione, ut ipsas res per beneficium ipsorum monachorum ad me recipiam tempus vitæ meæ & censum eis exinde persolvam, id est per singulos annos XXX. ficlas de cervisia, & XXX. panes, & frisinga tremisso valente, & quando opus fuerit aut ad messim vel pratum colligendum vel ad reliqua in passiato faciam: & si filius meus aut frater meus id ipsum facere voluerint, faciant: sin autem, ipsas res sine ulla maritione ad ipsum monasterium revertantur. Et si quis vero, quod futurum esse non credo, si ego ipse aut ullus de heredibus meis vel proheredibus, qui contra hanc cartulam venire aut eam infringere voluerit, non solum quod ei non liceat, sed damnum incurrat, id est tantum & alium tantum quantum cartula ista continet ad ipsum monasterium ferat & in discutiente fisco

multa componat, id est auri uncias duas & argenti pondus quattuor coactus exsolvat, & si repperit nihil evindicer, sed præfens cartula ista omni tempore firma & stabilis permaneat cum omni stipulatione subnexa. Actum in ipso monasterio, cartula ista scripta est in anno secundo regni Carolomanno Rege, III. Kal. Jul. & Pirabithone Comite. Ego itaque Ato Diaconus rogatus ab Gundachro scripsi & subscripsi. sign. Gundachri qui hanc cartulam fieri rogavit. sign. Verei † Votmar. † Rucimire † Eholt † Poto † Tuhuto † Cirico † Vciolt † Filomar † Frehholt † Thuato † Linco † Pito † Ackiolt. &c.

LXII.

Hadupertus Clericus.

✠ IN DEI nomine. Ego Hadupertus & genitrix mea Teotrada, talis nobis communis decrevit voluntas, ut res nostras ad aliqua loca venerabilia Sanctorum dare deberemus: quod ita fecimus. Donamus ad monasterium Sancti Gallonis, qui est constructus in pago Arboninse, ubi ejus sacrus requiescit corpus, & hoc est quod donamus in pago Argoninse in vilari quod dicitur Haddinville & in villa qui dicitur Argona, quicquid in his locibus visuri sumus habere in hac die præfente, id est calas, curtiles, cum omnibus ædificiis, quæ ibidem esse videntur, & servos & ancillas & omnia pecuniana, campis, silvis, pratis, pascuis, aquis, viis, aquarumque decurribus. Hæc omnia ex integro tradimus ad ipsum superius nominatum monasterium: in ea ratione, ut ipsas res per beneficium ipsorum monachorum tempus vitæ nostræ per cartulam precariam post nos recipiamus, & censum eis exinde solvamus, & hoc est census quod nobis cum illis convenit, per singulos annos II. carradas de grano bono non cussoso, I. de spelda & alterum de avina, & quando eisa est porcum solido valentem I. & quando eisa non est arietem bonum. Et post nostram vero discessionem nostris vel pro animas nostras ad ipsum monasterium sine ulla maritione revertantur, ibique in perpetuum donatas permaneant. Et si quis vero, quod futurum esse non credimus, si nos ipsi aut aliquis de heredibus nostris vel proheredibus, qui contra hanc cartulam traditionis venire aut eam infringere voluerit, non solum quod ei non liceat, sed damnum incurrat, id est tantum & alium tantum quantum cartula ista continet ad ipsum monasterium restituat, & in discutiente fisco multa componat, id est auri uncias II. argenti pondus IV. coactus exsolvat, & si repperit nihil evindicer, sed præfens cartula ista omni tempore firma & stabilis permaneat cum omni stipulatione subnexa. Actum

Actum Arguna villa publice. Hii sunt testes qui in presenti fuerunt & firmaverunt. sign. Haduperti qui tradidit & scripsit. sign. Tcotradæ genetricis ejus qui cum ipso hii rogavit & tradidit. sign. Moathelmo test. sign. Olia test. sign. Buofot test. sign. Haimo. test. sign. Dithario. test. sign. Bodololdo test. sign. Erloino test. sign. Dihollo. test. sign. Hadupertus Clericus tradidit & scripsi in anno secundo regnante Carolo Rege Francorum, sub die Non, Septembr. feliciter.

LXIII.

Marcellus Monachus.

IN Dei igitur nomine. Ego Gerhart sacerdis prædicationibus frequenter ammonitus præ animæ meæ remedio trado atque transtundo ad monasterium Sancti Galli, cui Grimaldus Abba præfatus dinoscitur, quicquid in villa nuncupata Lutaraha adquisitum habeo tam domibus quam ædificiis, silvis, pratis, viis, aquis, aquarumque decurtibus, cultis & incultis, mobilibus & immobilibus, omnia ex integro ad jam dictum cœnobium trado, in ea videlicet ratione, ut cultores præfati monasterii supra dictas res ad se itatum recipiant in perpetuum possidendas: & unam hœbam, quam in villa nominata Alisteri habere viantur, diebus vitæ meæ mihi præstent, & censum inde annis singulis in die Natali S. Galli solvam, id est solidum I. Post obitum vero meum sine ullius contradictione ad jam dictum monasterium redeat in ævum possidenda. Si quis vero, quod fieri non æstimò, si ego ipse quod ablit, vel ulla alia persona hanc traditionis cartulam intrumpere temptaverit, auri uncias III. argenti pondera V. coactus ad ærarium Regis perfolvat, & conatus sui privetur effectu, & nihilominus hæc traditio firma & stabilis permaneat, cum stipulatione subnexa. Actum in ipso monasterio publice, præsentibus illis quorum hic signa continentur. sign. Gerharti qui hanc traditionem fieri rogavit. † Isgeri † Hato † Buozzo † Nandger † Orger † Zeizzo † Haddo † Arthelm † Edileoz † Meginhart † Theginhart † Sighart † Ekcoluf. Ego itaque Marcellus monachus rogatus scripsi & subscripsi. Notavi diem Dominicum, VIII. Kal. Octob. anno XV. Hludovici Regis Alamannorum, sub Cuanrato Comite.

LXIV.

Theothartus.

SI aliquid de rebus nostris in substantias pauperum conferimus, hoc nobis procul dubio in æterna retributione retribuere confidimus. Ideoque ego in Dei nomine

Vuitram Presbyter trado cum manu advocati mei Cundberti ad monasterium Sancti Galli, ubi Bernvigus Abbas, præfatus videtur, quicquid à Starcholfo filio fratris mei eodem appellato nomine in R. Imoltesvylare vel in eadem marcha cum mea pecunia, id est pretio atraxato, proprietatis acquirere vilis sum, seu ubicumque aliquo ingenio in eadem marcha aliquid adquisitum habere dinoscor cum prefata acquisitione, id est partem ecclesiæ quæ illum adtingebat mihi que ad redemptionem concessit, curte clausa, aliisque ædificiis, campis, pratis, pascuis, silvis, viis, aquis, aquarumque decurtibus, mobilibus atque immobilibus, cultis & incultis, quicquid dici aut nominari potest, volo esse traditum ad jam dictum locum: sub ea ratione, ut easdem res ad me recipiam, antequam singulis exinde vobis censum perfolvam, id est IV. denarios, hocque faciam tempus vitæ meæ. Ita tamen volo habere apud vos plagiatum, sicut & in priori mea traditione sonat, ut nulli umquam in beneficium concedantur. Quod si actum fuerit tunc proximus meus licentiam habeat easdem res ad se vindicare: nullusque hanc cartam violare audeat quod si quis fecerit, multa componat, id est auri uncias III. & argenti pondera V. coactus perfolvat, & hæc carta nihilominus firma & stabilis permaneat stipulatione subnexa. Actum in prefata villa intra ecclesiæ publice. sign. Vuitramni Presbyteri traditorem advocati sui Cundberti qui hanc traditionem fieri rogaverunt. † Certli † Vualtilin † Nanzo † Kuadi &c. Ego itaque Theothart ad vicem Cozzolti Diaconi scripsi & subscripsi. Notavi diem Veneris, IX. Kal. Decembr. anno XXIV. Hludovici Imperatoris, & Hludovici Junioris Regis Alamannorum V. sub Geroldo Comite.

LXV.

Cozpertus Diaconus.

EGO in Dei nomine Altitih trado ad cœnobium Sancti Galli pro animæ meæ remedio & æterna retributione, quicquid in pago Turgavve in locis nuncupatis, videlicet Scheim & Turbatun, vel in eadem marca in quibuslibet rebus videor habere, quod in perpetuum traditum ac delegatum esse volo, sub ea conditione, ut ipsæ res in Turbatun cum omni integritate ad jus monasterii possideantur, & illud quod in Scheim tradidi ad me recipiam, nec non & vulare à partibus monasterii Scottinchova nuncupatum, sed & illud in Rumaninchozun, atque exinde annis singulis censum solvam, id est V. solidos tempus vitæ meæ. Si autem de legitima conjuge filias mihi Deus donaverit, ipse qui longius vixerit, in eundem censum habeat. Post illius quo-

quoque obitum hoc quod tradidi & quod à parte monasterii accepi cum omni integritate ad jus æternobis redeat perpetim possidendum. Si quis vero hanc traditionis cartam quolibet ingenio inrumperere conatus fuerit, inchoatus sui privetur affectu, & in ærarium Regis auri uncias III. & argenti pondera V. coactus persolvat, sed nihilominus hæc traditio suum obtineat vigorem, stipulatione subnexa. Actum Vuormatiz palatio Regio, præsentibus istis. fig. Altrichi auctoris. fig. Vualdberti. Svvidgeri. Ruuadberti, Othart, Landpreht, Reginhart, Reginboto, Adalbold. Ego itaque Cozpreht, immerens Diaconus, anno XVII. Hludovici Imperatoris, & Hlotharii Augusti VII. rogatus scripsi & subscripsi. Notavi diem Mercurii, XV. Kalend. Septembris, sub Erchanbaldo Comite feliciter.

stavimus. Præterea sic nobis conplacuit, utannis singulis de festivitate in festivitatem natalis Domini, quod est in mense Decembri, censum ad ipsam ecclesiam Sancti Galloni vel Rectores ejus exsolvere debeas, idest triginta siclas cervisæ & quaranta panis, friscineam tremissalem, & pullos duos in quiscualitione saigaram unam aros & hoc metas & intus ducas & jurnofecare facias & alic colias & intus ducas, sicut superius diximus absque ulla contradictione ad ecclesiam Sancti Galloni vel Rectores ejus annis singulis dare facias, quamdiu ipsas res habere voles, & quamdiu hoc feceris, & nostra fuerit voluntas, absque præjudicio Sancti Galluni ipsam villam tenere & usare facias, & nullum Pontificum habebas de ipsa villa nec vendere, nec donare, nec alienare, nec minuire, fed in quo possumus semper meliorare faciamus. Et si de ipso cento negligentes fuerit, tunc potestatem habeamus & succellores nostri de ipsa villa ejiciendi & partibus Sancti Gallonirevocandi. Facta precaria sub die Lunis, V. Id. Majas, anno X. regnante Domino nostro Pipino Rege Francorum, sub Vuarino Comite. Hii sunt monachi quod præfrentes fuerunt. fig. Vualderamni Monchi. fig. Vuacolsi monachi, fig. Ratonis monachi. fig. Tassilonis monachi, fig. Cunderamni monachi. Ego Vuarigius scripsi.

LXVIII. Vuenilo.

Venerabile in Christo Aginone Episcopove Vuerdone Abbate de monasterio Sancti Galloni de pago Arbonense precatore conuiscatis dum & omnibus. Non habetur incognitum qualiter Bertoldus Comis & mater mea nomine Raginsind trado & donamus pro animabus nostris & requiem genitori patri meo donamus vobis à die præfente in pago nuncupanti Bertolribata & in villa denominata Atolvingas, hoc est casa dominicia, casticiis, terris, campis, pratis, pascuis, silvis, mancipiis, pumiferis, pecuniis, ædificiis, aquis, aquarumque decursibus, quicquid in ipsa marca vel in ipsa villa nobis obtingit rotum & ad integrum, quicquid dici aut nominari potest. Et in alio loco donamus vobis in villa denominata Munoluingas, quicquid mater mea ibi habuit, similiter tradidit. Postea mea fuit petico & nostra vel fratrorum decrevit voluntas, ut ipsam rem valeas excolere vel usare & nihil exinde minuire non debeas, nisi quicquid ibidem addere aut immeliorare vel attrahere portuimus. Post quoque cum discessum sive matris tue nomine Raginsind ipsa res immelioratas cum omni superposito adque acitamento pro animas nostras ad ipsam

in q. Ms.
Præfaria
venerant.

DE PRECARIIS.

LXVI.

Formula Isonis.

Christi enim favente clementia ille Abbas monasterii illius sancti. Convenit una cum consensu fratrum nostrorum, ut illa mancipia, quæ nobis ille de illo loco tradidit, ei iterum per præfatum repræstaremus, quorum hæc sunt nomina, illum & ejus sobolem his nominibus. Sed extra hos unum servum empticium. in ea videlicet ratione, ut ea habeat tempus vite suæ, censumque annis singulis inde solvat, & si redimere voluerit, cum illo pretio redimat. Illum vero supranominatum servum N. in eundem censum habeat tempus vite suæ, & si redimere voluerit, cum illo pretio redimat. Post obitum vero ejus omnia ad supra dictum monasterium redeant perpetim possidenda, si ante non redemerit. Actum in ipso monasterio publice, præsentibus istis, quorum hic signacula continentur. sign. Decani, Præpositi, Cellarii, sacratarii, portarii, hospitarii, Camerarii, sign. aliorum testium. Ego itaque ille scripsi & subscripsi. Notavi diem illum, illa data, anno illo illius Imperatoris, sub illo Comite.

LXVII.

Vuarigius.

In Christo fratri Erinperto & Amalperto nos fratres vel Monachi Sancti Galluni Confessoris, qui ad cellam suam sub usu seculari deserimus, Marcus & Stephanus & Vuolframnus Præpositus. Cognitum est villam Sancti Galluni noncupantem Zozinuilare sitam in pago Durgavia, quicquid ibidem tu ipse & frater tuus per cartam traditionis ad monasterium Sancti Galluni fecistis ipsas res sub ulufructuario tibi præ-

ipsum locum Dei S. Gallonis in pago Arbonense omnimodis revertatur, & in centum annis singulis ipsam rem habeat Beroldus Comes & mater sua ad festivitatem S. Martini cum solidis VIII. in unum censum habeat ipsam rem. Et precamur vobis in Dei amore post nostrum obitum, ut nullus secularis homo non habeat in beneficio, nisi ipsas res debet servire pro animas nostras, ubi nos concessimus ad soli Deo ad habendum, tenendi, dominandi, vel quicquid exinde vos successoresque vestri facere volueritis liberam in omnib. atque firmissimam habeatis potestatem. sign. Agnone Episcopo sive Vuerdone Abbate qui hanc praestariam fieri & firmare rogaverunt. Agentes monasterio per semetipsum in DEI nomen recipere & revocare debeant. Facta praestaria per quinquennio renovata fuisset. sign. Hacconi. sign. Habberti. sign. Rihhart. sign. Zazil. sign. Theodolt. Heimo. sign. Hagustolt. sign. Fridurat, Notavi die Sabbato, VI. Kalend. Novembr. anno XXXIV. regnante Domino nostro Carolo Rege Franchorum ac Patricio Romanorum & Alamannorum, & sub Rothario Comite. Ego Vuenilo qui hanc praestariam scripsi & subscripsi.

LXIX.

Ruodo Lector.

IN Dei nomine Johannes Episcopus gratia DEI Abbas vocatus una cum fratribus, qui in monasterio S. Galli degunt, ubi & sacrum requiescit corpus. Igitur quod non est incognitum quod Managoldus pro remedio animae fratris sui Hugiberti calatum unum cum hoba sua ad supra dictam ecclesiam tradidisset in villa quae dicitur Sutiningas, his nominibus Dheotine, Hiltimunt, Adalhilte, petivit ut per precariam ei praestare deberemus, quod una cum consensu fratrum nostrorum ita fecimus: in ea vero ratione, ut per annis singulis censum exinde solvat, hoc est XV. siclas de cervisa & maldrum de chernone & friskingam trimisse valentem, & in omni Zelga jornale unum arare, & III. dies afecare & III. amadere. Et si ei aliquando voluntas evenierit, aut necessitas exegerit, ut ipsas res ad usum proprium recipere voluerit, solvat eas cum XXX. solidis, & quicquid inde voluerit postea agere nostris partibus liberam habeat potestatem. Et hoc ei concedimus, ut si ipsos solidos infra unius anni spatium exsolvere non valuerit, vel infratrium annum curricula eos nobis exsolvat. Interea autem census quod nos cum illo convenit, sicut supra memoravimus, nobis exinde currat. A die autem quando supra dictum pretium nobis habuerit expensum, & nos

Tom. II.

nostris partibus eum visi fuerimus possidere, sic cesset ab ipso cento, & si filio ejus conventio ista placuerit, & id ipsum facere voluerit, ipsas res possideat. Facta precariam monasterio S. Galloni Confessoris. sign. Johannis Episcopi. sign. Johannis Diaconi. sign. Aeginonis Presbyteri. sign. Stephani Presbyteri. sign. Adalrui Presbyteri. sign. Hugiberti, &c. Ego Ruodo laicus Lector scripsi anno XII. regnante Domino nostro Carolo gloriosissimo Rege Franchorum.

LXX.

Vuatto Diaconus.

DIvina largiente clementia Crimaldus cenobii Sancti Galli Abba. Convenit nos una cum consensu fratrum & monachorum nostrorum, ut illas res quas nobis Lantprehte Presbyter suae acquisitionis tam in terris quam in aedificiis vel cultis aut incultis, manu potestativa una cum manu advocati sui nomine Engibold tradidit pro animae suae remedio in pago Nibalgauge, quicquid ibidem ad Chanchonem & ad vutricum & ad Vuolaluba comparavit iusto conquisitu cum propria pecunia DEO & Sancti Gallo & ibidem Deo famulantibus tradidit atque condonavit, nolque iterum illas res praedictas repraesentare per praesentem precariam deberemus: quod ita & fecimus, atque inde nobis annis singulis in censum perfolvat unum denarium: & ut nos quattuor electa mancipia, mares duos & feminas totidem ex nostra potestate donare debeamus, quod omnino non omittimus. Post ejus vero obitum tunc Diopirt nepta illius eandem traditionem sub usufructuario possideat tempus vitae suae, & annis singulis abinde nobis unum solidum in censum perfolvat. Et si illa Diopirt illam traditionem sibi placitatem dimittere voluerit, tunc ad cellam Ratpoti locum & praebendam quasi unus monachus iuxta facultates loci illius habeat tempus vitae suae, & traditionem praestaram sibi placitatem nobis & successoribus nostris dimittat perpetualiter possidendum. Et hoc animo firmissima mente adhuc vivens nos rogavit ut nullo laico post ejus obitum in beneficium praestitum fuisset: tamen si hoc factum fuerit nostra iussione tunc proximus heres ejus potestatem habeat auferendi ipsas res de praefato monasterio. sign. Crimaldi Abbatis & Emichonis Advocati, qui praesentem precariam scribere rogaverant. sign. Hartmoti Decani. sign. Engilramni Praepositi. sign. Birihtilonis Praepositi. sign. Diotharti hospitalarii. sign. Cozberti Portarii. sign. Crimberti Portarii. Actum in ipso loco, quo idem Lantpertus Presbyter domum & capellum tunc tempore habere

G

vide.

videbatur coram testibus, quorum hic signacula continentur. signum Liutharii qui hoc consensit † Gisalolt † Folrat † Vuano † Cundhart † Ruadger † Huadlvart † Engilhelm † Folchini. Ego itaque Vuarro Diaconus rogatus scripti & subscripti. Notavi in X. Kalend. Jun. diem Jovis in Ascensione Domini, regnante Domino Hludovico Rege in Orientali Francia anno decimo, sub Pabone Comite, & sub Hunuldo Centenario, indictione quinta.

LXXI.

Otime.

Christi disponente providentia Grimaldus Abba cœnobii Sancti Galli. Convenit nos una cum consensu fratrum nostrorum & advocati Emichonis, ut in conceptione, quæ sita est in marcho Vuangon prope Argunam Aquiloniorem in utraque parte aquæ Reodolti filio, id est Purchardo, & omni posteritati ejus, hobas III. dari deberemus: quod ita & fecimus, ea videlicet ratione, ut dominum non habeat nisi Abbatem, qui præest monasterio S. Galli, & ad illos fratres, annique singulis censum inde persolvant, id est solidum I. in quocunque pretio potuerint. Et si iterum alibi Dominum elegerint, tunc præfata res ad præfatum monasterium redeat perpetualiter possidenda. Actum in ipso monasterio publice, præsentibus quorum hic signacula continentur. sign. Grimaldi Abbatis, qui hanc confirmationis cartam fieri decrevit. sign. Hartmoti Decani. sign. Richperti Præpositi. sign. Ruadhoi, signa & aliorum testium &c. Ego itaque Otime rogatus scripti & subscripti, die Dominica VII. April. regnante Hludovico Rege nostro anno XII. sub Pabone Comite.

LXXII.

Norgerus.

Christi igitur favente clementia, placuit mihi Grimaldo Abbati cæterisque fratribus, consentiente etiam Ruadberto Advocato nostro, ut res quas Pereurid ad Sancti Galli monasterium tradidit per hanc precariam juxta traditionem legitime ab ipso peractam possidere. Idem namque Pereurid tradidit quicquid proprietatis habuit in pago Zurichuensis, villa nomine Pichilinchova, excepto uno prato inter Parachstetin & Heremuntinchovun: alia omnia tradidit cum omni integritate ad jam dictum monasterium, ea videlicet ratione, ut ille ipse easdem res possideret annique singulis censum inde persolveret, id est duos denarios, similiter & mater illius, si cum super-

vixisset, eas res sub eodem censu possideret. Ipse verò Pereurid si easdem res redimere voluisset, cum sex denariis id faceret. Si autem ipse non perfectâ redemptione obiret, legitimis heredibus illius ex legitimo procuratori conjugio easdem res possiderent, & supra dictâ rationem census annis singulis inde persolverent. Ipsi etiam heredes legitimi si eas res vellent redimere, cum VI. denariis id facerent. Actum in villa Pichilinchova publice, præsentibus istis quorum hic signacula continentur. † sign. Grimaldi Abbatis † sign. Hartmoti Decani. sign. Engilrammi Portarii. sign. Cozberti præpositi. sign. Selbonis, &c. Ego itaque Norgerus scripti & subscripti. Notavi diem II. Fer. IV. Kal. Septembr. anno XIX. regni Hludovici Regis, sub Karolto Comite.

LXXIII.

Purgolfus Monachus &
Subdiaconus.

In Christi nomine Hartmotus Abbas cœnobii Sancti Galli. Complacuit nobis una cum consensu fratrum & Advocati nostri Hildibrandi, ut res quas nobis tradidit Cunzo ei iterum per hanc precariam præstaremus. Tradidit namque nobis memoratus vir quicquid proprietatis in Argungauge, videlicet in Letinanc & in Hala-laha hodierna die vixit esse possideret tam in domibus quam in cæteris ædificiis, campis, pratis, paucis, silvis, viis, aquis aquarumque decuribus, cultis & incultis, mobilibus & immobilibus, omnia videlicet ex integro tradidit ad prædictum cœnobium S. Galli, exceptis duabus hobis in Teinanc sitis quas ad Lintovam tradidit, & excepta una hoba quam Hildipert possideret. Sed & hoc memorato, quod curtile unum, & quandam partem territorii sui quibuldam feminis quondam sui juris modo ab illo libertate donatis concessit, quarum ista sunt nomina, Lantrud, Eita, Ruaddrud, ita tamen, ut post obitum prædictarum feminarum ipsæ res in jus prælati cœnobii redeant in ævum possidendæ, ea scilicet pactione, ut ipse Cunzo easdem res ad se recipiat, & annis singulis censum inde persolvat, id est I. denarium. Et si redimere voluerit, cum uno solido redimat ad Vuazzarbuc. Quod si ipse non redemerit & conjux sua Hildiburg illi superstes fuerit, tunc ipsa præfatas res in eodem censu possideat tempus vite suæ, redemptione illi earundem rerum penitus denegata. Post obitum verò prædictæ conjugis suæ, nepos ejus, videlicet filius filii sui, nomine Cunzo præfatas res teneat, in prædicto censu usque dum, ad virilem ætatem pervenerit. Et si ad virilem ætatem pervenerit, & ei Deo concedente legitimis heres

heres procreatus fuerit, tunc demum eandem res licentiam habeat redimendi cum XXX. solidis ad Vuazzarburc. Non tamen ante eandem res redimat, quam cilegitimus heres provenierit. Similiter & legitimus heres ejus prædictas res in prædicto censu & in prædicta redemptione possideat, si ante redemptionem non fuerint. Si autem supra nominatus Cunzo sine legitimo herede obierit, & aut ipse aut legitimus heres ejus præfatas res non redemerint, tunc absque ullius contradictione ipsæ res in jus prædicti cœnobii redeant in ævum possidendæ. Actum in Vuazzarburc publice, præsentibus quorum hic nomina supponuntur. Signum Hartmoti Abbas & Advocati sui Hildibrandi, qui hanc precariam perpetraverunt. Sig. Folchardi Decani. f. Coraberti præpositi. f. Vuerimberti æditi. sig. Thiotharti portarii. f. Ruodini hospitarii. sig. Kerberti cellarii. sig. Octuini Cameraarii. sig. & aliorum testium † Vuolfpert, Hiltine, Asprant, Vuichere, Keboroh. Ego itaque Purgolf monachus & subdiaconus cum jussione Domini mei Abbatis scripti & subscripsi. Notavi mensem Junium, annum II. Domini Karoli Imperatoris Augusti, Vodalricum Comitem.

LXXXIV.

Albricus Presbyter.

*Preca-
rium Er-
lebaldi.* Christi favente gratia Hartmotos Abba monasterii Sancti Galli. Dum plurimis cognitum sit qualiter Erlebaldu de Prificange omnes res proprietatis suæ, quas habebat in Vshufun, & in Merishufa Marcha, & in Vuitrachomarcha, & in Vuitnovva marcha, tam marchis quam ædificiis, (excepta domo Salica) curtibus, terris, pratis, vineis, silvis, aquis, aquarumque decursibus, cultis & incultis, omnia ex integro pro remedio animæ suæ nobis tradidit, in earatione, ut nos eandem res statim habeamus, & ex illis faciamus quicquid voluerimus: & ille à nobis accipiat in beneficium tempus vite suæ quod habemus in Maingas, excepta Salica terra nisi IV. jugera ex ipsa. Post illius verò obitum eandem res cum omni laboratu, qui in illis tunc apparet, redeant ad nos in ævum possidendæ. Actum in villa Vuoluinvilare nuncupata publice, præsentibus multis. Sign. Hartmoti Abbatis & Advocati sui Toronis qui hanc precariam fieri iussit. Sign. Theotharti Decani. Sign. Albrici Præpositi. Sign. Paldrici portarii. Sign. Richperti sacratarii. Sign. Hartmanni Cellarii. Sign. aliorum testium, &c. Ego itaque Albrici indignus Presbyter rogatus scripti & subscripsi. Notavi diem Lunæ, XVI. Kalend. Decembr. anno XXXV. Hlu-

Tom. II.

dovvici piissimi Regis, sub Karolo Principe.

LXXXV.

Ripertus Presbyter.

Christi igitur favente clementia Salomon Abba monasterii Sancti Galli. Conplacuit nobis atque convenit una cum consensu fratrum nostrorum, ut res quas nobis tradidit Engilboldus per hanc precariam ei præstaremus: quod & ita fecimus. Tradidit nobis præfatus homo in pago Prisingaense in marcha seu in villa nuncupata Vuitereivilare duas hobas cum toto edificio & opportunitatibus ad hoc pertinentibus: ea videlicet ratione, ut ipse & conjux sua habeant usque dum vivant, & centum in missa Sancti Galli, hoc est 1. denarium, persolvant, & post obitum illorum Theganhart Præpositus habeat quousque vivat, atque discellum ipsius ad præfatum monasterium revertantur. Has itaque præfatas res, sicut ibidem canitur, illi concessimus, cartam precarii scribere postulavimus. Si quis verò contra hanc cartam precarii aliquam fraudem temptaverit agere, itam Dei fentiat, & ad ærarium Regis multa perolverat, id est auri uncias III. argenti pondera V. & hæc carta precarii firma & stabilis permaneat stipulatione subnixâ. Sublevata in villa Vuitereivilare. sign. Domini Salomonis Abbatis. sign. Theganharti Præpositi. sig. Egilperti Decani. sig. Albrici Præpositi. sign. Cozperiti portarii. sig. Tuotilini hospitarii. sig. Ecchonis æditi. sig. Ilonis Cellarii. S. Ruoderti Præpositi † Thietoni Præpositi † Albrici † Hartih † Ekehart † Eto † Chonzo † Hunfrid † Libo † Alaker † Puriching † Ruman. Ego itaque Ripertus indignus Presbyter scripti die Lunis, Id. Octobr. luna XXVI. anno incarnationis Domini CMIX. regnante Ludovico Rege anno X. sub Comite Adalberone.

LXXXVI.

Abo Presbyter.

Sic itaque complacuit nobis una cum consensu fratrum, & cum manu Advocati nostri Arolsi, ut res, quas nobis Othere in Betenovvomarcho tradidit, eiterum repræstaremus: quod & ita fecimus. Tradidit enim nobis dictus Othere quicquid proprietatis vel acquisitionis in Betenovvomarcho hodierno die visus est habere, id est in ædificiis, agris, pratis, pascuis, viis, aquis, aquarumque decursibus, celsuris lignorum, cultis & incultis, mobilibus & immobilibus, & quicquid dici vel nominari potest, mancipia quorum hic sunt nomina scripta, Heio & uxor ejus, Vuolfram & uxor ejus

G 2

ejus & filii ejus: ea videlicet ratione, ut ille ipse easdem res ad se recipiens tempus vitæ suæ possideat, & inde singulis annis fratribus nostræ congregationis convenientibus ad ecclesiam Sancti Martini in Johannesvillare statutam temporis autumnii, id est mensis Octobri, tribus diebus victum de pane & de cervisia, & alia necessaria ad vitium nostrum pertinentia impendat. Similiter & cognata ejus Kerhilt, si illum supervixerit, sub eadem constitutione tempus vitæ suæ res ipsas habeat: & quisquis post obitum amborum illorum ejusdem Ecclesiæ dominaverit, similiter faciat. Et si contigerit, ut ille, qui ejusdem loci potens est, hoc servitium facere noluerit, tunc ipsa res ad nostram redeat potestatem, & nos ipsi nostris ministris eundem locum commendare licentiam habeamus, qui nostrum servitium studeant adimplere. Et si evenierit, ut aliquis de cognatis vel de coheredis suis aut ulla obpouta persona hanc potestatem nobis violenter tollere aut ipsas res invadere præsumpserit, & nostra congregatio ob hanc causam ab eodem loco dispersa fuerit, & ad alium locum subtrahita erit, tunc ipsa traditio ad monasterium S. Galli revertatur, & nos ipsi talem potestatem habeamus, sicut ille ipse habuit, qui nobis eandem rem tradidit pro commemoratione animæ suæ ad hospitium præfati monasterii dare peregrinis & pauperibus pro Christi nomine proxima h. b. omnia die sancto Paschæ ad servendum. Actum in loco qui dicitur Johannesvillare publice, præsentibus istis quorum hic signacula scripta adesse videntur. Sign. Emeco Abbatis & Aroli Advocati nostri qui hanc precariam firmaverunt. Sign. Perethro Decani, Abo Custodis, Hiltelpold portarii, Starcolfi camerarii, Perethram cellerarii, Junthram sacratarii, Hiltierich hospitarii, & alii copii Presbyteri. Signa laicorum &c. Ego itaque indignus presbyter Abo scripti & subcripti. Notavi diem Martis, IV. NON. OCTOB. sub potestativa manu Hludovicii Regis & pueri, & sub Adalberto Comite.

DE BENEFICIIS ET FEUDIS.

LXXVII.

Harmedeus Clericus.

Ritus in vestendi. **P**erpetrandum est unicuique quod Evangelica vox admonet dicens; *Dare & dabitur vobis.* In Dei nomine Liutulfus & Meroltus & Zaozzo & Piseoltus filii Marulfi confessi sumus ante Cozperthum Præsidem & ante pagensis nostros, quod genitor noster Marulfus omnem hereditatem & substantiam suam tradidit ad monasterium Sancti Gallonis,

qui constructus est in pago Arbonense, ubi ejus sacrus requiescit corpus, & nos posthac exuti de omni re paterna nostra revelativimus Vuolframium monachum & missum ipsorum monachorum per tribus diebus & per tribus noctibus, & per beneficium ipsorum monachorum re intravimus. Et posthac conventionem facta nos fratres filii Marulfi, consentiente Cozpertho Comite ante pagensis nostros omnem rem nostram & hereditatem paternam communis manibus tradidimus ad ipsum superius nominatum monasterium in manus Vuinidharri Decani & monachi, & in ea ratione tradimus, ut sicut debemus Regi & Comiti servire, ita ipsam terram ad ipsum monasterium proservamus, & per beneficium ipsorum monachorum per cartulam precariam post nos recipereamus. Et si filii nostri & agnitio eorum hoc facere voluerint, ipsas res proserviant atque possideant in beneficio ipsorum monachorum: Sin autem, reddant. Et hoc est quod genitor Marulfus tradidit, & nos quatuor filii ejus superius nominati, quicquid in pago Nibalgavvenfi in ea die habuimus, id est campus, silvis, curtis, curtilibus, casis, salibus, pratis, pascuis, viis, aquis aquarumque decuribus, & omnia quicquid in ipsa marcha Nibalgauge omnia & ex integro tradimus adque transfundimus, in ea ratione quod superius scriptum est, & ipsum censum in silvaticas feras, quantum possumus consequi, solvamus: & quantum non possumus, quod ceteri pagenses nostri faciunt Regi aut Comiti, ita & nos ad ipsum monasterium faciamus. Et si quis vero, quod futurum esse non credimus, si nos ipsi aut aliquis de heredibus nostris aut ulla opposita persona, qui contra hanc cartulam traditionis veniret aut eam infringere voluerit, non solum quod ei non liceat, sed tantum & alium tantum quantum cartula ista continet ad ipsum monasterium restituat, & in discutienti silco multa componat, id est auri uncias duas & argenti pondos IV. coactus exsolvat, & si repetit nihil evindict, sed præfens cartula ista omni tempore firma & stabilis permaneat cum omni stipulatione subnexa. Actum Nibalgavia villa publica ubi cartula ista scripta est coram multis testibus, in anno XV. regni Domini nostri Pippini Regis Francorum. Datum fecit mensis Junius dies VII. Ego Hamedus Clericus & Lector rogatus à fratribus scripti & subcripti. Liutulfi qui hanc traditionem fieri rogavit. Merulfi fratris ejus qui hanc traditionem fieri rogavit. Zeizonis fratris eorum qui hanc traditionem fieri rogavit. Piseolfi fratris eorum &c. Scrutoli. Truogoni. Ratbon Presbyteri, Ratbaldi. Herimanni. Heio. Ricbaldi. Strocgoni. Patarii. Vuanincki. Baldmuoti.

LXXVIII.

LXXVIII.

Rimidingus Presbyter.

Paribus cognitum esse speramus, qualiter duo germani fratres Arnolt & Alcini filii Herimoti ex Vttenvillare proprietatem suam quicquid ex paternica hereditate vel ex conquisitione eorum habuerunt totum & integrum nobis Grimaldo Abbati & Hartmoto vel Advocato nostro Tagaberto in manus nostras condonavimus, nihil econtra postulantes nisi tantum ut eandem res illis & legitimæ posteritati eorum in beneficium concederemus vel in censum. Quapropter ego Grimaldus petitionibus prælatorum hominum & ceterorum populorum precationibus aures pietatis accommodans, cum manu Advocati mei Tagaberti post vestituram & consecrationem eandem res illis in beneficium & in censum concessimus ipsis & eundem legitimæ procreationi eorum, id est ut annis singulis inde censum persolvant, id est aut lex denarios vel tres maldras de grano, ipsi & universa legitima posteritas eorum suo eodem monasterii domino deinceps firmiter consistent, & equitent ubicumque eis præceptum fuerit. Si autem contigerit, ut legitimi heredes defecerint, tunc præfata res ad nos revertantur abque ullius contradictione in ævum possidendæ. Actum in monasterio Sancti Galli coram nobis, videlicet Grimaldo venerabili Abbate & Hartmoto Decano, nec non & Tagaberto Advocato, Vuolfcozzo Præposito, thario Sacratario, Managoldo Cellerario, Erlebaldo portario, Coraberto Camerario, Yrtingo hospitario, Vtone Bibliothecario, Cauzario, & ceteris multis. Ego Rimidingus Presbyter scripsi.

LXXIX.

Purgulfus Monachus.

Notum sit tam præsentibus quam futuris, quod quidam homo nempe Erphrich quandam hereditatem in Eigantelville de traditione Ratmundi, Thingmundi, Gemmundi ad Sancti Gallum pertinentem injuste invasam quasi hereditario jure sibi vindicavit, donec Advocatus Sancti Galli nomine Hildibrant temporibus Hartmoti Abbatis in publico mallo eandem res ab eo iusticia dictante coactio recepit, & in ius Sancti Galli redegit. Sed cum idem Erphorich clementiam Domini Hartmoti adisset, impetravit ab eo, ut eandem possessionem sub censu unius hircinae pellis solidum valentis diebus vite sue possideret, redemptione sibi earundem rerum penitus sibi denegata. Progenies autem ejus supra dictas res sub censu duarum pellium hircinarum,

quarum singulæ unum solidum valeant, à sæculo in sæculum possideant, nulla sibi earundem rerum redemptione concessa. Actum in Liubiliane publicè præsentibus quorum hic signa continentur. sign. Erphrichi qui hanc conscriptionem fieri postularit † Vinino † Froolf † Vodal † Petro † Ellinvvart &c. Ego Purgolf monachus indignus scripti & subscripti. Notavi mensem Octobrem, annum III. Karoli Regis post mortem patris sui Hludovici, Vodalricum Comitem.

LXXX.

Anonymus.

Omnibus Christi fidelibus præsentium inspectoribus Heinricus natus quondam nobilis viri Domini Heinrici de Iengen fidem adhibere subscriptis. Ut quævis tollatur litis materia cautum est quæ geruntur scripturarum indicibus memoria commendari. Noverint ergo universi tam præfatos quam futuri, quos nosse fuerit oportum, quod ego sana & diuturna deliberatione præhabita sponte & voluntariè prædium meum in Kullenach situm prope lacum Turicinum cum jure patronatus Ecclesiæ patrichialis ibidem & præbendarum dictæ ecclesiæ & prædio annexatum, hominibus, feodis, quæ vulgariter dicuntur anslchin vel erbelein, agris, pratis, pascuis, piscinis, molendinis, nemoribus, aquis aquarumque decursibus, virgultis, viis, & in viis, cultis & incultis, & generaliter omnibus pertinentiis suis dono monasterio Sancti Galli per manus venerabilis domini mei * Beat. Abbatis ejusdem monasterii jure proprietatis eidem perpetualiter ^{dis, ex factis} attinendum: receptis ab ipso Domino Abbate in gratificationem dictæ donationis ^{gestum qui præ-} meæ sexaginta marcis argenti, de quibus ^{sunt a.C.} confiteor sufficienter præsentibus me pagatum, Verum quoniam idem Dominus Abbas de affectu incerto, quem sibi & monasterio suo in donatione hujusmodi offendi, non ingratus me de prædio ante dicto insecudavit.

LXXXI.

Hratbertus Conz.

IN Dei nomine. Perpetrandum est unicuique quod Evangelica vox admonet dicens: *Dat elemosynam & ecce omnia munda sunt vobis.* Ego Sigfridus cogitavi vitam futuram & æternam retributionem, ut aliquid de mancipiis meis, his nominibus Pechildis & Liubvvart & Zeizaloh ad ecclesiam, quæ est constructa in villa Fisingas in honore S. Petri ceterorumque sanctorum, ubi vir venerabilis Vuolfphoto Presbyter esse cognoscitur, tradere volo: quod

G 3

quod ita & feci, in ea videlicet ratione; quamdiu ego vixero, eadem mancipia habeam, censum pro solvam denarios VI. in quisque anno XI. Kalen. Octobris, id est ad dedicationem præfatæ ecclesiæ, & filius noster Hratpoto similiter faciat, ejusque posteritas legitima. Post discessum legitimæ posteritatis ad jam dictam ecclesiam revertant perpetua liter possidendæ. Si quis verò, quod fieri minime credo, si ego ipse aut ullus de heredibus ac proheredibus meis, vel quislibet ulla opposita persona, qui contra hanc traditionem venire aut inrumpere conaverit, coagente fisci multa componat auri uncias III. argenti pondus V. coactus exsolvat: & quod repetit nihil evindicat, sed præfata traditio omnique tempore firma permaneat cum stipulatione subnexa. Actum Chirithaim villa publice. sig. † Sigibridi qui hanc traditionem fieri vel adfirmare rogavit. sig. † Palduino. sign. † Crifioni. sig. † Gharberti. sig. Gheirleth. &c. Ego in Dei nomine Hratbertus Conzl. scripti & subscripsi. Notavi VIII. Idus April. anno VI. regnante Domino Hludvico Imperatore, & sub Erchangario Comite.

LXXXII.

Anonymus.

Notificamus omnibus tam præsentibus quam futuris, quod *Rudolfus Præpositus ac Decanus, annuente Domino venerabili Abbate Udalrico, totoque conventu hujus ecclesiæ data manu confirmante constituit, ut conversio S. Pauli, quæ prius tribus tantum celebrabatur lectionibus, festivè celebretur, & ipsis de beneficiis quibusdam Decano censualibus ad Hacon & ad Brucon & Chrazarum ipso die ministratur in pane minore & vino, in piscibus & caseo, de censu XXX. solidorum, qui exinde perfolvuntur annuatim à Camerario Chuon suisque heredibus, sicut jam dictus insinuat Præpositus atque Decanus: quoniam prius X. tantum solidi de ipsis perfolvebantur beneficiis. Ista vero census augmentum exinde provenit, ut filie ipsius Chuon, quibus *abjudicata fuit hereditas, de eorum isticum beneficiorum hereditate sibi succederent, censumque XXX. solidorum perfolverent. Ordinavit etiam dictus Præpositus ut in festo S. Spiritus die secundo stoupum Decanus daret, & chorus festivaret ut in die Dominico S. Spiritus. Actum in monasterio anno incarnationis Domini MCCXCIX.

*Ononit
filiæ non
istorum
beneficiorum
hereditatem
sibi succederent,
censumque
XXX. solidorum
perfolverent.*

LXXXIII.

Vulfocozms.

*Beneficiis
prepositi
ac decani
cujus*

IN nomine Domini nostri. Unicuique perpetrandum est, quod divina vox am-

monet dicens: *Date & dabitur vobis, parites Et: Date elemosynam, & omnia munera sua dabit vobis.* Hac igitur & ammonitione compunctus ego Vuolvarat pro remedio animæ meæ & parentum meorum Alcinii Pualini trado atque transfundo ad monasterium S. Galli quicquid proprietatis in Vuilhdorf præfati die visum habere, domibus, ædificiis, terris, campis, pratis, pascuis, silvis, viis, aquis, aquarumque decursibus, mobilibus & immobilibus, cultis & incultis, quicquid dici aut nominari potest, exceptis tribus juchis & una curticula, & de pratis ad unam carradam, cætera vero omnia, sicut supra dictum est, trado, in ea videlicet ratione, ut easdem res ad me recipiam tempus vitæ meæ perfuenda, censumque annis singulis inde perfolvam, id est, ut ad proximam curtem S. Galli unum juchum arem, & cum semine meo seminem annis singulis in unaquaque celga. Et si redimere illud velim, cum duobus solidis id agam. Si autem uxor mea me super-vixerit, easdem res habeat censumque annis singulis perfolvat, id est VI. maldras de avena, & I. maldram de kernone. Si autem ex legitima uxore heres mihi procreatus fuerit, tunc ipse easdem res in eundem censum, sicut & uxor mea habeat. Similiter & tota recta procreatio ejus in eundem censum, sicut & filius. Et si redimere voluerint, cum una libra redimant. Post obitum vero meum siue uxoris, si mihi heres deest, tunc ad juch Præpositi & Advocati seu Populorum pertineat, quem ipsi elegerint, mihi proximum fuisse, qui easdem res in eundem censum habeat, sicut & uxor & filii. Si autem neglectum fuerit censum, tunc præfata res integre revertantur ad jus monasterii perpetua liter possidendæ. Si autem ego aut ulla opposita persona hanc traditionem inrumpere voluerit, socianti fisco multa componat, id est, auri uncias III. argenti pondus V. Actum in Pazmuntingun præsentibus istis. sign. auctoris hujus cartule Vuolvarati. sig. Svvidgarii. † Vuindheri. † Heimolt † Vuoltho † Chaldalo † Vuenilo † Orger † Meginbert † Liutpold † Vuolfram, &c. Ego itaque Vuolcoz in vice Hartmoti scripti & subscripsi. Notavi diem Iovis VIII. Kalend. April. anno quinto Ludowici super Austriam, sub Oadalrico Comite.

LXXXIV.

Ifo Monachus.

Humano genere peccatorum maculis sauciato atque ob culpam inobedientia à Paradysi gaudiis dejecto, inter cætera curationum medicamentis etiam & hoc Deus

Deus mundo remedium contulit, ut propriis divitiis homines suas animas ab inferni Tartaris redimere potuissent, sicut per Salomonem dicitur: *Redemptio animæ viri propriæ divitiæ ejus*. Hinc & per semetipsum divina clementia in Evangelio hortatur dicens: *Date & dabitur vobis*.

Et iterum: *Date elemosynam, & omnia munda sunt vobis*. His igitur atque aliis scripturarum ammonitionibus ego Vuolfhugi conjunctus trado atque transfundo ad cœnobium S. Galli, ubi Grimaldus Abbas præfæte dinoscitur, quicquid in Pago Turgawensi in loco Rammsperage nominato proprio sudore Staricholfus adquisivit & cum manu advocati sui Richmari ad prædictum cœnobium contradidit, mihi-que & legitimæ meæ procreationi sub ea ratione possidendum dereliquit, ut censum exinde annis singulis persolvamus, id est II. denarios vel II. maldros de grano. Si autem ego illas redimere velim, cum I. solido id agam. Si vero ego illas non redimam, legitimi heredes mei sub prædicto censu eas possideant. Si autem hoc evenierit, ut legitimi heredes mei deficiant, atque in sua ingenuitate non permaneant integerrime, statim ad prædictum redeant cœnobium perpetualiter possidendum, nullusque eas ulterius licentiam abstrahendi habeat, sed pro remedio animæ meæ, nec non & Staricholfi, semper illuc sint deligatæ cum pratis, pascuis, silvis, marchis, viis, aquis, aquarumque decursibus, cultis & incultis, mobilibus & immobilibus, quicquid dici vel nominari potest. Hanc autem traditionem ideo ego facere volui, quia illa prior traditio, quam Staricholfus fecit, non perfecta nec litteris fuit mandata. Quod si ego ipse vel ulla opposita persona contra hanc traditionis cartulam venire temptaverit, auri uncias III. argenti pondera V. ad ærarium Regis coactus persolvat, & effectum, quem inchoavit, non perficiat, sed hæc carta stabilis & firma permaneat cum stipulatione subnixâ. Actum in ipso cœnobio S. Galli præsentibus istis, quorum hic signacula continentur. Sig. Vuolfhugi, qui hanc traditionem, fecit. sig. Heitar. Amalune † Vuitigowo † Tagibreht † Richman † Enno, &c. Ego igitur Yso immerens Monachus rogatus scripsi & subscripsi. Notavi diem Dominicum, IV. Kal. Jun. anno XIII. regni Lodoici, sub Odalrico Comite.

DE ECCLESIIIS ET JURE PATRONATUS.

LXXXV.

Anonymus.

Notum sit tam præsentibus quam futuris, quod anno secundo Domini Ar-

nolfi Regis factum est placitum in pago, qui dicitur Para, in villa nuncupata Durreheim coram Burghardo Comite, filio Adalberti illustris, de ecclesia in Lessington, qui essent à progenitoribus suis in rebus ejusdem ecclesiæ possidendis aut ordinandis potentissimi. Et sacramento in sanctorum reliquiis præmissis, sicut & nuper factum est in diebus Karoli Imperatoris secundi, testificati sunt primores populi Ruodpert, Richis, Vualthere, Engelbert, Cundbert, Reginhart, Ruodhoh, Kerbert, Richpert, Vualdhere, Vodalhart, Liuppo, Roholf, Theoterich, Pollo, Ruodhart, Adalrich, Engelbreht, Vualthere, Irimbreht. Testimonium ergo hi omnes juxta sacramentum suum perhibuerunt, quod solummodo parentes subtus scriptorum hominum, & hi ipsi potestatem haberent ordinandi ecclesiam in Lessington absque illius inferioris aut suppositæ personæ contradictione, Erchanbert, Emrit, Hunolt, Liutpert, Cozbert. Et his ita paratis, cum adhuc quidam de illis, quise in illa ecclesia heredes ad dispostores haberi voluerunt, alii garriendo, alii mutando contradicerent, optimates ejusdem concilii apprehensis spatis suis devotaverunt, se hæc ita affirmaturos esse coram Regibus & cunctis Principibus usque ad sanguinis effusionem.

LXXXVI.

Norpertus Abbas,

Quoniam ex varietate rerum mortalium & temporum continuata prolixitate, & humani generis debilitate, memoria rerum gestarum oblivionis irreptione extruditur: ideo prudens indultria hominum id, quod posteritati valere esse certum, sæpissime reliquit successoribus suis, testamentis confirmatum. In nomine ergo sanctæ & individue Trinitatis notum sit omnibus tam futuris quam præsentibus, quod ego Norpertus Monachorum S. Galli ecclesiæ Abbas in novali loco, qui Abba-cella nuncupatur, in convallæ circumpositum montium situm, basilicam ad servitutum Dei condidi, quam & ædificaram à Thietmaro Cariensis Episcopo cum licentia & rogatu Rumaldi Constantiensis Ecclesiæ Præfulis per legitimam consecrationem loci illius incolis ad oratorium stabilivi. Denique hanc eandem ecclesiam præbendam pueri unius de clauistro nostro, & una watspenda, & beneficio unius mansus & omni post subscriptæ decimationis determinatione dotavi: à monte Hersberch, ab alpe Solmi, à Meggelisalpa, à Barental, à Portarisalpa, à Chranberch, à rivulo Buchenbach, ab ostio fluvii Rota usque dum fluit in Sitterum, usque ad originem, ita ut

Notitia
de Eccle-
sia.

ut proclivitas circumpositorum montium ad eandem cellam secundum liquentiam nivis imminet, apertissime determinavi. Hanc etiam dotacionem sacerdoti ibidem Deo ferventi, banno Rumaldi Constantiensis Episcopi consensu fratrum nostrorum perpetuo jure stabilivi. Facta sunt hæc anno ab incarnatione Domini MLXI. indicione IX. regnante Rege nostro Hainrico Romanorum Imperatore anno IV. Signa testium, Vuitrone Advocato, Oprecht, Atzo, Tietprecht, Vödalrich, Liebo, Regenolt, Eppo, Heilman. Vuolfprecht, & ceteri complures.

LXXXVII.

Hupertus Presbyter.

IN Dei nomine Ego Ruothaus complicit mihi, utaliquam basilicam ædificarem in honorem Dei & S. Galloni, quod est constructa in pago Burichincas in villa Vuilimundinas, quod ita & feci, & dotavi eam catatibus VIII. & similiter hobas XII. & mancipia denominata Arichiso & uxore sua Adrane: Teutulso & uxore sua Ratbergane & filio suo Ruodulso, Aricarno & Ruodnig: Leutnig, Blitilde, Trudulso, & Moreane, Amulfrede, Ricario, Teutruide, Vuolmaro, Teutcario, Ultiono, & Ahicono, Trudinde, Volfinde, Autmanno, Leupagde, Uraldo, Lollane, Altmanno, Volcammanno, Vuolfagde, Routmanno, Leubo, Hinolobe, Agde, Ahalagde: hoc sunt XXXI. & ipsis teneatis & possideatis hac die presente, & quia supra diximus superius nomina ad ipsum monasterium firmiter omnia hæc tradita sint. Et si me vivente ipsi Monachi S. Galloni possideant pro animæ meæ, firmiter hæc omnia tradita sint, & sign. Ruotahi, qui hunc testamentum fieri rogavit & Bleon & Ilfinberti & Vuclandi & Vuarlendi, &c. Ego enim Hupertus Presbyter scripti & subscripsi, anno IV. regnante Domino nostro Rege. Data sub die, quod fecit Mensis Julius dies X.

DE COLONIS CENSITIS.

LXXXVIII.

Anonymus.

CENsores, De Vaninsdale Ruadine voveres II. Kerloh. denar. IV. Vuillihere de Sickingun denar. XVI. Othere de Dasselun denar. IV. Hato de eodem loco denar. IV. Adalfind de suo capite denar. II. aut dua libra de cera. Ruadger & Engilbold de Tellingchovun inter utroque den. * Hiutro de Dasselaha denar. IV. Filii Vuicanti de Ataltraha solid. V. Criso de Vuiaingun den. IV. Engilger de Otrenvile solid. I. & Altman in simul Vuinirat de Hufinbah servus S. Galli solid. I. Sigibert habet servum

S. Galli, pro illo censum dar solid. I. Scerum servum nostrum idem Sigibert habet ** Uto & fratres ejus pro uno agro vomerem I. aut IV. den. annis singulis.

DE FURTIS.

LXXXIX.

Ruodepertus Magister.

DOMino & Abbati nostro * P. nos fratres vestri discipuli debitas orationes. De his, quæ erga vos sunt, lætificasti nos scripro, quia gratia Dei recte aguntur. Contigit etiam vestris orationibus apud nos, quod ad communem læticiam pertinet, de ecclesiastico censu, qui furto raptus est, partem nos non minimam recepisse, & ipsum furem captum in vinculis nos tenere. Est enim servus Kerolti de Pettenhusen filius Alberici, & nomen ejus Gunzo, & nomen patris ejus Richolf, qui nunc in comitatu militantis sui Domini est. Reddidit ergo coronam, & auream capsulam absque operculo, & aureæ crucis quas tertiam partem. Majoris quoque capite quædam fragmenta, quam vis de gemmis pauca admodum reddita sunt. Spes autem de residuis manet, quia venundata sunt in manum cujusdam mercatoris de Buchovva, qui Pero dicitur, & quondam ibi monetarius erat, multa quoque in manus Constantiensium mercatorum, quorum nomina sunt Echo, Chomuli, Vuoveli, Alberici, Engezo, Tegenhart. Deus vero quendam extraneum hominem ad nos mittere dignatus est, qui occulte sibi pactum fieri petiit de pretio duarum librarum pro delatura, ut hæc patefaceret. Ipse vero accepto pacto sine mora fratrem Annonem ad Constantiam duxit, ubi particulas auri fabrefactas, quas cognovit, à Tegenhardo fecit præsentari sibi. Sed ille à Perone de Puochovva se emisit eos testatus est. Inde frater idem ad Peronem veniens per Hugonem vestrum militem furem sibi in domo sua latitantem monstrat fecit, qui statim captus sub terra occultatum thesaurum, quantum sibi remansit, reddidit. Nunc vobis agendum est cum Rege, ut Advocati utriusque ecclesiæ tante rei ex-actores fiant, & in suum locum restituant. Nec illud minus intimandum est vobis, quia longe minora & pauciora sunt, quam putastis, quæ à vestris ministris in usum nostrum exhiberi iussistis, & quanta grassatur in nostra terra bouum omniumque pecodum mortalitas, ut Rex per nos reditum ceperit decernere ipsi habeatis de hac quasi Egypti plaga suggerere. Qui est autem altissimus vobis Domino nostro spera cuncta concedat.

DE

DE NOTICIIS TESTIUM.

XCII.

XC.

Anonymus.

HÆc est inquisitio de curtis, qui fuerunt traditi ad monasterium S. Galli in Fine Clusina à Berchanbolfo Alamanno, qualiterque nuper misso nostro præsentis requisierunt Nordpertus Episcopus & Folhroh Comes missi Domini Regis, & qualiter isti qui hic subterfcripti testificaverunt. Rotfridas prædictæ civitatis Archipresbyter & Petrus Langobardus dixerunt, quod vidissent Erchanbaldum cartulam perpetrantem partibus S. Galli de curte Granario & de Pontiano, & manus suas in ipsam cartulam posuissent, & residere vidissent Mavonem & Pettonem Monachos S. Galli, & nullus eis contradicebat. Barbentius & Domnosus, & Andreas, & Nordpertus dixerunt, quod vidissent Monachos S. Galli ibidem residere & claudicium tollere. Lantoloh similiter dixit, & hoc dixit, quod frater suus Reginhartus super ipsas res ad partibus S. Galli fuisse Advocatus. Adalolfus & Ansheri dixerunt, quod vidissent ibi Pettonem Monachum residere pro parte S. Galli. Saxo dixit, quod pavisset illum ibidem Petto Monachus, & dixit ei, quod tunc ibidem fuissent reliquæ S. Galli, Cundpertus dixit, quod sciret Monachos S. Galli ipsas res tenere & dominare & laborare. Folchartus dixit, quod vidissent Pettonem Monachum mansionaticum facere Vuolskeozo Episcopo, quando Romanam pergebat, & deinceps ipsis rebus imperabat. Agilinus dixit, quod audisset Adalolfum, qui erat gustaldus ipsius civitatis, ante Helmiricho Episcopo atque misso Odalhartum, qui nunc ipsas res tenet negare, quod nihil ibi habuisset proprietatis, pro quo heribannum reddere debuisset, nisi res S. Galli, quas pater suus illuc ad prædictum monasterium traderat. Ansprandus & Egilolfus & Andreas & Pruno & Barbentius & Theotardus & Cundpertus & Catervius Presbyter dixerunt, quod vidissent ipsas res illos Monachos S. Galli vivente Erchanbolfo jure proprietatis possidere: adhuc etiam ipsum Odalhartum ante Helmirico misso audissent enarrantem, quod proprium non habuisset, & ideo haribannum dare non debuisset. Post hoc testimonium dedit Odalhartus wadium Folcroho misso, ut esset paratus in præsentia Domini Imperatoris in placito generali justiciam faciendi: & Folchartus & Adalolfus ejus dejussores sunt in mancosos mille.

Tom. II.

Anonymus.

Notitia testium, qui cum juramento & fide data coram regalibus missis, videlicet Crimaldo Abb. & Atone Comite aliisque Comitibus Vuillihelmo & Alboino testificati sunt, quod ex traditione Peratholdi Comitris medietas omnis marchæ, quæ ad villam Filisninga nuncupatam aspicit, tam in silvis quam in aquis, sive pascuis vel aliis quibuslibet rebus ad monasterium S. Galli iuste & legaliter pertinere debeat, excepto uno monticulo, qui dicitur Feltlinperc, qui ad hereditarios Pettonis & Caromanni aspiat: itemque silva quadam, quæ dicitur Sieginholz: quæ excepta altera silva specialiter ad jam dictum monasterium pertinere debeat: reliqua omnia in quibuslibet rebus media, ut jam dictum est, abique ullius contradictione ad præfatum cœnobium pertinere debeant. Isti sunt testes, Alawic, Amalbert, Ermingolt, Vuitigowo, Erniper, Gerhart, Anno, Valtar, Vuospor, Nuri, Vuicheri, Vuolauridi, Ruadger, Thierpert, Ruodpert, Engilpert, idem Vuitigowo, Vuolfger, Vualro, Ebruni, item Anno, Thiotini, Hizo, Hadabert, Icho, Gericho, Hildi. Adum in villa Pettinwileri nuncupata publice, coram præfatis missis & frequentia populari.

XCII.

Anonymus.

Commemoratio testium, qui in placito coram missis potentibus, videlicet Erchangario & Liuthario, in loco & in villa, quæ dicitur Stamheim, cum juramento testificaverunt, quod quidam homo nomine Roadhartus proprias res suas ad monasterium S. Galli tradidisset, ac per hoc jure & legibus sine ullius contradictione illuc pertinere debuissent. Isti sunt illi testes nominati, videlicet Liutpreht, Vuerimpreht, Adalpreht Sieger, Volo, Vuolfo, item Liutpreht, Gerhoh, Hacco, Nidpreht, Vuillpreht, Vualaihho, Vuolfpreht, Hugibert, Fochleri, Vuanine, Reginolt, idem Hacco, Ilanpreht, Hiltipold, Amalpreht, Adalhoh.

Isti sunt Judices, qui hoc judicaverunt, videlicet Vuitpreht, Vuilliheri, Rihhart, Elih, Vuerimpreht, Cundicho, Cozpreht, Rihger, Arolt, Hiltini, Noti, Svidget, Heicar, Vuolfram.

Isti autem sunt, qui illud iterum judicaverunt ad Zurich, videlicet Rihcoinus Comes, Theodolt, Vuitpreht, Rihpold, Vuinidheri, Moatheri, item Rihpold, Gerwic, Horfcuni. Talibus vero hominibus testi-

H

fican.

fiantibus, quod legibus ipsa traditio ad præfatum monasterium pertinere debuisset.

XCIII.

Anonymus.

Notum sit omnibus tam præsentibus quam futuris, quod Kebaharus venerabilis Episcopus rogatus ab heredibus Ecclesie, quæ est in Pirithorf in pago Alpicauge misit Archiepiscopus suum Rihfridum, ut diligenter investigaret, de quibus locis vel villis decima ad ipsam ecclesiam persolvi deberet. At ipse placito habito in præfata villa Pirithorf, populoque circumaque congregato, cum sacramento & fide data vicinos quosque interrogans rei veritatem invenit ab istis villis, id est ab ipsa Pirithorf & Pirihchinga & Chuchilipach, necnon & Puach, Ezilivilare & Haivilare ad ipsam ecclesiam decimam pertinere debere. Et hæc nomina testium, Adalo, Zuppo, Vualdger, Antger, Podal, Lantpert, Managolt, Tuato, Cudhart, Ruadpert, Uno, Hartarat, Hugihart, Vuicheri, Kerini, Snato, Adalpert, Vuito, Theotoloh, Starafriid, item Engilger, qui omnes cum juramento & fide data testificati sunt, quod temporibus Karoli Imperatoris & Eginonis Episcopi à præfatis villis ad ipsam ecclesiam decima singulis annis reddita sit usque in annum præsentem, qui est XXXV. Hludowici piissimi Regis, patris Karolmanni, Hludowici, & Karoli Principis nostri.

XCIV.

Anonymus.

Reve comm. de illis hominibus, qui in ministerio Liudericum cum sacramento testificati sunt tribus vicibus de causa S. Gallonis ante missos Domini Regis in primis ante Sigebertum & Friuntionem, postea ante Hilतरatum & Gerhardum, & tertia vice ante Liudericum, id est de Uzinacha, quod Lantolt & Pieta habuerunt, & Luzilunavia tota, & Perolswilare, id sunt Vuitpreht, Amaltrih, Cundhad, Reginbold, Nandolf, Marthheri, Peraholt, Liubolf, Matheri, Fridubreht, Pabo, Peratfrid, Vurmheri, Eckihart, Ortheri, &c. Et hoc isti cum sacramento testificati sunt, quod supradictas res ad S. Gallonem legibus pertinere deberent.

XCV.

Anonymus.

Notitia testium de rebus in Sconjunbith sitis, quas Albaricus ad S. Gallum tradidit, quasque Rachilt foror ejusdem Albarici & filius ejus Heripreht de vestitura S.

Galli per vim abstulerunt. Nam cum pro eisdem Cozpertus Abba ad Domnum Hludowicum Regem reclamasset, justum est Vuaningo Comiti & Ruadperto vassallo Regis inquisitionem de hac re fieri. At illi generali contribulium circumquaque conventu facto, inquisitionem fecerunt, qualiter eadem res ad partem S. Galli pertinere debuissent. Tunc ipsi testes cum juramento & fide data testificati sunt, quod verum esse scirent Albaricum eadem res ad S. Gallum tradidisse, eosdemque Monachos legaliter confedisse, & in eadem vestitura per XX. annos temporibus Caroli Regis sub censu ad partes ejusdem monasterii aspiceret: sique post mortem Albarici iterum legaliter Monachos confedisse usque dum ejus soror nomine Rachilt & filius ejus Heripreht, eorumque potestas de vestitura S. Galli per vim rapuissent. Isti sunt testes, Theolt, Scrutole, Gerheim, Vuolaltmunt, Anthad, Ebarachar, Suabio, Selbger, Hisger, Vualtrih, Vuilpold, Engilhelm, Vuolfchiger, Folcharat, Hiltirat, Holfolt, &c. Quod enim idem testes legaliter adducti fuissent, eadem Rachilt & Heripreht filius ejus eidem testificationi consentire nolentes de placito evaserunt. Qua ex causa dijudicatum est, ut eadem res in interdictu banni justæ fierent, usque dum de hoc regalis sententia decerneret. Et isti sunt, qui hoc dijudicaverunt. Kirafriid, Salacho Theoman, Tagapreht, Vuolfaram, Tuoni, Erhart, Alto.

XCVI.

Anonymus.

Testes auditi super controversia, an monasterium S. Galli sub ditione Episcopi Constantiensis esse deberet, an verò sui magis juris esset. Pars Episcopi Hartonis dixit, quod nostrum monasterium temporibus Pipini & Karoli Episcopis Constantiensibus fuisset subiectum. Nostri vero jurati dixerunt, quod nostrum monasterium in loco libero, non in fisco, non in terra ecclesiastica esset, non per ullius hominis traditionem, sed in solo Imperatorum arbitrio stare; quem eii loco præficiat &c. Auditi sunt amplius viris ducentis.

XCVII.

Anonymus.

Isti sunt qui de illa vestitura de causa Isanhardi ad S. Gallonem testimonia ferunt in primis Buazzo, Lantolt, Vuereinbret, Milo, Vuolfuni, Hisanhard, Vuicram, Baldo Vuolfgar, Hadeget, Lantpreht, Vuolthad.

XCVIII.

XCVIII.

Anonymus.

De electione Hainrici de Fuldensi, post obitum Bertholdi de Fuldensi, anno 1172.

..... Requisitionem, utrum domino G. de Durrechain Clerico ante suam electionem vestes dederit, & cum in familiam receperit? respondit, quod sic, quia hoc viderit. Requisitionem, ... eligant in Abbatem & quod ipse E. eos ad hoc inducere attemptavit. Requisitionem, utrum creditoribus ipsius E. aliquam pecuniam pro ipso solverit? &c. Clerico fratri praedictorum vestes dederit, ut jam dictos fratres suos Hainricum & Hugonem induceret, ut eum eligerent in Abbatem, & utrum propter hoc idem... ad hoc inducere attemptaverit? &c. quod sic Requisitionem, utrum R. qui dicitur Decanus, vocem habuerit in electione Abbatis S. Galli? &c. quod ignorat. Requisitionem, utrum in monasterio Augiensi habitum Monachalem assumpserit, & ibidem in eodem habitu per aliquos annos permanerit? &c. quod sic. Requisitionem, utrum in dicto monasterio professionem fecerit, & in monasterium S. Galli transierit ad tempus, donec status sui monasterii esset emendatus? &c. quod transivit: sed utrum ad tempus vel non ignorat. Dixit etiam quod monasterium Augiense in antiquo sollempnissimum fuit, & quod utrum postquam transivit aliquos redditus receperit à monasterio Augiensi ignorat. Requisitionem, utrum F. de Gundolzingen iniecerit manus in * ad sanguinis effusionem, ac etiam in Bertholdum Subdiaconem, notarium quondam Abbatis Bertholdi, & utrum post huiusmodi iniectionem in divinis officiis ministraverit? &c. praefati electi in Volricum de Sneggenburg Monachum & sacerdotem ad effusionem sanguinis, & in Gerwicum de Scolis tunc Subdiaconem & Clericum... in subdiaconatus ordine ministraverit? &c. se ignorare. Requisitionem, utrum idem H. junior sit bonae vel malae famae? &c. quod malae famae, & quod aliquando fuit in furto deprehensus, quondam Dominus Bertholdus Abbas propter furtum & alios excessus ipsum per plures annos tenuit in carceratam & incorrigibilis fuit & errabundus fuit in saeculo per plures annos Monachali habitu derelicto, & quod famae suae prodigius vixit luxuriose cum quadam Iudaea, & quod den. F. de Vuildestain Iohanni Clerico Magistro Scolarum manus iniecerit temere violentas? &c. quod ita percepit ab ipso electo: utrum autem dominus F. de Gundelvingen iuraverit & alia fecerit quae fecerunt, dixit quod ignorat. ... Sacerdos Capellae S. Iohannis apud S. Gallum, iuratus requisitus de Po. llo. IIIo. articulis concordat cum superiori teste Comite... de suis ele-

Tom. II.

ctoribus sollicitasse precibus Requisitionem, utrum dominum Ruod. qui dicitur Decanus Volricus de Sneggenburg sollicitaverit precibus? &c. quod sic, ... conspiravit ad Regimen Abbatiae unde credit quod rogatus ipse electo adhaeserit. Requisitionem, utrum R. de Ratershouen, F. de Gundolzingen & F. de... quod ita intellexit per famam. Requisitionem, utrum Domino Abbate Bertholdo ad Hispaniam proficiscente aliquos de conventu sollicitaverit, ut eum in Abbatem... de Gundolzingen sollicitaverit? &c. quod ignorat. Dixit tamen quod sicut intellexit ex fama publica idem electus Hainr. & Hugon. de Durrechain sollicitavit. Requisitionem, utrum is in minoribus officiis sibi commissis bene vel male ministraverit? &c. quod sicut sibi videbatur male ministravit & negligenter... in Abbatiae praedictae, & utrum Regulam B. Benedicti intelligat, & eam exponere sciat? &c. quod sicut credit insufficientis sit scientia, & quod vix sciat litteraliter loqui. Requisitionem, utrum ante electionem fuerit bonae vel malae vitae, & levis opinionis, & utrum vitam duxerit dissolutam, & regulam B. Benedicti non observaverit in eo concordat cum Comite supraddicto, adiciens quod de his est publica vox & fama. Requisitionem, utrum idem electus ipse electionis fuerit perjurus & super aliiis... ante electionem & sanguinis effusionem manus iniecerit violentas, & utrum post talem iniectionem in divinis officiis ministraverit... pecuniam de consensu & voluntate ipsius illis, qui vocem habent in electione, videlicet Hainrico & Hugoni fratribus de Durrechain, ut eum in Abbatem eligerent... ut frater ipsius electi aliquid dederit vel promiserit pro sua electione? &c. quod ignorat. Requisitionem, si dictus electus ante suam electionem suis electoribus aliquid dederit vel promiserit? &c. quod dominum B. & F. de Vuildestain in familiam recipientem suam electionem, & intellexit eum pecuniam & alia promississe pro sua electione. Requisitionem, utrum... Concubinae ipsius R. datum fuerit pallium ante electionem pro sua electione. De articulo vero immediate sequenti dixit se nihil scire. Requisitionem, utrum... crediderit, & utrum eum in familiam receperit, & utrum creditoribus ipsius solverit pro ipso XL. lb. monetae Brisgaugensis, & utrum hoc fecerit... & utrum hoc promiserit, & ad hoc faciendum fratres suos inducere attemptaverit: item utrum Vualther. de Durrechain laico vestes dederit, ut... sollicitaret, & propter hoc ad monasterium S. Galli venerit, & ipsos fratres ad eligendum praefatum H. inducere attemptaverit? &c. similes vestibus fratru electi, & quod hoc non solum ab ipso

H 2

E. ve.

E. verum etiam à dominis Hainrico & Hugone fratribus ipsius E. & aliis fide dignis... de his est publica vox & fama Requis. utrum R. qui dicitur Decanus vocem electionis habuerit, & de aliis articulis dependentibus ab eodem concordat cum supradicti Comite.... qui est sacerdos & clericus secularis, ad sanguinis effusionem manus iniecerit temere violentas? R. quod sic, & hoc scit quod injuriam... de hoc est publica vox & fama. Dixit etiam quod ignorat, utrum in Bertholdum notarium subdiaconem manus iniecerit violentas Requis. utrum H. de Vuartenberg junior frater... ad effusionem sanguinis manus iniecerit violentas, & utrum post talem injectionem &c. & utrum de iis sit publica vox & fama? R. se nescire Requis. utrum... sacerdotem & clericum secularem ad effusionem sanguinis manus iniecerit temere violentas, & utrum post talem injectionem in subdiaconatus ordine ministraverit... utrum idem H. junior fuerit infamis, & sacilegium commiserit, & an male vitæ & levis opinionis existerit, & furtum fecerit, & utrum per plures annos detentus fuerit in carcere tanquam incorrigibilis; & postquam liberatus fuerit à carcere iterum furtum commiserit, & utrum ante electionem... & famæ suæ prodigus vixerit luxuriose cum quadam Iudæa? R. quod sic, & quod de hiis est publica vox & fama. Requis. utrum F. de Vuidentstain ante electionem... iniciantes, & post talem injectionem in subdiaconatus ordine ministraverit? Dixit quod hoc percepit ex auditu. De sequentibus autem articulis dixit... ante electionem, sicut ipse intellexit, conspiraverant. C. Dominus Bertholdus de Druhurg Canonici Augustensis, testis... à pluribus ita esse intellexit.

Aliam insignem notitiam testium apposimus supra in titulo de Ecclesiis.

DE SENTENTIIS IUDICUM.

XCIX.

Vauco.

Forma Processus in iudicio.
IN Dei nomine. Cum resederet Unfredo ad Campos in mallo publico ad universorum causas audiendas vel recta iudicia terminanda: ibique veniens homo aliquis nomine Hrothelmus, proclamavit, eo quod in contraditum suum mansum ei tollitum fuisset, quod ei advenit à parte uxoris suæ simul & Flavino, & *proprie suum fuisset, & legibus suum esse deberet, quia jam de traditio uxoris suæ fuisset, ideoque suum esse deberet. Tunc prædictus Comes convocatis illa testimonia, qui de ipso pago erant,

interrogavit eos per ipsam fidem, & sacramentum, quam nostro Domino datam haberent, quicquid exinde scirent, veritatem dicerent. At illi dixerunt; per ipsum sacramentum, quod Domino nostro datum habemus, scimus quia fuit hominem quidam nomine Mado, qui ibi habuit suum solum proprium, cujus confinium noscimus, qui adjacet & confinat ad ipsam mansum, unde ille proclamat, in quo illi arbore drem & de uno lature aqua cingit: & inter eos terminum est in petris & in arboris. ipse est Dominus. Nam sicut illa ædificia desurtum conjungunt, istorum hominum proprium est & illorum legibus esse debet de parte avii illorum Quinti. Tunc prædictus Comes jussit ut ipsa testimonia supra arent, & ipsos terminos ostenderent quod dicebant, quod ita & fecerunt, & ipsos terminos firmaverunt, qui inter illa dua mansa cerebant. Sed & plurimi ibidem adfuerunt nobiles, quos ipse Comes cum eis direxerat. quod & omnia pleniter factum fuit. Ut autem hæc finita sunt, interrogavit ipse Comes illos scabinos, quid illi de hac causa judicare voluissent. At illi dixerunt, secundum istorum hominum testimonium & secundum vestram inquisitionem judicamus, ut sicut divisum & finitum est & terminis positus inter ipsos mansos, ut isti homines illorum proprium habeant absque ullius contradictione in perpetuum: & quod in Dominico dictum & terminis divisum coram testibus fuit, receptum fit ad partem Domini nostri. Propterea oportuum fuit Hrothelmo & Flavino cum heredibus eorum, ut exinde ab ipso Comite vel scabinis tale scriptum acciperent, qualiter in postmodum ipsam mansum absque ullius contrarietate omni tempore valeant possidere. Actum curte ad campos mallo publico, anno VII. imperii Caroli Augusti, & XXXVII. regni ejus in Francia, & XXXIV. in Italia Datum. VII. ID. Febr. sub Unfredo Comite, feliciter Amen.

Hæc nomina testium; Valeriano, Burgolfo, Ursone, Stefano, Majorino, Valerio, Leontio, Victore, Maurestone, Fonteiano, Florentio, Sipsone, Valentiano, Quintello, Stradario.

Et hæc nomina Scabinorum; Flavino, Orsicino, Odmaro, Alexandro, Eusebio, Maurentio, quam etiam & aliis plurimis. Ego itaque Vauco rogatus scripti & subscripsi.

C.

Anonymus.

Hæc est Carta iudicii, quod dedit B. de Andusia & E. Vicecomitis illa, assidentibus

bus B. & G. inter G. & R. de querimoniis quas inter se faciebant. Et quia per sacramentum V. testium probavit amicibile pactum vel iudicium vel transactionem esse factam, rata maneat transactio vel iudicium, in his videlicet de quibus transactum vel iudicatum esse intelligitur: hoc est de omnibus maleficiis propter guerram commissis, salva querela si aliquid exceptum fuerit, & illud quod iuretur se vidisse & audisse testes in tali loco, ubi auditis querimoniis utrimque praesente R. & G. ju-

dicatum fuit hoc aut illud. Et hoc pacifice audit, & recepto ab utraque parte, convenit R. & G. praesentibus praedictis testibus, se facturos sicut iudicatum fuerat; & finem fecerunt in hoc & in aliis controversiis, de quibus iudicatum fuerat, & osculum ad invicem fecerunt. Item iudicatum est, ne aliquis iniustas exactiones contra veterum consuetudinem R. in honorem illum faciat, & alia plura capitula iudicata fuisse.

F I N I S.

JOACHIMI VADIANI
DE OBSCURIS ALEMANNICORUM VERBORUM
SIGNIFICATIONIBUS

EPISTOLA
AD HEINRICUM BULLINGERUM.

S.

Remitto tuae humanitati Francicas illas antiquitates, quas sane magna cum voluptate, sed & fructu non modico, legi. Et morem tibi gessi in litteris aliquot transcribendis, in quibus tamen ob sensus claritatem assequendam paraphrasi agere coactus sum, cum verbum verbo reddere non daretur, nisi una & barbariem prodere libuerit. Sacula ista longe incultissima tale genus scribas habuerunt vel in Aulis & Curii Principum, ut assequi Latinam linguam non valuerint, quo rem ullam vel clare, vel inoffensa verborum simplicitate posteris relinquerent. Quum interim nemo vernacula lingua quicquam scriberet, adeo dura illo tempore, ut ne exprimi quidem ore sine magnis sibilis hiatibusque & rictibus potuerit, nedum in literas commodum referri. Mutavi alicubi & personam, ut in Ludevici Junioris donatione in Principio, ubi mihi visum est, communem sententiam, qua praefationis loco scriba est usus, rectius ad omnes liberales Principes quam solum ad Ludevicum referri. Plus enim gravitatis habet sensus hoc modo redditus, dum omnium liberalitati merces ecclesiasticum rerum constituta intelligitur, quam si uni solum tribuatur. Sed cum erit isthaec vel finire, vel mutare pro animi sententia. De vocabulis nonnullis illorum temporum, quibus Franci & Alemanni uti sunt, equidem facile non responderim, nisi & conjecturis agere liceat. Iis enim tutius utimur, etiam si plucula perspecta & probe cognita teneamus. *Praedii* voce nec inepte mihi visi videntur nec barbare, quum ea ceu generali agros, hortos, pascua, vinea, & edi-

cia, & id genus alia significarunt, quae in nostra possessione sunt, ut & *Salica* terra, & *Allodium*, & *Manſa* in praedictis censeri poterint. Quamquam enim *Alodia* Nobilium erant, seu gentilitia quadam bona, quae non ullius beneficio, sed jure proprio tenebantur: tamen ex lege *De alode*, quae inter Alamannicas (ni fallor) extat, apparet & aliorum alodia fuisse. Recipio autem Rhenani conjecturam arbitrantis vocem inde natam, quod ea bona familiis velut coagmentata & conjuncta essent, *anlodt*. *Manſum* Alamanni fundum dixere cum villula: Scribae barbari *manſum* etiam vocarunt, sed Chartae veteres puriores *manſum* masculino & inflexione quarta, licet & *manſos* legerim in multis. Tanta scribarum imperitia fuit, *Glossarium* etiam pro clauſtro ponere ausa. Enimvero agri in illa gente varii juris erant: *Fiscalium* scilicet, quorum reditus fisci Principis deserviebant. Qui donati venditive Monasteriis, Parochiisve, *Ecclesiastici* vocabantur, qui hodieque multis in locis, licet venditi & abalienati, & private possessionis facti sint, tamen ea servitute laborant, ut quoties venduntur & novum colonum possessoremve recipiunt, toties certa æris summa Ecclesiae seu Monasterio pendenda sit, in cujus primæva possessione fuerant: vulgo *Erschitzige Hofgüter* vocamus. *Agri Salici* seu terra *Salica* illa servitute vacabat: hanc vulgo *Fryge Lehengut* vocamus. Agros Salicos elocabant nonnunquam certa conditione redditum & culturæ in perpetuam possessionem: nec mutare licbat colonum aut posteros, nisi pactum aut con-

ditionem violassent, vel non solutis redditibus, vel fundo neglectui habito, vel parte fundi infcio Domino distracta aut usuris recentibus gravata. Proinde apochas dabant coloni, quibus quo pacto quave conditione locati facta esset continebatur. Eas tabulas vulgo *Reversas*, & Germanice *Reversbrif*, locationem autem ipsam *Erblehn* vocamus. Ager hoc pacto locatus antiquis *Vedigalis* dicebatur, quem eleganter describit Paulus, cujus verba in tit. *Si Ager Vedigalis* &c. libro Pandectarum Justiniani exto, legimus. Non vedigalis erat, qui ad certum tempus locabatur, & eo pacto, ut auferri colono, Domino volente, potuerit: nos vulgo *Schupflehen* dicimus. Justiniani aetas voce, ut puto, nova & Græca quidem *ἐμφυτεύσις*, sive, ut vulgaris Codex habet Justiniani, *Emphyteosin*, perpetuam illam locationem vocavit, à verbo *ἐμψυτεύειν*, quod inferere seu plantare significat, quoniam hoc genus locatione ager in familiæ alicujus possessionem velut inferatur & implanteretur, ut avellere jure non liceat, nisi pacto locationis violato. Unde *jus emphyteuticum* (sic enim Alciatus emendat) dicitur, quod corrupte *emphyteoticum*, *Erblehen recht*: & *ager emphyteuticarius*, quem & ipsum Alamanni & Francimansus vocabulo complexi sunt. Porro Ecclesiis insinuendis & donandis illa sæcula mansus sere attribuerunt, in alimoniam videlicet Presbyteri, qui Ecclesiæ impositus esset. Ea causa id genus mansus Ecclesiis fundatis attributos *Kälnhof* veteres dixere, à stomacho scilicet aut gulæ parte, quam Germanice *kälen* appellamus. Durat adhuc vox illa. Mansus ergo dixere Franci & Alamanni *ainen Hof*, *es wäre ain erschätziger Hof*, oder *erblehen Hof*, oder *fry und schupflehen Hof*: Salica terra erat, *ain fry aigen Gut*. Hujus possessionem ex hereditate soli adibant, nulla prorsus parte ad femellas attinente, quemadmodum lege Salica erat cautum. Est autem frequens mentio *terre Salice* in Chartis, quæ sub Pipino, Carolo, Ludovicis, Cralfo, & Arnulpho Francorum Regibus & Imperatoribus scriptæ sunt. *Curtis* vocabulum corruptum id significabat quod *Cors*. Qua voce quanquam domesticarum pastionum locus & numerus denotetur, tamen Latinis & hominum uno aliquo in loco conjunctorum ac velut cohabitantium cætus ea voce intelligitur, licet *Cobors* quam *Cors* usitatus existat. In ea significatione vel à Cicerone accipitur, actione in Verrem V. pro cætu hominum turpi aliqua de causa sociatorum, in malam partem: à Cæsare in bonam. Inde *Curtim* Francici & Alamannici Scribæ, nunc Palatium Regis (ut in Lege; *Si quis in curte Regis furtum fecerit*) nunc pa-

gum aliquem aut vicum villamve pluviculis ædificis constantem vocarunt.

Curtilem quoque (nam & hac vocem Chartæ veteres crebro usurpant) villulam aliquam paucis ædificiis constructam. Nisi vero tallor, legisse memini *Coboris* vocem non absimili significatione in tribus posterioribus libris Justiniani: verum quo titulo aut in qua lege, vel quærenti mihi, dum hæc scriberem, non occurrebat. Illud obiter notandum, *Curtis* nomen non simpliciter aut locum ubi multi congregati degerent, aut homines ipsos junctus habitantes, sed imperium etiam & jurisdictionem, præterea & proprietatem mancipiorum, & omnino eam possessionem, quam Jure Consul *integri status* vocant, pleno cum jure conjunctam, significatam esse. *Imperium* autem, sicut lib. Digestor. l. in tit. de jurisdic. omnium judic. diffimus, duplex est: *merum*, quo in facinorosos animadvertitur, nostra lingua *die Hochgericht* oder *die Hochoberkait*: quale multis in locis Alemanniæ Comites olim Regum nomine administrabant. *Mixtum* sit, cum huic jurisdictioni accesserit, vulgo *hoch und nider gericht*; quale apud Thuregum habuit in sua curte sine dubio Hludewicus. Diversa est pars illa justitiæ administrandæ, quæ nulli imperio conjungitur: & hæc *Jurisdicchio* vocatur vulgo, *die ainigen nidern gericht*, *da man abaines malfitzes gewalt hat*. Talis jurisdictioni & Cathedralis & monasteriis haud raro est à Regibus illis primis & Imperatoribus Francorum & Germanorum donata. Vetus enim & mediæ etiam ætatis religio longe maxime ab imperio & sanguinis judicio abhorruit. Quod & oppida pleraque Germaniæ multis sæculis fecerunt. Postea ambitio licentiaque & regnandi studium in causa fuerunt, ut & Monachi & Episcopi alicubi impetia mixta & mera mercari & sua facere vel reclamante professione veriti non fuerint. Arbitror autem nullam curtim sine jurisdictione fuisse, & hoc nomine id esse significatum, quod jam vulgo *ain Vogtey*, oder *gerichts-zwang* nominamus, *mit eigenschafft der leuten und vßgetrückten reuthen und gûlten*, mit *angemessen gebott und verbott*, &c. Imo & *Curtilem* puto sæpe, jurisdictionem cum proprietate mancipiorum & certa reddituum parte intellectam à Francis fuisse. Verum *Regiæ curtes* longe maximæ fuerunt, & imperia etiam habuerunt cum mancipiis, agris, pascuis, censibus, venatione, piscatione, & omnimoda illa integri status possessione &c. Aliæ curtes tenuiores, pleræque solius jurisdictionis cum agris mancipiisque. Proinde tam legimus in veteribus (quarum plurimas vidimus) Francorum Alamannorumque Tabulis legari Ecclesiis

Ecclesiis vel Monasteriis *curtim cum agris, pascuis, mancipiis, silvis, aquis aquarumque decursibus*, fundum ipsum in homines una cum jurisdictione intelligimus; *Wir verschaffend unser gericht da und dort gelegen mit gebäu, mit aigen lüten, mit holz, mit veld &c.* Plena enim fuit servis & servitutibus quondam Alamanica nostra, cuius magna pars hodie Helvetia est: nec est, quod sciam montanus pagus aliquis Helveticus, quirebus Francorum florentibus durissimam illam servitutem non servierit. Extant enim Tabulae veteres, quae hanc rem clarissime testantur. Et verbum illud Nobilium; *Küttlen und kaat im bauch in unser*, laudatissimo Helvetiorum foederi primam dedit originem, Helvetiosque in hanc rem summam evexit. Curtes autem, & qui longe ampliores erant, *Pagi*, certissimè distinguebantur apud Francos & Alamannos, quos ipsi *Marcas* vocabant, id quod clarissime ex omnibus Tabulis dicitur. Sunt autem & alia quaedam vocabula, quae in veteribus illis *Chartis* (sicut ipsi vocabant) obvia sunt, nempe *vestitura, Advocatus, bannus, fredum, distringere*, &c. qualia in vestratibus illis donationibus leguntur, quae facilius quam priora illa explicantur. *Vestitura* enim hoc ipsum est quod *investitura*, hoc est in possessionem missio aut possessionis securitas & confirmatio, quam & *Beneficium* illa secula & *Feudum*, quod fere à Francis natum & inductum est, vocarunt: hodie lingua nostra *Leben oder Lehnbesitzung* vocamus: etiam si *investiture* nomen vulgatissimum est, & locum habet cum in profanis tum ecclesiasticis bonis conferendis. *Distringere* vocabant, in jus trahere vel citare: quod ex Salica lege notissimum est. Extant autem & Salica & Ripuariæ & Alamanicæ Leges, mirabili & prope inexplicabiliter verbumque barbarie confectæ, in quibus *distringendi* verbum frequentest. *Fredum* hoc ipsum est, quod nos hodie *Friden* vocamus. Populi enim illi ferocissimi, & ad arma prope sola nati, perpetuo fredo, hoc est pace, obligabantur, ne quid vi & armis gereretur, quod publicæ tranquillitati obesset. Quem morem & Germani multis annis post Fridericum Primum, quem Itali Barbarossam cognominarunt, in omni Germania Principes custodierunt, ut hodie quoque *ainen Fridland oder Landsfriden* nominant. Et pacis turbatoribus solet acclamari *frid, frid*: quin & ipsi ad magistratum delati dicuntur *den friden anloben*, data manu ex fide præstiti juramenti nihil amplius turbaturos esse pollicentur. Hinc non pacem solum hac voce scribere significabant, sed multam etiam, quæ pacem violanti ir-

rogabatur, Unde in Legib⁹ Francis & Almannicis saepe legimus hæc verba; *Es fredum in super solvat*, id est multam fredi violati. Neclevis hodie pena est pacis vel privati mandata & iustæ, si quis eam violet. *Wann ainer den angelegten oder gebottenen friden mit wort oder that bricht*. In * Urbetua & multis locis Hel-Tiguri vetice pena capitis irrogatur fredum violante violanti. *Bannus* duplex erat, minor & major, qui & *Dominicus* (ni fallor) dictus est, hoc est Regius vel Imperatorius, si cum vel Rex vel Imperator edixisset: uterque certa summa auri argentei solvebatur, de qua in Legibus illis clare dicitur, quæ à Francis & Alemannis constitutæ sunt. Alius generis est *Præscriptio*, quam hodie *bannum* vocant quidam, vulgo *die Acht oder des Reichs Acht*. Proprie enim *Præscriptio* est, vitæ, famæ, & rerum omnium illius, qui huic duræ penæ subijcitur. Hæc de vocabulis, quæ sane multa expositimus in libris, quos de Veteribus Germanicæ Collegiis & Monasteriis conscripsimus: quorum si qua edendorum mihi occasio olim dabitur, & hæc & alia haud omnino vulgo nota diligentius explicata leges.

Cæterum de Berchtoldo illo Duce Zeringenti illud, quod vulgo tamen factum est, admonuisse libet: Burgundiam ipsum, non magnæ illius, quæ olim regnum illustre fuit, sed ejus quæ eis Iuram montem est, Ducem & Rectorem fuisse, & curiam suam in arce illa plane Regia habuisse, quæ hodie ditionis est clarissimæ urbis Bernensis, & Germanice Burgdorf appellatur. Cis jurauæ autem Burgundia tractum hodie Bernenses & Solodorenses, partim etiam Friburgenses tenent. Et extant Tabulae etiam Germanicæ, quæ hanc Burgundiam, *Bürginden* nominant. Verba hæc sunt; *Und ist alle landschafft bie diest dem Lebern*, (sic hodieque Juras mons vocatur) *vm Bern und Soloturn by der Aren und dem Nierenburger see uf bis an Wallis und Genfersee &c. in Bürginden gelegen*.

De Præfectura autem illa Thuregica Berchtoldi multa scripsit Otto Frisingensis in opere suo Chronico, quod vulgo est notum. Est autem in Donatione Ludovici, qua Monasterio Sanctimonialium Thuregi providit, vocabulum *Redibitionis*: quod quanquam ære non videbatur, tamen libebat obiter indicare. *Redibitionem* constat, Ulpiano definiente, emptionis solutionem esse. *Wann ain kouff aufgehebt oder abkandt wird, und der verkouffer ghaissen oder mit recht gewisen wird, das ienig, so er verkoufft, wider zunemen*. Ea in re miris fraudibus agebatur ab emptoribus, præsertim in mancipiis reddend-

reddendis cœu vitiosis. Saepe enim empta vel in pignus data erant; vel sciente Domino furtum fecerant: quarum rerum actiones postea in servum ipsum redundabant, & ex consequenti in Domini & proprietatis detrimentum. Extat titulus lib. Digestor. XXI. *de editio edito & redhibitoria*, ex quo de fraude illa (à qua suos liberos esse Hludovicus cupit) plene cognoscēs, præsertim ex l. *redhibere*, eod. tit. Idem dolus & in *tollendis fideiussoribus* accidebat, cujus eadem illa Tabula meminit. Tollebantur autem, ut iudicio, fideiussores, quum legitima fideiussio cœu iniqua & contra legem postulata dissolvebatur, sicut in *redhibitoria* iusta interdum & legitima emptio tanquam fraudulenta dissolvebatur.

Et quoniam Berchtoldi confirmatio *Capellarum* meminit, quarum rectus Parochus debebatur, de capellis in agro Thurengiensis passim extructis intelligere videtur: quæ postea auctæ & amplius extructæ Parochiæ factæ fuerint Hildegardæ Abbatissæ meminere Monachi veteres Cænobii urbis nostræ. Epitaphion enim reperi Hildegardæ Ludevici filiæ in Bibliotheca Monasterii nostri in hæc verba; *X. KAL. JANU. Hildegarda virgo Christi & Domini Hludovici Regis filia de hoc seculo migravit ad Christum, & beatata est in Ecclesia S. Regule & Felicis Martyrum Christi in castello Turego, cui* Ratpertus hoc epitaphium posuit.

alii Hæc
mutata tri-
bunt,

Hoc jacet in tumulo Christi dignissima virgo

Hildegarda nitens moribus egregiis.

Hæc fuit eximii Hludovici filia Regis,

Mentem sponte suam vocerat illa DEO.

Bis denos octo vitæ compleverat annos,

Migrans ad sponsum virgo beata suum.

Sed & elogium iisdem numeris scriptum super eo ipso templo, cui donatio illa facta est, quod in hæc verba habebat:

F. I. N.

Condidit hoc sanctum stabili fundamine templum

Cum genitore pio Hludovico Principe terræ

Hildegarda potens Christi clarissima virgo,

Cui DEUS æternæ concedat gaudia vite.

Si quidem Monachi nostri numeris & carmine ludebant, litteris & Musis dediti, & dura quidem in religione: cum hodiernis summo in ocio saginatis hæc una sit cura, ut & Mulas & litteras quanta possunt invidia, in ætate literarum tam felici, persequantur, & fastuoso etiam supercilio damment. Sed de his satis. Nihil enim dubito, quin perfectiora tibi sint medicæ illius ætatis sæcula Francica & Alemannica, quam mihi hæcenus esse potuerint. Quare peto, ut boni consulas quæ in tuam gratiam, te maxime flagitante, obiter concessi. Peto autem, ut exemplum Carolinæ foundationis de Augiæ monasterio Latinum ad me mittas. Contracti Chronicon si aliquid non possum assequi, de tua Bibliotheca petam. Novarum rerum in præsentia non habemus, quod relatu dignum sit. Tuas litteras accepimus cum Grynci nostri elegantissimo hecatotlycho. Patientia longa in libertatem erumpet, libertas ad arma, quæ sane, ut hodie res habent, iustissime Magistratus vel innocentissimi, duntaxat ut æquis legibus locus esse & arceni libidinosis quorundam & per omnia probra perficta Tyrannis queat. Casarem Carolum ferunt Norinbergam advolare magno comitatu, & in hoc esse Papiſtas omnes, ne pax nostris detur. Sed optima quæque nobis de Principe illo nobilissimo utcumque aculeatis consiliorum æstris agitato pollicemur. Quod si pax sæculi nostris obtingere nequit, sufficiat pax Christi, puppis & proa salutis nostræ. Vale cum uxore & liberis, cumque collegio fratrum mihi in Domino colendissimorum, & me barbare de sæculis barbarissimis locutum æquo animo ferto. Sancti.

Galli.

RVODE

RUODEPERTI MAGISTRI S. GALLI, EPISTULÆ.

I.

Parentibus suis A. agnus ablaetatus pium balatum. Nuperrime à vobis sanus abiens adhuc me valere profiteor. Peto ergo, ut promissio vestra de remunerandis ladoribus magistrorum meorum ad effectum veniat. Mihi etiam veluti peregre confituito omnium indigno necessaria, quæ locuti estis, impendite.

II.

R. celestis rore imbuto T. quicquid boni potest. Ex quo sub ditionis vestrae jugum adductus sum, eductis me absque omni remuneratione amicorum meorum, non minori dilectione, quam si ex vestro progenitus essem corpore. Quia enim in Evangelio scriptum est, *operarium dignum esse mercede sua*, proposui ite ad fores meas insulam quæ vocatur Lindovva. Ibi arbitror me accepturum esse aliquod munusculum, quo possim vestram venerari faciem.

III.

R. Spirituali cibo saturato certitudinem famulamini. Pietati vestrae dolores nudatis meæ erubescere dicere, si miseriam quam patior nesciret. Ea ratione coactus imploro miserationem vestram, mihi præstari licentiam exire ad matrem meam, quæ ut spero non dedignabitur mihi subvenire in necessariis rebus.

IV.

Parentibus suis H. coronatus habitu clericatus fidelem in Christo orationem. Optimum invenisti consilium me transmittendo in monasterium S. Galli ad disciplinæ & doctrinæ ædificationem. Ibi me illa duo invenisse abundanter confiteor. Hæc est autem postulatio mea, mihi velocius ex vestra largitate transmitti tertium miserationis vestrae munusculum, id est duas camisas, & lineam tunicam, quibus incedere possim cum consodalibus meis honorifice, non cum dedecore nudatis.

V.

Domno R. T. ultimus vester amicus, fidelia orationis & famulatus. Dum occurrat animo quanta à vobis dilectione & beneficiis dignor, magnus pudor est, nihil congrui foris posse rependere. Sed rogo, ne ideo vos pigeat ceptorum, quia nobis deest copiarum edibitionum. Nam perpetam restituere vicem, qui neminem præmii patietur extorrem. Quod autem de docendo puer per nostrum Vodalricum demandastis, licet ipsa vox & memoria jam senescentem fugiat Moerim, libentissime gratia vestri nostram impendimus operam. Valete. Ne obliviscantur me sacratissimæ orationes vestrae.

Tom. II.

VI.

H. karissimæ neptri Ruodeper. plurimam salutem, servitutem & orationem. Mitto tibi, Dilectissima, duos homines, & rogo, ut tu his tertium de tuis addas, ut eo ducente & te auxiliante saltem circueant, ut aliquod vasculum inveniant & meis usibus deferant. Memento igitur fidei & servitutis, & hanc mecum fac misericordiam, ut eos ibi adjuves, & ad me redeuntibus tuum adjutorium impendas. Vale karissima.

VII.

P. dilecto suo salutem & profectum in doctrina. Verba, quæ ad me misisti, ut tibi exponam, in Theodiscam linguam transuli. sic enim sonare debent.

Quia virtus constillationis in istu pungentis est) vñanda des kestirnis chratfsergât unde vir lousit in sô l'àngero virilite sô man einin stûpfketion mag.

Informis materiâ (taz chit, skâfclôsa zimber

Intemperies) Intrêrteda.

Fides est sperandarum substantia rerum argumentum non apparentum) taz chit, kuishêit tère nôh urôugôn.

Quem Deus diligit, hunc exaudit. Cui Deus placabilis, huic exorabilis) Temo die heiligen hôlt sint, der mág hôrsko gebétôn.

In humilitate iudicium ejus tubularum est) Taz in niôman ze rêhte ne liêz, taz vvarc ze lêibe ûmbesina deumtiori.

In Pasca annotino) id est Paschali festo prioris anni, id est tēr fērnerigo ôlterrag. Y papanti) id est conventus omnium ætatum.

Nomen) nâmo. Pronomen) fûre dâz nomen. Verbum) vuort. Adverbium) zûoze dêmo verbo. Participium) teilmemunga. Conjunctio) geuigeda. Præpositio) furefêzeda. Interjectio) unde vverf.

Nomini quot accidunt?) vui mæginiu vólgent tēmo nomini? VI. Quæ? qualitates) te vvilichi. quæ? subauditur, ubiz êigin si, âldegemeinetet substantiæ, âlde des accidentis. Comparatio) de vvidermezunga. Cujus? ris comparativi, âlde dis superlativi zûo demopositivo. Genus) tiz chûnne. Cujus? sîn âlde.....

VIII.

Quæris à me, quid sit *pascha annotinum*? Est conventus compatrinorum ad missas ejusmodi per omnes octavas Sabbati, sancti id est baptismi per annum, & per ordinem cujuscumque cum cæteris convivium. Quod vidimus, hoc restatur. Presbyter symbolum super infantem dicit, & mensis participat aquam sapientiz.....

I

IX.

H RABANI MAURI ABBATIS FULDENSIS

GLOSSÆ LATINO-BARBARICÆ

DE PARTIBUS HUMANI CORPORIS.

WALAFRIDUS STRABUS MAURI DISCIPULUS.

Sic homo consistit, sic corporis illius artus

Expositos Mauro Strabus monstrante tenebo.

Homo ab humo dictus est.
Anima à ventis nomen traxit, unde & Græcè *ἄνεμος*, ventus dicitur, quod ore trahit aërem homo.

Corpus à corruptione dicitur

Caput à capiendo, eo quod omnes sensus corporis capiat, & quod prima pars corporis sit.

Vertex, Scheitila, nulla

Occipitium, Hail ancha

Capilli, loccha fahs

Cesaries, gischoranfahs

Comæ, ungischoranfahs

Crines, proprie mulierum dicuntur eo quod vitis discriminantur

Tempora, thunvengiu

Facies dicta ab effigie: ibi est enim tota figura hominis & uniuscujusque personæ agnitio

Vultus vero dictus eo quod per eum voluntas animi ostenditur

Frons, endi, à foraminibus oculorum dicitur *frontispicium*

Oculi, dicti quasi oculi lux, quod cito lucem capiant

Pupilla, seha, medius punctus oculi

Circulus vero quo à pupilla albæ partes oculi separantur. discretæ nigredine *Cornea* dicitur

Palpebræ sunt sinus oculorum à palpatione dictæ augbrauua

Cilias, id est tegmina, quibus operiuntur oculi, & dicta quod celent oculos

Supercilia id est vvinbrauua

Genæ, inferiores partes oculorum, huiusmodi

Mala id est brachion: sic & *maxille* inde diminutive dicuntur

Aures ab hauriendo dictæ sunt, quia vocem hauriunt

Pinnula, summa pars auris

Nares, nasa. Narium recta pars *Columna* vocatur: extremitas ejus *Pirula* vocatur à forma pomi piri. quæ vero dextra

laeva que sunt, *Pinnule* dicuntur. medium autem *Interfinium* dicitur.

Os id est mund quasi ostium dicitur, quia ibi ingreditur cibi, egrediuntur sermones

Labra virorum dicuntur: *Labia* mulierum

Lingua à lingendo, sicut labia à lambendo dicuntur

Dentes, ceni: quorum primi *Præcisors* dicuntur, quia præcidunt cibos: sequentes *Canini* vocantur, quia sicut canes cum cis ossa confringunt: ita & homo quæ non possunt priores præcidere illis tradit, ut confringant: ultimi sunt

Molares, chinni ceni. Dentium numerum discernit qualitas sexus. nam in viris plures, in feminis sunt pauciores.

Gingivæ, id est bilorna

Palatus, giomo sive huruua

Fauces, à fundendis vocibus nominatæ

Arteriæ, id est vveifunt

Gurgulio, quercia, chela, à gutture nomen traxit, cujus meatus ad os & nares contenditur

Pumen, proximum gurgulioni, quo * f. *Re*

cibus & porio devoratur; *sublingui* m. un. est, id est brachio

Mentum, chinni

Collum, hals, cujus anterior pars *chelo* dicitur, posterior *cervix*.

Humeri, scultyra

Cubitus, helina

Vlnæ secundum quosdam utriusque manus extensio est: secundum alios cubitus

Brachium, arm

Lacerti, musi

Acilla, oachchasa

Palma, manus extensa

Fr., medietas palmæ spissior

Primus digitus *pollex* est, secundus *index* sive *demonstratorius*, tertius *pudicus* sive *medius*, quartus *anulatis* sive *medicus*, quintus *auricularis*.

Vngula, nagal

Mamille, prusti

Papille, capita mammarum

Pectus, sub quo firmitas est hominis

Cutis, pars exterior corporis, sicut & *pellis*

Aruina, est pinguedo cuti adhaerens

Pulpa, caro est sine pinguedine dicta

Membra, sunt partes corporis

Artus, quibus colligantur

Vertibula, sunt summæ ossium partes

Cartilagine, mollia & sine medulla. quod genus auriculæ & narium discernim & costarum extremitates habent

Coxæ, tibbi
Latus, lita
Spacula, ahfala
Dorsum, vel *Zerga*, posterior pars corporis a cervice usque renes
Spina, est junctura dorsi, dicta eo quod habeat radiculos acutos & juncturas costarum in se: ferturque per eam pars cerebri longotactu. hæc & *sacra spina* dicitur: quoniam primum infante concepto nascitur, ideoque & hostia id primum agentibus Diis suis dabatur
Viscera, huncquili
Cor, à cura dictum
Pulmon, lungun
Hæna, dicta quia viæ sunt natantis sanguinis
Iecor, lebera
Fibres, jecoris sunt extremitates
Splen, id est milci
Fel, id est galla
Stomachus, id est mago
Intestina, id est tharima
Omentum, membrum quod continet intestinorum majorum partem
Venter, id est humanba, & *alvus* & *uterus* inter se differunt. *Venter* est qui accipit cibos digerit & apparet extrinsecus. *Alvus* est qui cibum recipit & purgari solet. *Vterum* solæ mulieres habent, in quibus concipiunt infantes.
Aquilicus, pinguedo ventris quod deforis est.
Matrix, est locus uteri quo foetus gignitur.
Vesica, blatra
Renēs, lendibraton
Lumbi, lendin
Vmbilicus, nabulo

Ilia, lancha
Clunēs vel *coxæ*, hufphi
Anus, arslloch
Nates, arsbelli
Extales, crozdarm
Genitalia, corporis partes quæ nomen gignendæ sobolis acceperunt. hæc & *pu-denda* à verecundia five à pube: unde & indumento operiuntur. dicuntur autem ista & *inhonestæ*, qui non habent speciem decoris sicut cætera membra, idem & *veretum*, quia viri est tantum, vel quia ex eo virus emititur
Testiculi, hodon, qui semen vestri infundunt.
Viscus, est pellis in quo testiculi sunt positi.
Æmora, deoh, quorum interiores partes *seminac* vocantur.
Genua, chniu
Crura, bein
Surae, vvadon
Medulla, marc
Tali, id est anali, de quibus caligæ nocturnales *subtalares* vocantur, quia sub talis sunt
Pes, phuoz
Plantæ, sunt anteriores pedis partes, quæ de multis ossibus constant
Calci, prima pars plantæ inferior pede quæ terram calcamus
Calcaneum, inferior pars pedis, dictum quia vestigia terræ imprimimus.

F I N I T.

NOMINA MENSIVM SECUNDUM THODISCAM.

Januarius,	Vuintarmanoth	Julius,	Heuimonath
Februarius,	Hornung	Augustus,	Aramanoth
Martius,	Lengizinmanoth	September,	Vuintarmanoth
Aprilis,	Ostarmanoth	October,	Vuindunmanoth
Mayus,	Vunnimanoth	November,	Heriuistmanoth
Junius,	Bracmanoth	December,	Heilugmanoth.

NOMINA VENTORVM SECUNDUM THODISCAM.

Subsolanus,	Osttronivvint	Zephirus,	Vuestroni
Eurus,	Ostfundroni	Corus,	Vuestnordroni
Euroauster,	Suntostroni	Circius,	Nortvvestroni
Auster,	Sundroni	Septentrio,	Nordroni
Austerafricus,	Sundvvestroni	Aquilo,	Nortostroni
Africus,	Vuestfundroni	Vulturnus,	Ostnordroni.

F I N I S.

HRABANI MAURI ABBATIS FULDENSIS,

INVENTIONE LINGVARUM AB HEBRÆA USQUE AD THEODISCAM, ET NOTIS ANTIQUIS.

PRIMO omnium litterarum Hebraicarum linguæ à Moysè inventæ sunt, & ab Elâra post illorum captivitatem & reversionem eorum renovatæ sunt, quarum elementa figurarum subtilis, ut invenire quivimus, adnotata habemus, earumque summa XX. duarum constat litterarum.

eth	zai	vau	he	deleth	gimel	beth	aleph
ex	ð	z	3	u	η	e	T
famec	nun	mem	lamech	caph	ioth	thet	
f	ð	n	s	m	∞	l	I
thau	sin	res	cof	fade	phe	ain	
the	T	ω	r	η	p	is	υ
							ε
							∇

Litteras vero Græcas in primis Gadmus Agenoris filius à Fenice veniens in Græciam nonnullas attulit, post quem aliquantas alii adjecerunt; quæque ad numeros faciendos habiles habentur. earumque litterarum, cum quibus scribi potest, summa ad XXIV. pervenit. cæteræ characteres tres adjunctæ sunt, ut ad millenarium numerum perveniri possit.

alfa	beta	gamma	delta	e	nota num. epifimon	zeta	etha longa
a	A	b	B	g	Γ	d	Δ
I.	II.	III.	IIII.	V.	VI.	VII.	VIII.
theta	iota	Kappa	lauta	moy	noy	xi	o vel u brevis
th	Θ	i	κ	K	l	Λ	m
VIII.	X.	XX.	XXX.	XL.	L.	LX.	LXX.
pi	nota aum.	ro	simma	tau	oy	phi	chi
p	Π	ρ	P	ϛ	C	t	T
LXXX.	XC.	C.	CC.	CCC.	CCCC.	D.	DC.
psi	o. longa	nota	ennacofe.				
psi	Υ	o	ω	↑	Τ		
DCC.	DCCC.	DCCCC.	mille.				

Latinas namque litteras Carmentis nimpha Euandri mater, quæ alio nomine Nicotrata dicebatur, invenit, & in Italiam eas prima attulit, & postmodum Græcas litteras III. adjecerunt Latini propter necessitatem: quia nonnulla verba necesse habuerunt, sicut in Græcis habentur, loqui, ut est Xps. Ymnus, ac Zelus, & reliqua. & eas cum summa cautela decretavi vobis conscribere.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	a	e	l	e	m	n	o	p
A	B	C	D	E	F	G	H	I	K	L	M	N	O	P			
qu	er	es	te	u	ix	oy	zeta										
Q	R	S	T	V	X	Y	Z										

Litteras

Litteras etiam Æthici Philosophi Cœsmographi natione Scythica, nobili profapia; invenimus, quos venerabilis Hieronymus Presbyter ad nos usque cum suis didicis explanando perduxit, quia magnifice ipsius scientiam atque industriam duxit, ideo & ejus litteras maluit promulgare. in istis adhuc litteris fallimur, & in aliquibus vitium agemus, vos emendate.

alamon becha. Chatu. delfoi effothu. fonethu. garfou. hetmu.
 a **A** b **O** c **I** d **O** e **H** f **A** g **Z** h **k**
 iofitu kaitu. lehtu. malathi. nabalech. ozechi. choizech. phifin. falathi.
 i **Φ** k **λ** l **A** m **Δ** n **Ω** o **ϑ** p **Σ** q **ϑ** r **Ϟ**
 intalech. theotimos. agathot. req. yrchoim. zeta.
 x **X** t **ϥ** r **Ϸ** u **I** y **ϫ** z **X**

Litteras quippe, quas utuntur Marcomanni, quos nos Nordmannos vocamus, infra scriptas habemus: à quibus originem, qui Theodiscam loquuntur linguam, trahunt. Cum quibus carmina sua incantationesque ac divinationes significare procurant, qui adhuc paganis ritibus involvuntur.

asc. birich. chen. thorn. ech. fech. ribu. hagale. his.
 a **K** b **B** c **P** d **M** e **M** f **P** g **X** h **X** i **I**
 gilc. lagu. man. not. othil. perç. chon. rehit. fugil.
 k **X** l **I** m **M** n **ϥ** o **K** p **K** q **Y** r **R** s **I**
 tac. hur. halach. huyri. ziu.
 t **↑** u **D** x **W** y **Ψ** z **Ψ**

AVC. Augustus. **BM** bonæ memoriæ. **DM** domus mortui. **EFM.** episto-
 lam misit. **FR.** forum. **CCS.** Gaius Cæsar. **IMP** Imperator. **R** kalendas.
IAN. Ianuarias. **MCS.** Marcus Cæsar. **NC.** Nero Cæsar. **OPR.** Oppidum.
PRS. præfes. **QT.** quintinus. **R** Rex. **SN.** Senatus. **TIB.** Tiberius.
VAL Valerius. **X** Xynodus. **YMN** Ymnus. **ZEN.** Zenovius. **LR** locus
 religiosus. **CM.** Comes.

Istius modi gentis descriptionis Notæ Cæsaris appellatur, quod cum litteris, quæ antiqua manus appellatur, perficitur: cum quis Romanorum in ædificiis, parietibus, vel in turribus, aut in monumentis faxcis ob memoriam sui luorumque aliquid litteris commendare scalpendo curaverat, eas cum punctis & titulis obligat, ne statim quis ignarus legere possit, ut supra in paucis ostensum est.

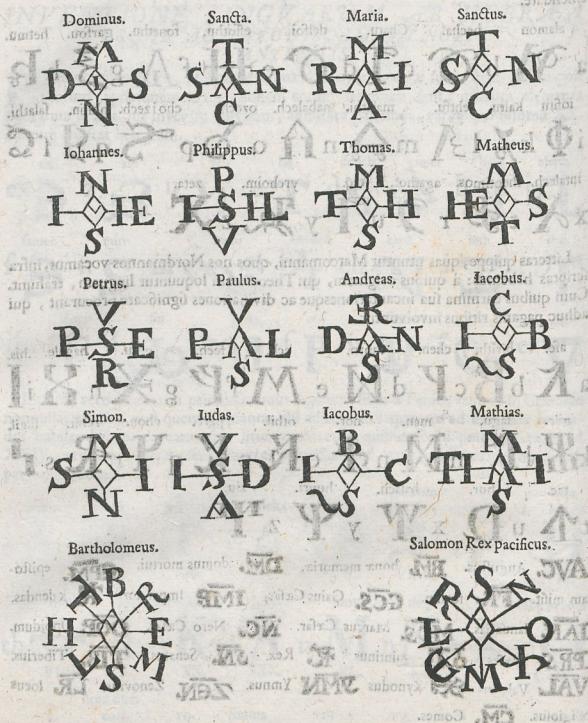
A E I O V.
NC·P·TV·RS·S·B·NF·C·R·CH.
SL·R·S·e·M·RT·R·S.

Genus vero hujus descriptionis tam quod supra cum punctis V. & vocalibus quam subius cum aliis vocalibus, quam solitum est informatum continetur, fertur quod sanctus Bonifacius Archiepiscopus ac Martyr ab Angulaxis veniens hoc antecessoribus nostris demonstraret. quod tamen non ab illo in primis cœptum est, sed ab antiquis istiusmodi usus crevisse comperimus.

B. F. K. P. X.

KBRXS. XPP. FPRTKS. TKRP. KNSBR. SBFFKRP. BRCHKTFNENS.
 SCFPTRP. REGNK. XTDFCXs BXPF. FELICITER. A.

Litteræ enim monogramma scriptæ nonnullis in locis inveniuntur, ubi pictura cum mufis in pariete imaginis aut in velis, vel alicubi aliter facta fuerit, ibi eorum nomina cuni congerie litterarum, unum caracterem pictores facere foliti funt, quod monogramma dicitur, quorum significatio fubtus per pauca adnotata monftratur.

F I N I S.

KERONIS MONACHI S. GALLI

INTERPRETATIO

VOCABULORUM *BARBARICORUM

IN

REGULAM S. BENEDICTI ABBATIS.

A.

A, fona
 abbas, fater
 abbatis, abbares
 abbate, fater
 abba pater, fater lib fater
 ab aspectu, fona Kifihit
 abhominabiles, leidfame
 abjectio, auerfat
 ab iniquitate, fona unchte
 ablatum, inſprenitaz
 abnegare ſemetipſum, farfahhan ſih ſelban
 abrenuntians, farfahhanti
 abſciſſionis, abasnidannes
 abſcondi, Kiparac
 abſconſe, Keporaganiu
 abſentium, abwartere
 abſit, ſerſu
 abſolutus, impuntancer
 abſorbeatur, piſauſit ſi
 abſque murmuracionibus, ano murmolo-
 din
 abſque ullo labore, ano einikeru arbei
 abſtineant, Kchabcem
 abſtineatur, ſi farporan
 abſtinentia, furipor
 abſtinentia, furiburti
 abſurdum, ungalimſih
 abſurdum, eingilih unchte ungiriftlih
 accepit, entſiane
 accepitſis, entſiangur
 acceptum, antſangigaz
 accepta, inſtangancru
 acceptio, anſangida, anſenkidu
 acceptabilis, antſandih
 acedioſus, ſlaſſer
 ac, enti, joh
 acrior, waſſira
 acſi, inſiſo, ſama ſo
 actus, Kitat
 actum, ratio
 actibus, tatim
 ad, ze, za
 ad conſcendum, zahcham
 addatur, zua ſi kikeban
 addita, keauhhoti
 adducit, zualerit
 adſtigantur, ſinkeneizzit,
 ad gregem, za chortare
 ad habiandum, za puanne
 adhuc, denne, noh, nu noh
 adjucentur, ſint Keauhhor

aimplere, erfullen
 adimpleta, zua erſultin
 ad interrogationem, zan ſtrahidu
 ad ipſum, zeinan
 aditum, zuakanc
 adjucentes, zuaauhchonic
 adjutus, kehafaneer
 adjutorium, helfa
 adjuvalli, hufli
 adjuvante, zuahelfantemu
 ad kalendas, inkangum
 adlidere, chnuſſan
 adliſit, zua kechnuſita
 admonetur, Kemanot
 admonemus, zuamanomees
 admonentes, zuamanonte
 admonitione, zuamanungu
 admonitionem, zemanungu
 admonitus, zuakimanoter
 ad neceſſaria natura excant, za norduſi
 de cnuati uzkanen
 ad nihilum, ze neouiehti
 adnuatur, zuakipauhnic
 adplicet, zuapalfalde
 adoptionis zeuunske
 adorationem, Kipanſteo
 adprobat, kechorote
 adquirit, zuakeſuahhit
 adquiritur, iſt keſuahhit
 ad quod, ziuui
 ad reſeccionem, zaimbizze
 ad ſatietatem, ze ſetii
 ad ſatiſfactionem, za ganuotſamerutari
 adlentiatur, zuakihenkit
 ad ſeram, ze naht
 adſignata, kazaichantiu
 adſum, azpin
 aduimis, zuanimis
 aduumbatis, ir zuanamur
 aduſumptione, inthabaniu
 ad ſupra dictas, za obana kaghuetamen
 adtendat, zuawartece
 adtendatur, zua ſi kiuuaret
 adtingere, zuakereihhan
 adtonitis, zualauttrentcem
 adtributa, zuakitanu
 aduenientes, zuaghunemente
 aduerſus, widar
 aduerſum me, vvidar mi
 aduertitur, iſt ſarſtancan
 ad velperam, ze abunde
 adulantur, ſint keſehit
 aduleſcentes, chindiske

id eſt A-
 lamami-
 corum.

adul-

adulterare, huaron
 ad ultimum, az jungist
 ædificent, zimberren
 ædificentur, sin kizimbrit
 ædificavit, kezimbrot
 ædificatione, zimberre
 ædificationum, zimbirrono
 ægritudo, siuhchi
 ægrotos, siuchem
 æmulationes, cllinodes
 æqualis, eban
 æqualem, ebanliho
 æqualiter, ebano
 æquo animo, ebanemu muate
 æquissimo, ebanostin
 æquitate, rehtes
 ærum temperiem, dero lusteo mezzlich
 æruginem, rofomon
 æstas, fumar
 æstatis, fumeres
 æstimet, vvanne
 æstimant, vvanann
 ætas, alcar
 ætatibus, altrum
 affectum, minna
 agere, tuan
 agendum, ze tuanne
 agenda, ze tuenne
 agitur, ist keraan
 agro, achre
 agrorum, achro
 agris, achrum
 agnoscat, erchenne
 ait, qhuad
 aliquando, eddervenne
 aliquis, eddesvvelither. Aliquis, einiger
 edesvraz
 aliquid, eddesvraz, covveht vel covviht
 alicujus rei, edezlichera racha
 aliqua, eddeslihiu, eddesvvelihha, einig
 giu
 aliquam, cinikas
 aliquatenus, eddesmihhil
 aliquanto, edesmihil
 aliquantulum, edesmihil
 alius, andrer
 Alius sic, alius vero sic, sumet so sumer ke-
 visio so
 alia, andriu
 alium, einlihan
 alio loco, andrerun steti
 alii, andre
 alii duo, andre zuene
 alii sex, andree sex
 aliis, andreem
 alibi, andrero steti
 aliter, darvis, andarvis
 alimentis, libleitom
 alieno, fremideru
 alienis, fremideem
 altaris, altarres
 arduum, vvidarpirkiga
 aliunde, allas vvanan

alumnis, chindum
 a majore, fora meririn
 amare, minnoon
 ambæ, pedo
 ambulans, kanganti
 ambulantes, kangante
 ambulavi, keancih
 amen, soli
 ametur, si keminnoot
 amice, friunt
 ammonet, zuamanoot
 amplecti, kihalsit vvelan
 amplius, meer
 amor, minna
 amori, mianu
 amputari, abasidan
 amputer, abaside
 amputetur, aba si farsnitan
 an, edo, interrogativum
 anachoritarum, einchoranero
 analogium, lecture
 angarizati, kenoottanteru
 angelis, engilun
 angusta via, engervvec
 Angustam viam, engan vvec
 angusto, enkemu
 animam, sela
 animæ, selu
 animarum, selono
 animas, selo
 animos, muatu
 annonam, lybleita
 annum, jar
 ante, fora
 ante oculos, fora augoom
 ante omnia, erallu, fora allu
 ante solis occasum, er dera sunnuum se-
 dalkange
 ante unam horam refectionis, fora cinera
 citi des inbizzes
 antequam, erdenne
 anteriores, ffordron
 anxius, angustonter
 aperire, intlohhaneem
 apertis, intlohhaneem
 apostolus, poto
 apostolo, potin
 apostolicum, potoliha
 apostolicam, potoliha
 apostolare facit vinum, tuat fredige
 appareat, kaauge
 apparuit, Keaugit vvard
 appellare, nemman
 appellatione, namhaftii
 aptus, kimahchier
 apta, kimahhiu
 aptet, kemahhoc
 apud, mit
 a quoquam, fona einigeru
 arbitrio, selbsauna. Arbitrio, selbsuanu
 ardor ætatis, prunft des sumares
 arduum, vvidarpirkiga
 argentum, silbar
 argue, drevvi

argu-

arguere, dravven
 arma, vvaſſan
 arripiunt, Keeriffant
 arripuerit, kechriffe
 ars, liſt
 artis, liſti
 artiſices, liſtara
 artiſicum, liſtigan
 aſcendere, uſtigan
 aſcendentes, uſtigante
 aſcendit, uſteic
 aſcenditur, iſt uſerhaben
 aſcenſus, uſtic
 aſcenſus gradibus, uſkiſtikanen ſtiagilim
 aſpiciat, Keſche
 aſpectibus, Kaſiſtim
 alpera, arandiu
 aſperum, farſes
 atque indi ioh, indi, inti noh
 avaritiz, neſkiri
 auctoris, ortfromon
 auctoritas, ortfroma
 auctoritatis, ortfrumu
 audit, hoorit
 audiamus, hotramut
 audiamus, hoortremes
 audiat, hoorre
 audite, hoorat
 audivit, hoorta
 audivimus, Kehortomees
 audire, hooran
 audiendi, horendo
 audiens, hoorres
 audientis, hoorrentir
 avertere, erhvarabi, imperativus
 avertat ab ipſo, erpihvarbe ſonaimu
 auferatur, ſi eruitit
 auferenti, erſitero
 augere, auchon
 augemus, auchomes
 augmentatione, aubhungu
 a vitis & peccatis, ſona hachuſtim enti
 ſuntom
 auris, oora
 auris, oorin, genit
 aures, oorun
 auribus, oorun
 aurum, cold
 auſculta, hloſe
 aut, edo
 aut, certe, edo kevviffo
 autem, kevviffo
 auxiliante, helfantemu.

B.

Baiolamus, tragamet
 balnearum, pado
 bene, vvela
 benedicat, vviche
 benedicunt, vvelaquedant
 benedicente, vvihantenu
 benedicere, vvihan
 benedictus, kevvihter

Tom. II.

benedictio, vvih
 biberis, trinchan
 bini, zviske
 blandimenta, slehtiu
 blandimentis, slehtidoom
 bonus, cuater
 bonum, cuat. bonum, cuates
 bona, cuateem, cuatin
 bonorum, cuatero
 bonis, cuatum
 bonos, cuate
 bonos & malos, cuatiu, indi ubilia
 bonusfermo, cuataz vvort
 boni teſtimonii, dera cuatum kiuvizida
 bonis actibus, cuateem tatim
 brachio, arame
 brabile, pruahac
 brevis, ſkammer
 brevis, ſcammos
 breves, ptiaſo
 brevitate, ſkemmi
 breviter, ſkemlich. Breviter, ſcamliſcho
 breviandum, zeſkemmane
 butyrum, ancka

C.

Caducis, ze riſentem
 calamum, rorriun
 calciatis, keſcuahre
 calidis, vvaramema
 caliga, calizium
 caligas, kalizium, ſunt indumenta pedum
 canonicas horas, rehlihiu cici
 cantar, ſinkit
 cantate, ſingantemu
 canticum, ſanc
 cantica, canticun
 cantor, ſangari
 capacibus, ſarſtantantem
 capias, nemes
 capitale, polſtar
 capite, haubite
 capita, haubit
 capitula, leczun
 capitula, leczun
 caput quadrageſimæ, habit de faſtun
 carnis, fleſkes
 carniun, fleſko
 carnes, fleſeco
 carnibus, fleſkum
 caris verberibus, ſarſcem ſilloom
 carius, tiurorin
 caritas, minna
 caritatem, minnu
 caſtum, hreinna
 caſte, hreino
 caſtiſſima, hreinſto
 caſtitatem, hreinni
 caſtigare, hreinna
 caſtigatus, kerafter
 caſtigatione, raſſunga
 caſtrare, haloon
 cavere, piporagcen

K.

cavet,

cavet, porakée
 caveat, piporgee
 caveatur, si kiporket
 cavemus, piporakemēs
 cavendum est, ze piporenne ist
 cavendum est, ze porgeenne ist
 causa, raheca
 cause, rahchu
 causam, rahhau
 causetur, chlagoe
 caulentur, sinkichlagot
 cecidit, hial
 celaverit, farhele
 celebretur, si kikuldit
 cella hospitum, dselidun dero kesteo
 cellam hospitum, chamara diro kesteo
 cellas, cello
 cellarius, qui & cellarius
 certe, kevvillo
 certis ex causis, er kivvissem rachom
 certis temporibus, kavissēm citim
 cessari, pilinann
 ceteris, andrem
 Christo, vuihemu
 Christi, Christes
 Christe, Criste
 Christiano, Christianemu
 choro, corte
 chorum, carte
 cibi, muafes
 ciborum, muaso
 cincti, picurte
 cingulis, curtillon
 circa, umbi
 circumeam, umbicun
 circuitum, umbicange
 circumum, umbicanc, umbincirli
 citius, iniumor
 clamat, hareer
 elamamus, haremees
 clamans, qhuuedenti
 clamofus, hlutreister
 clarescentibus, skinentem
 claruerit, skinit
 clausura, piloh
 claustra, pilohhir
 clericorum, chliricho
 coctus, kafotaner
 cocta duo pulmentaria, kafotania zuel-
 muz
 eodice, puacho
 codices, puach
 celum, himile
 coelestem, himiliscun
 cœna, abant cauma
 cœnæ, abandmuase
 cœnent, abandmuafen
 cœnatis, abandmuasontem
 cœnobarium, famanungono
 cœnobiis, famanungu
 ceperint, pikirmcem
 coërceat, kedvvinge
 coërceantur, syn keduingan

cogitet, denche
 cogitatio, kedancha
 cogitationes, kedancha
 cogitatus, kidanc
 cognitum, chund
 cohortantur, sint kespanam
 colla, halla
 colloce, kestator
 colore, faravvy
 commendent, pifelahen
 commemoratio, kehuoti
 comminationem, drovva
 committere, pifelaban
 committitur, ist pifolahan
 committi, pifolachanes
 commissio, pifalahanemu
 commissum, pifolahana
 commissa, ketaniu
 commissarum, pifolahanero
 communis, kamanlanum
 communia, camainfamon
 communionem, kemeinfamili, scilicet cor-
 poris & sanguinis Christi
 communiter, kimeinfamliho
 commendent, sint farlihan
 comple, ersulli
 complens, ersullenti
 concordet, kahitze
 concors, ebankeherzida
 concedet, kelimfit
 concedatur, si farkeban, farkeban ist
 concessus farkebanu
 concupiscentia, kirida
 concupiscentias, kiridoom
 concedet, kerisite
 conducunt, mietant
 conferat, ebanpinke
 confitebitur, gibit
 confitemini, gehat
 confiteri, gehan
 conformet, kepilide
 confortetur, kestarahis
 confusus, kescanter
 congregationem, famanungu
 congruat, kalimfichan
 congruat, kelimfihera
 conjugatur, si kimachot
 conlocetur, sin kistator
 conloquatur, abam si kiprecham
 conloqui, kafprohchan vvesan
 comparare, chaufan
 compassus est, eban dolenti
 conpetire, kalimfain
 competentibus, kelimfanteem
 conpleamus, ersulemees
 completur, ist duruh sullit
 completurum, solnissi
 conpositor mercis, kenuhtamera loon
 comprehendant, pifahc
 conprobatus, kechoroter
 conprobetur, si kechoroot
 compunctione, stuncnissi
 computare, kezellan

con-

conscientia, inbudi
 conscientiam, kehenkames
 conscientem, kehenkantan
 confenferit, kihenkite
 confensu, kihendida
 confedere, ebankefizen
 confideret, pifcauvhohe
 confiderent, kefcavvota
 confideranda eft, zi pifcauvvone ift
 confideratur, fcauvvont
 confideratio, flavvunka
 confiderationem, fcauvvunku
 confignet, kezeihhann
 confilium, kirati
 confilio, kerate
 confultat, keftante
 confiftens, ebanftantanti
 confolari, ketroftan
 confolatus es me, ketroftanter pift mih
 confolatione, helfa
 confortes, ebanlozzon
 confortio, kinezokaffi
 confpectibus, kefihrim
 confpergatur, fi kefprenget
 confpiciat, pifehe
 conftituere, kefezzan
 conftituit, kefazta
 conftituitur, fi kefezzit
 conftituenda, ze kelezzenne
 conftituuros, kefezzente
 confuetudinem, kivvonaheite
 confuetudine, vuonahaite, kavvoneheiti
 confuetudinariis, kivvonaheitim
 confumentur, fin keentot
 contagiet, pifmizze
 contemptes, farmanente
 contemptor, farmano
 contendere, flizzan
 contentus, kehahbenter
 contentionem, flyz
 conterendum, farmulita
 contingit, kepurit
 contigerit, kiperit
 continuenda crit, zi emizzigonne ift
 contra, vvidar
 contraria, vvidarvvartiu
 contrario, vvidarvvarti, ablet
 contrariis, vvidarvvarteem
 contriftari, keunfrevvit vvefan
 contriftet, keunfrevvit
 contriftetur, keunfrevvit
 contumax, einftriter
 contumacia, einftitici
 convenit, kelimfit, kerifit
 conventu, zumfti
 conversationis, libes
 conversatione, libe
 conversiois, kihvvorvanniffa
 converti, kehvvoraban, kivverbit vvefan
 convertuntur, fin kehvvorabit
 convertatur, kehvvorave
 convertenti, kehvvorabantenau
 convocet, viffe

Tom. II.

coram eo, fora imu
 cor, herza
 cordis, herzin
 corda, herzun
 coronom, era
 corpus, lihhamuni
 corporis, lihhamin
 corpora, lihhamon
 corporali, lihhamlihera
 corregitur, ift kerihit
 correctus, karihter
 correctio, kirihitda
 corripit, kedvvinge
 corripitur, fiki duungan, fi kereffit
 correptus, karafunt
 corrupti, zaprohhan
 cottidie, takalihhin
 cotidianum, tagalihchia
 crapula, ubarszali
 crasium, feiztas
 creatori, fceftantin
 credimus, kilaubames
 creditis, pifolahaneem
 credamus, kelaubpam
 creditur, ift kelaubit
 crifta, hanecamp
 cucullam, cucalun, id eft, tunicam
 cui, huemu
 cujus, des
 cujuscunque signi, enti vveliches fo zci-
 chanes
 cujuslibet, fo vvelihher
 culmen, obonootikii
 culpa, funta
 cum, denne. cum mit
 cum bono animo, mit cuato muato
 cum confilio, mit kiratida
 cum gravitate, mit fruati
 cum malo animo, mit ubilo muato
 cum murmuro, mit murmulode
 cum fumma gravitate, mit dera furiftua
 fruati
 cuncta, allia
 cupis, keros
 cupit, keroot
 cura, ruahcha
 curam, ruahhun
 curiofo, ruhlich
 currite, hlauffat
 curritur, fikehlauffan
 curratur, fikehlauffan
 currendum, ze hlauffanne
 curta, curciu
 custodire, halten
 custodiat, kehalte
 custodiam, kihaltida, custodiam, kehalte

D.

DA, kib
 dabatur, vvarunkikeban
 damnamus, nidarremes
 dammandum, kanidartan
 dare, keban

K 2

datum,

datum, keba
 data, kakenaberu
 datorem, kebon
 de, fona
 de bonis & sanctis, fona cuateem indi-
 vihem
 debet, scal. debet, sculi
 debent, sculum
 debere, scolan
 debiles, vvanahilem
 debile erat, vvar heilaz
 debilibus, vvanahilem
 decani, zehanninga
 decanis, zehanningarun
 decanos, zehanningarro
 decantandum, za sinkanne
 decet, kirisit
 deceptus, pivvichaner
 decetero, frammert
 decimus, dehiso
 decimum, zehantın
 declinare, si kehneigıt
 declinantes, kehneickente
 de caelis, fona himilum
 aeditio, zurgisf
 deduxit, keleitra
 deesse, vvan ist
 defendere, skirmeen
 defixis, keltaem
 degradaverit, intsezzit
 degunt, puant, id est, habitant
 degentes, lebente
 de hac re, fona de seru rachu
 deiciatur, si farvvorfan
 deiscum, corchundimu
 deinde, fona diu. deinde, danaan
 delectetur, kelustidoot
 delectari, kilustidot
 delectationis lufida
 delicias, vuelun
 delicatis, sineharem
 delictum, missituat
 delinquam, missitue
 delinquitur, farlazzan ist
 deliquit, missiteta
 delinquentum, missituantero
 demonstrare, keaugit
 demonstrare, kehuucken, keaucken
 demum, aziungist
 denegat, farzihe
 denegari, farcikan vvilaa
 dent, kebeen
 dentur, kekeban
 dentur quæ danda sunt, kebanfin, dei ze-
 kebanne sint
 denuo, andercastunt
 denuo, zvvior
 de ordine, fona kilfezzidu
 depofcas, pites
 deprehensus, karaffter
 deputata, deputiu
 deputati sunt, kezelite sint

deputatis, kezeliteem
 de quibus, fona diem
 derelinquere, farlazzan
 descendere, nidarsteigan
 descendentes, nidarfligante
 de fequentibus horis, fona folgentem ci-
 tim
 deferentes, farlaazzante
 desiderant, keroont
 desiderare, keroon
 desideraverit, kerot
 desiderium, kirida
 desiderii, kiridu
 desideriorum, kiridono
 desideris, kiridoom
 desidiim, slaffii
 desidiosus, untillter
 de spe retributionis, fona vvan des itlo-
 ones.
 desunt, vvanfint
 desuper, fona obana
 detegere, intdecchan
 deteriores, vvirsirun
 deterrimum, vuirfista
 detractiones, pis prahho
 detractorem, pisprechhon
 detrimentum, unfroma
 devotionis, kernissa
 devotione, kernissu
 deus, cor
 dei, cotes
 deum, cotan
 diabolum, diubil
 dicere, qhuuedan
 dicam, qhuidu
 dicit, qhuuidit
 dicat, qhuede
 dicatur, keqhuetun
 dicens, qhuedanti
 dicente, qhuedentemu dicente, qhueden-
 teru
 dici, kiquhueran
 dicitur, ist keqhuetan
 dictum est, keqhuetan ist
 dictis, kichuetanem
 dicto versu, kachuetamu verse
 dictante, dictetemu
 didicimus, linnetomes
 didicerunt, linneton
 dies, taga
 diem, tag
 diebus, tagum
 difficilem, unfemfra
 difficultatem, urfamfrido
 digessimus, kefazztomes
 digesti, kidevvite
 dignus, vuirdiger
 digne, vvirdige. digniter, vvirdike
 dignabitur, kevverdonter
 dignatus est, kevverdonter ist
 dignaretur, kavverdonci
 dilatato, kepreitemu
 diligere, minnoon, diligere, zeminone
 diligat, diligat

diliget, minoot
 diligunt, minoont
 dilexit, keminota
 dilectionis, minna
 diligentia, kernii
 diligenter, kernliho
 diluere, vvaaskan
 dimitte nobis, furlaz uns
 dimittunt & pallium, farlazeen auhlalhan
 dinolci, bichundit
 diocelim, farru
 dirigere, karichan
 diregitus, ist kerihit
 dirigendi, ze fentenne
 directum, kirihit
 dirum, crimniu
 discede, kalid
 discedit, kelhdet
 discedat, kalide
 discentus, indarftic
 discentes, lirnente
 discernere, keidan
 discernit, keskeidit
 discernimus, pirumes kiskeidan
 discernatur, si kiskeidan
 discipulus, disco
 discipuli, diskin, genit
 discipulorum, discono
 discipulum, discun
 discipulis, discoom
 disciplinaz, ekii
 disciplinam, egii
 disciplina regulari, rehtlichun ekii
 discordante, engaherzamu
 discretionem, urtelida
 discusso, kesaahidda
 disjunctum, in mahchoen
 dispensationem, spentungu
 dispensatorem, spentari
 disperare, farvvanan
 displicuerit, pilihcher
 disponere, kefezzan
 disponendum, kefezzamees
 dispositum, kafezamez
 dispositu, kifaztero
 dispositionem, kafezeidu
 dissensionis, unstillida, fiuntskefi
 dissimulet, altnoe
 dissimulans, altnonti
 distributio, zateile
 districtiori, kiduunganun
 dividatur, si ziteit
 dividantur, id est, partiantur, sin ziteilit
 dividebatur, si ziteilit
 dividendi sunt, zateilanne sunt
 diversorum, misilichers
 diversis, misilichem
 diversas, misilihho
 divertite, kihv verebi
 divinus, corchundiu
 divina, corchundida
 divina, corchundun
 divine gratie, der corchundiun enfti

divinarum, cotchundera
 divinum, cotchundaz
 divinitatis, corchundii
 divinitus, corchundliho
 divitum, otakeru
 diurna, tagalihchen
 diurnis, tagalihhin
 diuturna, lanclameru
 dixi, qhuad ih
 dixit, qhuad
 docere, lecran
 docemur, pirumes kelerit
 docebo, leru
 docuerit, lerit
 docti, kileerte
 doctorem, lerarum
 doctoribus, lerarum
 doctrina, leru. doctrina, lera
 dolum, fecr
 dolentum, ferazzantan
 domum, hus
 domesticis, gefvvasan
 dominus, truhtin
 domini, truhtines
 domino, truhtine
 dominum, truhtinam
 dominicum, truhtinibhūn
 dominici, truhtinlibem
 dominico die, Truhtinlichem sage
 donatione, kivvaltidu
 donum, kaba
 donniat, slaffit
 dorso, hruki
 dubitatione, zuualunga
 ducit, leiteit
 ducat, leiret
 dulcis, fuazzi
 dulcis, fuazzan
 dulcius, fuazzira
 dulcedine, fuazzi
 duo, zvvo
 dum, denne
 duorum, zucio
 duobus diebus, zuin tagun
 duodecim, zuelifin
 duodecimius, zvvelifto
 duplici, zvvifalda
 dura, herthu
 duos, herreem
 durinus, hartor.

E.

EA, dei
 cam, den
 eadem, daz selba
 earundem, selbono
 eas, kangces
 ebrietas, ubarrunchanii
 ebdomada, vvehchun
 ebdomadarius, vvehchari
 ebdomadarii, vvelharre
 ebdomadariis, vvehcharum
 ecce, se, febe, inu

ecclesia Romana, Rumiskiu samanunga
 ecclesiis, samanungu
 edax, ezzaleer
 edacem, ezzalam
 edere, ezzan
 edentium, ezzantero
 e diverso, vvidar diu
 eo, imu
 efficaciter, huuaslihhe
 efficiatur, ist ketaan
 efficiatur, ist kican
 effugis, ersjuhis
 effugitur, ersfohan
 ego, ih
 egit, teta
 egredi, uzakangen vvesan
 egrediurus, uzkikanganer
 ejus, fineru, sine, kuaz, hna
 ci, imu
 cis, im
 elati sunt, keiliu sint
 elatus, preiteer
 elatos, keile
 elationis, preitii
 elationem, preitida, keiliu
 elatione, ubermuati
 eligat, cruelle
 elegatur, si ervelit
 elegantior, urvelit si
 elicio, ervvelih
 elegerint, kivvellant
 elege, er eui
 eloquium, sprahha
 eloquius, sprahhu
 eloquios, sprahhom
 emendare, puazzan
 emendaverit, puazzit
 emendentur, puazen
 emendatus, kepuazteer
 emendationem, puazza
 eminus, fulzcer
 enarras, errahhos
 enim, so kecvisso
 eo quod, pidiu
 eradere, skerran
 erat, vvas
 ergo, kecvisso
 erigatur, si errihtir
 erigenda est, ze kerihenne ist
 Erimus, pirumes
 erit, ist
 erogat, kebe
 erogavit, kap
 erudiantur, sin kelekkit
 est, ist
 esse, vvesan
 esse, ezzan
 et, indi, enti, joh
 etiam, auh, (soluma, kecvisso
 et ipsum, joh imu
 et ipsum, joh auh daz selba
 et, joh auh ibu
 evangelium, cuarchundidu

evangelii, euarchundin
 evangelicus, cuarchundento
 evellatur, si erlohchan
 euglogias, runftaba
 evocatio, ladungu
 eum, inan
 eunt, kant
 ex, er
 exestimantes, vvanente
 exestimati sunt, vvanente pirumes
 ex affectu, fona minna
 ex alio, erindremu
 exaltat, erheuit
 exalter, heffe
 exaltabitur, ist erhaban
 exaltatus, erhapener
 exaltationem, exhambamii
 exaltat vocem suam, heuit sua fism
 examine, urfuahhidu
 examinatur, ist ersuahhie
 examinasti, ersuahitos
 excepto, uzzan
 excellit, uzkelidit
 excessisse, uzkelite
 excessu, uzlite
 excipe, intfah
 excitante, ervvechereru
 excommunicantur, sint armeinfamont
 excommunicatio, armeinfamoter
 excommunicationi, armeinfami
 ex consuetudine, fona Kevvonahet
 excusare, entrahon
 excuset, intrahhoe
 excusetur, si ent rahhoor
 excusatio, intrahcha
 excutere, erscutten
 excusum, kelscutitaz
 exegerit, fuachit
 exempla, piladi
 exerceantur, sin kefrumit
 exestimant, vvanant
 exheredet, erurerebe
 exhibeat, kecaronue
 exhibita, zuakitan
 ex hoc, er diu
 exibetur, ist kertuan
 exigitur, vvidit, ersuahhie
 ex illo, er cinemu
 exinde, erdiu
 ex integro, alonges, er alongt
 existat, si
 ex ordine, fona antreicidu
 expavescere, ersorahtan
 expectat, peitoot
 expedit, piderbit
 expediat, piderbit, i. utile sit
 expedit, piderban
 expellatur, si farriban
 expenso, kispentoremu
 experientia, pifindungu
 experimento, findungu
 ex persona, fora heicio
 expetit, suahhit

exple-

explosionem, soliffu
explicantur, fin kefalda
expolcit, petit
expositiones, kirechida
ex rebus, er rachom
extirpator, urritto
exurgamus, erstantamet
extendi, kadeni
extemplo, fario
extollit, difereuit
extollitur, ift erhaban
extollarur, fi erhaban
extra, uzzana
extremitate, uzoroffi
exuarur, fi intvator
exutus, intvatorer

F.

FAbulis, fprahon, rahhom
fac, tua
facilis, famfter
facile, fampfo
facere, tuan
facit, tuat
facienda crit, ze tuenne ift
facti funt, vvortane fine
factus, vvortaneer
facta, ketaniu
factos, vvortane
factum, tatim
facta, kitanaz
factis, tatim
factori, tuanthemu
fallitur, liukanter
fallum, lucki
fallam, lukan
falios, luke
familias, hivviskes
fecit, tota
feceritis, tuetir
femoralia, pruah
feria fecunda, anders tages
feria tertia, dritin tages
feria quarta, feordin tages
feria sexta, sextin tages
fermentum, deifimin
ferro, iarne
feramentis, ifarnazzafum
fervor, vvalm
fervore, vvalme
festinanter, ilantlibho
festinatione, ilungu, furifunilungu
festivitatibus, tukdim
festucam, halm
fiat, fi
fidei, kilauba
fide, kelauba
fidelem, kelaubigan
fieri, vvefan
filium, chind
filii, funi
filiorum, chindo
filios, chind, parti

finis, enti
finiantur, kientor fin
finitis, keentoren
firmare, feftinon
fixis, kiftantem
flamma, lauga
flumina, aha
flaverunt, platoon
fleibus, vvafulum
fores, uzze, vel uzzana, vel uzzaan
foras mittit, uz fentic
foliis, pletirun
fomenta, /, medicamenta
foris, turim, /, fores
formam, pilidi
fomitem, zuntrun
fornacis, ovanes
fortes, ftarche
fortiores, ftarchirun
fortiffima, ftarchifun
fortiffimum, ftarchifun
forte, odhvila, vel odovvila
fortuitu casu, odhvila unkivvart
frangatur, fi keprohhan
fratres, priadra
fratribus, pruaadron
fraterno, pruaaderlihera
fragilitate, prodi
fraudem, urchult, norduruf
fregerit, farprihchit
frequenter, emezzio
frigidis, chaltm
fructum, vvachar
fruges, vvacharum
fuerit, ift
fuerit, vvisit, vvirfit, vvirdit
fugire, fleohan
fugas, fleohes
fugiat, fleohes
fugientes, fleohente
fundata, keftudit
fungi, kepruhchit vvefan
funibus, zaumnum
furtum, diufa
futurum, zuavvarta

G.

GAudentes, mendent
gaudio, mendii
gchemnam, hella
genera, chunni
generibus, chunnun
gemitu, vvaife
genibus, chneum
gerat, tue
gloriam, ruam, tiurida
gloriam, tiuridu
gloriatu, cuatlihect
glorietur, cuatlihect
glorificetur, fi kitiurit
gradus, ftigil, ftigil sprozzo
gradiendi, zefaranne
gratia, anft

gratie,

gratia, enſti
gravis, luuorrii
grave, luuar
gravi, luuarrun. gravi, luuarrera
gravia, luuarru
graviſſimæ, luuarifun
gravitatem, fruatii
gravitate, fruati
graventur, ſin kaſvvarit
gregem, chortar
gregis, chortres
groſſitudine, grozzii
gula, cheluun
gyrovagum, ſvvihharro

H.

Habere, haben
habet, habit, cigit
habetis, eigiter
habent, eigum
habuerint, eigin
habitare, puarte, puani
habitans, puante
habitabit, puit
habitandi, puentin
habitoris, puentin
habundantiora, kanuoſamun
hac, deſeru
hæc, deſiu, vel deſiun
hanc, derero, deſan
heminnam, mez
heredes, eribun
heremi, vvaldes
heremitarum, vvaldlihhero
hic, hiar
hic, diſcer
his, deſe
his, derem, deſem, diem
hiemis, vvintar
hieme, vvintre
hilarem, clata muatan
hinc, danan
hoc eſt, daz iſt
hocque, hendi den
hodie, hiutu
homo, man
hominis, mannes
hominum, manno
hominibus, mannun
honeſte, erlihche
honeſtiores, cervvirdigoron
honeſtiſſime, erhaſtoſt
honorem, ero
honore, heru
honorare, eerem
horum, derou, derero
hora, vvilu, ciit
hora vigilarium, cit daz vvathono
hortis, vvilem
hortans, ſpananti
horto, cartin
hoſpice, kaſtu
hoſpites, keſti

hoſpitum, keſteo
hoſpitalitatis, kaſtluamii
hoſpitantur, ſin kecaſtluamii
huius, deſes
hujuscemodi, fuſlihcheru
hujusmodi, fuſlihchan
humana natura, manaskii chnuat
humeric, ahſalom
humiles, diomuæte
humilis confeſſio, deomuatiſha pigitha
humiliter, deolihho
humiliter, theomuatiho
humilitas, deoheit, theomuati
humilitatis, deoheiti
humiliat, keſeomuati
humilians, theononte
humiliabitur, vvirdit bedeonoot
humilietur, ſi kithenont
humiliatus, kedeeonoter
humiliatus ſum, kedeeomuati pin

I.

Jaceat, licke
jam, giu.
jubere, kepotan
jubetur, iſt kepotan
jubentur, kepotan ſin
jubentis, kepiotantes
ideo, pidu
ideoque, enti pidu
id eſt, daz iſt
jejunium, faſtun
jejunii dies, dera faſtun tages
igitur, auur, inunu
igne, fuire
ignorantia, unvvizidu
ilico, far
illi, imu
illud, daz
illam, daz
illuc, dara
imitatur, keleiſanit
imitantur, ſin keleiſanite
imitans, leiſanonti
imitetur, keleiſinit
immo, nohnueer
impegerunt, erloſotatun
imperio, kepoten
imperis, kipotum
imperetur, ſi kepotan
imperarum, kipotan
imperata, kepotania
impietatem, erloſida
implere, eruullan
impleſſe, eruullen
in, in
in adverſis, in vvidarv vvaalem
in æternum, in evvin
In arbitrio Prioris, in ſelbſianu des heroſtin
imbecillibus, unkrefſtigem
imbecillitas, unmahti
imbecillitas, unchrefſtigii

imbe-

imbecillitatem, unchrefrigi
 inchoas, pikinnes
 inclina, kechnegig
 inclinatio, kehneicitemu
 inclusi, pilohhaneem
 incedunt, anakanc
 incertis, unchundem
 ineffabiliter, imbilinnanlihaz
 incipit, pikinnie
 incipiat, pekinnie
 incipiatur, fi pigunnan, fin kifangan
 incipiente, pikinnantemu
 incipienda, ze pekinnanne
 incompetentibus, unchalimfantem
 increpa, refsi
 increpet, refse
 increpationibus, raffangoom
 incumbere, anahlineen
 incumbit, anahlineet
 incumbere, anahlinenti
 incurrit, analaufit
 incurvatus, keproganer
 indicat, kechundit
 indicet, chundit
 indiget, duruftrigot
 indigeat, duruftrigohe
 indigent, duruftrigunt
 indigeant, duruftrigoen
 indigeries, unfardevviti
 indignum, unvvirdigan
 indisciplinatos, unekihafreem
 in domo Dei, in hufe Cotes
 induatur, fi kikarvvit
 induxisti, analeitos
 inducias, antlazza
 indumenta, kavvati
 indultia, horskii
 indultiam, horskii
 inenarrabili, unerrahhotlihhera
 inerti, unhort
 infantes, chind
 infamum, chindo
 inferiorem, innarorum
 infidelis, ungilaubigen
 infirmum, unmahti
 infirmorum, unmahtigo
 infirmis, unmahtiken
 infirmitates, unmahtim
 infatus, kaplater
 inflati, keplate
 infra, innana
 in futuro, in zuavvarti
 ingenuus, friger
 ingreditur, inkaat
 ingressus, inganc
 in hoc, in delemu
 inimici, fiant
 inimica, fiantin
 inimicos, fiant
 initium, anakin
 initio, anakinne
 injungat, kamahchoc
 injungitur, ana ift kamahchoc

Tom. II.

injunguntur, anakimahchot
 injunxerit, anakimahhoo
 injuncta, anahimahhot
 injuriam, vvidarmuati
 injuriis, vvidarmuatum
 injuriosus, vvidarmuater
 injuste, unrehto
 injusticias, unreht
 inlatas injurias, anaprunkano vvidarmuati
 inlecebris, unerlaubantlihheem
 immaculatus, unbivvamter
 in magnis, in mihhili
 in melius, in pezzira
 in mirabilibus, in untrum
 immittere, anafentan
 in multitudine, in managii
 innotescit, kechundit
 inobediens, unhorfamer
 inobedienti, unhorfamonti
 inobedientibus, unhorfamen
 inobedientia, unhorfamii
 in omnibus locis, in allem fteem
 in oratione, in kepete
 in oratorio, in clunihua
 in pace, in fridu
 imperfectum, undurufaan
 in perpetuum, in evvin
 inponere, heffan, analeckan
 inponat, heffe
 inponant, inkinnen
 inposuisti, anafazos
 inponendum, ze heffanne
 in praesenti, in ancvvartidu
 in primis, in herist, iz erist, az erist
 inprobos, unkaavvater
 improbos, unkvivarreem
 inputavit, kezelita
 in qualatera diversos grados, in diem hici-
 carpaumum mulihhe ftigila
 inquieto, unftillemu
 inquietos, unftilleem
 inquietet, kiunftille
 inquire, fuahhi
 inrationabilia, uuredihafelihhiu
 intridet, piinercet
 in rifu, in lahtere
 intritatus, kecremiter
 interrogas, anapranganeem
 in secundo, in andremu
 inseruit, anakeezcit
 inspirationis, anaplafannes
 instantissima, anafantantlihoftia
 inster, ftante
 institutione, kefezzidu
 instituerit, kilezie
 instructi, kileerte
 in super, ubirih ioh
 instrumenta, laera
 in tantum, fo filu
 integra, anolkii
 intellegitur, ift farftandan
 intellexisti, farftuanti
 intellegens, farftantanti

intelli-

intelligentiam, farstantida
 intelligibiles, farstantidihhe
 intelligibilem, zefufantidihhaz
 intellectus, farnuffit
 intendat, anavvartee
 intentus, anavvartenter
 inter, untar
 intercum, ofto
 interitum, faruurti
 interrogemus, farhemees
 interrogassemus, intrahetomes
 interrogationem, antfrahidu
 intimo, invvartun
 inranti, ingangantemu
 intraturus, inkekanganer
 intro, inana
 inveniat, finde
 inveniatur, fint fundan
 inveniat, si fundam
 inveniamur, pirumes funtan
 invenerit, finde
 inveniri, findan
 inventus, fundaner
 in vespere, in abantlobum
 invidentium, abantlikeru
 invidiz, abanti
 invidiam, abant
 invitantis, keladuntes
 in ultimo, in jungastin
 in ultimo gradu, in derjungistunsteri
 invocetis, kenemmeet
 inutilis, umbiderber
 inutiles, unbiderti
 ipse, erfelbo, er
 ipsa, selbo, deiselbun. ipsa diafelbun, diu-
 selbun
 ipfius, deffelbun, fin selbes
 ipso, demu selbin
 ipsi, fie
 iuste, rehto
 ipsarum, deroselbone
 iracundia, abulkii
 iram, aabulkii
 irarus, erpoganer
 ita, deifu, fo
 itaque, ipunu
 ita sane, fo kavviffo
 item, fo, fofu, fo fama
 iterum, anur
 itinere, finde
 itinera, finda
 itur, kigangan
 iudicet, fuanne
 iudicetur, fi kisvanit
 iudicaverunt, fuaton
 iudicaverit, fuanit
 iudici, fuanare
 iudicii, fuaana
 iudicio, fuanu
 iudicia, fuanono
 iudiciis, fuanoom
 iugo, johhe
 jumentum, noz

jungere, kamachon
 juniore, jungirin
 juniores, jungiron
 jurare, fverrian
 jurejurando, rehhteru cidfvervdiu
 jussio, kipot
 iustus, kapotaner
 iustitia, rehhtes
 iusticiam, rehht
 juvenibus, jungcin
 juxta, after

K.

K Ariffimi, tiurifun
 Kyrieleison, Truhtin kinadeuns

L.

L Abia, leffa
 labor, arabait
 laborem, arabait
 laborare, arabaitan
 laborent, vverchoen
 lacrimis, zaharim
 laqueum, leid
 latifcat, muadee
 latens, midanti
 latera, hieiterapaum
 lavare, vvazkan
 lavent, vvasken
 laus, lob
 legere, lefan
 legat, lese
 legamus, lefamus
 legantur, keleran
 legantur, in kaleran
 legantur, sint kaleran
 lectis quattuor aut quinque foliis, keleranem feorim edo simam pletirun
 lecturus, lefanter
 lectio, lecca
 lectionis, lection
 lectiones leczun
 lectionum, lecco
 lectiones, lecczeom
 lectulis, petum
 lectisterna, keftrevvitiu
 lex, evva
 lege, evv
 leguminum, finalafat
 lena, zuzza
 leni, demuslehtin
 leniter, slehto
 levare, heffan
 levibus, rinkitom
 levioribus, ringirom
 libenter, cernlihho
 liberam, frilihha
 liberorum, barono
 libera nos, losi uns
 liberabis, erloofis
 liberatione, frihalfe
 liber, luffim
 libra, fuant

licet,

licet, doh
licere, erlaubpan
licet, arlaubit
licet, arlaube
licuit, erlaup
licentia, urlaubii
linguam, zungun
linguofus, zunkaler
lincea, lahhän
litteras, puah
litteras, piafthaba
litteras comendatitas, pifolahanlichu puah
locant, farmietant
locum, flat
loca, fletu
locorum, fteco
longe, rumana
longinquus, frumēn
loqui, fprehham, kisprohlan vvefan
loquitur, fprehhit
loquantur, fprehhen
loquendi, ze fprehhanne
loquacitate, fprahchu
lota, kavaskano
luce, lochte
lucandas, ze arvvinanne
luctus, vvaft
lumbis, lanchom
lumen, leoth
lumen lucernæ, daz leoth desleochtes

M.

Macula, pifmiz
magis, meer
magis ac magis, merenti mer
magistri, meiftr
magistram, meiftrun
magisterio, meiftruum
magnificant, mihhilont
magnopere, alleromcift
major, mera
majorum, merorono
majori, merorin
majoribus, meriroom, meririn, meroom
maladicentes, fluahhoute, ubilofpreh
hante
malignum, farfluahhanan
maligno, farfluahhanin, i. Diabolo
maligno fpiritu, erfluahhanemu
malo, ubile
malum, ubil, hubilan
malorum, ubilero
malis, ubilem, ubilun
mandavit, kepot
mandata, pibot
mandatorum, kepot
mane, morkane
manet, vvonet
maneat, pilibe
manifestum, chund
manu, henti
manuum, henkeo

Tom. II.

manibus, hantum
manufectudine, mitivvari
mappula, duahila
mater, muater
materia, kezimbri, frift kezimus
matta, filzaliidigunt
matutini, morganlob, fc. cantus
matutinos, morkanlob, fc. palmsos feu
hymnos

maturis, riiffer
maturitas, riiffi
maxilla, chinnibahhon
maxima, alleromcift
maximam, meiftrun
maxime, alleromcift
me, nih
meam, minan
medicamina, fahchida
media nocte, mittilodi nachte
mediante octava, mitulod ontera ahpodun
mediocri, metamuncetti, (c. loco
mediocribus, unicafum
meditari, lirnēn
meditetur, lirnec
meditationi inferviant, ze lirnene anadeo
noon

mei, miniu
mella, honec
meliorem, pezzirun
melius, paz, pezzira
meliorati, kepezzirote
membra, lidi
memor, kehucke, memor, kehuçit
meminere debet, kehunkan fal
meminerit, kehucke
memorentur, fin kehukit
memoria, kihudi
memoriter, kihudlihho
menla, mias
menfa, miafe
menfis, meafura
menfas, muale
menfura, mez
menfurata, mezhafstiu
menfurate, mezhafstiu
mentem, muat
mentibus, muatum
mentiri, liugan
merces, loon, looth
mereatur, kearneet
mereamur, kearneem
merito, piuuftit
meritum, arnunc
merito, piuruhti
merita, keuurahti
meruendus, forahtrater
merum, forahturn
mihi, mir
miliarium, milla
militare, chemfan
militatur, ift kichemfic
militans, chamfanti
militaturus, chamfanter

militanda sunt, ze chamfanne firt
 militiam, chamfheit
 minifter, ambath
 minifterii, meiffartuames
 miniftraverit, ambathie
 minor, minnira
 minore, minnirun
 minore etate, demu minnirin al ere
 minus, min
 minora, minirun
 minime, min, minfim
 mifcens, mifkenti
 miferima, vvirfirin
 miferia, vuenekii
 mifericordia, armihieridu
 mifit, fanta
 miffas, fanta, quia mittitir populus
 midlarum, fantom
 mites, mitirvareem
 mitra, huor
 mixtum, merod, fc. poculum
 moderate, mezhaftiu
 modesta, mezhaftiu
 modico, luziz, vel luzilo
 modicemelioris, luzilemu pezzirun
 modo, nu
 modus, mezh, mezzia
 modulatis, zi finkanne
 modulatione, fange
 molliti, kevvihtee
 momento, ftunt hvvlu
 monachorum, municho
 monafterii, muniftres
 monafterio, muniftre
 monafteriate, munifttrili
 monitis, manungun
 monitionibus, manungoon
 monftrabantur, keaugi vvirvutun
 monte, perege
 mora, tuuala
 moratione, mezhaftiu, i. modeltia
 morbida, fubdigaz
 morbidis, fuhtgeem
 more folito, iustu kevvonahem
 morum, fitro
 moribus, fitim
 morofa, fitulicha
 morofe, fitilicho
 morientur, erfterbant
 mors, tod
 mortis, todes
 mortem, tode
 mortuum, totan
 mox, faar, vel farco
 multum, filu
 multorum, manageru
 multomapis, michilu mer
 multo minus, mihulu min
 munda, hreiniu
 mundum, hreinan
 mundities, hreinida
 munufcula, manahet
 murmoraverit, murmuloor

murmorantem, murmolontaz
 murmorantium, murmolonteru
 murmuracione, murmulodii
 murmuriofum, murmulontan

N.

Nam, kevviſſo
 namque, kevviſſarſa
 natura, chnuat
 natura, chnuati
 naturaliter, chuatalicho
 ne, min
 nec, noli, min
 neceſſitas, notduruft
 neceſſaria, notdurufti
 nequequam, min covveht
 nedum, mindenne
 neglegantur, fin kevvalhalofor
 neglegentes, ruahchalofe
 neglegentibus, ruahhalofontem
 neglegendum, farſaummando
 negliger, ruahchalofor
 nemo, neoman
 nequando, min huuenne
 neque, noli, indini, nohi, indi
 ne quid nimis, min huuzunmez
 nequiffimus, vvirſilten
 neſcis, ni vveilt
 neſciant, ni vvirzen
 nihil, neovveht
 nihilum, neovvehti
 nihilominus, neovvihntin
 nimietas, unmezzigii
 nimis, drato, unmez
 nimius, dratter
 niſi, uzzan
 nobilibus, adelem
 noctis, nah, naht
 noctium, nahto
 noctu, nahtes
 nocturnis, nahtlobum, fc. palmis
 nocturnis horis, nahrliehcm
 nolo, nivvillu
 nolite, ni churit
 nolit, nivvelle
 noluerint, nivvolton
 noluerint, nivvellant
 nolentis, nivvellentin
 nomen, namun
 nomini, nemin
 nominum, namano
 nominatur, iſt kenemmin
 nominatis, kinantem
 non, ni, nalles
 nonageſimus, niunzegoftin
 nonageſimo, niunzegofto
 non aliquando, nalles conaldr
 non eſt, niſt
 non jam, nullus giu
 non poteſt, ni mac
 non ſine formidine, nalles ano furahum
 non ſolum, nalles cinin
 non velit, ni vvili

nonus,

nonus, niunto
 nonum, niunta
 nos, uns, unfih
 nofcuncar, fint kevvizan
 noftro, uneremo
 noftro, uneriu
 noftis, unerem
 noro, chundamu
 notiam, chundida
 novem, nion
 novit, vuicz
 novetci, vvizzi
 nova, niuuuu
 noviter, nivvi
 novicius, nivvichuemaner
 novitia, niuvvii
 novicius, niuvhuemo
 noviciorum, nivviquemaners
 noxa, fculdi
 nudum, nahhutan
 nullus niheiner, joh aub, nohheiner
 nulla, noh, nohheina, nohheina
 nullum, neomann
 nullam, nohheiner, neovult
 nullatinus, noh heinumezzu
 numerus, ruava
 numerum, ruaba
 numero, roabu
 numquam, neonalde
 nunc, nu
 nuntari, kechundan
 nuntiantur, fintkeundit
 nutrir, zeehan
 nutrirut, zeehan.

O.

O, kagan
obaudita, kaganhoridu
obdurare, furihertan
objuretur, kifukifan
obliviscatur, si erkezan
oblivionem, akezzalii
obmutu, crumbeta
oboedire, horren
obediunt, hoorren
obedivit, kaganhoorta
obediens, hoorfa monti
oboedentes, hoorfamen
obedientia, hoorfamii
obprobrium, itvizz
obprobra, itvizzce
oblincatus, cinifritter
optimum, pezzifuozon
occupari, keummuazon
obfecra, pivfveri
obfecrare, pivfverran
obfervare, kihaltan
obfervabat, pihcalec
obfervantia, kahaltidu
obfervantia, kihaltodom
obfervacione, pihaltidu
obviant, kagannant
obviaverit, kaganganne

occaſio, friſt
 occidere, ſlahra
 occiſionis, ſlahra
 occupantur, pin pihſetim
 occupatur, pefahter
 occupatis, pihaftem
 occupationem, pifahit
 occurrunt, kakanlauſen
 occurrentibus, kakanhlauffantem
 octauius, ahtodo
 octaua, ahtodun
 ocellus, ahtozogoffo
 oculus, auga
 oculi, augin
 oculi, augun
 oculorum, augono
 oculis, augom
 odire, hien. Odiſti, fietos
 offer, prinkit
 offerat, kebe, prinke
 offeratur, iſt prungan, ſi pruhgan
 offerre, pringan
 officina, ambahti
 officium, ambahti
 officio, ambahte
 officia, ambaht
 o filii, vvelgalo chind
 omiſſis, farlazzanem
 omnis, cocoueli, cocouelihaz
 omnes, alle
 omnium, allero
 omnia, alliu
 omnium, alleru
 omnibus, alleem
 omnimodo, cocouelichu mezz
 omnimodis, cocouelichumezzu
 omnino, alles, allero
 omni congregationi, alleru, famanungu
 omni loco, cocouelihiera citi
 omni hora, cocoueliheru fteri
 omni tempore, cocoueliheru citi
 omni tempore tam æſtatis quam hiemis
 co cocoueliheru citi fama des fumare
 fama des vuintares
 omni terra, cocouelihiera erda
 onus, purdi
 opera, rahc
 operui, pidachta
 oportet, kerifiſt
 opus, duruff
 opus, vverah
 operis, vverabches
 opera, vverach
 operibus, vverchun
 operatur, vverchit
 operemur, pirumes kinuurchit
 operentur, ſin kinuurchit
 operantem, vverchiontan
 operarium, vverachman
 orare, petoon
 oratio, kabert
 orationis, petes
 oratione, kepete

L 3

oratio-

orationes, kapet
oratorium, chirihh
oratorio, chirichun
ordo, antreiti
ordinem, antreicida
ordine, kfezzidu
ordinare, antreicidom
ordinant, fezzant
ordinatus, kifazter
ordinationis, kfezzida
ordinatione, kfezzidu
ore, munde
oriri, ufqueman
oriantur, sint ufkekaugan
orthodoxis, rehtrulichonitem
os, mund
ostendunt, kaangont
ostendar, keauke
ostendentem, augantan
otio, upigi
oriosi, ubige
otiosa verba, uppigi vvor
otiositas, uppigi
oves, scaf
ovibus, scaffum
ovilibus, evvifuntun

P.

PAcis, frido
pacem, fridu
palla, lachane
pallium, lahhan
panis, protes
parati, carvve
parcius, sparalibhor
parcendo, lippanti
parentibus, catalingun
parentes, katilinga
paret se, karavvehh
parendum est, karavvenneist
parit, karavvie
pari consilio, ebanetmu keratte
pariter, ebano
pars, teil
parte, teile
partiat, libbe
partiendo, libanto
participemus, teilnemen
participationem, teilnusti
participatione, teilnumft
parvus, luzziler
parvi, luzzil
parvo intervallo, luzzileru untaftuntun
parvulos, luzzileer
parvissimo intervallo, de skemmiftun un-
taftuntun
pafcha, offstrun
pafcha, ofstrom
passionibus, dolungono
pastor, hirti
pastoris, hirtes
patasciunt, offanfaciant
patefacere, offantuan

pater, fater
paterna, faterlihhiu
pati, kedoleet vvefan
pariatur, fi kedoleet
patientes, dulgecem
patientia, kidule
patientiam, kedule
parienter, kedulidhho
paucos, foiu
paucorum, foer
paucis, fovvem
paucis, foem
pavemus, piporakemees
paulolum, luzziles
pavore, erfhaucter
pauperes, arame
pauperum, armero
pauperiores, armirun
paupertas, armida
paulent, resten
pauferur, kireftir fin
peccanti, funtontemu
peccatum, funta
peccatis, funtoom
peccator, funtigo
peccatoris, funtigin
peffen, canap
peculiaris, funtrichlichii
peculiare, funtrichlichii
pede, fuazze
pedum, fuazzio
pedibus, fuazzum
pedules, fsvvelt, funt indumenta pedum
pendere, hangen
pendens, mezzinti
pene, nah
pentekosten, fimfchoftim
per, duruh
percelebratur, ist duruhuldie
perciplat, antfankida
perceute, slah
percussi, kislagene
perditio, duruhchuetama
perdant, farleofant
perdiderit, farliust
perditionem, florinit
peregrinus, pilgrim
peregrinorum, gangaroto
peregrinis, kankararum
perficere, duruhtuan
perficiant, duruhtuen
perfici, duruthan
perfecta, duruhtanitu, duruhtnohto
perfectis discipulis, duruhtnohtem dis-
coom
pergamus, fcangames
periculi, zaala
periclitari, kfeifeit vvefan
petire, furvverdant
perirer, farvverde
perfecta, duruhleraniu
permitteremus, farlazzamees
permi-

permissit, farleazzi
 permixti, durumiste
 perpetuam, ewikemu, ewic, ewigan
 persequere, kesolge
 persequutionem, ahtunga
 perseveraverit, duruhwifit
 perseverantes, duruhwönente
 perseverantia, duruhwefante
 persistere, duruhstantan
 persistens, duruhwefanti
 persolvamus, duruhinpintames
 persona, heit
 personarum, heiteo
 perpexerit, forakifit
 Peristerit, duruhstac
 persuaderi duruhspan wefan
 perterritus, forahun
 pertinet, kekac
 pertulerunt, fardolseton
 perturbat, kitruabat
 perturbet, ketruabpe
 perturbetur, duruhtruabit
 pervenietur, duruhqueman
 pervenit, picheme
 pervenire, duruhquueman
 perverfas, abahe
 petere, pittan
 petat, dicke
 petierit, piteit, dikit
 petantur quæ petenda sunt, kepetan sin dei
 ze pittane sint
 petenti, pittantemu
 petitionem, digi
 petitionis, dikii
 petram, stcine
 picten, canpo
 pigrum, tragan
 pius, erhafter
 pium, erhafitii
 pia, erhafitii
 pium, erhafaz
 pius est Deus, erhafter ist Cot
 pii patris, erhafin fateers
 pietate, gnada, de Deo
 plane, kiwiffo
 plebis, deota
 plenam, folla
 plicare, faldan
 plumbi, pliwes
 plus, mer
 pluribus, managen
 poena, vuizzi
 poenam, vuizze
 poenas, vuizzi
 poenitebis, hriuoes
 poeniteat, hriuoc
 poenitentiam, hriivun
 ponat, lecce
 poposcerit, peitit
 populi, liureo
 portigatur, si kerehhit
 portare, tracan
 portione, teil

posse, magan
 possibile, samfres
 possidet, habet
 post, after
 post factum, after tatim
 postea, afterdiu
 posterioribus, afterror, m
 postulat, piteit
 posui, faza
 posuisti, faztoos
 posita est, kefazet ist
 positionem, kelezida
 potus, tranh
 potest, man, mac
 poterit, megi
 potentibus, waltantem
 potestate, kivaltidu
 prabere, keban
 prabetur, ist kekeban
 prabeatur, si kekeban
 prapit, kepiutit
 prapit, kipoot
 prapetum, kipot
 prapcepta, pibor
 prapceptorum, piboto
 prapcipua, diu meifun
 prapcipue, alleromeist
 prapclara, foraperahtida
 prapdicans, forafaganti
 prapdicatione, prapdigii
 prapdicta, forakequuetanui
 prapelle, foravvelan
 prapjudicet, forafuane
 prapjudicavimus, forakifuanemes
 praplatu est, fora kipeitert ist
 prapparavit, karata
 prapparanda sunt, ze karavvenne sint
 prapparata est, kekacarer ist
 prapparatione, garavvidu, foraitniuvvii
 prapponere, furileczen
 prapponatur, furi si kelezic
 prappositus, furikafazter
 prappositi, forakifaztim
 prapposito, flegero
 prappositum, forakifaztan
 prappositis, forakifaztem
 praprens, antuurti
 prapresentem, antuurtan, kekakanvartan
 prapresentiam, antvarta
 praprentis vita, des antvartan libes
 prapsumere, erpalden
 prapsumat, paldee
 prapsumant, erpaldeen
 prapsumptione, utrurfti, i. . permissione
 prapterita mala, kelitanu ubiliu
 praptrulerit, furiprimgit
 prapvalere, furimagan
 prapvalet, fo furit mege
 prapvalens, furimakanti
 prapvaricare taciturnitatis regulam, ubar-
 tuan dera (svikalii rehtungu
 prapveniant, furichvveinan
 prandium, cauma

pran-

prandeant, caumoen
 pravo, abaheru
 pravorum, abahere
 preces, keperum
 primas, eristo
 prima, eristun
 prima, crirum
 prima hora, crista vvila
 primum, crista
 primum, az crist
 prior, herero
 priore, heririn
 prius, er
 priverut, piteilit si
 privati, piteilce
 privatis, funtrigem
 pro, pi, fora
 probasti, kesushtoots
 probate, chorot
 probetur, si kichorot
 probatione, chorungu
 procaciter, vuelihho
 procedant, framkangen
 processerit, frankange
 processu, frankanc
 pro certo, ano zwival
 pro cuius venerit neglegentia, duruh den
 chuimit ruachalofi
 procurantur, fora si kekaumit
 prodiderit, meldet
 prodigus, spildantcr
 pro eo, pi imo
 proferre, franpringan
 pri ferat, frampringe
 professi sunt, kegehane sint
 proficiat, fradihe
 profundum, inferni, aberunte dera hella
 prohibe, piweri
 prohibeat, piwerite
 prohibeant, piwergem
 prohibemur, pitum & piwerit
 prohibuerit, piwerit
 pro hoc, pi daz, .i. ad hoc
 pro hospite, furi cast
 proici, farworfan
 proiecti, faruursi
 proiciat, ferawerfe
 proiciatur, forakivvorfan
 pro ipso, fora diem
 pro iustitia, pircht
 prolixiores, lengirun
 promisi, fora kihiaz
 promissione, pigiht
 promittat, kiheizze
 promittunt, kiheizant
 pro modo, fora meze
 promovere, fora erwechan
 pronomine, pinemin
 pronuntiat, fora kichundit
 pronuntiet, fora kichunde
 pronuntiabo, fora kechunda
 pronus, framhalde
 propagavit, framerhlot

propheta, wizzago, forafakun
 propheta, wizzagin, foralegin
 propitiatur, fora si kecephan
 proponere, furikilezzan
 proponatur, furi si kelezze
 proprium, eikan
 propriam, eiganas
 propria, aikanemu
 proprii, heikinin
 propriis, eikanecem
 propria, cigono
 proprii, eikanes
 propter, duruh
 propter officium, ana ambahti
 pro qualibet, pi fowelichalo
 pro quacumque causa, pi fowelichalo
 racha
 prosternatur, fora si kistrehchit
 prostratus, forakistrahter
 pro tali facto, fora solishem tati
 protendatur, fora si kidenit
 proterve, frallihho
 protrahendo, farzechanzo
 proveniat, pichueme
 providus, forakifehaner
 provide, forakechanthliho
 providentia, forafawunga
 provincia, lanticeffi
 provinciis, lanticeffim
 provincias, lanticeffi
 pro vitæ merito, pi libes urhungu
 provocent, framkiwifen
 provolvat, fora si bifaldan, fora pivvalde
 provolvantur, fora si pifaldan
 prout, solo
 proximo, nahistin
 prudenter, claulicho
 promptus, funser
 psallit, sinkit
 psallantur, sint kasungan
 psalmus, salmin
 psalmi, salmon
 psalmis, salmsangum
 psalmi directanii, salmun in rihit
 psalmodiæ, salmsanges
 psalterii, salmsanges
 publice, offanlich
 publicanus, achivvizhrinati
 publicare, offanon
 puer, chind
 puero, chinde
 pueris, chindum
 pugnam, sehtun
 pugnare, sehtan
 pulmentarium, muaz
 pulsat, clohhot
 pulsans, chlochonti
 pulsaverit, chlochit
 puplica, offanlihhera
 pura, luttras
 puram tunicam, dunna
 puro nomine, hluteremu nemin
 puritas, lutri

purgent,

purgent, reinen
pustillanims, luteil muate
putaverint, wannant
putandum est, abazesnidanne ist

Q.

QUa, deru
qua, huclihhiu
quadragesima, fastun
quadragesima, fastunge
quadrupedum, feorfuazzeo
quæ, daz, dea
quæ, huclihhiu, plur.
quæ sua sunt, dei iro sint
quære, suahchan
quære, suahbat
quærens, suahlanti
qualicumque, fowclichemuf
qualiter, huwo
qualitatem, huualihhy
qualitatis, wealhniifim
quam, denne
quam, hwæo, cum positivo
quamvis, doli dola
quando, denne
quando, hwenne, interrog.
quantum, fo silu fo
quanto magis, hwæo meer
quanto tempore, fo manakera cici
quantitas, weamihili, mihhili
quantitate, weomichili
quare, hwanta
quartus, fiordo
quartum, fiorda
quartam & sextam feriam, feordun indi
sechtun tag
quasi, fo sama
quassatum, kescutita
quater, feorftunt
quaternis, feoriskeem
quattuor, fiorco
que, indi, ioh
questantur, sin kisontræo
qui, du, der, dia
quia, denta, daz
quibus, diem
quibuslibet, hwclihemu fo
quicquam, cowit
quicquid, fohwaz fo
quid, hwaz
quidem, kewiffo
quiescat, kastillee
quietus, stiller
quinquagesimus, sinfzugotto
quintus, funfo
quippe, kavvisfo
quique, inti dea
quis, hwclih, huwer
quisquam, einic, covvit
quisquis, fo hwver fo
quo, demu
quod, daz

Tom. II.

quod abis, daz fer si
quolibet modo, fo vvellichu meza fo
quomodo, foso
quoniam, pidu
quoque, chuchunun
quorum, dero
quotiens, fo ofto fo
quovis, fo vvellicheru fo

R.

RAdicitus, vurzhafter
ramentis, azzafum
rara, selckaluaffa
ratio, redina
rationem, rediun
ratiociniis, redinoom
rationabilis, redihafun
rationabilia verba, redohastiu
rationabiliter, redihastuho
rebellio, vvidarvigo
rebus, rahhohom
recesseras, kelidi
recipiat, si entfangan
recitet, redinoe
recitetur, si kilcran
recitanda est, za redinone ist
recitanda, ze erchennenne
recolligenda, anur zikilefanne
recolligendas, za samanonne
recompensabitur, ist vvidarmezzaa
recongnata, aaurkezcihhantiu
recreare, erquichan
recta, rehte
recte, rehto
reculavit, vvidarota
reductus sum, kepranhoter pim
reddere, keltan, keban
reddunt, kebant
reddendam, ze arkebanne
redditurus est, erkebanter ist
redditurum, kebantun
redditus, erkitab
redire, huuabb an
rededas, huuarabes
referamus, rahhomes
reficiant, imbizzen
reficiatur, si imbizzan
reficientes, imbizzante
refectio, imbiz
regere, kerihanne
regendas, ze rihtenne
regionibus, lantcaffim
regi, chuninge
regnum rihhe
regni, rihhes
regni celorum, himsilrihhes
regula, rechtungu, regula
regula, rihtungu
regulari, rehclihhun
relaxantur, sint kelengit
relaxabitur, si farlazzaa
reliquo, frammert
reliqua, andro, plur.

M

reli-

reliqui, andree, plural
 reliqua, frammert
 reliqua, wi hida, sc. Sanctorum
 relinquentes, farlaazzante
 rem, rahcha
 remaledicere, widarluahhan
 remaneant, piliben
 remisisti, farlazzi
 remissione, farlazzany
 remota, erchertiu
 renes, lenti
 rennuit, widarot
 rennuatur, si kewidarot
 repertur, si kesuahhit
 repertus, fundaner
 repentantur, sin kivangan, auurkifangan
 reponenda, zekelcokanne
 reportare, vuidar citragan
 reprehendi, kereffit
 reprehendatur, auur si ki fangan
 reprehensibilis, lestarlihhert
 repraesentari, auur kakamwarti
 reprobis, farchoraneer
 reputet, kezelle,
 requies, resti
 requiescet, kereftis
 requiers, fuahhanti
 rerum, rachono
 res, racha
 resedentibus, auurizanstem
 referverur, si keporkan
 reservans, kehaltanti
 reservato, keporkanemu
 residua, zaleibu
 respicere, echan
 respicit, sihit, kiliht
 respondere, antlengan
 respondeas, antuurti
 respondeant, antlenken
 respondeatur, lukiantlenkit
 respondentem, antlengantan
 responsum, antuurti
 responso, antuurtu
 respuens, farspienti
 restat, zalaibu ist
 restrictus, keduunganor
 retribues, itloen
 retributionem, itlor
 revela, intrih
 revelat, intrihhit
 revera, forahun, rachuwatenu
 reverentia, erwirdy, pierwirdy
 reverentiam, erwirdy
 reverti, kihuworban welan
 revertentes, huverbente
 revertentibus, warbentom
 reum, scultikan
 rogatur, kapetataner
 rogemus, pitrames
 rufus, hlahtar
 rufi, hlahtre
 risum moventia, hlahtar wercientia
 rixae, secho

Sacerdos, ewart
 sacerdotis, ewartin
 sacerdotum, ewarto
 sacerdotium, ewarttuam
 sacerdotii, ewartuames
 factum, vuiho
 factata, kevvihtrao
 factus, kivvihu
 faeculum, vuerole
 faeculo, vueralti
 faecularibus, vuerulthihchem
 faepe, ofro
 faepius, ofro
 sagacitate, huuaifi
 sagum, recinum
 salum, doh
 salubritas, heillihoor
 salutis, heily
 salutare, heilanty
 salutatis, chunettan
 salvus, heiler, kehaltaneer
 salventur, kihaltan sin
 sanctum, vuihaz
 sancto, vuihemu
 sancta, vuihui
 sancta, vuihono
 sanctas, vuiho
 sanctis, vuiheem
 sancta Trinitatis, dr vuihun driniflu
 sanctos patres, vuihe fatere
 sana, alliu
 sanas, alliu
 saniori, heilicorin
 sapiens, spaher
 sapienti, spahemu
 sapientis, spahie
 sapientia, spahii
 sarabaitarum, lihifarro
 sarabaitis, lihifisarum
 satietas, fullii, letii
 satifaciat, kinuhtfamotue
 satisfactum esse, kanuhtfamkatan vve-
 fan
 satisfactio, canuhtfamerata
 satisfactio, kenuhtfamerata
 scala, hlahtar
 scammis, scannon
 scandala, zurvvarida
 scandalorum, zurvvaridono
 scire, vvizzen
 sciat, vvizzi
 sciant, vvizzun
 sciens, vvizzanti
 scientia artis, kivvizidu deru listi
 scilicet, kivvislo
 schola, scuala
 scriptum, kascriban
 scriptura, kescristi
 scripturam, kescrip
 scrupulositare, fristeo
 scrutans, scavvonti

scrutanti, zarfuahanne
 scurrilitas, skerin, skernelskern
 scurrilitate, serne
 se, sih
 secum, unslic
 secundis, andar
 secundum, andras
 secunda, andrera.
 secunde feriz, andrem tagum
 secundum, after, id est iuxta
 secundum merita, after keurachi
 secundum iustionem, after kipote
 securus, sihhurer
 securi, sihhure
 secus introitum, Pii inkange
 sed, uzzan
 sed &, joh auh, so fama, uzan ioh auh
 sed etiam, uzzan so fama
 sed nec, uzzan
 sedens, sizanti
 sedeat, sizizit
 sedilia, sedalum
 seipsum, sih selban
 semel & Secundo, einkin ioh andra
 stunt
 semper, simblum, vel simbulum
 senum, altero
 senior, herosto
 seniori, heririn
 seniores, heroston
 seniorum, heritono, herostono
 senioribus, heritrom
 sententia, kaqhuit
 sententiam, keqhuit
 seorsum, iuntrigo
 seplire, picraban
 seprimus, sibunto, sibto
 septimana, vvehcha
 septemana, vvehchun
 septemarii, vvehcharre
 septenarius, sibunfalta
 septies in die laudem dixi tibi, id est sibun-
 stunt
 septinoctium, sibunnaht
 septuagesimus, sibunzogosto
 sequestrantur, sint kifuntur
 sequestratur, keskeidaner
 sequi, folgen
 sequitur, ist kefolgeet
 sequatur, si kefolgeet
 sequantur, sin kefolgeet
 sermo, vvort
 serum, chalevvazzar. hodie *schoeten*
 servus, calch
 servos, calcha
 servire, deonoon
 servientes, deononte
 servitum, deonost
 servitii, deonosti
 servitor, deonostman
 servitoribus, deonostun, deonostman num
 servitutus, deonostes

Tom. II.

servare, haltan, kehaltan
 servetur, si kihaltan
 servatam, kihaltan
 seu, edo
 sex, sex, sehsm
 sexus, sexto
 sexagesimus, sehzugost
 si, ibu, so
 si discedit discedat, ibu kelidet kelide
 sib, so
 sicut, sofo
 sicut & nos, sofo auh vvir
 sibi, im
 sibi, imu, plur
 sibi invicem, im untar im
 signum, zeihhan
 signo, zaichane
 significatione, zaichanungu
 silentium, stilli, ivvikily
 silere, ivvigen
 silvi, ivviketa
 similis, kalihchera
 similiter, so fama
 simulabo, kelihhison
 simplicioribus, einfaltlehero
 simpliciter, einfaltlehero, einmuatlecho
 sinaxis, curs
 sine, ano vel ana
 sine aliquo tyfo vel mora, ana cinikema
 sibi hite edo tuuala
 sine dubio, ano zuifal
 sine intermissione, ano untarlaz
 singuli, einluzze
 singuli per singula, einluzze duruh ein-
 luzium
 singulis, einlozlihchem
 singularem, einlozlihheru
 singillatim, einlozlihhe
 sinat, lazzit
 sinet, lazze
 sit, sy, si
 sive, edo
 solarius, chuskeer
 sobrium, chuscan
 sociari, kemahchot
 societate, si kemahchot
 sociandus, zekemahone
 sola, cinera
 solatia, helstu
 solatio, helstu
 solemnitas, tult
 solemniter, tultelichiu
 solemnitatibus, tundim
 solent, kivvont
 solito, kivvont
 sollicitus, pihuchtiger
 solliciti, kihuchtihho
 sollicitio, pihuchtikema
 sollicitudinem, pihuchtida, foragun
 sollicitudine, pihucht
 solvamus, an pintames
 solum, einin

M 2

solum.

solummodo, einumezzu
 somno, slasse, traume
 somnolentum, slaaffagan
 somnolentorum, slafalenn
 sonitu, calme
 sordes, unchuschida
 sordide, unfubro
 sortitur, si erlozzan
 speculantur, scavvont
 spem, vvan
 spera in cum, vvani in inan
 speramus, vvanannemes
 spernendo, farmamento
 spreverunt, farhocton
 spinas, dorno
 spiritus, keist
 spiritum, atum
 spiritali, acumlihhemu
 spiritali, acumlihhen
 spondeat, kehczize
 sponsione, pigiht
 sponte, selppvillin
 stabiles, itadige
 stabilitas, itadigii
 stabilitatis, itadiki
 stabilire, itantan
 stans, itantanti
 stat, itat
 stare, stan
 statim, saar
 statuta, kefazta
 fter, itante
 stria, kishihiti
 stropus, ciphus certæ mensuræ
 stratus, kesttrahter
 stramenta, kaffrevvi
 strati lecti, kistrevviciu
 strenue, radalihcho
 studeat, zilce
 studire, cilen
 stultus, unfuater
 sua, ru
 suæ, sinera
 suam, sinaz
 sua, sineru
 suademus, spanames
 suadetur, si kespapan
 suadente, kenentemu, kespant
 suatione, kespant
 suationibus, kespentim
 sub, untar
 subdat, untarduat
 subdatur, si untarkeban
 subditum, untardeonotan
 subjaceat, untarlicke
 subjectione, vuntarvvorfanii
 subjungendus est, za vuntarmahonne ist
 sublata, kenomanemu
 subministrat, untarambahte
 submittere, vuntarleccean
 subripit, untarslihehe
 subrepta, vuntarlihhanera
 subrogetur, vuntar si ketan
 sublellis, scamelum
 subsequitur, vuntar ist kefolgeet
 subsecuntur, vuntir sin kefolget
 substantia, eht, id est, res familiaris
 substantiæ, ehtin
 subtrahat, vuntaraat seh
 subtrahendo, vuntarzechanto
 subvenire, helfan
 succedat, anagaat
 succedunt, anakaant
 succinctus, picurte
 sufferre, kearagan
 sufferentium, fartraganteru
 sufficere, kenuackan
 sufficit, kenuakit
 sufficiunt, kenuht
 sufficiat, kanuage
 sufficient, kenuhtsamoen
 sufficienter, kinuhtlibcho
 suffectam, vuntarvvorfanan
 suggere, spanan
 suggeritur, ist kespapan
 suggerat, lakee
 suis, ire, sineem
 sum, pim
 sumus, pirumes
 sumens, namant
 summa, furiltun
 summum, furilta
 suo, sinemu
 suos, sinii
 super, oba, juber
 super filios hominum, ubar parn manno
 super se sit, funtrigo
 superamus, ubervvinnamees
 superbum, ubermuat
 superbus, ubermuare
 superbiam, ubermuati
 superbiat, ubarmuatoe
 superbiendi, ze ubarmuatonne
 superfluum, ubarflcozanter
 superfluum, ubarflcozzida
 superfluitate, ubarfluatida
 superiori, oparorun
 supervenerit, ubarqhuimit
 supplicandum est, za pitanne ist
 supplicatio, deolihaskipete
 supplicatione, deolichas
 supra, obana
 suprascripti, obakalscribanes
 surgere, itanne
 surgat, erstante
 surgant, erstanten
 surrexerint, erstant
 surgendum est, ze erstante ist
 suscipi, intangan
 suscepit, intfanc, intfahie
 suscipiendus, intfankaner
 susceptioni, antfankida
 suscitantur, sint ervvelhich
 suspectus, forchaster
 suspectam, forachastan
 suspenderit, kiskipentot

suspi-

suspicio, untrivida
suspiciosus, uttriver
sustinere, doloen, fardoleen
sustine, inthabec
sustinent, fardoleent
sustineant, inthabeen
sustinens, fardolenti

T.

Tabernaculum, huse
tabernaculi, hufes
tabernaculo, selidun
tacere, fsvigeen
tacui, ih fsvigeta
tacita, fsvigentun
taciturnitas, fsvigilii
taciturnitatem, fsvigali
talis opera, folihchaz rahe
tales, folihbe
taliter, folicha
tam, fama, fofama
tam veteris testamenti quam novi, fo dr al-

tun euua fofama dr niuun
tam diu, fo lango
tamen, dvidaro
tamquam, foso
tandem aliquando, eddervvenne
tantum, mondoh, fo
tantum, fo filu
tardus, trager
tarde, trago
tardius, tragoor, spator
te, dih
tempus, cyt
tempora, citi
temporibus, citum
temperius, citlihhor, citimo
temperet, ketemproe, kemezlihhce
temperemus, pirumes kitemprot
temperetur, si katemprot
tenebrae, finstii
tenere, haben
teneant, eigin
teneatur, si kihaber
tenuit, kihabita
tepede, vvalo
Tergunt, fsverben, scilicet manus ac pedes
terminetur, si kitan
terminentur, sin kimarchot
terni, driske
ternis, driskeem
ternos, dry
terra, erda
terrennis, erdlihhceem
terror, ekiso
terribilis, ekisom
terribilem, ekislihhun
tertius, drito
tertium, drititun
tertia pars, dritta teil
tertium, dritun
tertio, drititun stun
testamentum, evva

testamenti veteris novique, dera altun
evva, joh dero niuun
testibus, urchindom
testimonium, urchundii
testimonia, kevzizzida
tibi, dir
timere, furihtan
timens, forahntani
timentes, furahntante
timentibus, furahntateem
timorem, forahntun
rollerantiam, fartraganii
totam, allan
trabem, kepret
tractat, trahtoot
tractet, trahtoece
tractaverit, trahtot
tradat, selle
transeat, furisfare
transigenda sunt, ze foranne sint
transitoris, ze farantlihhceem
tremendo, forahthlihhun
tremendo iudicio, dera forahthlihhunfua-

no
tremore, bibun
trepe, stozzonto
tres, drio
tres lectiones, drim leczum
tria, dry
trium, trio
tribuatur, si kikeban
tribulatio, arabeiti
trigesimus, drizugosto
triticum, huueizzo
tu, du
tui, dines
tuo, dineru, dinemu
tuum, din
tua, dina
tuam, tineru
tunc, lenne
tunicam, tunihhu
tunfuram, fcurt
turbet, ketruabpe
turbulentus, truabaler
tyfo, lihhifode
tyrannidis, rihhidim, unreht richifo
tyrannidem, rihchida

V.

VAcet, caugrot, muazzot
vacant, gaugront
vacent, muazzoen
vacare, caugrot
vacandi, kecaugrot vvefan
vadunt, kangant
vagi, fsvihhonte
vana, italin
vana gloria, ital ruam
vapulent, sin kapluan
variis, misfallihchem
vasa, faz
ubi, dar

ubicumque, so huuar son
 ubique, cocovvcri
 ubi tantum, dar loh
 ubiubi, dar edo dar
 vel, edo, edeo
 velutiam, edo sofama
 vellosam, ruha
 velociter, sniumo
 velocitate, sniumidu
 velut, samo so, sofamo, so
 veluti, sofama
 venerare, ereen
 veniam, antlaz
 venire, qhuueman
 veniamus, quuemeces
 veni, qhuuam
 venerunt, quuamun
 venite, quuemat
 veniens, quuemanemu
 venti, vinti
 venundandum, ze farchaufanne
 verbi gratia, pilad quuedan
 verba, vvortuno
 verbis, vvortum
 verbera, fillo
 verberum, filloom, fillonokertu
 verecundia, scamu
 vermis, vvurm
 vero, kevvislo
 verum, var
 veram, vvercan
 verius, vvarilhor
 veritatem, vvarhafu
 versum, vers
 vespera, aband
 vespertina, abahtlob, sc. cantica
 vesperinorum, abantlihcheru
 vestitio, vvahthhufe
 vestigiis, sporum
 vestitus, kevvatim
 vestimenta, kivvati
 vestire, vvatten
 vestitus, kevvatote
 vestiti, kivvatrote
 vestra, ivveriu
 vestras, ivvercem
 vetera, alciu
 vetustam, alta
 via, vvcc
 vias, vvcka
 vicem, vvchfule
 vices, vvchfal
 vicissim, vvchsalum, hertum
 vicissim, Zueinzicozftin
 vicino, nahemu
 vicinis, kepurum
 victus, libleit
 vldere, sehan
 videbas, ksfahi
 videre, sehat
 videamus, ksfahames
 videatur, si keduht
 vidisti, kifahi
 vigilie, vvahtono
 vigilas, vvahtun, nahtvvahchon
 vigilie nocturne, vvahta denaht
 viliozem, smahlihorun
 vilis, smahlichor
 vilitate, smahlihhii
 villicationis, abahres
 vindicta, tihti
 vindicta, kerehti
 vindictam, Kiriche
 vinolentum, vvintrunchar
 vir, comman
 viro, commane
 virga, kertu
 virtus, chraft
 virtutes, chrefteon
 virtutum, chrefcio
 vis, vvili
 visus, keduht
 visum fuerit, keduht ist
 visitare, ganvvifon
 vita, lyb
 vitam, libe
 vita æternæ, des evvigen libes
 vitium, ahchust
 vitio, crachusti
 vitia, archusti
 vitiorum, archustio
 vitiis, archustim
 vitiosus, archustiger
 vitientur, sin keachusteor
 vivat, lebce
 viventes, lebente
 ulterius, andres
 ultimus, jungisto
 ultima, jungista
 ultor, rehchan
 unde, danaan, huanaan
 undecimus, cinilisto
 unguenta, salbun
 uniformem, cinespilades
 universa, alliu
 unus, ciner
 una, cinaz
 unum, cin
 uno, cinemu
 unusquisque, cinet cocovvellicher
 unumquodque, cinan ecovvelihhan
 unusquisque, cocovvelihher, cinera co-
 covvelihera
 unodie, cinemu tage
 uno momento, cineru stunchvvilu
 vobis, ju
 vocare, kavvifan
 vocent, nemmen
 vocati, vvifan
 vocavi, ladoot
 vocatur, istkenemmit
 vocetur, si kinemmit
 voce, stimmu
 volt, vvili
 volvat, invalde
 volvant, pivvinte

volumen, puah
volumus, vvellemes
voluntatis, vvillemo
voluntatem, vwillin
voluntatibus, vvilloom
voluptas, vunnilust
vos, evvih, ivvih
vox, stiumma
urat, preenne
usque, unzinz
usquequaque, cogovvéri
usus, piderbi
usu, nuzi
ut, so, daz
utque, so dei
uti, pruhchan
utatur, pruhhe, si pruhhanti
utens, pruhhanti
utentibus vestimenta, analeckentem

utilis, piderbeer
utile, pidarbut
utilius, piderborin
utilitatis, bidarbi
utilitatibus, biderbidoon, piderboom
utroque, pederó
utrarumque, pederó
vulnera, tole
vult, vvelle

Y.

Ymnum, lob

Z.

Zelus, antin
zelum, anton
zelo, minnu
zelotypus, einfneller.

F I N I S.

CATALOGUS NOMINUM PROPRIORUM, QUIBUS

* ALAMANNI quondam appellati.

Ex vetustissimo Codice Monasterii S. Galli ordine
descriptus.

CAPUT I.

De nominibus propriis masculinis in Alamannia Theutonica.

A.

A Alfrid.
Aaron, Aron.
Abo, Abbo, Abbi.
Adalbero, Adalpero.
Adalbern.
Adalbert, Adalpret, Adalpreht, Adalperr.
Adelpret, Adilpert, Adelprech, Al-
breht, Alprecht.
Adalbold.
Adalcho.
Adalcoz, Adelgolz, Adalgoz.
Adalfrid.
Adalgan.
Adalger, Adalker.
Adalgis.
Adalgrim, Adalcrim.
Adalhar.
Adalhart, Adalart.
Adalhelm, Adelhelm.
Adalho, Adalloh, Adolo.
Adallant.
Adalman.
Adalmar.
Adalmuat.
Adalmunt.

Adalnant.
Adalne.
Adalnoat.
Adalno, Adalnot, Adalnolt.
Adalolt, Adallolt.
Adalpoto, Adelboto.
Adalrham, Adalam.
Adalcrih.
Adalcar.
Adalcalh.
Adalfeus.
Adalivvab.
Adalug.
Adalunc.
Adalvach.
Adalvval, Adalvvalach.
Adalvvin.
Adalvvolf.
Adam.
Adde.
Adrad, Adrart.
Affi.
Agnifred.
Agosz, Agozo.
Ahfpret.
Alagart.
Alahicho.

* Qui
nunc
alensis
magis
quam
suis ac
proprie
delictan-
tur.

Alarich

Alarich.
 Alayvic, Alavvig.
 Alarih.
 Alarn.
 Albene.
 Alberat.
 Albhart, Alphart.
 Albhere, Alphere, Alpere.
 Albi.
 Albinc.
 Albirich, Alberich, Albric, Alberih.
 Albkoz.
 Albino, Albino, Albuni.
 Albol.
 Alderat, Altrat.
 Alefrid.
 Alevvic.
 Alfdac.
 Alfram.
 Alfrid.
 Alker.
 Allo.
 Allvvi.
 Alman.
 Almo.
 Alpgert, Alpkert.
 Alpram.
 Alcabert, Altabrecht, Altebert.
 Alcarat.
 Alcerim.
 Alger.
 Alguid.
 Alhun.
 Alcini.
 Altrich, Altrih, Altrih, Altrich.
 Altman.
 Altnar.
 Altmund.
 Alto.
 Altolf.
 Altram.
 Altuom.
 Amal.
 Amalbert, Amalbreht, Amalpre.
 Amalfrit, Amalfrid.
 Amalgert, Amalker.
 Amalgoz.
 Amalne, Amalni.
 Amalrih, Amalrich.
 Amanolt.
 Ambricho.
 Ambel.
 Ameltren.
 amilin.
 anavalt, anavalt.
 andrea.
 anger.
 anhme.
 anno.
 ansfrid.
 anshelm.
 anspold.

ansthilt.
 anstrat.
 anro.
 antvart.
 anulo.
 appo.
 aracoz.
 Arbo.
 archram.
 arahelm.
 arnolt.
 arolf.
 artfret, artfret.
 arthelm.
 artolf.
 artpret.
 asbrant.
 ascrih, askirih.
 ascheri.
 aslach.
 atalo.
 ato, atto, attu.
 atoman.
 Autoin, autuin.
 Azeln.
 azichint.
 azzo.

B.

B Abo.
 Bave.
 Baldabert.
 Baldemar.
 Baldfrid.
 Baldarich.
 Bardo.
 Baugolf.

Bebo.
 Beldot.
 Bennih.
 Berachgart.
 Berahart.
 Beraholt.
 Bereholt.
 Berehlant.
 Berehmar.
 Berenkart.
 Berethkart.
 Bericker, Berihger.
 Beringer, Berinker.
 Bern.
 Bernheri.
 Bernker.
 Bernolt.
 Berrih.
 Berterich.
 Bertgoz.
 Berthger.
 Berthiland.
 Bertilo.
 Betto.

Bun.

Brun.
Brunhart.
Biccho.
Bilifrid.
Biricho.
Birichilo.
Bifo.
Biligaer, Bliicker.
Boppo.
Boran.
Bovo.
Branzolf.
Bruninc, Bruning.
Bubo, Buobo, Boabo.
Buoherich.
Burcuart.
Burihchere.
Buxtan.

C.

C^Aganhart.
Caholt.
Camenolf.
Caraman, Caroman.
Castrat.
Cebehart.
Ceizo, Ceizzo.
Ceizzarn.
Ceizzolf.
Cerbret.
Cezman.
Chadaloh, Chadolo, Cadolah.
Chadolt.
Chaloh.
Chato.
Checceman.
Cheling.
Cherlo.
Chezelo.
Chilincho.
Chincho.
Chitell.
Chnettili.
Chonzo.
Choufman, Chouman.
Chuono.
Chreffo.
Christan, Christanh.
Chuderat.
Chunerat, Chounrat.
Chuneger.
Chunibert, Chunipreht, Chunipreht,
Chuncpreht.
Chunico.
Chunilo.
Cunzo, Chonzo, Chuzo, Chunzu.
Comerat.
Comolt.
Conco.
Cotadeo.
Cotabret, Cotepreht, Cotebert, Cotapert,
Cotabreht, Cotapret.
Codadanc.

Tom. II.

Cotalind.
Corefrid, Cotfrid, Cothefrith.
Cothelm, Cozhelm.
Cotesman.
Cotescalh.
Coutilo.
Coutolf.
Cozbert, Cozpret, Cozpreht.
Cozhalm.
Cozhart.
Cozhere, Coszere.
Cozholt.
Cozmunt.
Cozolah, Cozzolo.
Cozolt.
Cozpold.
Cozrih.
Craloh, Cralo.
Craman.
Criffo.
Crimbret, Crimpreht.
Crimen.
Crimfrid.
Crimolt.
Crifololf.
Cruoro.
Cuatheri.
Cuatolf.
Cumpold.
Cund.
Cundho.
Cundachar, Cundhacker.
Cundalpreht, Cundilpreht.
Cundaroh, Cundroh.
Cundero, Cundro.
Cundfrid, Cuntfrid.
Cundhart, Cunchart.
Cundheré, Cuntere.
Cundleib, Cundleiz.
Cundpreht, Cunipert, Cundpreht.
Cundpold.
Cundhram, Cundram.
Cundrigi.
Cundurun.
Cunterich.
Cuotker.
Cuthmar.

D.

D^Ancholf, Dhancholf.
Dancr.
Danho.
Danhrat.
David.
Deganpolt.
Denchilo.
Deotfrid.
Deopert, Diepret.
Deotini, Dietene, Dheotini.
Deotrah, Dhiororah.
Deotrich.
Defilo.
Dheotalah.

N

Dheot.

Dheotbold.
Dheothart.
Dhietheri, Dheothire,
Dhrudhere.
Dhrudpreht.
Diemar.
Dietinc.
Dietker.
Dincolf.
Dingolt.
Diothart.
Diolf.
Diorolt, Dheodolt.
Diorvin.
Drafaieib.
Drafamunt.
Drudmunt.
Drupald.
Duringpert.

E.

EBarhart, Eberhart, Eberarht, Ebber-
hart, Eburhart, Eberhard.
Ebarachar, Eburachar.
Ebarhelm, Ebarkelm.
Ebarheri.
Ebarloh.
Ebarnoat.
Ebbe.
Ebirmuot.
Ebervvic, Eburvvich.
Ebirolf.
Ebo.
Ebroin.
Eburvvart.
Egeolf.
Egirihi.
Ecco, Eccho, Echo, Ecko
Eckikart, Ekkehart, Ekkihart, Ekihart,
Egehart, Eckiart, Ecchihart, Eckiarht,
Echihart, Ekkihart.
Eckideoz.
Edilef.
Edilicho.
Edillico, Edilleoz, Edilloz.
Edilvvar.
Edilvvic, Edilvvig.
Egehere.
Egelbreht, Egilpret, Egilbreht, Eghilbert.
Egelmunt.
Eggibald.
Eghino.
Egibert, Egibret, Egibreht, Egipreht, Egi-
bret, Egibrhet.
Egideos, Ekkideoh.
Egilbald.
Egiholt.
Egilhart.
Egilolf.
Egilvvar.
Egman.
Eginhart.
Egino.

Egishere.
Ehfo.
Ehtolf.
Eienolf.
Eigil.
Eigelger.
Eigin.
Eingilcalh.
Einhart.
Einmoat, Einmuat.
Einrih, Einrich.
Einvvat.
Einvviz.
Ekpreht, Ekkepret.
Ekkolf.
Eledo.
Eliolf, Elof.
Elispret.
Ellanpret.
Ellinbald.
Ellinbold.
Ellinhart, Ellenhart.
Ellinrat, Ellrat.
Ello.
Emezo.
Emhart.
Emilo.
Emrit.
Enchanger.
Enefto.
Engelbert, Engilbret, Engilbreht, Engil-
bert, Engilpret.
Engelman, Engilman.
Engczman.
Engilbald.
Engilhart, Enkilhart.
Engilmar.
Engilolf.
Engilscalh.
Engiltheo.
Enginbert.
Enginhart, Enginarat.
Engispret.
Engizo.
Enkilpero.
Enno.
Ennolt.
Enolo.
Eoman.
Eppo.
Erachar.
Erchanfrid.
Erchanger, Erchingen, Erchenker.
Erchanman.
Erchanmat.
Erchanot.
Erchanolf.
Erchanalt, Erchenolt.
Erchanpert, Erkenprt.
Erchanrat, Erchinrat.
Erchanvvela.
Erdanch.
Erferich.

Erferi.

Ertheri.
 Erfman.
 Erfolt.
 Erhart.
 Eribo.
 Eribreht.
 Erih, Erhce.
 Erimberr, Erimberr.
 Erinfriid.
 Erinprrht, Erimpret, Erimbrrht.
 Erganbold.
 Erkanpald.
 Erlabald, Erlabold.
 Erlabert.
 Erlefrid, Erlefrir.
 Erleprent.
 Erlolf.
 Erlolt.
 Erlepreht, Erlepret.
 Erlyvic.
 Erlyvin, Erlyvin.
 Ermannolt, Erminolt, Erminholt.
 Ermenrih.
 Erming.
 Erminolf.
 Ermprrht.
 Ernaad.
 Ernesto, Ernost, Ernust, Ernust, Ern-
 nolt.
 Erolt.
 Erph, Erpho.
 Eribold.
 Ervympret.
 Ertmar.
 Ervertach.
 Esbero.
 Escrih, Escrih, Eskerich, Eskirih, Es-
 krih.
 Eskere.
 Eso, Eso.
 Eto, Etti, Etto.
 Evi, evin.

F.

Fachilo.
 Fahentz.
 Famicho.
 Famoth.
 Fariman, Fartman.
 Fafolt.
 Faftrih.
 Fafuif.
 Fafvvin.
 Faterro.
 Fato.
 Feginmar.
 Feginolt.
 Fervvini.
 Feter.
 Findan.
 Findican.
 Filelob.
 Flaithem.

Flefin.
 Flozzolf.
 Focho.
 Folcho.
 Folarat.
 Folaschah.
 Folccrim.
 Folger.
 Folchart, Folohart.
 Folchene, Folchini.
 Folchoho, Folcholoh.
 Folcholt.
 Folchid.
 Folcolft.
 Folcoz.
 Folcrid.
 Folevvar.
 Folherit.
 Follherti.
 Follmar.
 Folpre, Folpreht, Follpre, Follpreht.
 Follhvine.
 Folmar.
 Folmuat.
 Follmot.
 Folrat.
 Folrit.
 Folovvin.
 Forti.
 Franco, Franch, Franko.
 Freccolf, Frecholf.
 Freido.
 Freiol.
 Freuhart.
 Freupert, Frevvibert.
 Frevvigis.
 Fricho, Fricho, Frich, Frih.
 Fridaloch, Fridaloh.
 Fridanot.
 Fridarat, Friderat.
 Fridebald.
 Fridebert, Fridepreht, Fridepret, Frida-
 bert, Friduprrht.
 Fridehelm.
 Fridelach, Frideloch, Frideloh.
 Fridemunt.
 Fridubold, Fridubold.
 Fridohart.
 Fridolf.
 Fridorich, Fridirich, Fridirih, Fridurih.
 Fridovvic.
 Fridubald.
 Friduger.
 Fridugis.
 Friduvvic.
 Fricto.
 Frihcho.
 Frihchund.
 Fritilo.
 Friunthelm.
 Frizen.
 Frobreht.

Frebret.

Frebret.
Frohof, Frohoff,
Fruchanolf,
Frucnolf.
Frumiger.
Fruotini.
Fruoto.
Fucco.
Funtan.
Fuffio.

G.

Gaerbald.
Gaemmunt.
Gaermunt.
Gaganhart, Gagnart.
Gamenolf,
Gantro.
Garaman.
Gebi.
Gegoric.
Geilo.
Geilwicl.
Geilwird.
Geldirih.
Gerbald.
Gerbert.
Gerbold.
Gerfrid.
Gerhart.
Gerhoh.
German.
Cero.
Gerpret.
Gerolt.
Gerrih.
Gerroh.
Gervvin.
Gimo.
Gifalbert, Gifalbrer, Gifalbreht.
Gifalfrid.
Gifo.
Gizo.
Gnammil.
Godilo.
Gorinlaith.
Gotabrah, Gotapreht.
Gotezman.
Goteffalc.
Gothelm.
Gozbert.
Gozhart.
Gozolt.
Gozzo.
Graman.
Graolf.
Grimbald.
Grimheri.
Gruonmuor.
Gundhart.
Gundhelm.
Gundolant.
Gundolt.

Gundprahr.
Guntbold.
Gunderihe.
Gudpert.
Guoting.

H.

HAbbo.
Habraham.
Hacco.
Hadabrant, Hadebrant.
Hadabreht, Hadapreht, Hadaperht, Hadapret, Hadepreht, Hadabret, Hadpert, Hadubert.
Hadager, Hadaker.
Hadalaug, Hadaluc.
Hadalbern.
Hadalhart.
Hadalhelm.
Hadamar, Hademarf.
Hadani.
Hadavvart.
Haddo, Hadcho.
Hadevvi, Hadevvic, Haduvvich.
Hadirih.
Haduin.
Hagabald.
Hago.
Hagano, Hagono.
Hageftolt.
Haholt.
Haicho, Haihcho.
Hailvvic.
Haimo.
Hainrich.
Haifo.
Halbinc.
Hallduring.
Halbker.
Halting.
Hamari.
Hammine.
Hapinolf.
Haribrant.
Hariker, Harker, Hartker.
Hartbert, Hartpreht.
Hartini.
Hartman.
Hartmuat, Hartmuor.
Hartnand.
Hartnod.
Hartpold.
Hartinhc, Hartrihc, Harttrib.
Hartvvic.
Hafig.
Hafon.
Harto, Hatho.
Hebarhart, Heberhard, Heburhart.
Hebenolt.
Hebino.
Hebinolf.
Hebni.
Hediling.
Hefto.

Heffo.	Heremar, herimar.
Hegilo.	Herimund, herimunt.
Hegino.	Herimuot.
Hego.	Herinand.
Hehtolf.	Herihnodh.
Heiderich, heidrih, heidinrich.	Herih, herich.
Heidolf.	Heriolt.
Heiglo.	Herirat.
Heilbret.	Heririh, heririch, heririch.
Heilfrid.	Herivvart.
Heimerich.	Herivvig, herivvic.
Heinrich, heinrich.	Herivvin, herivvini.
Heimo.	Heriuuns, hercuuns.
Heimolf.	Herlefrid.
Heimolt.	Hernast, hernist, hernust.
Heilman.	Herolf.
Heilram.	Herolt, herorlc.
Heio.	Hertine.
Heirolf.	Hertrih.
Heistolf.	Hessen.
Heitar, heiter.	Hertar.
Heito.	Herti.
Heizol.	Hertilo.
Heldini.	Hezelo.
Helderich.	Hiemo.
Helel.	Hiero.
Helfini.	Hilborgo.
Helfolt.	Hilti.
Helfrar.	Hilbert, Hiltbreth, Hiltbreht, Hiltpert.
Heldimunt.	Hilbold.
Heldolf.	Hildibrant.
Helingoz.	Hilufrih.
Helithpret.	Hilufriid.
Helmbald.	Hilugaer, Hiltiger, Hiloker.
Helmbrecht.	Hiltiman.
Helmcoz.	Hiltimari.
Helmene.	Hiltimoat.
Helinger.	Hiltinand.
Helmrat, helmerat.	Hiltini, Hildini, Hiltine.
Helmrihc, helmerich.	Hiltiper.
Helphan.	Hiltipoto.
Helphant.	Hilturhc.
Hem.	Hilturhc.
Hemhart.	Hiltisnot.
Hemmo.	Hiltiuuic.
Henen.	Hiltiuuns.
Henno.	Hiltizos.
Herat.	Hiltolf.
Herborto.	Hiltuum.
Herchanger.	Hingiprecht.
Heredeas.	Hitine, Hyrinth, Irinc.
Herenpret.	Hirminuuc.
Herhart.	Hitin.
Heribert, heribret, heripret, heribret, heriprecht.	Hitto.
Heribold.	Hizzo.
Heribrant, heriprant.	Hlothari.
Hericoz.	Bludovvic.
Herifuns, hercfuns.	Hoger.
Heriger, heriker.	Hohpert, Hohpreht.
Heriguns.	Hombin.
Herilant.	Honolf.
Herman, hereman, heriman.	Hornunch.
	Horfco.

Horscolf.	Imedanc.
Horskini, Horskine,	Imichili.
Horsmuot.	Imicho.
Horsuine.	Imo, Immo.
Hothart.	Induni.
Hranfrid.	Ingarat.
Hrotold.	Ingbret.
Hruadbret, Hruoadbert.	Igmar.
Hruadgaer.	Ingiram.
Hruadhoh.	Ingolt.
Hruadigart.	Inrin.
Hroadolf.	Intsten.
Hruadolr.	Iohan. Iohan.
Hruodzez.	Ionan.
Huadalin.	Jordan.
Huadaleihc.	Ioseph.
Huato.	Ipo.
Huc, Huch.	Infinc. Infing, Irfinch.
Huchald, Hucpald.	Irfrid.
Hugemar.	Iriling.
Hugibald.	Irinbold.
Hugibert, Hugiprecht, Hugupret.	Irimpert, Iramprecht, Irimprect.
Hugibolt.	Irinifrid.
Hugibrant.	Irmandegan.
Hugolf, Hugiholf,	Irminhart.
Hugo, Huogo.	Irminhere.
Hullin.	Irminnolt.
Humker.	Irminnolt.
Hummo.	Irminnolt.
Hunbert, Hunpreht, Hunprez, Hunbreht,	Irinch, Irink.
Hunbreth.	Irianbald.
Hunci.	Irianbart, Irianbarro.
Hunfrid.	Irianbert, Irianbrecht, Irianpreht.
Hunger, Hunger.	Irianbold.
Hunno.	Irianfrid.
Hunolf.	Irianker.
Hunolt.	Irianhart.
Hunrat.	Irianheri.
Hunrih.	Irianrih.
Hunto.	Iincrin.
Hunzo.	Iinger.
Huopo.	Iinnolt.
Huodo, Huoto, Huato.	Iimar.
Huozo.	Irahel.
Hupold, Huppeld.	Ito.
Huprecht, Huppret, Huppreht, Huppreth.	Iungman, Iuncman, Iugman, Iunhman.
Hufido, Hufindo.	Iungram.
Hufimunt.	Iungolf.
Hufo.	
Hurpold.	
Hutto.	

I,

Iacob.
Idolf.
Idalago.
Ierat.
Igo.
Idibold.
Itifrid.
Itini.

K.

Kaganhart.
Kaginzo.
Kamalhere.
Karaman.
Karol.
Kearri.
Kebahart, Kebehart, Kebihart, Kepehart.
Kebolf.
Keiline.
Keilo.
Keiluuh.
Kelnot.
Kelof.

Kelolt.	Lanzuuunt.
Keltmunt.	Leidrat, Leidirat, Laidrat, Laidarat,
Keltolf.	Leifes.
Kemmunt.	Lenger.
Kerans.	Lentine.
Kerbald.	Leo.
Kerbold.	Leoddrum.
Kerbret, Kerbreht.	Leonacis.
Kerhart.	Leuolf.
Kerhelm.	Liberich.
Kerhoh.	Libo.
Kerholt.	Libolf.
Kericho.	Lidiheri.
Kerih.	Licolf.
Kerini.	Licfter.
Kerloh.	Linco, Lingo.
Kerman.	Lingecid.
Kermunt.	Linutinc.
Kernant.	Linuuz.
Kerne.	Liubinc.
Kero.	Liubbold.
Kerolf.	Liubolf.
Kerolt.	Liucrim.
Kerpoto.	Liument.
Kerpert, Kerpret.	Liupman, Liubman.
Kerram.	Liupmuot.
Kerrat.	Liupold.
Kerunch.	Liuppo.
Keruolch, Keruolhe.	Liupprant.
Keruuius, Keruuc.	Liutarht.
Keuuerat.	Liutcoz.
Keuuerih, Kewuirih.	Liutbraht.
Keuuiram.	Liuterich, Liutirih.
Kezeman.	Liutrit.
Kezo.	Liurgis, Liutkis.
Kifalfrit.	Liutkart.
Kifalheri.	Liuthart.
Kozhelm.	Liuthere.
Krimolt.	Liutine.
Kriifi.	Liutker.
Kristan.	Liutman.
Kuato.	Liuro, Liutto.
Kummar.	Liuroloh.
Kundholt, Kundolt.	Liutolt.
Kyfalbert.	Liutor.
	Liutprant.
	Liutpret, Liutpert, Liutperth.
	Liuttrih.
	Liutrod.
	Liutuuc, Liutuug.
	Liuzo.
	Lobegis.
	Lobini.
	Lodhari.
	Logonbert.
	Lohan.
	Loning.
	Lorentio, Lorinzo.
	Ludauiic, Ludauihe.
	Ludebret.
	Ludemar.
	Lunicholt.
	Luo.

Lupfrid.

Lupfrid.
Lulfrid.
Luto.
Luuerat.

M.

Macco.
Machelm, Machhelm.
Maghelm.
Madalcoz.
Madalfrid.
Madalger.
Madalkos.
Madalolt.
Madalpret, Madalpreth.
Madelzoz.
Machlombert.
Maelteuli.
Maganrat, Meginrat.
Magainho, Meinho.
Magainhun.
Mahtfrid.
Matrh.
Managolt, Manegolt, Maneglot.
Mananrat.
Manneto.
Manno, Mano.
Maruuard, Marchuuart, Marchuuart, Maracuuart, Marcuuart.
Marcrar, Marcherar.
Marchite.
Marcholf.
Mallo.
Mauuioh.
Mauuo.
Mazo.
Mecco.
Megeno.
Megilo.
Meginbold, Meinbolt.
Megincoz, Megingoz, Meingoz.
Meginhart, Mckinhart, Mckanhart, Meinart.
Meginhelm.
Megino.
Meginolt.
Meginolf, Meinolf.
Meginpret, Meginpreht.
Meginuarch.
Merison.
Merolt.
Mertin.
Mesi.
Miliz.
Milo.
Modoin.
Morinch.
Morinzan.
Moro.
Moruh, Moruo.
Muatheri, Muotheri, Mouthere.
Muato.

Muatolt.
Muninc.
Muotfrid.
Muotgis.
Muothelm.
Muozo.
Mufugavo.

N.

Nandar.
Nandhari, Nandhere, Nandheri.
Nandger, Nanker.
Nanthart.
Nando.
Nandolt.
Nato.
Nendine, Nending.
Nidhard, Nidhart.
Nidker.
Nidpert.
Nippo.
Niripret.
Noppo.
Nordpert, Nordpreht, Nordpreht.
Nordleip.
Nordmau.
Nordolo.
Notcari.
Notger.
Nothart.
Notkart.
Noting, Notinc.
Normanc.
Nuno.
Nuorine.

O.

Oadalpreht, Oadalperth, Oadalbert.
Oadalger, Odalger.
Oadalgis.
Oadalhart.
Oadalheri.
Oadalman.
Oadalrih, Odalric, Oadalrihc, Oadalrih.
Oager.
Oalo.
Oazo.
Obret, Opret, Operet.
Offinc.
Ofmar, Ofmar.
Ofcri.
Ohhari.
Ole.
Ollcih.
Onger.
Opo.
Oreht.
Orfman.
Ortere.
Ofirih.
Ofmund.
Olui.

Otchar,

Otachar, Otacher, Othachar.

Otarih, Otריך.

Otozo.

Oteram, Otram.

Otrid.

Otrger, Otker.

Otgis.

Othart.

Othelm.

Othere, Otheri.

Oti, Oti.

Otich, Oticho.

Oting.

Otini.

Otrih, Otrih.

Olkoz.

Otleih.

Otmart, Ohtmar.

Otolf.

Otoloh.

Otrlt.

Otpold.

Otpert, Otpreht, Otpret.

Oto, Odde, Ootto, Otto.

Otuuar.

Otuuih, Otuuih, Otuuih.

Otuuin.

Oudalkart.

Ouofo.

Outbold.

Ouro.

Ouofo, Ouuufo.

Ozo.

P.

PAbo.

Pald.

Paldarat.

Paldcoz.

Paldebert.

Paldeni.

Paldeuuart.

Paldeuui.

Paldger.

Paldhun.

Paldmunt.

Paldolf.

Paldulf.

Palduui.

Pallo.

Palthram.

Panzleip.

Panzo.

Patacho.

Patarih, Paterich, Patirih.

Parthelm.

Pato.

Parocho, Patucho.

Pebo.

Peir.

Penno.

Penzo.

Peraçolt, Perçolt, Perechtolt.

Peraholah.

Perahtarod.

Perahtfrid.

Perahtleih.

Perahtnad.

Perahtolf, Peratolf.

Perahtolt.

Perahttram, Peratram, Peretram, Peth-
tram.

Perahtro, Perahtroh.

Perahuuin.

Peranhart, Perenhart, Pernahrt, Pernhart.

Peratger.

Perchker.

Perchfrid, Perchfrid.

Perchgart.

Perehteni.

Perehttheri.

Perehterich.

Perehttolo.

Perehlant.

Peremunt.

Perehbent.

Perenuuic, Pernuuic.

Perethart.

Perethelm.

Perethker, Pertger, Perithker.

Peretmar.

Peretolt.

Peretro.

Perichker, Pereker, Perihger.

Perihart.

Perniger, Pernihc.

Pernirich.

Pernchram.

Pernelab.

Pernhelm.

Pernheri.

Pernolt.

Pernuuart.

Pero, Peroh.

Perolf.

Perrat.

Perrfred.

Perrtolt.

Perruuart.

Petilo.

Petro.

Peugridi.

Pezzer.

Pezzo.

Piccho.

Pico.

Piezi, Piezo.

Piligart.

Piligrim.

Pillunc.

Pippin.

Piricho.

Pirichtilo, Pirhçtilo, Perihçtilo.

Pifo.

O

Plidger,

Plidger, Plitker.
 Plidkoz.
 Plenunc, Pleonunc.
 Podal.
 Podololf.
 Poldolf.
 Pollo.
 Pono.
 Poppo.
 Poran.
 Posso.
 Pougolf.
 Preicto.
 Pronzo.
 Prunnihelm.
 Prunine, Pruning.
 Prunnahrt, Prunnicht.
 Prun, Pruno.
 Prunhart.
 Prunicho.
 Prunnihart.
 Prunram.
 Prunolf.
 Puabo, Puobo.
 Pukilo.
 Punico.
 Puocolo.
 Puolo.
 Purgo.
 Purgahrt, purcuuart, purucuuart, puru-
 chart.
 Purgolf.
 Purichinc.
 Pusto.
 Puro, ruoto.
 Puuo.
 Puzzo.

Q.

Quillbret.

R.

Rachio.
 Racholf.
 Radini.
 Raffolt.
 Rafrid, Ragim.
 Reginbald.
 Reginolf.
 Ramfrid.
 Rampert, rambert, rampret, rambrer.
 Ramuolt.
 Randolph.
 Rannolf.
 Rantuuc.
 Rapholt.
 Rasolt.
 Rasismi.
 Ratamar.
 Ratbald.
 Ratbold.

Ratfrid.
 Ratgaer.
 Ratker.
 Rargis, ratkis.
 Ratgoz, Rathcoz.
 Rathart.
 Rathare, rathere, ratheri.
 Rathelm.
 Ratine.
 Ratinc, ratinch.
 Ratland.
 Ratleich.
 Rarmout.
 Rato, rathoh, rado.
 Ratolt, rattolt.
 Ratpert, ratpret, ratprath, ratpreht.
 Ratpoto.
 Rarpure.
 Razo.
 Rechinolf.
 Rechthart.
 Recco, keccho.
 Reduuc.
 Reginbern.
 Reginbald.
 Reginbold, reinbold.
 Reginbrecht, reginpret, kekinpreht, rein-
 breht, reinbreht.
 Reginfred, reginfrid.
 Reginger, kekinker, keinger.
 Reginhad.
 Reginhart, kekinhart, reganhart, rein-
 arnt, kekinarht.
 Reginhelm.
 Reginhere, reginheri, reinhere.
 Reginmuat.
 Reginmunt.
 Reginho, Regino, Regifio.
 Reginolt.
 Reginloz, Reinloz.
 Reginpoto, Reginboto.
 Reginuuar, Reginuuart, Rekinuuart.
 Reginuuih.
 Reginuuiiz.
 Rehhart.
 Reccho, reicho.
 Reifing.
 Reizo.
 Rekero.
 Remminc.
 Remint.
 Renger.
 Rentio.
 Retine.
 Ribolf.
 Ribpolt.
 Richamar.
 Richart, Richhart, Richart, Rihart, Rih-
 chart, Rihhart.
 Richbeib.
 Rihcher.
 Rihchini, Richini, Richeni.

Rihhe-

Rihhere, Richere.
 Richkis,
 Richkoz, Richcoz, Rihgoz.
 Richlich.
 Richmund, Richmunt,
 Richpert, Rihbert, Rihcpreth, Rihpreht,
 Rihpert.
 Rihuuin.
 Rifine, rifuni.
 Riginuar.
 Rihbern.
 Rihbold, Rihcpcold, Ricpcold,
 Rihe,
 Rihcloz.
 Rihclot.
 Rihfrid, Ricfrid, Rihfrit.
 Rihgaer, Rihger, Ricker, Rihker,
 Rihizo.
 Rihman, Ricman.
 Rihnand.
 Rihoh.
 Riholf, Rihcof, Ricohlf.
 Ripald.
 Rihram, Ricram.
 Rihzog.
 Ringrim, Rimgrim.
 Ringolt.
 Ripold.
 Riutine.
 Rnenc.
 Roh.
 Roadbert, Rodbert.
 Roadgelt.
 Roadger.
 Roadkis.
 Roadmar.
 Roadmunt.
 Roadolf.
 Roadolt, Rodolt.
 Roaduuart.
 Roaduug.
 Roadhoh.
 Rodouuan.
 Rodouic.
 Rofrid, Rohfrid,
 Rohinc.
 Roholf.
 Rotram.
 Ruachari, Ruochere.
 Ruadachar.
 Ruadaloh, Ruodolo.
 Ruadarih, Ruadrih.
 Ruadbo.
 Ruadbrant.
 Ruadcoz, Rudkoz.
 Ruadeger, Ruadger, Raudker, Ruodeger,
 Ruodker, Ruodger.
 Ruadhari, Ruadhcre, Ruadhcri, Ruodhe-
 re, Ruodhiri.
 Ruadharr.
 Ruadhelm.
 Ruadho, Ruodho, Ruoho.
 Ruadi, Ruodi.

Tom. II.

Ruadinc, Ruadinch, Ruoding, Ruod-
 hinc.
 Ruadingis.
 Ruadini, Ruidini, Ruodini.
 Ruadlant, Ruodelant, Ruodlant, Rud-
 lant.
 Ruadlouc, Ruodlouch, Ruoloug.
 Ruadman, Ruodman.
 Ruadmar.
 Ruadmunt, Ruotmunt.
 Ruadmuot.
 Ruadolf, Ruodolf, Rudolf.
 Ruadpald.
 Ruadpern.
 Ruadpert, Ruadpret, Ruodpert, Ruodpret,
 Ruoprecht.
 Ruadpold, Ruodpold, Ruotpolt.
 Ruadpoto.
 Ruadram.
 Ruaduug.
 Ruaduuin.
 Ruam, Ruamo, Ruom.
 Ruastein.
 Ruatho.
 Rubo.
 Rumolt.
 Runzolf.
 Ruocilman.
 Ruodkanc.
 Ruortkid.
 Ruodleich.
 Ruodnand.
 Ruodoro, Ruodoroh.

S.

S Adepreht.

Sahfo, Saffo, Shaffo, Sazo.
 Salacho, Salocho, Salucho, Saluho,
 Salefret.
 Salaman.
 Salomon, Salmon.
 Saluuo.
 Samuhel.
 Sandolf.
 Sanuuel.
 Sarailo.
 Saraman.
 Saro.
 Saxo.
 Scalchili.
 Scalcho.
 Scalcoman.
 Sciri.
 Sconolf.
 Sconrat.
 Scotot.
 Scrutolf, Skrutolf.
 Sefrit.
 Selbo.
 Selbolf.
 Sello.
 Seliger.

O 2

Sel.

Selpert.
 Sclauich.
 Sentper.
 Sibraht.
 Siccart.
 Siget, Sikger, Sikker.
 Sigebert, Sigipret, Sigibért, Sikibreht, Siki-
 pret.
 Sigeboto, Sigebote.
 Sigerat, Sigirath.
 Sigibold, Sikibold.
 Sigifreh, Sigiurid, Sigofrid.
 Sigihalm, Sigihelm, Sichelm.
 Sigihart, Sikihart.
 Sigilant.
 Sigileh, Sikeleihe.
 Sigilo.
 Sigimar.
 Sigimunt.
 Sigiram, Sikiram, Sigoram.
 Sigirih.
 Sigiuiuc, Sigiuiuch, Sigiuiug.
 Sigiuiuin, Sigeuiuin, Sigoin.
 Sino.
 Sindarat.
 Sindini.
 Sindolt.
 Sindpert.
 Sino.
 Sitili.
 Siro.
 Siuui.
 Sizo.
 Skerfolt.
 Slauganzo, Slouganzo, Slougenzo.
 Slougo.
 Smido.
 Smidirat.
 Snagar.
 Snelger.
 Snelman.
 Sneuuart.
 Shuppo.
 Solfan.
 Souunkart.
 Spiliger, Spilinger.
 Spranco.
 Stacco.
 Staracho, Starcho.
 Starachfrid.
 Saraolf.
 Starcheri, Starhere, Starheri.
 Steigunt, Sejung.
 Steinhart.
 Stephan, Steuan, Stouen.
 Scillof.
 Stricrim.
 Subar.
 Sueidolf.
 Suin.
 Suno.
 Sufelin.

Suuan, Suab.
 Suuabinc.
 Suuabizho.
 Suuabolt, Suabolt.
 Suuarzilah.
 Suuendolf.
 Suuidker, Suithger, Suuutker.
 Suuidrih.
 Suuindpret.
 Suuotinzo.
 Suzzo.

T.

TAca.
 Tagabreht, Tagaprecht, Tagepret,
 Tagabrhet, Tagapret.
 Tagafrid.
 Tagamar.
 Tagebold.
 Tagirih.
 Taranhart.
 Tasso, Tatto.
 Teico.
 Tello.
 Teorolf.
 Tezlof.
 Thancho, Tanco.
 Thancherih.
 Thancholf.
 Thancmar, Thangmar.
 Thannherre.
 Thanhlind.
 Thrafo.
 Thrasamunt.
 Thrasolt.
 Thegan.
 Theganhart, Thegenhart.
 Theganhere.
 Theganmar.
 Theganpold, Theginpold.
 Thenohilo.
 Thennant.
 Theot, Theatho, Theoto, Thieto, Thiot.
 Theotaroh.
 Theotbert, Theotpreht, Thietpert, The-
 pret.
 Theotchan, Thiotcanc.
 Theotclant, Thodilant, Thiodalant.
 Theofrid, Thiafrid, Thietfrid, Thofrid.
 Theotker, Thcocker.
 Theothad.
 Theothacl.
 Theotali.
 Theotheri, Theithere, Thiechere.
 Theothetih, Theothirih, Thiotirih, Thio-
 rihe, Thiorich, Tietterich, Tietterhe,
 Tethrich.
 Theotgis, Thiotkist.
 Theothart.
 Theothun.
 Theotinc, Theoting, Thiotinc, Theotinch,
 Thietingc, Thietinch.
 Theotini, Thiotinc.

Theotman, Thiotman.	Veltmor.
Theotmar, Tietmar.	Verinker.
Theotolf, Thietolf.	Vgebold.
Theotholoh, Thiotholohc, Theitoloh,	Vielm.
Thieteloh.	Vichart.
Theodolt, Thiodolt.	Vlit.
Theotram, Thiotram, Theitram, The-	Vnarg.
tram.	Vnceiz.
Theotruic.	Vnco.
Thidolt.	Vndabret.
Thiedager.	Vndolf.
Thienuih.	Undolf.
Thietotinght.	Vnen.
Thiepo.	Vnfrid.
Thiebold, Thietpold, Thiotpold.	Vnolf.
Thiethelm, Thithelm.	Unpert.
Thingolt.	Unroh.
Thiomar.	Vnruach.
Thiotrim.	Vntrur.
Timo, Thimo, Thiemo.	Upuorah.
Tifo, Thizo.	Vnuualz.
Tomnogo.	Vnuuan.
Toro.	Vodal.
Tofti.	Vodalbert.
Toto, Totto, Tuto, Tuato, Tuoto.	Vodalger.
Totleib.	Vodalrich, Vodalrich, Vodalrhc, Vuo-
Torocho.	dalrich.
Tougolf, Thougolof, Tuogolf.	Vodilloz.
Toutulo.	Vodolez.
Touuolf.	Vogo.
Tuguman.	Volchard.
Tunach.	Volcmar.
Tuni.	Voluil.
Tutarn.	Vorhuuin.
Trageboro.	Vorilo, Vtilo.
Triucolf.	Voro, Vro, Vtto.
Truago, Truogo.	Vozo, Vzso.
Tructolf, Truholf, Thruotolf.	Vroff.
Truhudheri, Thrudheri.	Vrfinat.
Trudmunt.	Vrio.
Thrudpert.	Vrlo.
Trutcoz.	Vuinheim.
Truoeh.	Vulrat.
Truotuin.	Vulrich.
Trutman.	
Truto.	
Truko.	
Thruunt.	
Trutbold.	
V.	
Vacibod.	Vu.
Vadal.	Vvaceleiph.
Vadalbert, Vadalbreht.	Vuachar.
Vaddalfrid.	Vuacarlof.
Vadager, Vadalket.	Vuachere, vuachiri.
Vadalheri.	Vuacho, vuachcho.
Vadalrich.	Vuading.
Vadiibold.	Vuadio.
Valderu.	Vuago.
Valtolf.	Vuagulf.
Vato.	Vuaido.
Valcimb.	Vualah.
	Vualafrid.
	Vualaicho, Vualach, Vualaiho, Vuala-
	hicho.
	Vualarih.
	Vualbert, Vualpret, Vualpreht.
	Vualfrid, Vualuffrid.
	Vualdger.

Vualdger, Vualdgaer.	Vuialant, Vuilant, Vuilant.
Vualdhart.	Vuialber.
Vualdhere, Vualtheri.	Vuichart, Vuichhart, Vuigart, Vuig-
Vualdman.	hart.
Vualdo, Vualco.	Vuichelin.
Vualdrad.	Vuichelm.
Vualdram, Vualdbram.	Vuigger, Vuigher, Vuigher.
Vualdrih, Vualtric.	Vuichere, Vuichiri, Vuichere.
Vuallo.	Vuiching.
Vuallod.	Vuichpreht.
Vualrauin.	Vuichram, Vuictram.
Vualtan, Vualtant.	Vuicili.
Vualteloh.	Vuicman, Vuigman, Vuinman.
Vualteni.	Vuico, Vuicho, Vuigo.
Vualtolf.	Vuiclat.
Vuanathere.	Vuifrid.
Vuanbret.	Vuigent.
Vuandi.	Vuignant.
Vuanger.	Vuigo.
Vuang.	Vuigolf.
Vuanilo.	Vuilibald.
Vuaninc.	Vuilibert.
Vuano.	Vuilibold, Vuilipold.
Vuantalmar.	Vuiliboto.
Vuarger.	Vuillicanc.
Vuarinbert.	Vuillifrid.
Vuarnulf.	Vuilligis.
Vuarmunt.	Vuillhart, Vuillehart, Vuillohart.
Vuarmuot.	Vuillhelm, Vuillehelm, Vuilhelm.
Vuarto, Vuaratto.	Vuillihieri.
Vuatleib.	Vuillihoh.
Vuatto, Vuazo.	Vuillimunt.
Vuccel, Vuccil.	Vuillinant.
Vueglenzo.	Vuilliram, Vuilleram.
Vuediman, Vuedimapan.	Vuilliric, Vuillirihc.
Vueifheri.	Vuillold.
Vuelant.	Vuillof, Vuillof.
Vuelf.	Vuilman.
Vuelfart.	Vuillcilt.
Vuentil.	Vuilo.
Vuendilrich, Vuentilrih, Vuentilrihc.	Vuimar.
Vuenditrih.	Vuini.
Vuenilo.	Vuinid.
Vueolant.	Vuinibald.
Vueololf.	Vuinidolf.
Vuerant, Vueriant.	Vuinidolt.
Vuerdo.	Vuiniger.
Vuerdolf.	Vuinikis.
Vuerihart.	Vuinihart, Vuinehart.
Vuerilant.	Vuinihieri.
Vuerimunt.	Vuiniman, Vuineman.
Vuerin, Vuerni.	Vuinemar.
Vuerinbald.	Vuinemunt.
Vuerinbolt.	Vuiniprecht.
Vuerinboul.	Vuiniram, Vuineram.
Vuerinbreht, Vuerinbraht, Vuerinmbert,	Vuinitheri, Vuinithiri, Vuinithiri.
Vuerinpret, Vuerinpreht.	Vuinizo.
Vueringis.	Vuinterhere.
Vuerinhari, Vuerinhere, Vuernhere,	Vuipald.
Vuerhere.	Vuipraft.
Vuerinnolt.	Vuivant, Vuirent, Vuirint, Vuiront.
Vuetri.	Vuirdin.
	Vuirdinc.

Vairdinc.
 Vuirnhart.
 Vuifegoz.
 Vuierich, Vuiferihc, Vuifrihc.
 Vitaram.
 Vuitbert, Vuitpret.
 Vuitfrid.
 Vuitheri.
 Vuitchint, Vuidukind.
 Vuitgauuo, Vuitigauo, Vuitigouuo.
 Vuitili.
 Vuito, Vuyto.
 Vuitold.
 Vuitolf.
 Vuitroh.
 Vuofceiz.
 Vuofcoz.
 Vuofdrg.
 Vuofhart.
 Vuofnand.
 Vuoffo.
 Vuofolt.
 Vuolafrid, Vuolfrid.
 Vuolahmunt.
 Vuolaran.
 Vuoldpret.
 Vuoldrham.
 Vuoleman.
 Vuoleram.
 Vuolferim.
 Vuolfdregi, Vuolfdrgi, Vuolfdreki, Vuolf-
 drige.
 Vuolfrid.
 Vuolfgan, Vuolfang, Vuolfkanc, Vuolf-
 kang.
 Vuolfger, Vuolfker, Vuolfgar, Vuolf-
 ker.
 Vuolfgis.
 Vuoltgoz.
 Vuolthach.
 Vuolthad.
 Vuolthelm.
 Vuolthart.
 Vuoltheri, Vuolthari.
 Vuoltho, Vuolthoh.
 Vuolthun.
 Vuolfine.
 Vuolfheoz, Vuolfioz.
 Vuolfinan.
 Vuolfmar.
 Vuolfmunt.
 Vuolfmuot.
 Vuolfnand.
 Vuolfolt.
 Vuolfpald.
 Vuolfpero.
 Vuolfpold.
 Vuolfprant.

Vuolfpuot.
 Vuolfram, Vuolfriham, Volfharam, Vuol-
 farran.
 Vuolfrat.
 Vuolger, Vuolker, Vuoleger.
 Vuolharn.
 Vuolkelohc.
 Vuolmar.
 Vuolpern, Vuolpero.
 Vuolpret.
 Vuoluarich.
 Vuoluarn.
 Vuolueni, Vuoluenec.
 Vuoluinch.
 Vuoluo.
 Vuoluolt, Vuoluolt.
 Vuoluurat, Vuoluarat, Vuoluerrat.
 Vuoluuni, Vuoluini, Vuoluoin-
 Vuoluuro.
 Vuورات.
 Vuldar.
 Vulderich.
 Vulfrihc, Vuluirh.
 Vullemar.
 Vulliperto.
 Volterat.
 Vunemunt.
 Vurmger, Vurumger.
 Vurmhere, Vurmheri.

X.

X Pictan, Xpiftan, Xriftan.

Y.

Y Dalpert.
 Yge.
 Ymmezo.
 Ymmili.
 Ymmo.
 Yring.
 Yfianhart.
 Yfinrich.

Z.

Z Eito, Zeizo.
 Zeizman.
 Zeitmuat.
 Zeizpod.
 Zeizpold.
 Ziolo.
 Zokeno.
 Zolli.
 Zollo.
 Zotan.
 Zucco.
 Zuual.
 Zuppo.

CAPUT II.

DE NOMINIBVS PROPRIIS MASCVLINIS
IN ALAMANNIA CVRIENSI ET BUR-
GVNDIONENSI.

A.

A Aron.	Ailbertus.
Abel.	Airastus.
Abfalon, Abfolon.	Airbertus.
Abundus.	Alafius.
Acmarus.	Alaricus.
Adalaldus.	Albericus.
Adalardus.	Albinus, Alpinus, Albouinus.
Adalbaldu.	Albolus.
Adalbertus, Adelpertus.	Alcarius.
Adalehix.	Aldo.
Adalcrimus.	Aldolenus.
Adalgaudus, Adalgodus.	Aledramnus.
Adalgrlmus.	Alexander.
Adalhartus.	Alfredus.
Adalmandus.	Aloit.
Adalmarus.	Alparius.
Adalradus, Adalarus.	Alpertus.
Adalramnus.	Alpinus.
Adalfoab.	Amabilis.
Adalulfus, Adalufus.	Amalbertus, Amalpertus.
Adam.	Amalerius.
Adebertus.	Amalgerius.
Adelmus.	Amalguinus.
Adilleodus.	Amalricus, Amalrius.
Adjutor.	Amator.
Ado.	Ambrosius.
Adoinus.	Amelius.
Adrebaldu.	Amelongus.
Adrepertus.	Andemarius.
Adrianus.	Andreas.
Adroaldus.	Andrepertus.
Agambertus.	Andulfrius.
Aganfredus.	Angelmarus.
Agaxomo.	Angelbertus, Angilpertus.
Agemodus.	Angilramnus.
Agenelmo.	Anilo.
Agenus.	Anno.
Agibertus.	Anoinus.
Agilaldus.	Ansbaldus.
Agilbertus.	Ansegarius.
Agimo.	Anselmus.
Agimundus.	Anseramus.
Aginaldus.	Ansericus.
Agio, Ajo.	Ansfredus.
Agioaldus.	Anshelmus.
Agipertus.	Ansigifus.
Agiprandus.	Anfoaldus, Anfaldus.
Aglettramnus.	Anspertus.
Agloaldus.	Antenor.
Agnifredus.	Antianus.
Aideramus.	Antonius.
	Apollinaris, apollenaris.

Appo.

Appo.
 Archembertus.
 Ardepertus.
 Ardoicus.
 Ardoinus.
 Argenteus.
 Atialdus.
 Arideus.
 Arifredus.
 Arigius.
 Arimo.
 Arimodus.
 Arimundus.
 Atio.
 Aripertus.
 Armarus.
 Arnaldus, Arnoald?
 Artimius.
 Asculfus.
 Ascedus.
 Afo.
 Afo.
 Audace.
 Audagarius.
 Audatrus.
 Auderatus.
 Auderit?
 Auderit?
 Audibili.
 Audili, Audilius.
 Audini.
 Audo.
 Audoaldus.
 Audomarus.
 Audradus.
 Audulfus.
 Aufilus.
 Aufredus.
 Aufufus.
 Augufus.
 Auguftinus.
 Aviramus.
 Aulerius.
 Aulmo.
 Aunart.
 Aunoaldus.
 Avo.
 Aurclian?, Arilianus.
 Auftrepertus.
 Authertus.
 Autelmus.
 Autenus.
 Auteramus.
 Autpaldus.
 Autringus.
 Auzo.
 Azo.

B.

BAdicho.
 Baldierius.
 Baldradus.
 Baldo, Baldus.
 Barbarus.

Tom. II.

Barontius.
 Bartholomeus.
 Barutto.
 Bavo.
 Beatus.
 Belefarius.
 Benardus.
 Benedictus.
 Benignus.
 Berarius.
 Beremardus.
 Berenardus.
 Bernardus.
 Bericho.
 Berigianus.
 Beringerius.
 Bernegarius.
 Berningus.
 Bernnaldus.
 Bero.
 Beroldus.
 Berfianus.
 Bertharius.
 Bertelandus.
 Bertemundus.
 Berthelmus.
 Berthfredus.
 Bertcfufus.
 Berro.
 Bertoldus.
 Bertoinus.
 Bethleem.
 Betto.
 Blanca.
 Blargildus.
 Blatigifus.
 Blidaldus.
 Bobolenus, Boblinus.
 Bonanus.
 Bonarius.
 Boncbulus.
 Bonellus.
 Bonoaldus.
 Bonofus.
 Bonus, Bonnus, Bonno.
 Briccius, Brictius.
 Bruningus.
 Bruno.
 Bubo.
 Burcuardus.
 Buruualdus.

C.

CAlippius.
 Calvus.
 Caramannus.
 Caripertus.
 Carus.
 Caffianus.
 Catto, Gaddo, Garro.
 Chriftianus.
 Chriftoforus, Grifoftoforus.
 Chuonradus.

P

Chuftaffus.

Chustaffus.
Clemens.
Codobertus, Corabertus, Godopertus,
Gorpertus.
Columbus.
Constantius.
Constantinus, Coustonus.
Corvulus.
Cozbertus, Cozpertus, Cauzbertus, Gauz-
pertus, Gozpert?
Crescentius.
Cunipertus.
Cunzo.
Custolus.

D.

DAcilus.
Dadrannus.
Dagipertus.
Dagoaldus.
Daguinus.
Dairicus.
Damianus.
Danhel.
David, Danuid.
Dazolus.
Demetrius.
Deodatus.
Deodemarius.
Desiderius.
Deus dedit.
Dignentius.
Dignus.
Dionisius.
Dodo.
Dodoaldus, Dodaldus.
Dodoinus.
Domigifus.
Dominator.
Dominicus, Domnicus.
Domninus.
Domnolus.
Donatus.
Dono.
Donusdei.
Dragutius.

E.

EBeruinus, Heberuinus.
Ebo, Hebo.
Ebolus.
Ebregaudus.
Ebroaldus, Hebroaldus.
Ebroinus, hebroinus.
Eche.
Efferm.
Egilhofus.
Eginolfus.
Egilo.
Eilardus.
Elenus.
Elifardus.
Eltramnus.

Eluinus.
Emmardus.
Enericus.
Engilbaldus, Ingilbaldus.
Engilgarius.
Engo, Ingo.
Eodo.
Eotkarius.
Epelinus.
Epiphanius.
Erchanaldus, Erchanoldus.
Erchanbodus, Ercambodus.
Erlebertus, herlebertus.
Erlich.
Erloinus, Herloinus.
Ermaldus, hermoaldus.
Ermenbertus.
Ermenfredus, Ermenfritus, hermesfredus.
Ermengaudus.
Ermenhoffus.
Ermenmarus.
Ermenolfus.
Ermenradus.
Ermenricus.
Ermoinus.
Elau.
Evo.
Euraldus.
Eurardus.
Eusebius.
Exiuperatus.

F.

FArabertus.
Faroaldus.
Farulfus.
Faventius, Fahentius.
Fauftus.
Fauftinus.
Felix.
Filemarus, Filimarus.
Firmatus.
Flavinus.
Flenus.
Flodomatus.
Florentus.
Florinus, Floroinus.
Folcuuicus.
Folcuuinus.
Fontianus.
Formonfus.
Fortis.
Fortius.
Fragibertus.
Frambertus.
Framictius.
Framnaldus.
Fratellus.
Fredegaudus.
Fredepertus.
Fredericus.
Fredegifus, Fridegyfus, Fretgyfus.

Fridu-

Fridubertus.
 Frisus.
 Frodaldus, Frodoaldus.
 Frodinus, Frodoinus.
 Frobertus.
 Frotharius.
 Fulcardus.
 Fulcherius.
 Fulchradus, Fulcradus.
 Fuldoinus.
 Funteianus.
 Fulcarinus.
 Fulcolus.

G.

GAbriel.
 Gaddo, Gatto, Catto.

Gaidaldus.
 Gaide.
 Gaidoriffus.
 Gaipertus.
 Gairisius.
 Gaitradus.
 Gaisulfus.
 Garaldus.
 Gardulfus.
 Garibernus.
 Garisulfus.
 Garimundus.
 Garipaldus.
 Garipertus.
 Garinus.
 Garus.
 Gaudemundus.
 Gaudentianus.
 Gaudentinus.
 Gaudiosus.
 Gaudius.
 Gaudfredus.
 Gaugenus.
 Gaularius.
 Gaufoaldus.
 Gautclmus, Gozhelmus.
 Gautfinus, Gautfinius.
 Gauzmarus.
 Gauzuinus, Gauzhuinus.
 Gedeon.
 Geminianus.
 Geminus.
 Georgius.
 GERALDUS, Giraldus.

Gerardus.
 Gerbertus.
 Gerhartus.
 Geribaldus.
 Germanus.
 Cerradus.
 Cerramnus.
 Gisbehardus.
 Giselbrandus, Gifalbrandus.
 Gisemarius.
 Gisemundus.
 Giscpertus.

Tom. II.

Gislardus, Gisleardus.
 Gislarius.
 Gislebertus.
 Gisedrammus, Gisedramnus.
 Gifo.
 Gifulfus.
 Giuardus.
 Godofredus, Coteфриdus.
 Godemarius.
 Godolbertus.
 Godulfus.
 Gomeceus.
 Gottharius, Gottharius.
 Gouulfus.
 Gramandus.
 Grafulfus.
 Gregorius.
 Grimaldus, Grimoaldus.
 Grimbaldus.
 Grimuinus.
 Grinepertus.
 Griselisius, Grifellisius.
 Gumbaldus, Gumpaldus.
 Gumoldus.
 Gundbernus.
 Gundefredus.
 Gundelashius.
 Gundepertus, Gundbertus.
 Gundo.
 Gundoldus.
 Gunipert*, Gumpert*, Gumpert*.
 Guntarius.
 Guntelmus.
 Gunteramus.

H.

HAdapertus, Hadebertus.
 Haimo, Heimo.

Halakinus.
 Hardoenus.
 Hardonus.
 Hardradus.
 Haregarius.
 Haribrantus.
 Haribertus.
 Hargarius.
 Heistaldus.
 Helfericus.
 Helias.
 Helidoldus.
 Hello.
 Helmoius.
 Helmoradus.
 Hemnogius.
 Herericus.
 Herfo.
 Heribertus.
 Hericus.
 Herlebertus.
 Hermedeus.
 Hermefredus.
 Hermenpertus.

P 2

Her-

Hermoaldus.
Heroldus, Heroaldus.
Hieronimus.
Hildebertus, Hiltepertus, Ildepertus.
Hildebrandus.
Hildegardus, Hiltegardus.
Hildeleicus.
Hildolfus.
Hiltepaldus, Ildepaldus.
Himmo.
Hirminmarus.
Hilfinbaldus.
Hitto.
Hodilardus.
Honoratus.
Honorius.
Hoto.
Hroodolfus.
Hrothardus.
Hrotholdus.
Hucbertus.
Hudo.
Humbertus.
Hunfanger.
Hunfrid⁹, Humfrid⁹.
Hunlaifus.
Hupertus.
Hupoldus.

I.

Iacobus.
Ianuarius.
Icunave.
Ildegarius.
Ildendius.
Ildoinus.
Imelpertus.
Imenaldus.
Immolarus.
Ingibertus.
Ingilbaldus, Engilbaldus.
Ingilbertus.
Ingilo.
Ingilramnus.
Inginaldus.
Ingo, Engo.
Innocentius.
Infarius.
Iobius.
Iobutio.
Iohannes.
Iohannacis.
Ionathan, Ionathas.
Iosephus.
Iovianus, Iuuianus.
Irmeгаufus.
Isaac.
Isencus.
Isingaudus.
Isinardus.
Iulius.
Iulianus.
Iuo.

Iustinus.
Iustinianus.
Iustolfus.
Iuuentius, Ioventius.

K.

K Erhardus.
Kislaus.

L.

Læus.
Lampertus, Lanpertus.
Lantbertus.
Lamifus.
Landamarus.
Landefredus, Landifritus.
Lando.
Landolinus.
Landuinus.
Launepertus.
Laurentius.
Laurentius.
Lazarus.
Leo.
Leobarbus, Leobardus.
Leopertus.
Leontacis.
Leontinus.
Leotaldus.
Leurgarius.
Leuthard⁹, Liuthard⁹, Liuthart⁹.
Lisolfus.
Litorius.
Litramnus.
Liudepertus.
Liudoaldus.
Liudulfus.
Liutharius, Liutarius.
Liutefridus.
Liuto.
Liutoldus.
Liutpertus.
Lonicho.
Lucellus.
Lucerius.
Luituinus.
Lupedo.
Lupentius.
Lupicinus.
Lupoaldus.
Lupus.

M.

M Acharius.
Machinarius.
Macus.
Madalgarius.
Madalvvinus.
Maganardus.
Maganharius, Magenarius.
Magemfredus.
Magirinus, Magerinus.
Magnipertus, Magipertus.

Magnus.

Magnus,
Mainus,
Mainuarcus,
Majorinus,
Maismodus.
Manifricus,
Manipertus,
Marcellinus,
Marcfredus.
Maceradus,
Marcus.
Marcunardus.
Marifredus.
Marinus.
Marquinius.
Martinus.
Maltalus,
Mathfridus.
Matlebertus.
Maurellus.
Maurentius.
Mauricius, Maricius, Maurice.
Maurus.
Mazedus.
Maximus.
Meginarius, Meginharius.
Melesus.
Mengolus.
Mercurius.
Meroleus.
Milianus.
Ministerianus,
Milo.
Miro.
Mizo.
Morbertus.
Moyfen.
Munifredus.

N.

NAnzo.
Natalis.
Nauto.
Nazarius.
Nectarius.
Nennus.
Nicodemus.
Nihardus.
Nivo.
Nonnosus.
Nordbertus, Nortepertus.
Notingus.

O.

Odacrus.
Odalricus, Odulricus.
Odilulfus.
Ostmarus.
Olihus.
Opilio.
Optatus.
Olmundus.
Obaldus.

Otelmarus.
Orgarius.
Otelhardus.
Otrannus.
Otto, Odo, Hoto.

P.

PAcificus.
Parchualis.
Paschalis.
Passivus.
Patilo.
Paulicius.
Paulinus.
Paulus.
Peredeo.
Perialdus.
Perinharius.
Pernoldus.
Peraaldus.
Pertharius.
Peritrihus.
Perfus.
Persianus.
Petrus.
Petronacis.
Piccius.
Placidus.
Plenus.
Popus.
Possulfus.
Poto.
Potilo.
Posio, Pozo.
Praejectus.
Praestantius, Praestanzo.
Primorius.
Probus.
Provinus.
Projectus.
Pruningus.
Purchardus.
Puricio.
Puzennus.

Q.

Quintus.
Quintianus.
Quintillius.
Quintilianus.

R.

RAcce, Recho.
Radaldus.
Rado, Rato.
Radoinus, Raduinus,
Raganardus, Ragenardus, Ragainardus.
Raganbaldus.
Raganbertus.
Ragenbodus.
Ragemfredus.
Ragenarius.
Ragenholdus.

Raginaldus.
 Raginpalldus, Ragibaldus.
 Ragibertus, Ragipertus.
 Raidulfus.
 Raimo.
 Rambertus.
 Rapertus.
 Ratbaldus.
 Ratclmus.
 Ratgildus.
 Ratgisus, Rotgisus.
 Rapertus, Radeptus, Ratbertus, Rot-
 pertus.
 Raro, Rado.
 Ravengarius.
 Recco, Recho, Racco.
 Redugus.
 Reginbaldus.
 Reginbertus.
 Reginfredus.
 Reginhardus.
 Remedius.
 Remegilus.
 Revogatus.
 Richardus, Ricardus.
 Richelmus, Rihelmus.
 Richinzo.
 Ricpertus, Rihpertus.
 Rimpertus.
 Rinarius.
 Riquinus.
 Rodaldus, Rodoaldus.
 Rodemarius.
 Rodemundus.
 Roderadus.
 Rodericus.
 Rodingus.
 Rodotaucus.
 Rodotaucus, Roduinus.
 Rodulfus.
 Romanus.
 Romolus.
 Rorgus.
 Rotbarnus.
 Rotchildus.
 Rotgarius, Rothgarius, Rotcarius, Rotge-
 rius.
 Rotgisus, Ratgisus.
 Rotgrimo.
 Rorpertus, Rothbertus, Rapertus, Ruad-
 pertus.
 Rotprandus.
 Rubinus.
 Rugo.
 Rumoldus, Rumoldus.
 Ruodelandus.
 Ruothmanus.
 Rusticus.
 Rusticianus.
 Ruumbertus.

S.

Sabbatus.

Sadragarius.
 Saifardus.
 Saifedenus.
 Salomon.
 Samuhel.
 Sanarius.
 Sanctolus.
 Saramannus.
 Saruinus.
 Sauricus.
 Saxunus.
 Scalcho.
 Scolasticus.
 Secundus.
 Secundinus.
 Sedulius.
 Senator.
 Senoaldus.
 Seraphim.
 Seucrus.
 Sichelmus.
 Sidrac.
 Sigifredus.
 Sigilaus, Sigilaus.
 Sigimarius, Sigemarus.
 Sigipertus.
 Sigiprandus.
 Sigleramnus.
 Sigoaldus, Sigualdus.
 Sigoinus, Siguinus.
 Silvanus.
 Silvester.
 Simeon.
 Simpertus.
 Simplicius.
 Sindenandus.
 Sindulfus.
 Sieloinus.
 Siftemarius.
 Solvanus.
 Stablis.
 Stadaldus.
 Stadalpertus, Stadelpertus, Staderpertus.
 Stargolfus.
 Statolus.
 Stephanus, Stefanus.
 Statarius, Stradarius.
 Strato.
 Stauegisus.
 Suaipertus.
 Suavius.
 Sundo.
 Superantius.
 Sufannus.

T.

TAlafius.
 Taucus.
 Taro.
 Teodaldus.
 Teodelabius.
 Teodemarius, Thietmarus.

Teode-

VII.

Teodemundus.

Teodepertus.

Teoderadus.

Teodericus, Theotericus.

Teodericus.

Theodigenus.

Teodo, Theoto, Thieto, Todo, Toto.

Teodolfus, Teotulfus.

Teodoinus.

Teodomus.

Teodorus.

Teopertus.

Teotardus.

Teoterius.

Theotgaudus, Theutgaudus.

Theotgrimus, Teotcrimus, Teutcrimus.

Theotinus.

Theutarius.

Thomas, tomas.

Tertiolus.

Teufredus.

Teulpaldus.

Teutilo, Tiberius, Thiperius.

Toto, Todo, Teuto.

Totila.

Thrulo, Thriulo.

Trutgaudus, Trutguudus.

Turingus.

Turpengus.

V.

Valentinus.
Valentinus.

Valerius.

Valerianus.

Venerandus.

Venerius.

Venutianus.

Vidor.

Vidorinus.

Vigilius.

Vigilantius.

Vincentius.

Vindemialis.

Vindepertus.

Vitus.

Vitulus.

Vitalis.

Vitabilis.

Vitalianus.

Viventius.

Vndolfus.

Vnierius.

Vnocus.

Vodalherius.

Vrfus.

Vrfacius, Vrfarcus.

Vrfemarius.

Vrficinus.

Vrfingus.

Vrfingus.

Vtro.

Vagulfus.

Vualafredus, Vualahfredus.

Vualahus.

Vualcarius.

Vualcaudus.

Vualdiricus, Vualdricus.

Vualdo.

Vualmarius.

Vualtarius, Vualtharius.

Vualthelmus.

Vualepertus, Vualpertus.

Vualthramus, Vualdramus.

Vualloth.

Vuanbaldus.

Vuandarius.

Vuandricius.

Vuanningus.

Vuanilo.

Vuanflo.

Vuaratto.

Vuarinbertus.

Vuarinus.

Vuarnegaufus.

Vuarnepertus.

Vuaruo.

Vuerimbertus.

Vuerinharius, Vuernarius.

Vuerulfus.

Vuichardus.

Vuicpaldus.

Vuigo.

Vuigradus.

Vuilla.

Vuillibertus, Vuilijpertus.

Vuillihartus, Vuilchardus.

Vuillihelmus, Vuillhelmus.

Vuillimannus.

Vuillimaratus, Vuilmarus.

Vuincaufus.

Vuinidolfus.

Vuinfredus.

Vuinigifus.

Vuinpaldus.

Vuinitherius.

Vuipaldus.

Vuicarius.

Vuiccratus, Vuitradus.

Vuilaicus.

Vuio.

Vuicramnus.

Vuolfaldus.

Vulfingus.

Vulfinus.

Vulthardus.

Vultoracus, Vulforaus.

Vulmarus.

Vultegifus.

Vultepertus.

Vuolfhelmus.

Vuolfframmas, Vulfframnus.

Vuol-

Vuolpertus, Vulpertus,
Vuoluoinus.
Vuordannus.

Y.

Ymno.
Ymnus.

Z.

Acharias.
Zacheus.
Zino.
Zogono, id est Christianus.
Zoppo, Zuppo.

CAPUT III.

DE NOMINIBVS PROPRIIS FEMININIS
IN ALAMANNIA TEVTONICA.

A.

Ab.
Abachilt, Aberhilt, Abithilt.
Abezuuib.
Ada.
Adal, Adala.
Adalben.
Adalbrinc, Adalbrin, Adalpirin.
Adalbrun.
Adalbuch.
Adalcart, Adalgart, Adalkart.
Adalchon.
Adaldech, Adaldek.
Adaldiu, Adaldiuu, Adaldhiu.
Adaldmot.
Adalfric.
Adalgik.
Adalgis.
Adalheid.
Adalheim.
Adalhaint.
Adalhilt, Adalcilt.
Adalinta.
Adallind.
Adalleiz.
Adalliub.
Adalog, Adallog.
Adalni, Adalniu.
Adalpuruc, Adalpurug, Adalbu-
ruc.
Adalarat.
Adalruod.
Adalfada.
Adalfind.
Adalfuut.
Adaluuar.
Adaluui.
Adaluuib.
Adaluuic, Adaluuich, Adaluuig, Adaluuih,
Adaluigih.
Adaluuif.
Adalfuuih.
Adaluuiz.
Adelene.
Adelchrud.
Adepurc.

Adcha.
Agana.
Agnela.
Alachilt.
Alagund, Alahcund.
Alahilt.
Alahfind.
Alaliub.
Alaruna.
Alasfind.
Alba.
Albacunt, Albagund, Albegund.
Albe.
Albine.
Albolt.
Albund.
Albheid.
Albrich.
Albfind, Alpfind.
Alburg.
Alderit.
Alekeruuih.
Alfsuind.
Alle.
Alluc.
Alphilt.
Alpdrud.
Altegrund.
Altgart, Althart.
Altcart.
Altebrig, Altepric.
Altilind.
Altfind.
Amaldrud.
Amallind.
Amalrat, Amulrat.
Amallin.
Amalchruith.
Amulberg.
Amulburg.
Anaualt.
Anna.
Anshilt.
Anspic, Anspic.
Ansteig.
Anstrat.
Anthuge, Ansthuigi.
Apa.

Arbirt.

Atbirt.
Arbun.
Afa.
Aslind.
Aspirin.
Asquid.
Atbalburug.
Atha, Atta.
Athala.
Atilifil.
Atudachuond.
Aua, Auu.
Averhilt.
Azela.

B.

B Aba, Baua.
Balfind.
Berahtheth.
Berahtrat, Berhttrat.
Berahtrud, Berthdrud.
Berhath, Berhta, Berata, Berchta.
Berinluith.
Bernlind, Berehlind, Berilind.
Bernluith, Bernluuith.
Berolog.
Berrani.
Berragund.
Berthgart.
Berthild.
Berthluith.
Bia, Biia.
Biet.
Bilegart, Bilikart, Blidkart, Blidcart.
Blidrud, Blidrud.
Birin.
Brigid.
Brunfrid.
Brunkilt.
Burichine.

C.

C Artud.
Gastrat.
Ceizila.
Cello, Ceizlind.
Cerburch.
Cheba.
Chotenza.
Chunca, Chunza.
Chunibric.
Chunibbruch.
Chunidrud.
Chunigund, Chunicund.
Chunipret.
Chunzin.
Cilia, Cilina.
Clifmuot, Clifmor, Clifmuot.
Coldbirg, Coldpric.
Coldine.
Coma.

Tom. II.

Comedrud, Comitrud.
Comela.
Comifind.
Coosfind, Coozfind.
Cootlind, Cotilind, Cotalind.
Cotafind.
Coteni, Cotini.
Cotesdiu, Cotesfhiu, Cotesfia.
Coteuuar.
Cotta.
Couuerih.
Cozdrud.
Cozniu.
Cozolt.
Cozpric.
Cozuub.
Crimhere.
Crimhilt, Criemhilt.
Christin.
Cululanr.
Cumpold.
Cundarat, Cunderat.
Cundfrit.
Cundheri.
Cundhilt.
Cundine, Cundene.
Cunding.
Cundleib.
Cundlind.
Cundpiric.
Cunduni.
Cundlint, Cuntfind.
Cunduuar.
Cunfinit.
Cunza, Cunca.
Cuota, Cuata.
Cuotarar, Cuoterar.
Cuotchiind.
Cuocila.
Cuotpret.
Cuotuina.
Cyfala.
Cyfilind.

D.

D Eganhilt.
Deitila.
Deosfind.
Detula.
Diata.
Diergund.
Dietprich.
Dihotrud.
Diohilt.
Dimuot.
Dingunda.
Diurra.
Driuua.
Drudhilt.
Drudhoh.
Drudmunt.
Drudpreht, Drudpret.

Q

Drufun.

Drufun.
Duirra.
Duoda.

E.

EBerlind.
Ecebrut.
Echanburc.
Ekkeburg, Eceburg, Ekeburuc, Egi-
burc, Egkeburg, Egiburc, Ekkeburc,
Ekkeburc, Eckipure, Egiburc.
Edilla.
Ediltied.
Eggufta.
Egilind.
Egina, Eginun, Ekina
Eiga.
Eila.
Eilid.
Eilfuind.
Eluui.
Eilfuith.
Einrih.
Einfuuid.
Ekkidrud.
Ekhrud.
Ekkileh.
Eklfuith.
Elchilt, Ellenhild,
Ellenheid.
Ellenfind.
Elifind.
Elia.
Elidpirc.
Elina.
Ellenbold.
Ellinbric.
Ellinburc, Ellenburc, Ellinpurc, Ellanpurc,
Elanpurc.
Ellingart, Ellinuuart.
Elinis.
Ellinfuind.
Elifabeth.
Elifint.
Elifmo.
Elindrud.
Emdrud.
Emheid.
Emhilt, Emmilt,
Emia.
Emma.
Emifa.
Enburc.
Encheclub.
Enda.
Endrud.
Endhrud.
Engila.
Engilbold, Enkilbold.
Engilbirg, Engilbric, Engilbrich, Engil-
purc, Engilbirit, Engilberc.
Engilburc, Engilbruc, Engilpurc.
Engildiu, Engildio.

Engildrud, Engildrut, Engildrud.
Engilfrit, Engilurit.
Engilgart, Engilcart.
Engilger, Engilker.
Engilheid.
Engilhcre.
Engilhilt, Engihilt.
Engilmuat, Engelmuat, Engilmot.
Engilmund.
Engilome.
Engilphret.
Engilrat, Enkilrat,
Engilrih.
Engilfind, Enkilfind.
Engiluub.
Engiluuc.
Engilnuot.
Engiza.
Enzela.
Eramburg.
Erchana.
Erchanhilt, Erchinhilt.
Erchanmot, Erchanmuat.
Erchanpric.
Erchanrat.
Erchanfind.
Erchena.
Erchendrud.
Ercheneid.
Erefnit.
Erferat.
Erfind.
Erleue, erlini, erleni.
Erhild.
Erich.
Erlud, erlieb.
Ermenlind, Ermellint.
Ermingart.
Erminburg.
Erminfind, Erminfindi.
Errige.
Eta.
Etich.
Ettila.
Eva.
Euathild.

F.

FAslind.
Fafta.
Faftarat.
Faftburc, Faftpurc.
Feginhilt.
Felhin.
Filhid.
Filla.
Flois.
Florafind.
Folchilt.
Folchind.
Folchind.
Folchfind.
Folchfuit, Folchfuit, Folchfuit, Folchfuit.
Folcuuc.
Folmuot.

Folmuor.
Folrat.
Folchuar.
Freholt.
Frenkin.
Freumor.
Freuihilt.
Freuimunt.
Freuirat, Freuuerat.
Fricundo.
Frida, Frita.
Fridaburg.
Fridagart, Fridikart, Fridecart, Fridigart.
Fridelind, Fridilind.
Frideburg, Frideburc, Fridiburc, Fridaburc, Frithaburg.
Fridehelm.
Fridhere.
Friderat.
Fridurun, Fridorun, Fritharun, Fridurun.
Fridilind.
Fridiliuba.
Fridine, Fridini, Frideni, Fridiniu, Friduni.
Fridithiri.
Fridigunt.
Frila.
Frituif.
Frouuif.
Frumolt.
Fruniu.
Fuarhild.

G.

G Aganuuart.
Gastart.
Gebilind.
Geila.
Geilind.
Geiluiuch.
Geiluird.
Gelduni.
Gelmod.
Gelunda.
Genia.
Gepa.
Gerberg, Gerbirt.
Gerbruo.
Gerenta.
Gerine, Gerene.
Gerhilt, Gerhild.
Gerlind.
Gerleip.
Germunt.
Gerniu.
Gerfind.
Gerfuith, Gerfuith.
Gerthurch, Gerdrud.
Geruentila.
Gefa, Geza.
Gestlind.
Geua.
Gezuuib.

Tom. II.

Gifa.
Gisabric.
Gisala, Gisla.
Gisalmuot.
Gisclburc.
Gisclhere, Gisclheri.
Giisilind.
Glisma.
Glismot.
Gomadrud, Gomedrud, Gomodrud.
Goradrud.
Gotalind, Gottelind, Gotlind.
Gotafilt.
Gotafind.
Grimhilt, Grimhilt.
Guadalada.
Gunderaht, Gundarat, Gunderada, Gunderat, Gundrada.
Gundine.
Gundpiric, Guntbric.
Gunza.
Guota, Guoto.
Guterun.

H.

H Aba.
Hacecha.
Hadaloug.
Hadaburc, Hadeburg.
Hadelburc.
Hademuo.
Haia.
Haiburch.
Haldinfin.
Hamedhec.
Hamithioh.
Harterat, Hartarat.
Hashilt.
Haslind.
Hatha.
Hathamod, Hadamuot.
Hatuwig, Hathuui, Hathuuii, Haduui.
Hazechint.
Hedepurg.
Hegana.
Heidini.
Heilburc, Heilpurc, Heilburh.
Heildrud.
Heilgart, Heilkart.
Heilmunt.
Heilrat.
Heilfint, Heilfind.
Heiluic.
Heima.
Heimila.
Hekeburc.
Helemlog.
Helen.
Heleclint.
Helidinc.
Helidind.
Helidniu.

Q 2

Helidor.

Helidor.	Hitila.
Helinger.	Hitta.
Heluuih.	Hizela.
Helchart, Helkart.	Hoburg.
Helli.	Holcuuifind.
Hellibrug.	Holog.
Helmsuuih, Helemsuuih.	Horindil.
Heluui.	Hofuuih.
Hemhilt.	Hornihu.
Hemma.	Hottrudh.
Hendrud.	Hruadigart.
Hengilrat.	Hruodluuid.
Henbart.	Hugelin, Hugelind, Hugifind, Hugufind.
Hercha.	Hugila.
Hereloup.	Hugirat.
Heribert.	Humburg.
Heribold.	Hunaca, Huneka, Hunuca.
Heriburg, Heribure.	Hunhilt.
Heribirch, Heribiric.	Hunkis.
Herigund.	Huoching.
Herilind.	Huodilind.
Herifind, Herifant.	Huleburg.
Herifuuih.	
Hermenrat.	I.
Herminburch.	I Bo.
Herofa.	Ibure, Iburuc.
Hertine.	Ida.
Hildigart, Hildilgart, Hildilguart, Hildiuart.	Idaburch.
Hildilind.	Iema.
Hildimod.	Ihltibrich.
Hildifuuid, Hildifuuih.	Ileikart, Ilhegart.
Hiltrud, Hiltrat, Hildruth.	Imiza.
Hilt, Hiltu.	Imma.
Hiltebolt.	Imuuih.
Hiltelind.	Iob.
Hilterat, Hiltirat, Hiltrat.	Irimbrig, Irinbric.
Hildirat.	Irburg, Irnburg, Irburg.
Hiltheid.	Irimbruc, Irimburch, Irimburuc.
Hilteuuih.	Irimina.
Hiltiburch, Hiltiburg, Hiltipurt, Hiltipurc, Hiltebruch, Hiltibure, Hiltiburch, Hiltiburuc, Hilteburc, Hildipuruc.	Iriminbirc, Irminburg, Irminburuc.
Hiltibrich, Hiltibirc, Hiltibric, Hiltibirig, Hildiburg.	Irmindiu.
Hiltidiu, Hiltichiu, Hiltethiu, Hiltidhiu.	Irmingart, Irminkart.
Hiltikart.	Irmingund.
Hiltigunt, Hildigunda.	Irminhile, Irminkelt.
Hiltela.	Irmintrat.
Hiltelid, Hiltelind.	Irmisind.
Hiltimunt.	Irminuuar.
Hiltinec.	Iſanburg, Iſanburug.
Hiltipret.	Iſanbirc, Iſanpirihe.
Hiltipric.	Iſangart, Iſenkart.
Hiltifind.	Iſanbere.
Hiltiuart, Hildiuara.	Iſanhilt.
Himildrud, Hilmildrud.	Ita.
Hirburc.	Itaros.
Hirminuui.	Itaroht.
Hirminſind.	Itis.
Hiſburg.	Itisburg, Itisburc.
Hiſlind.	Iudit, Iuditta, Iuthitta, Iudenta, Iudinta.
	Iunzela.
	Iuto, Ioto.
	Iuzuuih.

K.

KEbedrud.
 Kebehilt.
 Kebero.
 Kebeilt.
 Kebene, Kebini, Kebine.
 Keila.
 Keilsind.
 Keiluih.
 Kepa.
 Kerbirn.
 Kerbold.
 Kerbig, Kerbirih, Kerptie, Kerbrig, Ker-
 brich, Kerbric, Kerpirihc.
 Kerburch, Kerburg, Kerbrug.
 Kerhart.
 Kerhilt.
 Kerhoge.
 Ketind.
 Kermunt.
 Kerni, Kerniu, Ketniua.
 Kerrat.
 Kerfind.
 Kerui, Keruic.
 Kestlin.
 Keylat.
 Keza.
 Kilint.
 Kifa, Kyfa, Kifala.
 Kifalbiric, Kitalbric.
 Kifaldrud, Kifaldrud, Kifaldruth.
 Kifalhilt, Kifalhilt.
 Kifilmot, Kifilmuot.
 Kifitta.
 Klifima.
 Klifmuot, Klifmuot.
 Krimhilt.
 Krifa.
 Kuatila.
 Kunderat.
 Kundlind.
 Kunigart.

L.

LAntgild.
 Lantfind.
 Lantfuith, Lantfuith.
 Lantine.
 Lantolt.
 Leota.
 Liefbrun.
 Lia.
 Liba.
 Liezeburch.
 Lina.
 Linuiz.
 Lipdrud.
 Liubetaga.
 Liucheru.
 Lubine, Lubinei.

Liubirat.
 Leubita.
 Liublind.
 Liubmu.
 Liubrich, Liubirih.
 Liubfind, Liupfind, Liupfind.
 Liuduui.
 Liuphilt.
 Liupmot, Liupmuot.
 Liura, Liura.
 Liutberga, Liutpirga, Liutpiric, Liutpric.
 Liutburg, Liutpurc.
 Liutrat.
 Liutgart, Liudgert, Liudkart.
 Liuthad.
 Liutheid.
 Liuthere.
 Liuthilt, Liuthilt.
 Liutine, Liutini.
 Liutmod.
 Liutfind, Liutfind.
 Lupeli.
 Luffind.
 Luzela.

M.

MAalbric.
 Madabiric.
 Madahilt, Madalhilt.
 Madalbirg.
 Maganes.
 Maganza.
 Magin.
 Magrih.
 Mahaldrud.
 Margund, Mathgund, j
 Maracholt.
 Marahfind.
 Math.
 Mathilt, Mahthilt.
 Magina.
 Meginpurc, Meiburg.
 Megindrud, Meinthrud.
 Meginfrid.
 Megingund.
 Meginhilt, Meinhilt.
 Meginrat.
 Merabind.
 Meridrud, Merichrud.
 Merigart.
 Merihilt, Merehilt.
 Merifind.
 Merifuith.
 Mezihilt.
 Milburch.
 Mia.
 Mima.
 Mina.
 Munigund.
 Munifind.
 Muota, Muata, Moata.
 Muotine, Moutine.

Q 3

Muotliup,

Muotliup.
Myoza.

N.

NAmetel.
Nana.
Nendine.
Niurat.
Note.
Notiliub.
Nuata, Nuora.

O.

OAdallind.
Odaë.
Oialhilt.
Odelib.
Oduui.
Olismod.
Onbild.
Oni.
Onnere.
Ortem.
Ortleob, Ortleip.
Osburg, Ospurc.
Osbirin, Ospirin, Ospirin.
Osta.
Orgild.
Orarat, Oterat.
Orcund.
Orgilt.
Orhelen.
Othere.
Orila.
Orine.
Oritic.
Orkilt, Otkelt.
Otkis.
Ortlind.
Otmunt.
Otpirc, Otrig.
Otpurg, Otpurg.
Otlind.
Otrud, Othrud.
Orfuuth.
Orta, Ortha.
Ortuic.
Oudaluric.

P.

PAba.
Pachilt.
Paldarat.
Paldarich.
Paldhere.
Paldhilt.
Paldolt.
Paldspid.
Palma.
Palthruth, Paldrud.
Pantarar.
Pacild, Patehilt, Patihilt, Patthijr.
Pazmuor.

Pazuuil.
Pecchilt, Pechilt, Pechit.
Pegirin, Pegiri.
Pehralind.
Penza.
Peradcund, Peratcund, Perahatcund, Peratgund, Perahgund, Petchcunt, Peretchcund.
Peradlind, Peratlind, Perelind, Peridilind, Perlint.
Perahni.
Perahrarat, Peratrat, Peritrat, Perche-
rat, Percherat, Perçterat, Perch-
trat.
Perahtuuz.
Perahtkart, Peratcart, Perhtkart, Percart,
Perchkart.
Perana.
Petangart.
Peratfrit.
Perathculind.
Peratfind, Perassind, Perafind, Perchfint,
Perenfind, Perifind.
Percliup.
Perebfuind.
Perechliuor.
Percliup.
Perehteni.
Perchchilt, Perchilt.
Perechtheid, Peretheid, Perhtheid.
Pertha, Perehta, Perotha, Petehta, Perech-
ta, Perhta, Perahta.
Perthdrud, Perhtdrud.
Pernfuid, Perensuith.
Peza, Pezela.
Piccho.
Pilde.
Pirin, Pirina, Pirinna.
Piliza.
Pliddrud, Plithrud, Pilidrud, Piledrud.
Plidhilt, Plidhil, Pilihilt, Pililt.
Plidkart, Plidgart, Pilegart, Pilgart.
Plidmoot, Plidmuor.
Pliderat, Pilerat.
Pluoma.
Polla.
Porinlind.
Pornin.
Pruna, Brunin.
Prunihild, Prunnild.
Purgarat, Purgerat.
Purhlind, Purglinda.
Purigund.
Purinniu.
Puruca.

R.

RAchel, Racheil.
Rachilt.
Raganuuh.
Ramdrud, Randrud.

Rang-

Rantuug, Rantuuc.
 Ratprich, Ratpric, Ratpric, Ratbirg.
 Ratburg, Ratpurc, Ratpurch, Ratpuruc.
 Ratthrud, Ratdrud.
 Rakifind.
 Rargozza.
 Ratheid.
 Rathilt.
 Ratila.
 Ratinza.
 Ratker.
 Ratfind.
 Ratfuind, Ratfuuint.
 Reccho, Recchio.
 Rechilt, Rehilt.
 Redburg, Redpurch.
 Regil.
 Regimbirt.
 Regimbold.
 Regin.
 Reginburc, Reginburc, Reginpurc,
 Reginburg, Reginpruc, Reginburch.
 Reginrud, Reginrud.
 Reginfrit.
 Regingart, Reginuuart, Reingart.
 Reginhere.
 Reginhilt.
 Reginleib.
 Reginlind, Reginlind.
 Reingilia.
 Rekinfind.
 Roginlohe.
 Reginolt.
 Reginfino.
 Reginuui.
 Reierin.
 Reimod.
 Reinbolt.
 Reindrud.
 Reinfuid.
 Reginuuz.
 Regin Gund.
 Reodolf.
 Retrua.
 Richart, Richcart, Ricgart, Rickart.
 Richilt, Rihchilt, Rihilt, Rihhilt.
 Rihcund.
 Rihcheid, Rihheid, Richeth.
 Richere.
 Rihfrit.
 Richila.
 Rihini, Richine.
 Richenza, Richinza.
 Richlind, Richlind, Rihlind.
 Richmuor.
 Richolua.
 Richbirg, Ricpric, Rihprich.
 Richburg, Richburg, Richpurc.
 Richuuar, Richuuart.
 Riederhilt.
 Rienhilt.
 Rihdrud, Riddrud, Ritrud.

Rihedrud.
 Rihlind.
 Ricpold.
 Rimihilt.
 Rimifind.
 Riumhilt.
 Kofint.
 Roslind.
 Rofmoth, Rofmuor, Roofmuor, Rofmuat.
 Rotfuith.
 Ruadachoma.
 Ruadcart, Ruadgart, Ruadkart.
 Ruadcund, Ruadeund, Ruadgunt.
 Ruadine, Ruodine.
 Ruadlind, Ruoadlind, Ruodlind.
 Ruadmunt.
 Ruadolt.
 Ruadfind, Ruaffind.
 Ruadfuind, Ruadfuind, ruafuind.
 Ruadrut, ruadrut, ruadthrud, ruod-
 trod.
 ruaduuit, ruaduuart,
 ruaduug.
 ruallind, ruollint, ruollind, rullind.
 ruifint.
 ruoda.
 ruoderat.
 ruodheit, ruodheid.
 ruodhilt, ruodhil, ruothilt.
 ruodmuor.
 ruodun.
 ruomhilt, rumhilt.
 ruoniui.
 ruora.
 ruortuc.
 ruozza.
 ruzela.

S.

Sahfarih.
 Sahfin.
 Salmc.
 Saraburc.
 Sazza.
 Sconburg, Sconburc, Skonburch.
 Seburg, Seburch.
 Segard.
 Selba.
 Selbuuilt.
 Selidiu.
 Seligund.
 Sella.
 Sicca, Sikka.
 Sigefrid.
 Sigcuuich.
 Sigibold.
 Sigibret.
 Sigibrie, Sikibirich.
 Sigiburch, Sigiprug, Sigeburg, Sigiburg, Si-
 kiburg, Sigiburc.
 Sigidrud.

Sigi-

Sigiheld.
 Sigihilt.
 Sigilind.
 Sigini, Siginihu, Siciniu, Sigeni, Signu.
 Sindeni.
 Slera.
 Staracha.
 Starhila, Starahilt.
 Stillimuot.
 Stillina.
 Sunhilt.
 Suona.
 Suuabin.
 Suuabholt.
 Suuaburc, Suuauaburc,
 Suuanabold.
 Suuanahilt.
 Suanburc, Suuanaburc, Suuanaburc, Suuan-
 burc.
 Suuidburc, Suuidpurc, Suuidburch, Suit-
 purg.
 Suuih.
 Suuiza.

T.

TAgahilt.
 Tannecha.
 Teta, Tetra, Theta.
 Tancharat, Tancherat.
 Tanchilt.
 Thancho.
 Theleic.
 Thelint.
 Theodifo.
 Theota, Theotha, Thiot.
 Theotbirg, Theotbirich, Theotbirc,
 Theotpric, Thietprigh, Thiotbrig,
 Thiotpric, Thiotpric.
 Theotila, Theatila, Thiotila.
 Theothilda, Thiethilt.
 Theotkid, Tiechir, Thiotkid.
 Theopret, Thiotpret.
 Theotrat, Thoadrat, Thietrat, Thiete-
 rat, Thiotarat, Thiotérat, Thiotrat,
 Theterat.
 Theotfind, Theetfind, Theitfind, Thiat-
 find, Thietfind, Thiotfind.
 Thetniu, Thietnuu.
 Thiaburg, Thiadburg, Thiatburg, Thiet-
 purch, Thietburc, Thiotpurc, Thiot-
 purg, Thiotpurch, Thietpurch.
 Thiaduif.
 Thietcund.
 Thiedin.
 Thietfrid, Thiotfrid, Theotfrid.
 Thiotfind, Thietfind, Thiolind.
 Thiotuuar, Thetuuat.
 Theituuat.
 Thothart.
 Thietuuib.
 Thieza.
 Thiezud.

Thingund.
 Thiodinc.
 Thiotdrud, Thiottrud.
 Thiotheid.
 Thiotine.
 Thiotuuic.
 Thruburg.
 Thuomfind.
 Thuonlind.
 Tiemuot.
 Tietene.
 Tiezela.
 Tifa.
 Tita.
 Tota, Totia, Tuata, Tuota, Tuda, Tuta.
 Triuucrat.
 Triutili.
 Trostila.
 Trutlind, Trhudlind, Trudlind, Trud-
 lind.
 Truandrud.
 Trudcar.
 Truduuib.
 Trunfind.
 Trufun.
 Truta, Thruda.
 Tumila.
 Tuna.
 Tunitach.
 Tuonc.
 Tunza.

V.

VAdaldrud.
 Vadalhilt.
 Vadalfind.
 Vadilburc.
 Vapur.
 Valtpurg.
 Vata.
 Varila.
 Veinpurg.
 Vfolarth.
 Vgefind, Vgfind.
 Virduth.
 Vilmuot.
 Vmmila.
 Vncciza.
 Vnda.
 Vnforath.
 Voda, Vota.
 Vodalbric, Vodelbric.
 Vodaldrud.
 Vodalfind, Volfind.
 Vodalrat, Vodalraht, Volarat.
 Vodalgart, Vadalgart.
 Vodauid.
 Vorecha.
 Vromuot.
 Vna.

Yu. Vuad-

Vu.

Vuaduart.
 Vuala.
 Vualatrid, Vualatfrid.
 Vualdburg.
 Vualerat.
 Vualtila.
 Vuanpurg, Vuampurg, Vuanpurg, Vuan-
 burg.
 Vuangart.
 Vualtrud.
 Vualdrad, Vualerat, Vualterat, Vualce-
 rat.
 Vualfuith, Vualcfuith.
 Vualtarat.
 Vuaraburch.
 Vualspurg.
 Vualind.
 Vualcuizo.
 Vuangart.
 Vuanrat.
 Vuarburc.
 Vuarrat.
 Vucaia.
 Vucaidrud.
 Vucaia.
 Vueldrud, Vucltrud.
 Vucliburc.
 Vuclbib.
 Vuendilburg, Vuentilpurg.
 Vuendilgart.
 Vuendillich.
 Vuendilmuot, Vuendilmuot.
 Vuendilfid.
 Vuendilfuith.
 Vuentila, Vuendil.
 Vueraht.
 Vuethilt.
 Vuerekko.
 Vuerinbret.
 Vuerinburg, Vuerinburg.
 Vuerinhart.
 Vuerinfuith.
 Vuertolt.
 Vuerta.
 Vuia.
 Vuiba.
 Vuiberat.
 Vuichart.
 Vuikart.
 Vuichbirt.
 Vuichegunda.
 Vuichere.
 Vuichmuot, Vuichmuot.
 Vuicind.
 Vuidrud.
 Vuidpurg.
 Vuialdrud, Vuicldrud.
 Vuicla.
 Vuiclburch.
 Vuigburg.
 Vuigirat, Vuigerat.

Tom. II.

Vuigifud.
 Vuikfuith.
 Vuila, Vuilla.
 Vuilburc, Vuilpurg, Vuilliburg, Vuil-
 leburg, Vuilbruch, Vuilburch, Vuil-
 librich, Vuilliburg, Vuillipurg.
 Vuillibirch, Vuillebirch, Vuillipiric, Vuil-
 libirc, Vuillebrich.
 Vuilrud.
 Vuileca.
 Vuilhara.
 Vuilhete, Vuillere.
 Vuillechoma, Vuillichoma.
 Vuilligart.
 Vuilligund.
 Vuillihilt, Vuillehilt.
 Vuillidrud, Vuillindrud, Vuillendrud.
 Vuillimot.
 Vuillira.
 Vuilfind, Vuillifind, Vuillafind.
 Vuillifuind.
 Vuillita.
 Vuilliza.
 Vuilloges.
 Vuinelind.
 Vuinertba.
 Vuingidia.
 Vuini.
 Vuinidin.
 Vuingarta.
 Vuinilind.
 Vuinirat.
 Vuinitheri.
 Vuinlich.
 Vuioigart.
 Vuirat.
 Vuirtun, Vuirtinna, Vuirtin.
 Vuirund.
 Vuilfirihc.
 Vuiterbn, Vuiterat, Vuirat.
 Vuicila.
 Vuicil.
 Vuicirh.
 Vuito.
 Vuitolc.
 Vuitpurg.
 Vuicind.
 Vuituuar.
 Vuodilhilt.
 Vuofeza.
 Vuofker.
 Vuola.
 Vuolcilt.
 Vuolchangart.
 Vuoldrud, Vuoltrud.
 Vuolemoot, Vuolomuot.
 Vuolefin, Vuolefind.
 Vuolfart.
 Vuolfcart, Vuolfkart.
 Vuolboto.
 Vuolfdrud, Vuolfthrud.
 Vuolfkelt.

R

Vuolf-

Vuolfskund, Vuolfskund.
 Vuolfsiub.
 Vuolfsperin, Vuolfsperin, Vuolfspruc, Vuolfs-
 purug, Vuolfsbruch.
 Vuolfsfrada.
 Vuolfsfrid, Vuolfsfrid.
 Vuolfsfrind.
 Vuolfsfruid.
 Vuolfsfrine.
 Vuolfsprin.
 Vuolfsleic.
 Vuolfsverat.
 Vuolfsuolr.
 Vuona.
 Vuoluila.

Y.

Y^{ta}.
Yminfind.

Ymma.
 Ymmica.
 Ymmina.
 Yrimbrug.
 Yrminhart.
 Ylanbirc.
 Ylangart.

Z.

Z^Eiza.
Zenza.

Zeta.

Zilia.

Zuozo.

CAPUT IV.

DE NOMINIBVS PROPRIIS FEMININIS
 IN ALAMANNIA CVRIENSI ET BUR-
 GVNDIONENSI.

A.

A^Bba.
Adala.

Adalena.

Agafia.

Agilenda.

Agina.

Agoneja.

Amata.

Amata.

Andustria.

Anna.

Appa.

Aurelia.

Aurevera.

B.

Baltrudis.

Basilis.

Beata.

Benedicta.

Bona.

C.

Cacilia.

Calumniofa.

Christa.

Christina.

Columba.

D.

Deodera.

Didyma.

Dominina.

Drufa.

E.

Echila.

Egiburga.

Egina.

Elena.

Elisabetha.

Emila.

Engila.

Eugenia.

Exuperia.

F.

Faftarata.

Fclia.

Flavia.

Florafinda.

Fonteja, Fontegia.

G.

Galla.

Genovefa.

Gentefima.

Gerenta.

Gisila.

Gotelinda.

Gregoria.

Guadalrada.

H.

Hata.

Honoris.

I.

Ianuaria.

Industria.

Iuliana.

K.

Kifa.

Kunigundis.

L. Leonza.

L.

Leonza.

Liba.

M.

Maria.

Materina.

Maxantia.

N.

Nonna.

Nota.

O.

Onerina.

Oportuna.

Olanna.

Orarda.

Otilia.

P.

Paffiva.

Paulina.

Peregrina.

Pernandia.

Pia.

R.

Rachel.

Reginelda.

Rofinda.

S.

Salua, Salua.

Salvia.

Senatrix.

Solfepia.

Sulvana.

Sufanna.

T.

Teuberga.

Theodora.

Tota.

V.

Valentia.

Valentiana.

Vigilia.

Vincentia.

Vricina, Vrfina.

Vnda.

Vu.

Vualdrada.

Vuinigunda.

Vuona.

F I N I S.

ANTIQUITATUM ALAMANNICARUM

PARS II.

Complectens res Ecclesiasticas, quas Monachi
appellant Interiores.

DE AUCTORIBUS ET EORUM SCRIPTIS.

Remedius Curiensis Episcopus.

Qui & Remigius, unde vigesimus Curiae Rhætorum Episcopus à Stumpfio numeratur Chronicor. lib. 10. cap. 17. Ejus temporibus, anno videlicet DCCCXIII. à nato Christo, venit in Rhætiam Curiensem, Wolfharius Episcopus Remensis à Carolo M. Imperatore missus ad constituendum judicium & appellationes, quæ intercessissent, Provincialium audiendas, ut auctor est Ratpertus cap. 5. Quo in conventu, aut vehementer fallor, aut injunctum fuit Remedio, ut Canones istos pro Ecclesiis Alamannicis, quarum Sacerdotes versabantur in summa rerum divinarum ignorance, colligeret, ut secundum eos in judiciis proporro decerneretur Vadianus existimat ab ipso Wolfhatio præsentatos Imperatori, ab eoque vim Legis auctoritatemque accepisse. Non tamen ideo dicendus est optimus Imperator errores induxisse in Ecclesiam, si quos offendit vel pæcis publicæ causa dissimulavit, vel scandalis vitandi ratificavit, quum meliora edoctus non pauca alia immutaverit, ut rerum gestarum monumentis proditum est.

B. Notingus Constantiensis Episcopus.

Episcopus à Clero & populo appellatus est A. D. DCCCCXIX. vitæ sanctimonia & probitate morum conspicuus. Ideoque solus idoneus habitus, qui Conradus Altorffensis Comitis (qui Notingus postea in Episcopatu successit miraculorum fama in cælos sublatus) vitam ac mores conformaret. Mortuus est A. D. DCCCCXXXIV. Prid. Idus Augusti. Ad ejus exequias cohonestandas venit Valericus Episcopus Augustanus, summæ tum apud Alamannos estimationis & auctoritatis. Is iustis funeri solutis, congregato populo imperavit triduanum jejunium, ut pro bono Episcopo, cujusmodi abstulisset, Deo Opt. Max. supplicarent, sicuti refert Stumpfius Chron.

lib. 5. c. 11. Ejus meminere Heppidannus in Annalib. Herimannus Contractus in Chron. Tiufburgius in Ephemeridib. Additiones ejus una pariter cum bona Remedii parte excisæ mihi & furto abreptæ sunt.

Symbolum Alamannicæ ecclesiæ.

Ejus Auctor ignoratur. Meminit Vadianus lib. 2. ab eoque accepit & edidit Iohan. Stumpfius Chron. lib. 4. Sed valde mutitum & expreta antiquitate. Nos ex ipsa membrana restitimus, sententiæ ejus quantum pote verbis Latinis expressa. Est autem illud memorabile, quod in eo nulla fiat mentio *Descensus ad inferos*. Quia in re Alamannica Ecclesiæ consentit cum Græcis Latinisque vetustis, à quarum Symbolis non agnoscitur notant Doctores ad l. 2. C. de Summa Trinit. & fide Cathol.

Confessio Alamannicæ ecclesiæ.

Primus edidit cum Ostrydi Wittenburgensis Evangeliorum expositione Achilles Gallarus, cum interlineari explanatione Germanica. Sed profecto doctus cætera vir, quid sibi vellent præficæ ille voces non quitus est intelligere. Nos & emendavimus pariter & Latinis verbis illustravimus.

Litania Alamannicæ ecclesiæ.

Hæc est vera & germana Litaniam, in Ecclesiis Alamannicæ Curiensis, Sanctgallensis, Constantiensis, Augiensis, &c. usitata, tempore Ludovici Junioris, Regis Germaniæ, A. D. DCCCL. Excerptimus ex libro membranco, qui illo ipso sæculo in Monasterio Sancti Galli scriptus. Quod certo potest esse augmento, multis sæculis posteriorem illam esse, quæ Francofurti ad Mœnum in æde D. Bartholomæi ostentatur. Et injuncta vetustissimæ membranæ nostræ plus credo, quam centum juratis Latomis. Auctor in mundo est res ipsa. Quum enim nostra membrana ex Sanctis advocet tantum

34. Francosurtenſis autem amplius 340. prætoris militi perſuadeo, quot Sanctorum numeris, eorundem diſtare annorum ſæculis & Hludovici atque Emmæ nomina ab imperito librario recenta fuiſſe.

Benedictiones Alamannicæ Ecclæſiæ.

Duplex erat apud Alamannos *Benedictio* Eccleſiaſtica, *Canonica* una, altera *Vulgaris*. *Canonica* dicebatur, quæ legitime & ex Canonum fieret permiſſione. Cujus generis erant benedictiones *Cerci*, *Cineris Martialis*, *Ignis Paſchalis*, & conſimiles. Ut jam nihil de Benedictionibus, quæ inſecutiſ temporibus inventæ, *Agni Paſchalis*, *Ignis Johanni-ci*, *Vini Johanni-ci*, (ille Baptiſtæ, Evangeliſtæ memoriæ iſthoc ajunt repræſentare) commemorem: ſuper quibus, ſi cui animus prurire, conſuli poteſt M. Ant. Delrio Ieſuita Diſquiſition. Magicar. libris. *Ferri*, *Ignis*, & *Aque* benedictiones primum introduxit innata Gentilium conſuetudo, confirmavit aniliſ ſuperſtitio, retinuit peſtilens ſimonia, quæ quid non & ſemper potuerunt & hodie poſſunt? Quas benedictiones ipſa Eccleſia partim tanquam frivolas & ſtultitias, partim ut impias & blaſphemias, jam pridem olim condemnavit. Venerunt etiam exertiſ verbis Stephanus Papa c. 11. q. 5. c. conſuſiſti, & Innocentius III. cap. *ſententiam* 3. Ext. *Ne Cleri, vel Monach.* & cauſam reddit Honorius III. in cap. *Dilecti*, 3. Ext. de *Purgat. vulg.* quod in hoc judicio *Deus teſtari videtur*. Et benediſtæ quidem aquæ probationem civilibus quoque legibus inhibitam ſcribit non contemnendæ auctoritatis IC. Bernardus Bononiſis in c. ult. Ext. de *Probat. vulg.* In Francicarum, Alamannicarum, Lango-bardicarum Legum quibuſtiam exemplaribus vetuſtiſ etiamnum probationes illæ reperiuntur, recte in nonnullis omiſſæ. Formulæ benedicendi jam olim aliquas produxit Io. Aventinus in Annalib. Bior. lib. 4. & Jacob. Pamelius Ieſuita Lithurg. lib. 2. in fine libri Sacramentorum Albin. Exſtant quidem non pauca apud Hiſtoricos exempla, quibus vel reatus ſuit maniſeſtatus, vel innocentia comprobata. Quæ vero quæ ratione, quove pacto acciderint, non eſt noſtri inſtituti diſputare. Ea, cui lubido & volupe, petere poteſt à Franc. Hotoman-

no Diſputat. Feudal. 11. Jacob. Cujacio de Feudiſli. l. tit. 1. Durantiſ Caſellio variar. lib. 2. cap. 1. Phil. Camerario Meditatio-num hiſt. Centur. 2. ca. 18. Adolpho Scribonio Reſponſione ad examen ignoti patroni veritatibus purgatione Sagarum per aquam frigidam, Ioanne Euwich de Sagarum natura, arte, viribus & ſaciſ, & de notis indiſciis quibus agnoſcantur, Ioan. Georgio Geedelmanno de Magis, veneficiſ & lamiſ, deque hiſ recte cognofcendis, & quæſi primo loco nominare debui, Auto-nio Delrio illis, quos dixi, libris.

Fraternitates Alamannicæ Ecclæſiæ.

Auctor ſive conſcriptior potius non ex-primatur. Olim in more inſtitutoque Monachorum fuit, ut minora Monaſteria confraternitates (ut loquuntur) cum celebriori aliquo Collegio inirent. Ulus earum erat, ut quotiens defunſtus quiſpiam de conjuncto & lociato Monaſterio, Collegio illi fuiſſet annuntiatus, pro eo mox fierent orationes, vigiliæ, miſſæ, diſciplinæ, & elemoſynæ. Quas pari ratione ab aliis quoque proſe poſt obitum fore ſinguli expectabant. Erat inſuper hoc ſocietatis juſ & conſtitio, ut advenientes ultro citroque non haberentur alieni, ſed tanquam domeſtici omnibus Charitatis (illorum verbo) officiis exciperentur. Nec ſolum Mona-chos, ſed & Laicos hujus fraternæ conſiderationis, quam argento illis venundare ſolebant, participes fuiſſe in hiſ exemplis legimus.

Anniverſarii Alamannicæ Ecclæſiæ.

NEquè horum auctor atque collector eſt aſcriptus. Nortpertum Abbatem Anniverſariorum inſtitutorem etiam Tiſburgius facit, aut quiſquis eſt Ephe-meridum conſcriptior.

Atque ita dedimus rerum Alamannicarum corpus, tenue illud quidem, at integrum tamen & ſuis partibus (ut ſperamus) abſolutum. Quod vero non parva acceſſione craſſius & opimiſ reddere (ſi exuſi videbitur) cibi melioris ſcripturum. Interim hoc Marte contenti ſimus.

ALAMANNICÆ ECCLESIE VETERIS CANONES EX PONTIFICUM EPISTOLIS EXCERPTI

REMEDIO CURIENSI EPISCOPO,

JUSSU

KAROLI MAGNI REGIS FRANCORUM ET ALAMANNORUM.

De licentia Corporis Domini,

Ex epistola Clementis ad Iacobum Hierosolymorum Episcopum.

Certe tanta in altari holocausta offerantur, quanta populo sufficere debeant. Quod si remanserint, in crastinum non reserventur, sed cum timore & tremore clericorum diligentia consumuntur. Qui autem residua corporis Domini, quæ in sacratio relicta sunt, consumunt, non statim ad communes accipientes cibos conveniant, nec putent sanctæ portioni commiscere cibum, qui per aquilulos digestus in seculum funditur. Si igitur mane Dominica porrigitur, usque ad sextam jejurent ministri, qui eam consumpserint: & si tertia vel quarta hora acceperint, jejurent usque ad vespertam. Sic secreta sanctificatione æterna custodienda sunt sacramenta.

II.

De Vasis Sacris,

Ex eadem epistola.

DE vasis sane sacris ita gerendum est: altaris palla, candelabrum, & velum, si fuerint vetustate consumpta, incendio dentur: quoniam non licet ea, quæ in sacratio fuerint, male tractari, sed incendio universa tradantur. Cineres quoque eorum in baptisterium inferantur, ubi nullus transitus habeatur, aut in pariete aut in fossis pavimentorum jactentur, ne introeuntium pedibus inquinentur. Pallas vero & vela, quæ in sanctuarii fordida fuerint ministerio, Diaconi cum homilibus ministris intra sacrarium lavent, non eicientes foras à sacratio velamina Dominicæ mensæ, non forte pulvis Domini corporis male decidat syndone foris delata, & erit hoc operanti peccatum: ideoque in sacratio ministris præcipimus cum diligentia custodire. Pallæ in alia pelve laventur, & in alia vela,

Quo loco celebranda sit Missa.

Ex epistola Clementis omnibus Episcopis, Presbyteris, Diaconibus missa.

Hic ergo, hoc est, in præsentī vita positos oportet vos agnoscere voluntatem Domini, ubi & agendi & sacrificandi est locus: quoniam in aliis locis sacrificare & missas celebrare non licet, nisi in his, in quibus Episcopus proptius jussit, aut ab Episcopo regulariter ordinato tenente videlicet civitatem consecratus fuerit. Aliter enim non sunt hæc agenda, nec rite celebranda.

IV.

De obedientia exhibenda Episcopis.

Ex eadem epistola B. Clementis Papæ.

Vobis, qui sacerdotio Domini fungimini & in speculo estis positi, plus scire oportet, ut subditos vobis populos pleniter docere possitis, eisque ad regna celorum ducatum præbere Domino annuente valeatis: unde & ipsa per se veritas ait: *Vobis datum est nosse mysterium regni Dei, ceteris autem in parabola, & reliqua.* Vestrum enim, qui legatione Domini fungimini, est docere populos: eorum vero est vobis obedire ut Deo. Si autem nobis Episcopis non obediunt omnes Presbyteri, Diaconi ac Subdiaconi, & reliqui clerici, omnesque Principes tam majoris ordinis quam & inferioris, atque reliqui populi tribus & linguæ non obtemperaverint, non solum infames, sed & extorres à regno Dei & consortio fidelium, à liminibus sanctæ Dei ecclesiæ alieni erunt. Nam vestrum est eos instruere, eorum vero est vobis obedire ut Deo, ejus legatione fungimini, dicente Domino: *Qui vos audit, me audit: & qui vos spernit, me spernit: & qui vos recipit, me recipit: & qui me recipit, recipit cum, qui me misit.*

V.

V.

Nihil absque licentia Episcopi
agendum.

Ex eadem epistola inter cetera.

QUapropter cunctis fidelibus & sum-
mopere omnibus Presbyteris & Dia-
conibus ac reliquis clericis attendendum
est, ut nihil absque Episcopi proprii licentia
agant. Non utique missas sine ejus iussu
quisquam Presbyterorum in sua parrochia
agat, non baptizet, nec quicquam absque
ejus permisso agat. Similiter & reliqui po-
puli majores scilicet & minores per ejus li-
centiam quicquid agendum est agant, nec
sine ejus permisso à sua parrochia abscedant
nec in ea adventantes morari præsumant.
Animæ vero eorum ei credite sunt: ideo
omnia ejus consilio agere debent, &, eo
inconsulto, nihil.

VI.

Quod omnibus Baptismus per-
cipere necessarium
sit.

*Ex epistola B. Clementis Pape scripta
Iulio ac Iuliano & reliquis
consodalibus.*

SIve enim iustus sit sive iniustus, baptis-
mum per omnia necessarium est. Iusto
quidem, ut adimpleatur in eo perfectio
& regeneretur Deo: iniusto autem, ut
peccatorum, quæ gessit, remissio conce-
datur.

VII.

Baptizatos ab Episcopo consignari
debere.

Item ex eadem epistola.

OMnibus ergo festinandum est sine
mora renasci Deo, & demum consi-
gnari ab Episcopo, id est septiformem gra-
tiam sancti Spiritus percipere, quia incer-
tus est uniuscujusque exitus vitæ. Cum au-
tem regeneratus fuerit per aquam, & post-
modum septiformis spiritus gratia ab Epi-
scopo, ut memoratum est, confirmatus,
quia aliter perfectus esse Christianus nequa-
quam poterit, nec sedem habere inter per-
fectos sine necessitate, sed incuria aut vo-
luntate remanserit, ut habeat, quod à
Petro accepimus, & ceteri sancti Aposto-
li percipiente Domino docuerunt: & de-
mum ex operibus bonis ostendat in se si-
militudinem ejus, qui eum genuit, patris.
Post hæc vero agnoscat Deum honorare.
Honor autem ejus est, ut ita vivat, sicut ille

vult: vult autem unumquemque ita vive-
re, ut homicidium & adulterium nesciat:
odium & avaritiam fugiat: iram, super-
biam, jactantiam respuat & execretur, in-
vidiam quoque & cætera his similia peni-
tus à se ducat aliena.

VIII.

Quid conferat Aquæ Baptismus
ad Dei cultum.

Item ex eadem epistola.

PRimo quidem quia quod Deo placuit
impletur: secundo, quia regenerata
ex aquis & Deo renovata fragilitas prio-
ris navitatis, quæ vobis per hominem
facta est, amputatur, & ita demum per-
venire poteritis ad salutem; aliter impos-
sibile est. Sic enim vobis cum sacramen-
to verus Propheta testatus est dicens: *A-
men amen dico vobis, nisi quis denuo
renatus fuerit ex aqua & spiritu, non
intrabit in regnum celorum.*

IX.

Quod non ubique & à solo sacri-
ficandum sit.

*Ex epistola Anacleti Pape scripta om-
nibus Episcopis ceterisque cunctis
fidelibus.*

DEo enim perfecte sacrificantes non
debent vexari sed portari, conso-
lari atque ab omnibus venerari. Ipsi au-
tem quando Domino sacrificant, non so-
li hoc agere debent, sed testes secum ad-
hibeant, ut Deo perfecte in sacris Do-
mino locis sacrificare probentur. Ait
namque auctoritas legis divinæ: *Videne
offer as holocausta tua in omni loco quem
videris, sed in loco, quem elegit Do-
minus Deus tuus.* Episcopus Deo sa-
crificans testes, ut præfixum est, secum
habeat, & plures quam alius sacerdotes.
Sicut majoribus honoris gradibus fungi-
tur, sic majoris testimonii incrementa-
tione indiget. In solemnioribus quippe
diebus, aut septem, aut V. aut III. Dia-
conos, qui ejus oculi dicuntur, & Sub-
diaconos, atque reliquos ministros se-
cum habeat, qui sacris induti vestimen-
tis in fronte & à tergo, & Presbyteri è
regione dextra lavaque contrito corde &
humiliato ac prono stent vultu, custo-
dientes eum à malivolis hominibus &
consensum ejus præbeant
sacrificio.

X. Non

X.

Non tollendas Res Ecclesiæ.

Ex eadem epistola Anacleti Pape.

ERgo qui Christi pecunias & ecclesiæ rapit, auferre, vel fraudat, homicida est, atque homicida ante conspectum iudicis esse deputabitur. Qui rapit pecuniam proximi sui, iniquitatem operatur: qui autem pecuniam vel res ecclesiæ abstulerit, sacrilegium facit.

XI.

De ordinatione Episcoporum.

Ex epistola Anacleti Pape scripta omnibus Episcopis Italie.

ORdinationes Episcoporum auctoritate Apostolica ab omnibus, qui in eadem fuerint provincia, sunt celebrandæ: qui simul convenientes scrutinium diligenter agant, jejuniumque cum omnibus precibus celebrent, & manus cum sanctis evangelis quæ prædicaturi sunt imponentes Dominica die hora tertia orantes sacraque unctione exemplo Prophetarum & Regum capita eorum more Apostolorum & Moyfi unguentes, quia omnis sanctificatio constat in Spiritu sancto, cujus virtus invisibilis sancto est chrismate permulgata, & hoc ritu solemnem celebrent ordinationem. Quod si omnes simul convenire minime poterint, assensum tamen suis precibus præbeant, ut ab ipsa ordinatione animo non desint. Porro & Hierosolimitarum primus Archiepiscopus B. Iacobus, qui Iustus dicebatur, & secundum carnem Domini nuncupatus est frater, à Petro, Iacobo & Iohanne, Apostolis est ordinatus, successoribus videlicet dantes formam eorum, ut minus quàm à tribus Episcopis reliquisque omnibus assensum præbentibus nullatenus ordinetur, & communi voto ordinatio celebretur.

XII.

De accusatione Sacerdotum.

Ex eadem epistola.

Accusatio quoque eorum, super quæ nos consulere voluistis, non nisi ab idoneis & probatissimis viris, qui & suspicionibus & sceleribus careant, fieri debet: quia Dominus sacri sui corporis tractatores à vilibus & reprobis ac non idoneis personis infamari noluit, nec calumniari permisit: sed ipse proprio flagello peccantes sacerdotes à templo eje-

cit: unde liquet, quod summi sacerdotes, id est Episcopi, à Deo sunt iudicandi, non ab humanis aut pravæ vitæ hominibus lacerandi, sed potius ab omnibus fidelibus portandi.

XIII.

De Querimonia contra Sacerdotes.

Ex eadem epistola.

SI quis adversus Sacerdotes vel ecclesias eorum commotus fuerit, aut causas habuerit, prius ad eos recurrat caritatis studio, ut familiari colloquio commoni- ti ea fiant, quæ sananda sunt, & caritate emendent, quæ iuste emendanda agnoverint. Si autem aliqui eos, priusquam hæc egerint, lacerare, accusare, aut infestare præsumpserint, excommunicantur, & minime absolvantur, antequam per satisfactionem condignam egerint penitentiam, quoniam injuria eorum ad Christum pertinet, cujus legatione funguntur.

XIV.

De Bipertito ordine Sacerdotum.

Ex epistola Anacleti scripta omnibus Episcopis & reliquis Christi Sacerdotibus.

SAcerdotum frater ordo bipertitus est, & sicut Dominus illum constituit, à nullo debet perturbari. Scitis autem à Domino Apostolos esse electos & constitutos, & postea per diversas provincias ad prædicandum dispersos. Cum vero mellis cœpit crescere, videns paucos esse operarios, ad eorum adjumentum septuaginta eligi præcepit discipulos. Episcopi vero Apostolorum, Presbyteri quoque septuaginta discipulorum locum tenent. Episcopi autem non in castellis aut modicis civitatibus debent constitui, sed Presbyteri per castella & modicas civitates atque villas debent ab Episcopis ordinari & poni: Singuli tamen per singulos titulos suos. Amplius quam isti duo ordines Sacerdotum nec nobis collati fuit, nec Apostoli docuerunt.

XV.

De his, qui Prælatos contem-
nunt.

Ex eadem epistola.

NEcesse enim est, ut rectores à subditis timeantur, ab ipsisque corrigantur, ut huma-

humana formidine peccare metuant, qui divina iudicia non formidant. Deteriores quippe sunt, qui doctorum vitam moresque corrumpunt, his qui substantias aliorum prædique diripiunt. Ipsi autem ea, quæ extra nos, licet nostra sint, auferunt: nostri quoque detractores & morum corruptores nostrorum sive qui adversum nos armantur, proprie nos ipsi decipiunt, & ideo iuste infames sunt, & merito ab ecclesia extorres fiunt.

XVI.

De his, qui Doctorum culpas produunt.

Ex eadem epistola.

Multum vero distant damna morum à damnis rerum temporalium: cum ista extra nos sint, illa vero in nobis. Sententia quoque Cham filii Noe damnantur, qui suorum doctorum vel præpositorum culpas produunt, sicut Chem, qui patris pudenda non operuit, sed ridenda monstravit.

XVII.

De reprobis moribus Pastoris tollerandis.

Ex eadem epistola.

Doctor autem vel pastor ecclesiæ si à fide exorbitaverit, erit à fidelibus corrigendus: sed pro reprobis moribus magis est tolerandus quam distinguendus, quia rectores ecclesiæ à Domino sunt iudicandi, sicut ait Propheta: *Deus stetit in Synagoga Deorum in medio autem Deos discernit.* Unde oportet unumquemque fidelem, si viderit aut cognoverit plebes suas adversus pastorem suum tumescere, aut clerum detractionibus vacare, hoc vitium pro viribus extirpare, prudenter corrigere satagat, nec eis in quibuscumque negotiis misceri, si incorrigibiles apparuerint, antequam suo reconcilientur doctori, præsumat: quoniam tam sacerdotes quam reliqui fideles omnes summam debent habere curam de his qui pereunt, quatenus eorum redargutione aut corriganur à peccatis, aut si incorrigibiles apparuerint, ab ecclesia separentur.

XVIII.

Quod Episcopus sine Regulari Mutatione Ecclesiam suam non dimittat, nec ipse ab ea dimittatur.

Ex epistola Evaristi Papæ scripta omnibus per Ægyptum Domino conglutinatoris Fratribus.

Sacerdotes vero vice Christi legatione funguntur in ecclesia, & sicut ei sua
Tom. II.

est conjuncta sponsa, id est ecclesiæ, sic Episcopis junguntur ecclesiæ, unicuique pro portione sua. Et sicut vir non debet negligere uxorem suam, sed diligere & caste custodire & amare atque prudenter regere, ita & Episcopus debet ecclesiam suam. Et velut uxor, quæ sub manu est viri, obedire debet viro suo, eumque amare & diligere, potius etiam ecclesiæ Episcopo suo in omnibus obedire eumque amare & diligere ut animam suam debet: quia illud fit carnaliter, istud spiritualiter. Et sicut vir non debet adulterare uxorem suam, ita nec Episcopus ecclesiam suam, id est, ut illam dimittat, ad quam sacratum est absque inevitabili necessitate aut Apostolica vel regulari mutatione, & alteri se, conjugat. Et sicut uxor non licet dimittere virum suum, ut alteri se vivente eo matrimonio societ, ut cum adulteret, licet fornicatus sit vir ejus, sed juxta Apostolum aut viro suo debet reconciliari, aut manere innupta, ita ecclesiæ non licet dimittere aut ab ea segregare Episcopum suum ut alterum, eo vivente, accipiat, sed aut ipsum habeat, aut innupta maneat, id est, ne alterum Episcopum, suo vivente, accipiat, ut fornicationis aut adulterii crimen incurrat. Nam si adulterata fuerit, id est, si se alteri Episcopo junxerit, aut super se alterum Episcopum adduxerit, aut esse fecerit vel desideraverit, per acerrimam penitentiam aut suo reconcilietur Episcopo, aut innupta permaneat.

XIX.

Non infamandum vel ejiciendum Episcopum, aut alterum in loco ejus constituendum.

Ex eadem epistola.

Audivimus enim, quosdam à vobis infamatos & dilaceratos Episcopos à civitatibus propulso (quia alibi Episcopi constitui non possunt nisi in civitatibus non minimis) & alios in eis, ipsis viventibus, constitutos: ideo vobis scribimus, ut sciatis hoc fieri non licere, sed proprios revocari & integerrimè restitui debere. Illos vero, qui adulterina feditate suas sponas, quas & uxores eorum præfixo tenore esse intelligimus, tenent, ejici ut adulteros, atque infames fieri, eosque ab ecclesiasticis honoribus arceri jubemus. Si autem adversus eos aliquam querelam habuerint, his peractis inquirendum erit & auctoritate hujus sanctæ sedis terminandum.

Non temere judicandum.

Ex eadem epistola.

DEus omnipotens ut nos præcipitantis sententiæ prolatione compelleret, & cum omnia nuda & aperta sint oculis ejus, mala tamen Sodomæ noluit audita judicare, priusquam manifeste agnosceret, quæ dicebantur. Unde ipse ait: *Descendam & videbo, utrum clauorem, qui venit ad me, compleverint.* an non est ita ut sciam? Deus omnipotens, cui nihil absconditum est, sed omnia ei manifesta sunt etiam antequam fiant, non ob aliud hæc & alia multa, quæ hic proluxitatem vitantes non inferimus, per se inquirere dignatus est, nisi ut nobis exemplum daret, ne præcipientes in discutendis & judicandis negotiis essemus, & ne malum quorumquam prius præsumamus credere quam probare. Cujus exemplo monemur, ne ad proferendam sententiam umquam præcipientes simus, aut temere indiligenterque indiscussa quæque quoquo modo judicemus, dicente veritatis voce: *Nolite judicare, ut non judicemini: in quo enim iudicio judicaveritis, iudicabimini,* & reliqua. Nam mala audita nullum moveant, nec passim dicta absque certa probatione, quisquam umquam credat, sed ante audita diligenter inquirat, ne præcipitando quiddam aliquis agat.

De scriptis vi extortis.

Ex epistola Alexandri Papæ omnibus orthodoxis scripta per diversas regiones.

AIt enim sic inter cætera: similiter si huiusmodi personis quædam scriptura quoquo modo per metum aut fraudem aut per vim extorta fuerint, velut se liberare possint quocumque ab eis conscriptæ vel roboratæ fuerint ingenio, ad nullum eis præjudicium aut nocumentum provenire censemus, neque ullam eis infamiam vel calumniam aut à suis sequestrationem bonis umquam auctore domino & sanctis Apostolis eorumque successoribus sustinere permittimus: confessio vero in talibus non compulsa, sed spontanea fieri debet.

De querela contra Episcopum vel actorem Ecclesiæ.

Ex eadem epistola.

SI quis erga Episcopum vel auctores ecclesiæ quamlibet querelam habere ju-

stam crediderit, non prius primates aut alios adeat iudices quam ipsos quibus læsum æstimat, conveniat familiariter non semel, sed sæpiissime, ut ab eis aut suam iustitiam accipiat aut excusationem. Si autem secus egerit, ab ipsis & ab aliis communione privetur tanquam Apostolorum aliorumque Patrum contemptor.

Nihil præter Panem & Vinum
Aqua mixtum ad altare offerendum.*Ex eadem epistola Alexandri successoris Evaristi Papæ.*

Non debet enim, ut à patribus accepimus & ipsa ratio docet, in calice Domini aut vinum solum aut aqua sola offerri, sed utrumque permixtum, quia utrumque ex latere ejus in sua passione profluxisse dicitur. Ipsa vero veritas nos instruit calicem & panem in sacramento offerre, quando ait: *Accipite Jesus panem & benedixit deditque discipulis suis dicens: Accipite & manducate, hoc est corpus meum. Similiter postquam cenavit, accepit calicem, dedit discipulis suis dicens: Accipite & bibite ex eo omnes, quia hic est calix sanguinis mei, qui pro vobis effundetur in remissionem peccatorum.* Crimina enim atque peccata oblatis his Domino sacrificiis delentur: idcirco & passio ejus in his commemoranda est, qua redempti sumus, & sapius recitanda, atque hæc Domino offerenda. Talibus hostiis delectabit & placabitur Dominus, & peccata dimittet ingentia. Nihil enim in sacrificiis majus esse potest quam corpus & sanguis Christi, nec ulla oblatio hac potior est, sed hæc omnes præcellit, quæ pura conscientia Domino offerenda est, & pura mente consummanda atque ab omnibus veneranda. Et sicut potior est ceteris, ita potius excoli & venerari debet.

De aqua sancta spargenda.

Ex eadem epistola.

Aquam enim sale conspersam populus benedicimus, ut ea cuncti aspersi sanctificentur, quod & omnibus sacerdotibus faciendum esse mandamus. Nam si finis vitulæ aspersus populum sanctificabat atque mundabat, multo magis aqua quæ sale aspersa divinisque precibus sacra est, populum sanctificat atque mundat. Et si sale asperso per Hel-

scum Prophetam sterilitas aquæ sanata est, quanto magis divinis precibus sacra steriliterat aqua sancta rerum & auferit humanarum, & coinquinatos sanctificat & purgat, & cætera bona multiplicat, & insidias Diaboli avertit, & à fantasmatis versutis hominem defendit:

XXV.

Non eis communicandum qui perturbant Sacerdotes.

Ex epistola supra scripta omnibus Episcopis constitutis per diversas regiones.

Si quis autem legationem vestram impediat, non unius, sed multorum provectum avertit, & sicut multis nocet, ita à multis arguendus est & bonorum societate cendus: & quia Dei causam impedit & statum conturbat ecclesiæ, ideo à luminibus ejus arceatur, & non in communione fidelium usque ad satisfactionem recipiendus. Est enim statutum olim: *Is qui statum conturbat ecclesiæ ab ejus luminibus arceatur, nec cum fidelibus communicet qui eorum bona avertit.*

XXVI.

Quod Scismatici appellentur qui cum Sacerdotibus non auxiliantur.

Ex epistola ejus supra.

Quia autem ex vestro collegio fuerit & ab auxilio vestro se subtraxerit, magis scismaticus quam sacerdos esse probabitur. Ecce, inquit, Propheta, *quam bonum & quam jucundum habitare fratres in unum.* Illi vero non in unum habitant, qui à fratribus se solatio subtrahunt, & quod deterius est, fratribus insidias præparant aut laqueos ponunt. Item post pauca: Nos ergo, qui discipuli Domini & dici & esse cupimus, portare crucem Christi & compati fratribus debemus, & non quascunque eis insidias aut foveas præparare: quia talionem meretur qui fratribus foveam parat. Nolite errare, fratres, quia Deus non irridetur. Hujus rei gratia vobis Dominus commisit ecclesiæ suam, ut pro omnibus laboretis & cunctis oppressis opem ferre non negligatis. Unde & Dominus per Prophetam loquitur dicens: *Judicate mane iudicium & eruite vi oppressos de manu calumniantis, ne forte egrediatur quasi ignis indignatio mea, & succendatur, & non sit qui extinguat.* Vos ergo qui in summo speculo à Domino constituti estis, attendere eos & opprimere oportet, qui in fratres seditiones & scandala excitant, ne simul cum eis pereatis.

Tom. II.

Quod Sacra Vasa non ab aliis quam à Domino Sacratissimis hominibus debeant consecrari.

Ex epistola Xixi successoris Alexandri Papa scripta omnibus Episcopis.

Cognoscat sapientia vestra, carissimi fratres, quia in hac sancta Apostolica sede à nobis & reliquis Episcopis cæterisque Domini sacerdotibus statutum est, ut sacra vasa non ab aliis quam à sacratissimis Dominoque dicatis consecrentur hominibus. Indignum enim valde est ut sacra Domini vasa quæcunque sunt humanis utibus serviant, aut ab aliis quam à Domino famulantibus eique dicatis tractentur viris, ne pro talibus præsumptionibus iratus Dominus plagam imponat populo suo, & hi qui etiam non peccaverunt mala patiantur aut pereant, quia perit iustus sapientissime proimpio. Attendite, fratres, ne talia vestris in ecclesiis permittatis deinceps fieri, ne grex precioso sanguine Christi redemptus in præcipitium, quod ablit, ruat.

XXVIII.

De Jejunio VII. Ebdomadatum ante Pascha à clericis observando.

Ex epistola Telesphori Papa scripta omnibus Episcopis.

Redimus sanctam fidem vestram in Apostolorum eruditione fundatam hanc tenere & hanc universis populis exponere, qui videlicet à constitutis Apostolorum eorumque successorum nulla ratione dissentiant, per quos iustum est ceteros erudiri. Quapropter cognoscite à nobis & cunctis Episcopis in hanc Apostolicam sedem congregatis statutum est, ut septem ebdomadas plenas ante sanctum pascha omnes clerici in sorte Domini vocati à carne jejurent. Quia sicut discreta debet esse vita clericorum à laicorum conversatione, ita & in jejunio debet fieri discretio, & sicut laici & seculares homines nolunt eos recipere in inulationibus suis, quoniam in omnibus discreta debet semper esse & segregata vita & conversatio clericorum à secularium laicorum: & sicut hi amplius sunt applicati divinis cultibus & familiares dicuntur Domini Salvatoris, ita moribus & conversatione atque sanctitate debent esse distincti. Has ergo septem hebdomadas omnes Clerici à carne & delictis jejurent, & hymnis & vigiliis atque orationibus Domino inhærere die noctuque studeant.

S 2

XXIX.

De tempore Missæ & quod Angelicus Hymnus dicendus est solummodo tempore congruo.

Ex eadem epistola.

NOcte vero sancta natiuitatis Domini Salvatoris missas celebrent & hymnum Angelicum in eis solemniter decantent, quoniam eadem nocte ab Angelo pastoribus est nunciatus, sicut ipsa veritas testatur dicens: *Pastores erant in regione eadem vigilantes & custodientes vigilias noctis supra gregem suum, & ecce Angelus Domini stetit iuxta illos & timuerunt timore magno & dixit illis Angelus, nolite timere, ecce enim euangelico vobis gaudium magnum, quod erit omni populo, quia natus est vobis hodie Salvator, qui est Christus Dominus in civitate David, & hoc vobis signum, invenietis infantem pannis involutum & positum in præsepio, & subito facta est cum Angelo multitudo militie celestis laudantium Deum & dicentium; Gloria in altissimis Deo, & in terra pax hominibus bonæ voluntatis. Reliquis autem temporibus missarum celebrationes ante horam diei tertiam minime sunt celebrandæ, quia eadem hora & Dominus crucifixus & super Apostolos Spiritus sanctus descendisse legitur. Ab Episcopis autem idem Angelicus hymnus pro tempore & in loco in missarum solemnibus recitandus est.*

XXX.

Ne absens accusetur, & qui accusare non possint.

Ex eadem epistola.

Accusatores vero & accusationes, quas leges seculi non admittunt, & nos submovemus. Accusatori omnino non credi decernimus, qui absente adversario causam suggesserit ante utriusque partis iustam discussionem: nec hi qui non sunt idonei suscipiantur ad accusationem, & omnes qui adversus patres armantur intames esse censemus. Patres enim omnes venerandi sunt non respuendi ac insidiandi. Hi vero, qui cum inimicis morantur aut qui suspecti habentur, minime recipiantur: quia eorum emulatio lacerat etiam innocentes. Hunc murum firmissimum statuunt patres nostri & nos cum eis contra persecutores vestros, hoc remedio eorum pellantur machinamenta, & vos sanctiores & securiores famulari mereamini vestro Salvatore.

De Metropolitanis ut nullus absque Comprovincialium Episcoporum Instantia Aliquorum audiat causas.

Ex epistola Tegni Papæ cunctis Apostolica fide & doctrina vigentibus scripta.

Eterum, fratres, salvo in omnibus Romanæ ecclesiæ privilegio, nullus metropolitanus absque ceterorum omnium comprovincialium Episcoporum instantia aliquorum audiat causas; quia irritæ erunt aliter actæ quam in conspectu eorum omnium ventilatæ, & ipse si fecerit coerceatur à fratribus.

XXXII.

Quo die Pascha celebretur.

Ex epistola Pii Papæ scripta omnibus in fide & doctrina Apostolica manentibus.

Eterum nosse vos volumus, quod Pascha Domini die Dominico annis temporibus sit celebrandum. Istitis ergo temporibus Hermes Doctor fidei & scripturarum fultis inter nos. Et licet nos idem Pascha prædicta die celebraremus, & quidam inde dubitarent, ad corroborandas tamen animas eorum eidem Hermeti Angelus Domini in habitu Pastoris apparuit & præcepit ei, ut Pascha die Dominico ab omnibus celebraretur tempore suo unde & vos Apostolica auctoritate instruimus omnes eadem servare debere, quia & nos eadem servamus, nec debetis à capite quoquo modo diffidere.

XXXIII.

Ne prædia Ecclesiastica aliquis tollat & suis usibus applicet.

Ex epistola cuius supra Italicis fratribus scripta.

AD sedem autem Apostolicam perlatum est, quod sunt inter vos contentiones & emulationes, & prædia divinis usibus tradita quidam humanis applicent usibus, & Domino Deo cui tradita sunt ea subtrahant ut suis usibus inserviant. Quapropter ab omnibus illius usurpationis contumelia depellenda est, ne prædia sibi secretorum celestium iudicata à quibusdam irruentibus vexentur. Quod si quis præsumpserit, sacrilegus habeatur, & sicut sacrilegus iudicetur.

etur. Ipsos autem qui hoc agunt Clericos & Domini sacerdotes persequi eosque infamare audimus, ut malum super malum addentes deteriores fiant, non intelligentes quod ecclesia Dei in sacerdotibus consistat & crescat in templum Dei. Et sicut quicquid ecclesiam Dei vastat ejusque prædia & donaria expoliat & invadit sit sacrilegus, sic & ille qui ejus sacerdotes insequitur sacrilegii reus existit & sacrilegus judicatur.

XXXIV.

Quod non sit gravius peccatum fornicatio quam sacrilegium.

Ex eadem epistola.

Non ergo gravius peccatum est fornicatio quam sacrilegium. Et sicut major est peccatum quod in Deum committitur quam quod in hominem: sic gravius est sacrilegium agere quam fornicari.

XXXV.

Quod nulli Archiepiscopi Primates vocentur nisi illi qui primas tenent civitates.

Ex epistola Annetii Papæ universis ecclesiis per Gallias provincias constitutis scripta.

Nulli Archiepiscopi primates vocentur nisi illi qui primas tenent civitates, quarum Episcopos Apostoli & successores eorum regulariter Patriarchas vel primates esse constituerunt: nisi aliqua gens deinceps ad fidem convertatur, cui necesse sit propter multitudinem Episcoporum primates constitui. Reliqui vero qui alias metropolitane sedes adepti sunt, non primates, sed metropolitani nominantur.

XXXVI.

De ordinationibus Episcoporum.

Ex eadem epistola cujus supra.

De ordinationibus Episcoporum, super quibus nos consulere voluistis, olim in spiritu præcessoris nostri Anacleti quædam jam decreta repperimus. Scimus enim B. Jacobum qui dicebatur Justus, qui etiam secundum carnem frater Domini nuncupatus est, à Petro, Jacobo & Johanne Apostolis Hierosolimis Episcopum esse ordinatum. Si autem non minus quam à tribus Apostolis tantus vir fuit ordinatus, patet profecto eos formam instituente Domino tradidisse non minus quam à tribus Episcopis Episcopum ordinari debere. Sed crescente numero Episcoporum, nisi necessitas intervenerit, debent etiam plures augeri, id est Archiepiscopus si obierit & alter ordinandus Episcopus fuerit, omnes ejusdem provinciæ Episcopi ad sedem Metro-

politani conveniant, ut ab omnibus ipse eligatur & ordinetur. Oportet autem, ut ipse, qui illis omnibus præfessus debet, ab omnibus illis eligatur & ordinetur. Reliqui vero conventus Episcopi, si necesse fuerit, ceteris consentientibus à tribus jussu Archiepiscopi consecrari possunt Episcopi. Sed melius est si ipse cum omnibus eum qui dignus est elegerit, & cuncti pariter consecraverint Pontificem. Et licet illud necessitate cogente concessum sit, illud autem quod de Archiepiscopi consecratione præceptum atque prædictum est, id est, ut omnes suffraganei eum ordinent, nullatenus immutari licet: quia qui illis præest, ab omnibus Episcopis, quibus præest, debet constitui: sin aliter præsumtum fuerit, viribus carere non dubium est, quia irrita erit ejus secus acta ordinatio.

XXXVII.

Quod sacratæ Deo fœminæ vel monachæ sacra vasa vel sacratas pallas contingere & incensum circum altaria deferre non debeant.

Ex epistola Sotheris Papæ scripta Episcopis per Italiam provincias constitutis.

Sacratas Deo fœminas vel monachas sacra vasa vel sacratas pallas penes vos contingere & incensum circa Altaria deferre perlatum est ad Apostolicam sedem: quæ omnia reprehensione & vituperatione plena esse nulli recta sapientium dubium est. Quapropter hujus sanctæ sedis auctoritate hæc omnia vobis resecare funditus quanto citius poteritis censemus, & ne pestis hæc latius divulgetur per omnes provincias, abtergi diutissime mandamus.

XXXVIII.

Quod baptisimus tempore paschæ celebrandus sit Catholicis.

Ex epistola Victoris Papæ scripta Theophilo Episcopo.

Celebritatem sancti Paschæ die Dominica agi debere & prædecessores nostri jam statuerunt, & vobis illud eadem die celebrare solemneriter mandamus: quia non decet, ut membra à capite discrepent, nec contraria gerant. A. XV. Mai vero luna primi mensis usque ad XXI. ejusdem mensis diem eadem celebretur festivitas. Eodem vero tempore baptisimus celebrandus est Catholicis. Sed tamen si necesse fuerit, aut mortis periculum ingruerit, gentiles ad fidem venientes quocumque loco vel momento ubicumque evenient sive in flumine sive in mari sive in fontibus, tantum christianæ confessione credulitatis clarificata, baptizentur. Ipsis quoque quod in baptismo

polliciti sunt summopere est attendendum, ne infideles, sed fideles inveniantur.

XXXIX.

Quod inconsulto Romano Pontifice causæ Episcoporum non debeant diffiniri.

Ex eadem epistola.

EA vos iudicare ad Apostolicam delatum est sedem, quæ propter nostram vobis diffipare non licet auctoritatem, id est Episcoporum causas. Unde ita constitutum liquet à tempore Apostolorum, & deinceps placuit, ut accusatus vel iudicatus à provincialibus in aliqua causa Episcopus licenter appelleret & adeat Apostolicæ sedis Pontificem, qui aut perse aut vicarios suos ejus retractari negotium procuraret, & dum iterato judicio Pontifex causam suam agit, nullus alius in ejus loco ponatur aut orninetur Episcopus: quoniam quanquam provincialibus Episcopis accusati causam Pontificis scrutari liceat, non tamen diffinire inconsulto Romano Pontifice permisum est.

XL.

Episcoporum testes quot esse debeant. Et ne abs. nisi quinquam judicetur.

Ex epistola Zepherini Papæ scripta omnibus per Siciliam constitutis.

PATRARCHÆ vel Primates accusatum diffutientes Episcopum non ante sententiam proferant huiusmodi quam Apostolica fult auctoritate aut reum se ipse confiteatur, aut per innocentes & regulariter examinatos convincatur testes, qui minores non sint numero quam illi discipuli quos Dominus adjumentum Apostolorum eligere præcepit, id est LXXII. Detractores quoque, qui in divina auctoritate eradicandi sunt, & auctores inimicorum ab Episcopali submovemus accusatione vel testimonio. Nec sum mortuum quispiam nec minorum accusationibus impetatur aut dispareat, neque in re dubia certa iudicetur sententia, nec ullum iudicium nisi ordinabiliter habitum teneatur. Absens vero nemo iudicetur, quia & divini & humanæ hoc prohibent leges. Accusator autem eorum omni careat suspicione quia columnas suas Dominus firmiter stare voluerit non à quibuslibet agitari. Nullum namque eorum sententia non à suo iudice dicta constingatur, quia & leges seculi id ipsum fieri præcipiunt. Duodecim enim iudices quilibet Episcopus accusatus, si necesse fuerit, eligat, à quibus ejus causa iuste iudicetur: nec prius audiat, aut excommunicetur quam ipsi per se eligantur, & regulariter vocatus ad suorum

primo conventum Episcoporum per eos ejus causa iuste audiat & rationabiliter discernatur. Finis vero ejus causæ ad sedem Apostolicam deferatur, ut ibi determinetur nec antea finiatur, sicut ab Apostolis vel successoribus eorum olim statutum est, quam ejus auctoritate fulciatur.

XLI.

Quod nullus Episcopus propriis rebus spoliatus antequam suis reveftiatur debeat ad judicia vocari.

Ex epistola cujus supra scripta fratribus per Ægyptum domino militantibus.

NUICIATUM est enim sedi Apostolicæ per apocritarios nostros, quosdam fratrum nostrorum, Episcoporum scilicet, ab ecclesiis & sedibus propriis pelli, suaque eis auterri suppellectilia, & sic nudos & expoliatos ad judicia vocari: quod omni ratione caret, cum statuta Apostolorum eorumque successorum & præcepta Imperatorum ac constitutiones legum idipsum provideant, & Apostolicæ sedis auctoritas idipsum fieri veter. Præceptum est ergo in antiquis statutis Episcopos ejectionis atque suis rebus expoliatis ecclesias proprias accipere, & primo sua omnia eis reddi, & ita demum si quis eos iuste accusare voluerit, æquo periculo facere iudices esse decernentes, Episcopos recte sapientes & in ecclesiâ convenientes ubi testes essent singulorum qui oppressi videbantur, nec prius eos respondere debere quam omnia sua eis & ecclesiis eorum legibus integerrime restituantur.

XLII.

De ordinationibus.

Ex eadem epistola.

ORDINATIONES vero Presbyterorum & Levitarum tempore congruo & multis coram astantibus sollempniter agite, & probabiles ac doctos viros ad hoc opus constituite, unde horum societate & adjumento plurimum gaudeatis.

XLIII.

De conspiratione contra Episcopos.

Ex epistola Calisti Papæ scripta ad omnes Galliarum urbium Episcopos.

CONSPIRATIONUM vero crimina vestris in paribus vigere audivimus, & plebes contra Episcopos suos conspirare nobis mandatum est: cuius criminis astutia non solum inter Christianos abominabilis est, sed etiam inter ethnicos & ab externis lege prohibita. Et ideo hujus criminis reos non solum ecclesiasticæ, sed etiam seculi damnant

damnant leges, & non solum conspirantes, sed & consentientes eis. Antecessores vero nostri quam plurima turba Episcoporum, quicumque eorum in sacerdotali ordine sunt constituti aut existunt clerici honore, quo utuntur, cadere præceperunt: ceteros vero communioni privari, & ab ecclesia ex-
tores fieri iusserunt, & non solum facientes, sed eis consentientes.

XLIV.

Excommunicatis non communicandum.

Ex eadem Epistola.

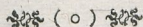
Excommunicatos quoque à sacerdotibus nullus recipiat ante utriusque partis examinationem iustam, nec cum eis in oratione aut cibo vel potu aut osculo communicet, nec ave eis dicat: quia quicumque in his vel aliis prohibitis scienter excommunicatis communicaverit, juxta Apostolorum institutionem & ipse simili excommunicatione subiaceat. Ab his ergo & Clerici & Laici se abstineant, qui eadem pati noluerint.

XLV.

Terminos non transgrediendos.

Ex eadem epistola.

Nemo quoque alterius terminos usurpet, nec alterius parochianum judicare aut excommunicare præsumat: quia talis dijudicatio aut excommunicatio nec rara erit, nec vires ulla habebit, quoniam nullus alterius judicis nisi sui sententia tenebitur aut damnabitur: Unde & Dominus loquitur dicens; *Ne transgrediaris terminos antiquos.* Nullus autem Primas vel Metropolitanus diocesani ecclesiam vel parochiam aut aliquem de ejus parochia præsumat excommunicare vel judicare, aliquidve agere absque ejus consilio vel iudicio. Sed hoc observet quod ab Apostolis ac patribus & prædecessoribus nostris est statutum & à nobis confirmatum, id est, si quis Metropolitanus Episcopus, nisi quod ad suam solummodo propriam pertinet parochiam, sine consilio & voluntate omnium comprovincialium Episcoporum extra aliquid agere temptaverit, gradus sui periculo subiacet, & quod egerit irritum habeatur & vacuum. Sed quicquid de provincialium Episcoporum causis eorumque ecclesiarum & clericorum atque secularium necessarium agere aut disponere necesse fuerit, hoc cum omnium consensu provincialium agatur Pontificum, non aliquo Dominationis fastu, sed humillima & concordii administratione.

De lapsu Sacerdotis.

Ex eadem epistola.

Sed si aliquis lapsus quoquo modo fuerit, portemus eum & fraterno corripiamus affectu, sicut ait B. Apostolus; *Si preoccupatus fuerit homo in aliquo delicto, vos qui spirituales estis, huiusmodi instruite in spiritu lenitatis, considerans seipsum, ne & in temperis. Alter alterius onera portate, & sic adimplebitis legem Christi.* Porro S. David de criminibus mortiferis egit penitentiam, & tamen in honore permansit. B. quoque Petrus amatissimas lacrimas fudit, quando Dominum negasse poenituit, sed tamen Apostolus permansit. Et Dominus per Prophetam peccantibus pollicetur dicens; *Peccator in quacunque die conversus ingemuerit, omnium iniquitatum illius amplius non recordabor.* Errant enim qui putant sacerdotes post lapsum, si condignam egerint penitentiam, Domino ministrare non posse & suis honoribus frui, si bonam deinceps vitam duxerint & suum sacerdotium condigne custodierint, & ipsi qui hoc putant non solum errant, sed etiam traditas ecclesiae claves dissipare & abigere videntur, de quibus dictum est; *Quaecumque solveritis in terra, erunt soluta in celo.* Alioquin hæc sententia aut Domini non est, aut non vera. Nos vero indubitanter tam Domini sacerdotes quam reliquos fideles post dignam satisfactionem posse revocari ad honores credimus, restante Domino per Prophetam; *Nunquid qui dormit non adiciat ut resurgat? & qui aversus est non revertetur?* Et alibi; *Nolo, inquit Dominus, mortem peccatoris, sed ut convertatur & vivat.* Et Propheta David penitentiam agens dixit; *Redde mihi letitiam Salutaris tui, & spiritu principali confirma me.* Ipse namque post penitentiam & alios docuit & sacrificium Deo obtulit, dans exemplum Doctoribus sanctæ ecclesiae si lapsi fuerint, cum dignam penitentiam Deo gesserint, utrumque facere posse. Docuit enim quando dixit; *Docent iniquos vias tuas, & impii ad te convertentur.* Et sacrificium Deo obtulit dum dicebat; *Sacrificium Deo spiritus contribulatus, cor contritum & humiliatum Deus non spernit.* Videns etiam Propheta scelera sua mundata per penitentiam non dubitabat prædicando & Domino libando curare aliena.

Item post pauca: David enim dicit; *Beati quorum remissa sunt iniquitates, & quorum testa sunt peccata. Beatus vir cui non imputavit Dominus peccatum.* Mundatur ergo homo à peccato, & resur-

& refurgit gratia Dei à lapſu, & in priſtino manet officio juxta prædictas auctoritates. Videat, ne amplius peccet & ſententia Evangelica maneat in eo, quæ ait; *Vade, & amplius noli peccare.* Unde ait Apoſtolus; *Non ergo regnet peccatum in veſtro mortali corpore, ut obediatis concupiſcentiis ejus, ſed neque exhibeatis membra veſtra arma iniquitatis peccato, ſed exhibete vos tanquam ex mortuis viventes & membra veſtra arma juſtitie Deo.*

XLVII.

De poſſeſſionibus Eccleſiarum.

Ex epistoſta Urbani Pape ſcripſe de Communi vita & oblationibus fidelium.

Multitudinis autem credentium erat cor & anima una, nec quifquam eorum quæ poſidebat aliquid ſuum eſſe dicebat, ſed erant illis omnia communia & virtute magna reddebant Apoſtoli teſtimonium reſurrectionis Jeſu Chriſti Domini noſtri, & gratia magna erat in omnibus illis. Neque enim quifquam egens erat inter illos: quotquot enim poſſiſſores agrorum aut domorum erant vendentes, aſſerebant præcia eorum quæ vendebant ante pedes Apoſtolorum. Dividebantur autem ſingulis prout cuique opus erat. Joſeph autem, qui cognominatus eſt Barnabas ab Apoſtoliſ, quod eſt interpretatum filius conſolationis, Levites, Cyprinus genere, cum haberet agrum, vendidit illum & attulit præcium, & poſuit ante pedes Apoſtolorum, & reliqua. Videntes autem Sacerdotes ſummi & alii atque Levitæ & reliqui fideles plus utilitatis poſſe aſſerri, ſi hereditates & agros quos vendebant eccleſiis, quibus præſidebant Epifcopi, traderent, eo quod ex ſumptibus eorum tam præſentibus, quam futuris temporibus pluræ & elegantiora poſſent miniſtrari fidelibus communem vitam ducentibus, quam ex precio ipſorum, cæperunt prædia & agros quos vendere ſolebant matricibus eccleſiis tradere & ſumptibus eo-

rum vivere. Ipſæ vero res in ditione ſingularum parrochiarum Epifcoporum, qui locum tenent Apoſtolorum, erant & ſunt uſque adhuc & futuris ſemper debent eſſe temporibus, quibus Epifcopi & fideles diſpenſatores eorum omnibus communem vitam agere volentibus miniſtrare cuncta neceſſaria debent, prout melius poterint, ut nemo in eis agens inveniat. Ipſæ enim res fidelium oblationes appellantur, quia Domino offeruntur. Nec ergo debent in aliis uſibus quam eccleſiaſticis & prædicatorum Chriſtianorum fratrum vel indigentium converti, quia vota ſunt fidelium atque ad prædictum opus explendum Domino tradita. Si quis autem, quod abſit, ſecus egerit, damnationem Ananæ & Saphiræ percipiat, ut reus ſacrilegii efficiatur, ſicut illi fuerunt qui præcia rerum fraudabant prædictarum.

XLVIII.

Prædia dicata ne invadantur.

Ex eadem epistoſta.

Atrendendum eſt omnibus & fideliter cuſtodendum & illius uſurpationis contumelia depellenda, ne prædia uſibus ſecretorum cœleſtium dicata à quibuſquam irruentibus vexentur. Quod ſi quis fecerit, poſt debitæ ultionis acrimoniam, quæ erga ſacrilegos jure promenda eſt, perpetua damnetur infamia & infernali carceri tradatur, aut exilio perpetuæ deportationis utatur, quoniam juxta Apoſtolum tradere oportet huiusmodi hominem *ſatanæ, ut ſpiritus ſalvus fiat in die Domini.*

XLIX.

De ſede Epifcopi.

Ex eadem epistoſta.

Quod autem ſedes in Epifcoporum eccleſiis excellat conſtituta & præparata inveniuntur in throno, ſpeculationem & poteſtatem judicandi & ſolvendi atque ligandi à Domino ſibi datam materie docet. Unde Salvator in Evangelio ait; *Quicumque ligaveritis ſuper terram, erunt ligata in cælo.*

Cetera deſiderantur, ut & NOTINGI EPISCOPI Capitula, quæ REMEDIO adjeçit.

CHRY
DIR ALTEN KILCHIN. SYMBOLUM
VETERIS ALAMANNORUM ECCLESIAE.

Ich wider sag diem Tiurvel vnt allen
sinen vverchen, vnt allen sinen ge-
sterdin. Ich geloub an ain Got Vatter
almachtigen, ain schepfer himelo vnt
erde, vnt aller gescheffde. Ich geloub
an sinen ainbornum Sun vnsurn Herren
Iesum Christum. Ich geloub an den
Hailigun Gaisß. Ich geloub das die drie
benemde ain guaire Got isß, der ierwas
an angenge, vnt innatir ist an ende.
Ich geloub das der selbe Gottis Sugeand-
ot wart von dem hailigen Engil Sant
Gabriel. Ich geloub das er empfangen
wart von dem Hailigen Gaisß, vnt er
geborn wart von Sant Mariun der rai-
num maigede. Ich geloub das er an dir-
re werlte was als ain ander mensche,
wan das er nie gesundot. Ich geloub das
er an dem drißgosten iar getoßet wart in
dem Iordan von Sant Iohans. Ich ge-
loub dds er farratun wart von sinen
iunger Iudas. Ich geloub das er gefan-
gen wart von den Iuden, vnt gebun-
den wart, vnt sin gepotet wart, vnt
angespauit wart. Ich geloub das er ge-
martirt wart, vnt an das cruxze er-
hangen wart, vnt daran er starb an
der menscheit vnt niut an der gothait.
Ich geloub das er ab dem cruxze geno-
men wart, vnt zer erde begraben wart,
vnt darinne lag dri tag und drinacht,
Ich geloub das er an dem dritten tag er-
stuond, geware Got vnt geware men-
sche. Ich geloub das er entschain nach
siner vrßendi sinen iungeru vnt sinen
guoten friundin. Ich geloub das er an
dem vierzgoßten tag nach seiner vrßen-
di ze himelo fuer ze der angesicht seiner
iunger vnt aller mangei die sin virding
warent. Ich geloub das er da sizt zu
der zesum siner vatter im ebn
gevaltig vnt ebn ewig. Ich geloub
in dannan hiuntzig an dem iungeßen
tag ertailen viber lebend vnt viber tot
nachir vverchen. Ich gelob an die kri-
stianhait gotlich vnt allich. Ich gelob
gemainsam der hailigen. Ich gelob
ablas miner siunte nach gezwarer rane.
Ich gelob vrßendt mines libes. Ich ge-
lob nach disem lib dem ewigen lib.
Ich gelob das mir gelonet sol vverden
nach minen vverchen den lon den
fürbt ich ser, wan ich dicke gesundot
han mit gedanken, &c.

Renuntio Diabolo & omnibus ejus ope-
ribus, & omnibus ejus deliciis. Credo
in DEUM patrem omnipotentem crea-
torem cæli & terræ, & omnium creatur-
arum. Credo in filium ejus unigenitum
Dominum nostrum JESUM CHRIS-
TUM. Credo in Spiritum Sanctum.
Credo hos tres nominatos unum verum
DEUM esse principio carentem & sine.
Credo eundem DEI filium annuntiatum
esse à sancto Angelo Gabriele, Credo con-
ceptum esse à Spiritu Sancto, natum ex
Maria virgine. Credo in hoc mundo
fuisse non alium atque ceteros homines,
peccato excepto. Credo trigesimo ata-
tis anno baptizatum esse in Iordano à
Sancto Iohanne. Credo traditum esse
à discipulo suo Iuda. Credo captum esse
ab Judæis, vinctum, illatum, & inspu-
ratum. Credo martyriatum esse, cruci
affixum, in eaque mortuum, secundum
humanitatem, non secundum divinitatem.
Credo ab cruce depositum esse, & terræ
mandatum, in eaque jacuisse tres dies &
tres noctes. Credo tertia die resurrexisse
verum DEUM & verum hominem. Credo
apparuisse post resurrectionem disci-
pulis suis, & omnibus suis amicis fide-
libus. Credo quadragesimo post resurre-
ctionem die ascendisse ad cælos in con-
spectu discipulorum, & omnium eorum,
qui eo digni erant. Credo illic sedere,
ad dexteram sui Patris, æquali potestate
& æternitate præditum. Credo inde ven-
turum in novissimo die judicare vivos ac
mortuos secundum opera singulorum.
Credo in Christianitatem divinam & uni-
versalem. Credo communionem Sancto-
rum. Credo remissionem peccatorum
meorum, habita vera penitentia. Credo
resurrectionem meæ carnis. Credo
ab hac vita æternam vitam, Credo me
accepturum mercedem secundum merita
mea. Hanc mercedem pertimesco:
quoniam scpe peccavi co-
gitando, &c.

BIGIHT

THERO ALTEN KIRI-
CHUN.

IH vwidu Gote almahhtigen bigihtig,
inti allen Gotes heilagon, allero minero
funteno, vnrhthero githano, anrehtero
vorto, thes ih vnrehetes gisabti, vnreh-
tes giborti, vnrehetes gethaufi, odo an-
drangispuoni so vraz so ih vwidar Gotes
vwillengitati, meinero cido, vbi lero fluo-
cho, iogannes, selannes, huores,
manslabti, vnrehetes girates, odo mir
iz thurub min kinthtigi giburiti, odo
thurub vbartruncani, cdo thurub min
selbes gispenfti, odo thurub anderer
mannes gispenfti girida, abunfles, ni-
des bispnachido, vbi lero gelufto: taz
ih ci thirichun ni quam, so ih mit
rehtu fcolta: mina faftun ni bibeilt,
so ih mit rehtu fcolta, zuene ni gi-
fuonta, funtia ni verleiz themo ih mit
rehtu fcolta: heilaga funnunt aga, inti
heilaga miffa, inti tehn heilagon vroz-
zod ni erita, so ih mit rehtu fcolta:
vna vrlaubgap, vna vrloub intpheing
vncitin ezzehti, vncitin trinchanti,
vncitin slafenti, vncitin vrvachanti:
thes alles inti anderer manages, thes
ih vwidar Got almahhtigen fchuldig fi,
thes ih Gote almahhtigen in mineru Kri-
ftanbetti gehiezi, inti bi minan vroz-
zin forliezi, so ih iz gibuge, so ni gi-
hug, so ih iz githabti, so ih iz gi-
fprachi, so ih iz githati, so mir iz
flaffenti giburiti, so vrvachenti, so gan-
genti, so flantenti, so fizzaenti, so li-
ganti, so bin ih iz Gote almahhtigen
bigihtig, inti allen Gotes heilagon, in-
* lege inti dir Gotes manne: " inti gerno buoz
gerro
buozzin
frammet
so fram
mir &c. inti giuuzi thnam vwillon zi giuuir-
optimo
canne, inti zigifremenne, so iz
fenu
thn vwillon fi. Amen.
quem ex-
prefti.

CONFESSION

VETERIS ALEMANNORUM ECCLESIAE.

EGO DEO omnipotenti confiteor, &
omnibus DEI Sanctis, omnia mea
peccata, illicitas cogitationes, illicitos
sermones, quicquid ego illicitum dixi,
illicitum audiui, illicitum cogitavi, aut
alio pacto quicquid ego contra DEI vo-
luntatem egi, mea iuramenta, execra-
tiones & maledicta, mendacia, furta,
fcorationes, homicidia, prava consilia;
aut à me quid per meam puerilitatem pa-
tratum, aut per ebrietatem, siue mea
ipfius iustione siue aliorum hominum ius-
tione, concupiscentias, invidias, detra-
ctiones, pravas cupiditates: quod ego ad
ecclesiam non veni cum iure debeam, je-
junium meum non servavi, sicuti iure de-
bebam; duos non conciliaui, offensas
non dimisi cui iure debebam: sanctum
diem Dominicum, & sanctam missam,
& sanctam legem non observavi, sicuti
iure debebam: sine venia donavi, sine
venia accepti, intempestive comedens,
intempestive bibens, intempestive dor-
miens, intempestive vigilans: hæc omnia
aliaque plura quæ DEO omnipotenti de-
beo, quæ DEO omnipotenti in meo ba-
ptismo promisi, & pro mea conscientia
deliqui, quæ recordor, quæ non recor-
dor, quæ cogitavi, quæ dixi, quæ à me
dormiente patrata, quæ vigilante, quæ
ambulante, quæ stante, quæ sedente,
quæ cubante, DEO omnipotenti confiteor,
& omnibus DEI Sanctis, & tibi vir
DEI, & cupio emendare in posterum pro
ea quam mihi DEUS omnipotens pote-
statem & intelligentiam dederit. Omni-
potens Domine, da mihi potestatem &
intelligentiam faciendi voluntatem tuam,
& cognoscendi quæ sit voluntas tua,
Amen,

ALAMAN-

ALAMANNICAE ECCLESIAE VETERIS

L I T A N I A.

Finita oratione post *Gloria in excelsis DEO* dicit sacerdos:
Christus vincit, Christus regnat, Christus imperat, tribus vicibus, similiter & clerus.

Exaudi Christe.	RP.	Nicolao summo Pontifici & universali Papæ vita.
Salvator mundi.	RP.	Tu illum adjuva.
St. Petre.	RP.	Tu illum adjuva.
St. Paule.	RP.	Tu illum adjuva.
St. Andrea.	RP.	Tu illum adjuva.
St. Clemens.	RP.	Tu illum adjuva.
St. Xistē.	RP.	Tu illum adjuva.
St. Cyriace.	RP.	Tu illum adjuva.

Exaudi Christe. RP. Hludovico à DEO coronato magno & pacifico Regi vita & victoria.

Redemptor mundi.	RP.	Tu illum adjuva.
St. Michael.	RP.	Tu illum adjuva.
St. Gabriel.	RP.	Tu illum adjuva.
St. Raphael.	RP.	Tu illum adjuva.
St. Johannes.	RP.	Tu illum adjuva.
St. Stephane.	RP.	Tu illum adjuva.
St. Theodole.	RP.	Tu illum adjuva.

Exaudi Christe.	RP.	Heminæ Reginæ nostræ vita.
St. Felicitas.	RP.	Tu illum adjuva.
St. Perpetua.	RP.	Tu illum adjuva.
St. Petronella.	RP.	Tu illum adjuva.
St. Lucia.	RP.	Tu illum adjuva.
St. Agnes.	RP.	Tu illum adjuva.
St. Cæcilia.	RP.	Tu illum adjuva.

Exaudi Christe.	RP.	Nobilissimæ proli regali vita.
St. Silvester.	RP.	Tu illum adjuva.
St. Laurenti.	RP.	Tu illum adjuva.
St. Nazari.	RP.	Tu illum adjuva.
St. Pancrati.	RP.	Tu illum adjuva.
St. Anastasia.	RP.	Tu illum adjuva.
St. Genovefa.	RP.	Tu illum adjuva.
St. Columba.	RP.	Tu illum adjuva.

Exaudi Christe. RP. Omnibus iudicibus vel cuncto exercitui Francorum & Alamannorum vita & victoria.

St. Hydari.	RP.	Tu illos adjuva.
St. Martine.	RP.	Tu illos adjuva.
St. Maurici.	RP.	Tu illos adjuva.
St. Dionysii.	RP.	Tu illos adjuva.
St. Albane.	RP.	Tu illos adjuva.
St. Crispine.	RP.	Tu illos adjuva.
St. Crispiniane.	RP.	Tu illos adjuva.
St. Gereon.	RP.	Tu illos adjuva.

Christus vincit, Christus regnat, Christus imperat.

Rex Regum Christus vincit, Christus regnat, Christus imperat.

Rex noster Christus vincit.

Spes nostra Christus vincit.

Gloria nostra Christus vincit.

Misericordia nostra Christus vincit.

Auxilium nostrum Christus vincit.

Fortitudo nostra Christus vincit.

Liberatio & redemptio nostra Christus vincit.

Victoria nostra Christus vincit.

Arma nostra invictissima Christus vincit.

Murus noster inexpugnabilis Christus vincit.

Defensio & exaltatio nostra Christus vincit.

Lux, via, & vita nostra Christus vincit.

Ipsi soli gloria & potestas per immortalia secula seculorum, Amen.

Ipsi soli honor, laus & jubilatio per infinita secula seculorum, Amen.

Ipsi soli virtus, fortitudo & victoria per omnia secula seculorum, Amen.

Christe, audi nos, ter. Kyrie eleison, ter. Feliciter, ter. Tempora bona habeas, ter. Multos annos, ter.

POST MISSAM DICAT PONTIFEX.

Conservet Dominus Ecclesiam suam sanctam, amen.

Fidem nostram inlesam custodiat Dominus, amen.

Remissionem peccatorum omnium & vitam aeternam largiat Dominus, amen.

Memor sit Dominus Domini nostri Hludewici, & omnes fideles DEI ecclesiae salvet, protegat, & benedicat, amen.

Nos protegat atque defendat ab omnibus malis, & perducatur nos in regnum gloriae suae, amen.

Conservet DEUS omnes fratres nostros, amen.

Protegat, salvet & custodiat nos Dominus, amen.

Sit nomen Domini benedictum ex hoc nunc & usque in seculum.

Hunc diem. R. Multos annos.

Domnum Hludovvicum Regem. R. Deus conservet.

Salvator mundi. R. Tu illum adjuva.

St. Petre. R. Tu illum adjuva.

St. Paule. R. Tu illum adjuva.

St. Andrea. R. Tu illum adjuva.

St. Gereon. R. Tu illum adjuva.

Feliciter, Feliciter. Tempora bona habeat, Tempora bona habeat, Tempora bona habeat. Multos annos, amen.

O R A T I O.

Tu summe retributor atque miserator omnium DEUS, eorum regna custodi, quos tibi placita castitate junxisti; gentes rebelles opprime, populos eorum in tua pace dispone, isti tuae pareant iustioni, & tu eorum esto custos imperii.

Dona eis profutura consilia, quibus praedicandam sapientiam contulisti: de tua, non de mundi potestate sint. Reges habentes diademata, divina cogitent ubique mandata. Te timeant, ut mortalia non paveant: in tua fortitudine quam in sua potestate confidunt. Istos peculiariter praesta te querere, & te specialiter eis velle praestare.

Perpendite venerabiles Domini, quo amore regnetis. Non auderemus ista publice Divinitati dicere, nisi quia & secretius eadem nos cognoscit optare.

St. Divinitas usque in extremos fines imperium tende Romanum: termini ejus Oceano lambiente cingantur. Sed Principes nostri mundo sic imperent, ut eis mundus imperare non valeat. Te timeant, ut nihil metuant: ad diadematum veniant ex hac corona mundana. Concede illis nuptialem stolam, qui fecisti in eis humilem purpuram. Dona illis regnum, ubi nec vita concluditur, nec latria

terminatur, Amen.

F I N I S.

ALAMAN-

ALAMANNICÆ ECCLESIAE
VETERIS

BENEDICTIONES.

Benedictio Carci.

Exultet jam Angelica turba celorum,
exultent divina mysteria, & pro
tanti Regis victoria tuba intonet
salutaris, gaudeat tellus tantis inradiata
fulgoribus, & æterni Regis splendore lu-
strata totius orbis se sentiat amisisse caligi-
nem, lætetur & mater ecclesia tanti lumi-
nis inradiata fulgore, & magnis populo-
rum vocibus hæc aula resulet. Quapropter
astantibus vobis, fratres carissimi, ad
tam miram sancti hujus luminis claritatem
una mecum quæso Dei omnipotentis mi-
sericordiam invocate, ut qui me non meis
meritis intra Levitarum numerum dignatus
est aggregare, luminis sui gratiam in-
fundens ceteri hujus laudem implere præ-
cipiat Iesus Christus Dominus noster, qui
vivit & regnat cum Patre in unitate Spiritus
sancti per omnia secula seculorum.

Dominus vobiscum.

RP. Et cum spiritu tuo.

Sursum corda.

RP. Habemus ad Dominum.

*Gratias agamus Domino Deo
nostro.*

RP. Dignum & justum est.

Vere quia dignum & justum est invi-
sibilem Deum patrem omnipotentem fili-
umque unigenitum Dominum nostrum
Ihesum Christum toto cordis ac mentis
affectu & vocis ministerio personare, qui
pro nobis æterno patri Adæ debitum sol-
vit, & veteris piaculi cautionem pio cruo-
re deterfit. Hæc sunt enim festa pascha-
lia, in quibus vere ille Agnus occiditur,
ejusque sanguine postes consecrantur. Hæc
est nox, in qua primum patres nostros fi-
lios Israël eduxit de Ægypto, quos pos-
tea rubrum mare sicco vestigio transire
fecisti. Hæc igitur nox est, quæ pecca-
torum tenebras columnæ inluminatione
purgavit: hæc nox est, quæ hodie per
universum mundum in Christo credentes
à vitis seculi segregatos & caligine pec-
catorum deterta reddit gratiæ, sociatque
sanctitati; hæc nox est, in qua destru-
ctis vinculis mortis Christus ab inferis vi-

stor ascendit. Nihil enim nasci profuit,
nisi redimi profuisset. O mira circa nos
tuæ pietatis dignatio! O inastimabilis di-
lectio caritatis ut servum redimeres, fi-
lium tradidisti. O beata nox, quæ sola
meruit scire tempus & horam, in qua
Christus ab inferis resurrexit. Hæc nox
est, de qua scriptum est: *Et nox ut dies
inluminabitur, & nox inluminatio mea
in deliciis meis.* Hujus igitur sanctifica-
tio noctis fugat scelera, culpas lavat, &
reddit innocentiam lapsis, molles læti-
tiam, fugat odia, concordiam parat,
& curvat imperia. In hujus igitur no-
ctis gratia sulcipe sancte pater ✠ incen-
si hujus sacrificium vespertinum, quod
tibi in hac carci oblatione solemni per mi-
nistrorum manus de operibus apum sacro-
sancta reddit ecclesia. Sed jam columnæ
hujus præconia novimus, quam in hono-
rem Dei rutilans ignis accendit: qui li-
cet divisus in partes mutui luminis de-
trimenta non novit, alitur liquentibus
cæris, quam in substantiam preciosæ hu-
jus lampadis apes mater eduxit. O verè
beata nox, quæ expoliavit Ægyptios, di-
tavit Hebræos. Nox in qua terrenis cec-
lestia junguntur. Oramus te Domine ✠
ut carcus ✠ iste in honore nominis tui
consecratus ad noctis hujus caliginem de-
struendam indeficiens perseveret, in odo-
rem suavitatis acceptus supernis luminari-
bus misceatur: flammæ ejus lucifer ma-
tutinus inveniat; ille (inquam) lucifer,
qui nescit occasum: ille qui regressus ab
inferis humano generi serenus inluxit.
Precamur ergo te Domine, ut nos fa-
mulos tuos omnem clerum & devotissi-
mum populum una cum Papa nostro &
gloriosissimo Rege nostro Hludouico
ejusque nobilissima prole, quiete tempo-
rum concessa, in his festis Paschaliis con-
servare digneris, per Dominum nostrum
Iesum Christum filium tuum, qui te-
cum vivit & regnat Deus in unitate Spi-
ritus sancti per omnia secula secu-
lorum, amen.

Benedictio Ignis in Pascha.

Domine Deus pater omnipotens exaudi nos, lumen indeficiens tui es. Sancte conditor omnium luminum benedic Domine ✠ hoc lumen, quod a te sanctificatum atque benedictum est: tu illuminasti omnem mundum, ut ab eo lumine accendatur & illuminemur igne claritatis tuæ, sicut illuminasti Moysen, ita illumina cordibus nostris & sensibus, ut ad vitam æternam pervenire mereamur. Per eundem, &c.

Alia.

Deus qui per filium tuum, angularem scilicet lapidem, caritatis ignem tuis fidelibus contulisti productum ē silice nostris profuturum usibus, novum hunc ignem sanctifica, & concede nobis, ita per hanc festā Paschalia celestibus desideriis inflammari, ut ad perpetua festa purgatis mentibus pertingere valeamus. Per eundem, &c.

Item unde supra.

Domine sancte pater omnipotens, æterne Deus, quod in nomine tuo & filii tui Domini nostri Ihesu Christi & Spiritus sancti benedicimus & sanctificamus ✠ ignem hunc, adjuva nos, qui vivit & regnas cum patre in unitate Spiritus sancti Deus per omnia secula seculorum.

Super Incensum Cæreum.

Veniat, omnipotens Deus, super hunc incensum larga tuæ benedictionis infusio, & hunc nocturnum splendorem invisibilis regnator incende, ut non solum sacrificium, quod in hac nocte litatum est archana luminis tui admixtione resurgat, sed quocumque loco ex huius aliquid sanctificationis fuerit mysterio de-

portatum, expulsa Diabolice fraudis nequitia virtus tuæ majestatis assistat Ihesus Christus Dominus noster, qui vivit & regnat in secula seculorum, amen.

Benedictio ferri ad iudicium faciendum.

Benedic Domine per invocationem sanctissimi nominis tui ad manifestandum verum iudicium tuum hoc genus metalli, ut omni Dæmonum falsitate procul remota veritas veri iudicii tui fidelibus tuis manifesta fiat, per Dominum nostrum Ihesum Christum filium tuum, qui venturus est judicare vivos & mortuos & seculum per ignem, amen.

Benedictio Aquæ ad iudicium faciendum.

Omnipotens sempiterne Deus, Iudex iustus & fortis, qui es auctor pacis, judicans æquitatem & rectum iudicium tuum: tu hanc aquam igne ferventem sanctifica, qui tres pueros de accenso fornace salvasti. Præsta quoque, piissime, si quis innocens de hoc furto vel stupro seu nostræ inquisitionis causa immunis atque indebitor in aquam manum miserit, sicut Susannam de falso crimine liberasti, ita & ipse salvam & integram manum educat. Ita Deus omnipotens, si quis culpabilis ingravante Diabolo, corde indurato, per aliqua maleficia aut per herbas contegere peccata sua voluerit, tua iustissima hoc veritas in ejus corpore declaret & manifestet, ut anima per penitentiam sanetur, per tuum unigenitum filium Deum & Dominum nostrum Ihesum Christum, qui tecum vivit & regnat per omnia secula seculorum, amen.

F I N I S.

ALA-

ALAMANNICÆ ECCLESIAE VETERIS

FRATERNITATES.

Hæc sunt Monasteria Fratrum & Sororum per Alamanniam.

Patribus ab Basileam civitatem.
Patribus in Curia Rhetensi.
Patribus in Augusta civitate.
Patribus in Monasterio sancti Hemmerami.

Patribus in Constantia.
Patribus in Augensi cœnobio.
Patribus in Scinenſi cœnobio.
Patribus in Rinouua.

Patribus in Campidona.
Patribus Favariensis cœnobii.
Patribus in Tubrenſi cœnobio.
Patribus in Cisterinenſi cœnobio.
Patribus in Bobienſi cœnobio.

Patribus in Kenginbach degentibus.
Patribus in Scuturenſi cœnobio.
Patribus in Eluangen degentibus.
Patribus in Mœrbach degentibus.

Patribus ad Loresham sancti Nazarii.
Patribus in monasterio sancti Truderti.
Patribus in monasterio sancti Georgii.
Patribus in cella sancti Meginradi.

Patribus in Echenheim.
Patribus in Argentina civitate.
Patribus in Magontia.
Patribus in Nebidona, id est Spira.

Patribus in Vuinzenburch.
Patribus in Vuormatia.
Sororibus in Lindaugia manentibus.
Sororibus in Turego manentibus.

Sororibus in Buochouua. M.
Sororibus in Sechingen. M.
Sororibus in Monasteriolo. M.
Sororibus in Chaces manentibus.

Sororibus in Erinftein. M.
Sororibus in Skenninis. M.
Sororibus in Vualdchilka. M.
Sororibus in Argentina ad Hæberesheim.

Sororibus in Afnida.
Sororibus ad Impidines. M.
Patribus in Christo dilectis nos fratres de monasterio Sancti Galli salutem. Intimamus caritatis vestrae obitum fratris nostri N. defuncti, pro cuius anima solitas preces agere dignamini.

Sequuntur Historie de Fratribus conscriptis.

ANno ab incarnatione Domini DCCC. regnante Domino Karolo, serenissimo Cesare Augusto, facta est conventio & unitas precum hujus scilicet sancti Galli & Augiensis cœnobii, sub Abbatibus videlicet Domino Vuerdone atque Vualtone, qui primitus cum fratribus ex utroque lo-

co in hac communione consentientibus instituerunt, ut quodcumque frater aliquis obierit, & loco vel senioribus ibidem commemorantibus adiunctum fuerit, eo die Presbyteri tres missas, & ceteri fratres pro eo psalterium ac celebrationem vigiliæ decantent, communisque oblatio ab omnibus fiat. Item in die septimo XXX. psalmos: tricesimo autem Presbyteri omnes pro eo unam missam, & ceteri L. psalmos impleant. Cæterum vigiliis pro defunctis in capite singulorum mensium ex more jugiter celebremus, in quibus vigiliis omnium simul defunctorum fratrum, qui in nostro consortio coadunati sunt, commemoratio fiat: eoque die commemoretur & nomen nuper defuncti, sique oblatio omnium fratrum simul tam pro illo quam & generaliter pro omnibus. Et post hæc unusquisque Presbyter cantet unam missam, & ceteri fratres L. psalmos. Præter hæc quoque semel in anno sub die XVII. Kal. Decemb. commemoratio omnium simul fiat pro annuali singulorum videlicet defunctorum memoria, ipsoque die Presbyteri ternas missas, & ceteri fratres psalterium decantent, ac celebratio vigiliæ communisque oblatio ab omnibus fratribus fiat.

Transactis post hæc CXLIV. annis, mensibus tribus, & duabus ebdomadibus, hoc est, anno incarnationis Dominiæ DCCCCLV. anno autem Domini Ortonis serenissimi Regis VIII. Dominus Craloh hujus loci strenuissimus Abbacum Alauugo Augensis cœnobii venerabili Abbate, fratribus utrimque ex utroque monasterio pari voto unoque assensu in idipsum conspirantibus, prænotatum renovando decretum hoc saluberrimum subsequens pactum inivit, scilicet ut si quando frater aliquis in utro vis monasterio obierit, corpusque defuncti in ecclesiam ut moris est translatus fuerit, antea inde non tollatur, donec omnes horæ canonicæ tempore statuto decantentur, & omnis celebratio missarum siue vigiliarum seu etiam psalmodiæ pro defuncto persolvatur, & tunc deum sepultura commendetur. Ad eandem autem missam, quæ primum pro eo à fratribus in communerecitur, dicto ter *Sanctus* Angelico carmine omnes pavimento prostrati tamdiu jaceant, usque dum à Presbytero *pax Domini* dicatur, gemitibus & suspiriis & lacrimarum inundatione animam fratris attentius Deo commendantes. Annona vero illi quondam viventi statuta ad anniversarium ejus diem & in-

de

de usque in XXXVII. dies pro eo in elemosynam pauperibus ad plene tribuitur. Et quando obitus alicujus de utrovis monasterio ad alterum fuit indicatus, ipso die, si ita tempus, dicaverit, in agendis vigiliis & missarum psalmodiarum celebrationibus unanimiter absque dilatione insistant. Similiter, ut ante notatum est, ad eandem missam hora prædicta fratres se solo prosternant humiliter pro anima defuncti Deo supplicantes. Ab illo etiam die annona sicut uni è fratribus datur, pro illo quoque ex integro per totos XXX. dies pauperibus tribuitur: decreverunt etiam ut omnis congregatio fratrum utriusque cenobii in sex turmas partita, cotidie privatis diebus unaquæque pars eorum die sibi definita vigiliis & missam cum oblationibus generaliter pro omnibus fidelibus defunctis peragat, & ad unamquamque synaxim in fine orationis ab omnibus eorum commemoratio fiat. Et ut hæc saluberrima pæctio nullo modo à posteris nostris ignorantia aut negligentia ulterius omittatur, placuit nobis ut in libello regulæ nostræ litteris commendetur, & frequentius in conventu congregationis recensatur.

Anno incarnationis Dom. DCCCLXXXV. indictione II. venit Ratholt nobilissimus Alamannorum Veronenfis ecclesiæ Pontifex ad monasterium S. Galli, & depositionis ejus festivitatem cum ipsa congregatione jocundissime celebravit, quem venerabilis tunc Abba Bernhardus cum fratribus sibi subjectis in orationis suæ communionem suscepit, ut sive in hoc seculo vivens, sive ad Christum vadens eadem cura Dei misericordiae ab illis sicut unus commendetur ex ipsis.

VIII. KAL. Julii obitus Liuthuuardi Camani Episcopi, cui Dominus Salomon Episcopus & cuncta congregatio S. Galli tales orationes concesserunt, quales pro semetipsis agere consueverunt.

Anno ab incarnatione Dominica DCCCLXXXV. indictione IV. regnante serenissimo Imperatore Karolo, facta est conventio salubris inter nos & fratres de monasterio Morbachensi, venientibus de ipso monasterio fratribus & id ipsum rogantibus. Convenit itaque utraque congregatio, ut quandocumque aliis prædictorum fratrum defunctus nuntiaretur, sicut pro Augensibus fratribus ita etiam pro illis plenissimam memoriam ageremus in vigiliis, psalmodiis, missarumque sollempniis; simili quoque modo ipsi pro nobis se facturos firmissime devoverunt, apud nos eodem tempore Bernhardo Sereneo Abbate regiminis jura tenente, apud illos vero Friderico Abbate manente.

Anno etiam ab incarnatione Dominica DCCCLXXXV. indictione III. imperante serenissimo Domino Karolo Imperatore Augusto facta est conventio salubris inter monasterium S. Galli, cui tunc venerabilis Abba Bernhardus præfesse videbatur, & aliud monasterium, quod Rinouua nominatur, ubi Vuichrammus Abba præfuit ipso tempore, videlicet, ut quandocumque de uno istorum monasteriorum pervenerint fratrum, plena missarum & vigiliarum, psalmodiarum & oblationum commemoratio peragatur, sicuti solent in utraque parte pro suo proprio agere fratres.

Anno ab incarnatione Christi Domini DCCCCVIII. regnante Hludowico Arnolfi Imperatoris filio XI. regni ipsius anno indictione XI. ID. O. 3. die sabbati, in vigiliis S. Galli confessoris, venit beatæ memoriæ nobilissimus Augustus Vindelici Pontifex Adalbero, juncto sibi mississimo Sebonenfi ecclesiæ antistite Meginberto, in monasterium S. Galli, ejus cupiens interesse festivitati. Cunque ipsam venerandæ solemnitatis in cenobio noctem duxisset, mane basilicam ingressus ad sancti Confessoris tumbam accessit. Deinde fratribus ad se, dextro altaris lateri ipse conjunctus, accessit crucem auream gemmis interpositam calicemque onychinum auro & gemmis eleganter paratum cum patena aurea nihilominus gemmata altario imposuit. Pallium etiam calulamque pretiosi generis, nec non & albam cum cingulo stolaque ac mappula, cunctis his auro perfectis, eidem applicuit aræ. Sed & magnam ceræ copiam sanctæ contulit ædi, Campanam quoque miræ magnitudinis & eximie sonoritatis loco contradidit. Et hinc S. Othmari loco accedens ipsius aræ pallium satis pretiosum superexpandit. Post hæc S. Petri ecclesiam ingreditur, magnæque inibi æstimationis pallium condonat. Sequenti vero die, in qua sancti dedicatio templi colebatur, plerisque monachorum præcipuis honoravit eulogiis, quibusdam purpuras Tyriacas, quibusdam autem palliolarum viriditatem cum camisilibus seu glizis donavit: tertia itidem die unicuique fratrum pellicium cum pelle curtamisia dari præcepit: quarta item die cuncti per ordinem iterata ab eo munera perceperunt, scilicet aut sagum laneum album, aut camisile subtile ac grande, seu cozzonem sive lenam opere plumarii contextam, eademque die refectorium omne miro apparatu ornavit, tapetibus videlicet plumatis sessiones fratrum undique sternens, quæ simul numero XIII. fuerunt: pulpitu etiam facit ergula cocco imignata

nata circumdari iussit, gradusque eius tapetio velari, nec non & palliolum grandis pretii à tergo fecit Abbas suspendi, men-
sasque omnes operimentis mandavit glizini-
bus vestiri. Sed & foris ad ostium refectorii
ejusdem texturæ manutergæ sunt hinc &
inde suspensæ. Convivium quoque de suo
eadem die cum omni sufficientia ciborum
& potuum universæ fratrum generalitati
instrui præcepit Calices etiam argenteos &
iplos pergrandes secum attulit, monacho-
rumque eos usus deinceps deputari man-
davit. His exactis idem liberalissimus Præ-
sul Pyrale congregationis intravit, pecti-
ninesq; eburneos magnitudine & artificio
signes catenis fecit æneis ibidem suspendi,
ac manutergias per singulos singulas adjun-
gi. Præter hæc benignissimus Antistes to-
ta illa ebdomada in monasterio consistens
cotidianæ fratres refectiois abundantia
& jocunditate lætificavit uberrima. Sed &
omni pane in monasterio familiæ munifi-
centiæ suæ largitus est munera. Pro cujus
inestimabilis beneficii gratia uno assensu
tota simul sancti militia propositi sancivit,
ut tam ipsi quam successores eorum felices
recordationis viro, Domino videlicet Adal-
beroni Episcopo, eandem quam cuilibet
cenobii hujus Abbati sive in seculo viventi
seu vocante Deo de mundo recedenti ora-
tiones exhibeat summam Megimberto
quoque Pontifici decretum est unius pro-
prij fratris orationem polliceri, ut sicut
pro quovis nostrum commemoratio agi-
tur, ita & pro illo in omnimoda oratione
compleatur. Et ut hanc nulla constitutio-
nem deleat oblivio, regulæ complacuit nos-
træ inseri libello, quatinus dum codex iste
frequentius videtur & legitur, beati Præsulis
memoria tristius teneatur.

Anno ab incarnatione Domini
DCCCXXV. indictione XIV. II. Idus
Novemb. Purchardus fortissimus Dux
Alamannorum in Italia dolose occiditur,
commemorationem, sicut pro unoquoque
nostro in vigiliis & psalmodiis & missarum
oblationibus agi solet, ita etiam pro illo
& posteris nostris deinceps ex integro
acturus fore omnis generositas fratrum
uno sensu decrevit, hocque in nostra
regula placuit nobis conscribi ut nulla
umquam vel oblivio vel negligentia valeat
prætermitti.

Anno ab incarnatione Domini
DCCCXXXVIII. indictione II. Keonuald
venerabilis Episcopus profectus ab
Angliis, omnibus monasteriis per totam
Germaniam cum oblatione de argento non
modica & in idipsum Rege Anglorum eam-
dem sibi tradita visitatis, in Idibus Octob.
venit ad monasterium S. Galli, quique gra-
tissime à fratribus susceptus & ejusdem Pa-

troni nostri festivitatem cum illis cele-
brando quatuor ibidem dies demoratus est.
Secundo autem postquam monasterium
ingressus est, hoc est in ipso depositionis
S. Galli die basilicam intravit, & pecu-
niam secum copiosam attulit, de qua par-
tem altario imposuit, partheni etiam uti-
litati fratrum donavit. Post hæc eo in
conventum nostrum inducitur omnis con-
gregatio concessit ei annonam unius fra-
tris, & tandem orationem quam pro quo-
libet de nostris sive vivente sive vita de-
cedente facere solemus pro illo facturam per-
petualiter promissit. Hæc sunt autem no-
mina quæ conscribi iussit vel rogavit: Rex
Anglorum Adalthean, Kenouald Episco-
pus, Vuigharth, Kenuun, Conrat, Keono-
laf, Vuundych, Keondrud.

Anno incarnationis Domini DCCCLV.
Comes Saxonicus, Marchio contra Saxa-
vos, vir religiosus Kero nomine à liminibus
principum Apostolorum reverlus monaste-
rium S. Galli orationis causa visitavit. Qui
cum à fratribus benigne & hospitaliter fu-
isset susceptus, spiritali ut creditur admoni-
tus instinctu studium sanctæ conversationis
sibi corde tenus placere professus est: cepit-
que humiliter ac luctuose à patre monaste-
rii flagitare, ut in consortium fraternitatis
mereretur admitti. Libras quoque argenti
VIII. loco sancto devote ac fideliter obtulit,
& si quo pacto vel apud Regem vel apud
quemlibet procerum proprietatem sive
possessionem quamlibet infra terminos A-
lamannæ consequi potuisset, monasterio
se sine dubio collaturum esse promissit, &
in omnibus cenobii necessitatibus sive ne-
gotiis juxta scientiam facultatemque suam
tam in palatio quam in privato infatigabi-
liter assistitum. Cujus precibus Abbas cum
congregatione annuens omnem consuetu-
dinariam fratrum constitutionem sive in
orationibus seu vestitu & victualibus tam
viventi quam defuncto ex integro condo-
navit. Et ut hoc nulla possit oblivione
deleri vel negligentia intermitti, per annos
singulos X. Kal. April. quando hæc & ex-
petiit & obtinuit, commemorationem ejus
inter sacras missarum hostias sanctum est
fieri, eandemque passionem in regula mo-
nasterii conscriptione firmari.

Anno post incarnationem verbi divini
DCCCCLXVIII. indictione XII. impe-
rante serenissimo Cæsare Ottone anno
IV. expectabilis excellentiæ vir Domi-
nus Chunradus Pontifex Constantiensis
ecclesiæ venerandus venit ad monaste-
rium S. Galli, cui tunc Abbas probatæ
sanctitatis Purchardus præfuit, causa ora-
tionis & pro redintegranda conditione di-
vinæ ac fraternitatis dilectionis, quam pri-
dem cum Abbate ejusdem cenobii Thie-

tone & postmodum cum religio successore eius Cralone fecit, fratribus uniformi conspiratione concordantibus, ut ob amorem ejus ac multimoda munificentiae suae beneficia tum privatis specialiter tum in commune bonum universali ter collata tam singulari quam generali oratione semper ejus memoria ab omnibus frequentetur; annorum quoque fratribus constitutam pro salute corporis atque animae ejus pauperibus cottidie erogandam quousque vitae hujus consummaverit cursum. Et postquam Deo vocante exutus terrâ cælo spiritus reddatur, ad anniversarium & insuper trigessimum depositionis ejusdem firma ratione deoverunt: quod usque hodie Deo gratias expletum & indefugibili devotione observandum tenetur. Tempore vero prænotato, id est Sabbato ante Dominicam indulgentiae, idem eximius Praeful eundem sanctum locum ingrediens honorifice susceptus, ut dignum erat, crastinum diem crucem cum ramis palmarum tollendo, Dominum sequendo, missas spiritualiter celebrando, quam plures de monachis & de clero diversis gradibus salubriter ordinando, via mandatorum Dei cunctis generaliter mira ac paterna doctrina prædicatione ostendendo, innumeros etiam utriusque sexus unctio- ne crismatis sanctae fidei aggregando in divinis laudibus lætus exegit. Die autem tertia congregatis ad collationem fratribus ipse invitatus eo stetit in medio fratrum memorans, licet bene recolentibus, qualia & antea pollicita sunt, & ut denuo fraternitatis communio renovetur petiit, ut in oratione, quæ omni die fit in basilica S. Petri ab omnibus pro Imperatore & præ cæteris benefactoribus & tutoribus nostris ei specialiter pro vinculo caritatis Plal. CXLII. canatur, & in eadem missa, quæ ibi fit pro defunctis III. missas orationes illo tam vivo quasi esset defunctus agatur.

Anno ab incarnatione Domini MCXIV. contigit Frideloum Augensem Abbatem pro renovanda fraternitate & pro cogitanda utriusque loci utilitate ad monasterium S. Galli venisse. Cum autem in præsentia ipsius & Abbatis ejusdem loci Vuerin- harri & utriusque monasterii fratrum conventio & unanimis precum pro defunctis ab Vualtone Augensi & Vuerdone S. Galli Abbate incepta & constituta legeretur, & hæc ipsis placeret, ordine quo prius renovata & confirmata est. Placuit etiam ipsis non solum defunctorum consolationi, sed etiam viventium utilitati ali-

qua per se ordinatè disponente. Communi itaque consilio constitutum est, ut quotienscunque utriusque monasterii fratres ad utrumvis monasterium venirent, annona confecta fratrum ipsis tribuatur. Sanctum est etiam, ut si quis prædictorum monasteriorum frater inordinatus in gratia Abbatis sui & fratrum offenderit, & ad alterum locum devenierit, & si delapsus quo correptus fuerat emendationem promiserit & fecerit, per ipsius loci Abbatem aut seniores pro eo intercedentes loco suo & ordini restitatur.

Cuonradus Dei gratia Sabinensis Episc. Maguntinæ Sedis Archiepiscopus & Apostolicæ sedis legatus cum universo ejusdem loci conventu dilectis suis fratribus Vodalrico divina ordinante clementia cenobii S. Galli venerando Abbati sanctissimoque sibi subiecto conventui salutem cum fraternæ dilectionis affectu. Relatione antiquissimorum fratrum nostrorum percepimus, hanc consuetudinem inter fratres sanctæ Maguntinæ ecclesiæ ac inter cenobitas S. Galli hæcenus extitisse, quatenus perpetuæ fraternitatis vinculo conjuncti orationibus, quæ tam pro vivis quam pro mortuis utrobique celebrantur, communicarent. Et si forte aliquem ex fratribus nostris pro aliqua honesta causa in prædicto loco adesse contingeret, plenariè unius fratris præbendam reciperet, & eodem jure quilibet ex fratribus vestris ecclesiæ nostram adiens similem caritatem inveniret. Anno igitur ab incarnatione Domini MCLXXXVIII. præsentem Domino Urbano summo & universali Pontifice, regnante gloriosissimo Imperatore Friderico ego Cuonradus Sabinensis Episcopus Maguntinæ sedis Archiepiscopus & Apostolicæ sedis legatus veniens ad cenobium B. Galli confessoris orationis causa ad petitionem tam fratrum nostrorum quam fratrum S. Galli, præsentem amico & fratre nostro Heinrico nostro conventus venerabili Decano, nec non Vodalrico Constantiensis Præposito ac ejusdem loci Vodalrico Thesaurario, plurimisque clericis nostris ac militibus præsentiam suam adhibentibus prædictam consuetudinem, Vodalrico Abbate consensum præbente, communi petitione fratrum renovavi & confirmavi, sollemnique fraternitate à toto capitulo recepta & contra Maguntino conventui per fratres nostros transmissa literis hanc confirmationem inscripti, ac sigillo nostro quatinus deinceps firmitatem teneat, insigniri decrevi.

NOMI-

NOMINA FRATRUM CONSCRIPTORUM.

- Nomina Fratrum Canonicorum de monasterio Vueride:
 Huadalricus Praeful. Vuillibold. Dominicus,
 Reccho. Plidger. Cundhart, &c.
- Nomina Fratrum quorundam obitaneorum & Sororum.
 Tiethmar Episcopus de Curia. Chadolt. Peranhart Presbyter.
 Agana. Kifuldrud. Iudinta.
 Notine Episcopus. Ebo Episcopus. Pero Presbyter.
 Karolus Imp. Magnus. Hludouicus Imper. Hlotharius Imperat.
 Hludouicus Rex. Karolus Imp. Occid. Pippinus Rex.
 Karlomannus Rex. Hludouicus Rex. Karolus Imp. noviss.
 Hemma Regina. Hilcigart. Irmingart.
 Gisla. Perhta. Vuampurt.
 Diotthilt. Aua. Guoto.
 Apollonius. Gaganuuart. Vuilliboto.
 Orger. Gerolt. Iohannes, &c.
- Nomina Fratrum de Turonis:
 Fridegisius Abba. Flodomarus Mon. Gisletrammus Mon.
 Anlegarius Mon. Adilleodus Mon. Helmoinus, &c.
- Nomina Fratrum Canonicorum Monachorumque urbis Linguae:
 Albericus Episcopus. Erlebertus Corepiscopus. Iacobus Corepiscopus.
 Sigoldus Presbyter. Ionathan Presbyter. Amelius Diaconus, &c.
- Nomina Fratrum de cœnobio S. Petri Melondis:
 Epeinus Abbas. Abel Monachus. Ratbaldus Monachus, &c.
- Nomina Fratrum de cœnobio S. Petri Fontis Besue:
 Seraphim Abbas. Aaron Monachus. Isaac Monachus, &c.
- Hæc sunt nomina Presbyterorum Hegauensium:
 Vueripret. Patocho. Egiman. Cotalind.
 Hadager. Vuerant. Criffo. Salvianus, &c.
- Nomina Fratrum de monasterio Clingone:
 Orger Archiepiscopus. Engelbertus Praepositus. Vuolfpold Presbyter.
 Tagarid Diaconus. Ramuolt Monachus. Bubo Monachus, &c.
- Nomina Fratrum de Ghanginrach:
 Richinzo. Reuogatus. Egilhof. Merolt, &c.
- Nomina Fratrum Tobrenium:
 Rihpertus Abbas. Theutarius Monachus. Iouentius Monachus, &c.
- Nomina Fratrum de Fauatiis:
 Silvanus Abbas. Ioseph Monachus. Viuentius Monachus, &c.
- Nomina Episcoporum Conscriptorum.
 Hiltiboldus Episcopus. Vuolfceoz Episcopus. Heistolf Episcopus.
 Remedius Episcopus. Heito Episcopus. Bernheri Episcopus.
 Adalhelm Episcopus. Oadalrich Episcopus. Theobert Episcopus.
 Milo Episcopus. Vuoltoltus Episcopus. Adalbertus Episcopus.
 Adalloh Episcopus. Ratoltus Episcopus. Notingus Episcopus.
 Adalrich Episcopus. Fridebertus Episcopus. Effo Episcopus, &c.
- Nomina Fratrum de Skina:
 Ambricho Abba. Adalram. Leidarat. Leo.
 Hetti Abba. Vuillibert. Hebinolf Presbyter, &c.
- Nomina Fratrum de Campitona:
 Tatto Abba. Isanhart. Vuichram. Kaganhart, &c.
- Nomina Fratrum de monasterio Hornbah, siue Gamundias:
 Vuirundus Abba. Herimundus. Alpker. Erfolt, &c.
- Nomina Sororum de monasterio S. Stephani & Skenninis, in primis Clericorum nomina:
 Vuolfheri Presbyter. Gerbertus Presbyter. Hoccho Presbyter. Lifolus Dia.
 Hæc sunt nomina Monialium:
 Adalheid Abbatisa. Onhild. Pilcat. Vualtila, &c.
- Nomina Fratrum de Elehenuangia:
 Sindoltus Abba. Erfman Abba. Hatto Presbyter.
 Vuigger Presb. Ioseph cognomine Biligis, &c.

- Nomina Fratrum Basiliensium,
 Adaluin Episcopus. Irinc Episcopus. Sigihart, &c.
 Nomina Fratrum de monasterio Vuizenburg.
 Iustolfus Episcopus. Perinbarius Episcopus. Folcuuicus Episcopus.
 Ato Episcopus. Otger Episcopus. Grimaldus Abba.
 Benedictus Episcopus. Baugolf, Monachus. Ruadolf Monachus.
 Unde supra nomina Fratrum de Kenginbach:
 Emilo Abba. Alfram Abba. Sigfrid Monachus, &c.
 Nomina Fratrum Canonicorum de monasterio Vueri:
 Oadalricus Præsul. Vuillipold. Pruninc Muozo, &c.
 Nomina Fratrum de monasterio Prumio.
 Ansbaldus Abba. Eigil Monachus. Gatro Monachus, &c.
 Nomina Fratrum de monasterio Rinauu:
 Vuichram Abba. Vuoluine Abba. Antuuart Abba.
 Adalhart Presbyter. Tunach Monachus. Notker Monachus, &c.
 Nomina Fratrum cœnobii S. Petri, Sororumque Confessorum Otmari arque Bertini:
 Brun. Mon. Alfdac Mon. Ailbertus Mon. Hrotholdus Mon.
 Formosus Presb. Forti Diaconus. Leo Subdiaconus.
 Regimberrus, & omnibus qui se in meis orationibus commendauerunt.
 Hunfridus Episcopus. Hrothardus. Nihdker, &c.
 Endhrud. Siginhu. Eita. Liba. Imma, &c.
 Nomina Sororum de Gaczes:
 Vualdrada Abbatisa. Calumpiofa Abbatisa. Oportuna Abbatisa.
 Columba Mon. Passiva Monial. Maxantia Mon. &c.
 Nomina Feminarum laicarum:
 Friderat. Perchtheid. Himilrud. Huoching, &c.
 Congregatio Fratrum in nomine Domini:
 Pernhart de Agulfgaugense. Cunipertus Archipresbyter de Basala civitate
 Heilman. Herimar. Richeni. Fruoto. Halbine. &c.
 Nomina Fratrum de Vuipruhe:
 Vuaceleiph. Pero. Tieterihe. Roudolf. Eppo, &c.
 Nomina Fratrum de Friburch:
 Paldolf. Adilbert. Liutprant. &c.
 Nomina Fratrum de Ruotuuilo:
 Trutman. Heinrihe. Vuellibure. Purchart, &c.
 Hic Regis Pippini & suorum nomina denotata sunt:
 Pippinus Rex. Carlomannus. Carolus Imper. Item Carolus.
 Pippinus. Hludouicus Imp. Item Pippinus Rex. Lodharius Rex.
 Iudith Imperat. Ludauic. Carolus juvenis. Truago.
 Adalger. Huc. Dodericus. Bernhart filius Pip.
 Item Pippinus. Bernheri. Meginheri.
 Hic Regis Angliæ & Comitum suorum nomina denotata sunt:
 Adalsten Rex. Vuolfhelms Archiepisc. Eluuius Episc. Eotkarus Episc.
 Vunige Episc. Sigihelm Episcopus. Oda Episcopus. Fridosten Episc.
 Kenod Abba. Albrich Abba. Cudret. Erdulf.
 Fridolef. Vuulfun. Ortgar. Ostred. Elfsie.
 Adaluuerd. Eluin. Adaluin. Berectuvin. Vulfit.
 Vuighart. Conrat. Keniuin. Vundrud. Kenouuad. Episc.
 Kenolaf. Keondrud. cum ceteris.
 Hic Regis Heinrichi fideliumque ejus nomina denotata sunt:
 Heinrich Rex. Mathilt Regina. Otto. Heinrich.
 Haduuich. Herminburch. Sigofrid Comes. Cuotchind.
 Rekero. Vuolfhere. Thiethere. Pernfuid.
 Iudith. Reginhart Episc. Adalek. Adalburch.
 Adalbert. Kerburch. Liutker F. Suanchilt F.
 Meginburch. Unen. Hildisuid. Maht.
 Richilt. Hildisuid. Adaldech. Pernfuid.
 Eburhelm. Kerburch. Unen. Heinrich.
 Pilihilt. Fridorich Abbi. Meginuarch. Otuar.
 Folchmar presb. Heinrich. Chunigund C. Christan. Poppo.
 Helderich P. Martinus P. Marcus P. Ekkehart L.
 Liuthart. Folcmar. Vuipurch. Kerburch.

Vuen-

Vuendilgart.	Xpina.	Hemme.	Auu.	Perthilt.
Simad.	Milburch.	Thietpurch.	Attu.	Ipo.
Redpurch.	Oſui.	Heinric.	Vuigman.	
Egino.	Heriman.	Punico.	Pifo.	Sigofrid.B.
Sigofrid.	Hiltibert.			

In nomine Domini factus est noster frater Hugo Rex, & Hluthere & Yta & Fridetun, &c.

Nomina Fratrum Sancti Martini in Traiecto:
Pernoldus Episcopus. Focho. Liuthart. Vualthere, &c.

Nomina Fratrum S. Bonifacii in Traiecto:
Pernoldus Episcopus. Penzo. Prun. Kezo, &c.

Nomina eorum qui nobis commissi sunt de Strazburg:
Vuindolf. Vuinhilheri. Alahric. Theotind, &c.

Nomina Fratrum de Marle:
Rentio. Truto. Cothfrid. Rhecceman. Conco, &c.

Nomina Fratrum de Mulchufen in Ellatia:
Cuonrat. Adalhait. Adelburg. Tietmar, &c.

Et aliorum numerosorum, quos recensere nimisquam longum foret, & nulli bono. Continet enim liber iste multo plurima nominum millia utriusque sexus, laicorum adeque quam Monachorum. Quorum omnium defunctorum commemoratio fiebat a. d. XVIII. Kal. Decembris, id est propitius die festi S. Othmari, ex institutione Udalrici Abbatis ejus nominis Quarti. Recitabantur autem singula singulorum nomina tam defunctorum quam etiam vivorum, ut pro iis apud Deum intercederetur. Forma orandi eodem in libro istiusmodi continetur.

MISSA PRO HIS QUI ELIMOSINAM FACIUNT.

Deus, qui post baptismi Sacramentum secundam abolitionem peccatorum elimosinis indidisti, respice propitius super famulos vel famulas tuas, quorum commemorationem agimus, quorum operis tibi gratie referuntur: fac eos premio beatos, quos fecisti pietate esse devotos, per &c.

cula annorum lati tibi in pauperes tuos hac operentur, per &c.

Alia.

Da, quæsumus, Domine famulis vel famulas tuis, qui de elemosinis suis memoraverunt venerabilem locum istum, sperata suffragia obtinere, ut qui tuos pauperes vel tuas ecclesias memoraverunt, sanctorum omnium simul & beati martyris tui Laurentii mereantur consortia, cujus nunc sunt exempla secuti, per &c.

Lectio Iſaie Propheta.

Deus qui tuorum corda fidelium per elemosinam dixisti posse mundari, præsta quæsumus hujus consortiis sacramenti, ut ad conscientia suæ fructum non gravare studeant miseros, sed juvare, per Dominum, &c.

Hancigitur oblationem, Domine, famulorum famularumque, qui de elemosinis suis memoraverunt venerabilem locum istum, quam tibi offerimus ob justis elemosinis suis quod in pauperes tuos operantur, placatus suscipias deprecamur, pro quibus Majestati tuæ supplices fundimus preces, ut adicias eis tempora vitæ, ut per multa curricula annorum lati tibi in pauperes tuos hac operentur, atque annua tibi vota persolvant, per Christum, &c.

Precatio.

Omnipotens sempiterna Deus respice propitius super famulos & famulas tuas, quorum commemorationem agimus, qui in pauperes tuos operantur, in virtute custodi, potestate tucaris, ut per multa curri-

Hæc dicit Dominus Deus: In die illa desertum munus Domino exercituum, & Rex fortis dominabitur eorum: in die illa erit altare Domino in medio terræ, & cognoscetur Dominus, & colent eum in hostiis & muneribus, & vota vovebunt Domino, & solvent & revertentur ad Dominum, & placabitur eis, & sanabit eos. In die illa erit Iſrahel benedictio in medio terræ, cui benedixit Dominus exercituum dicens, Benedictus populus meus & opus manuum mearum, hereditas mea Iſrahel dicit Dominus Omnipotens.

Seq. Sci. Ev. Sec. Marcum.

In illo tempore sedens Dominus Iſheſus contra gazofilatium, aspicebat quomodo turba jactabat æs in gazofilatium, & multi

divites iactabant multas. Cum venisset autem una vidua paupercula, misit duo minuta, quod est quadrans, & convocans discipulos suos ait illis: Amen dico vobis, quia vidua hæc paupera plus omnibus misit qui miserunt in gazophylatium. Omnes enim ex eo quod habundabat illis miserunt, hæc vero de penuria sua omnia quæ habuit misit totum victum suum.

Missa in Cimiterio.

Deus cujus miseratione animæ fidelium requiescunt, famulis tuis quorum nomina hic & in libello isto continentur adscripta, vel omnibus hic in circuitu ecclesiæ in Christo quiescentibus, da propitius veniam peccatorum, ut à cunctis reatibus absoluti sine fine latentur, per Dominum nostrum, &c.

Alia.

Omnipotens sempiternæ Deus annue precibus nostris ea quæ poscimus, & dona omnibus, quorum corpora hic in circuitu ecclesiæ istius in Christo requiescunt, refrigerii sedem, quietis beatitudinem, luminis claritatem, ut qui peccatorum suorum pondere gravantur eos supplicatio commendat ecclesiæ, per, &c.

Sec.

Pro animabus famulorum tuorum, quorum nomina hic & in libello isto continentur adscripta, & hic omnium Catholicorum in circuitu dormientium hostiam Domine suscipe benignus oblatam, & hoc sacrificio singulare, ut vinculis horrendæ mortis exutæ vitam mereantur æternam, per &c.

Hanc igitur oblationem, quam tibi offerimus Domine pro tuorum requie famulorum, quorum nomina hic & in libello isto continentur adscripta, & omnium fidelium Catholicorum orthodoxorum, qui hic in circuitu ecclesiæ requiescunt,

quæsumus Domine placatus accipias, ut per hæc salutis humanæ subsidia in tuorum numero redemptorum sorte perpetua censcantur, per Christum, &c.

Precatio.

Deus fidelium lumen animarum adesto supplicationibus nostris, & da omnibus fidelibus in Christo, quorum corpora hic in circuitu requiescunt refrigerii sedem, quietis beatitudinem, luminis claritatem, per &c.

Lectio libri Machabeorum.

In diebus illis vir fortissimus Juda conlatione facta duodecim milia dragmas argenti misit Hierusolimam offerre ea ibi pro peccatis mortuorum, iuste & religiose de resurrectione cogitans: nisi enim eos qui ceciderunt resurrecturos speraret, superfluum videretur & vanum orare pro mortuis; sed quia considerabat, quod hi qui cum pietate dormitionem acceptant, optimam haberent repositam gratiam. Sancta ergo & salubris cogitatio pro defunctis exorare, ut à peccatis solverentur.

Seq. Sci. Ev. Sec. Johannem.

In illo tempore dixit Martha ad Ihesum: Domine si fuisses hic, frater meus non fuisset mortuus: sed & nunc scio, quia quæcunque poposceris à Deo, dabit tibi Deus. Dicit illi Ihesus: resurget frater tuus. Dicit ei Martha, scio, quia resurget in resurrectione in novissima die. Dicit ei Ihesus. Ego sum resurrectio & vita, qui credit in me, etiam si mortuus fuerit, vivet, & omnis qui vivit & credit in me, non morietur in æternum: credidit hoc: ait illi, utique Domine, ego credidi, quia tu es Christus filius Dei, qui in hunc mundum venisti.

F I N I S.

ALAMAN.

ALAMANNICÆ ECCLESIE ANNIVERSARII.

Nortpertus Abbas piissimus primus inter Abbates anniversarium suum observari ordinavit, largitis aliquibus bonis in usum fratribus in sancto die Paschæ ministrandis. Is etiam de suo instituit anniversarium S. Viburadæ Martyris & Virginis Christi. Postea autem à diebus demum Abbatis * Manegoldi anniversarii cepti sunt in Alamannia ab omnibus utriusque sexus celebrari, circa annum Domini MCCLXII.

* Non
fuit Ab-
bas, sed
tantum
Decanus
& Prae-
positus.

Iste enim cum consensu fratrum conventualium decrevit, ut omnium eorum, qui monasterio aliquid contraderent, anniversarii diligenter & ordinaliter celebrarentur, & res eorum, quas dedissent, sive carnales sive spirituales, quocumque tempore anniversarius caderet, nihilominus fratribus sine dilatione darentur, & memoria donatorum defunctorum tam in ecclesia quam in refectorio à fratribus cum gratiarum actione pro tantis donis ad DEUM & patronos nostros B. Gallum & B. Othmarum condigna haberetur. Cujus institutionis hic est tenor.

Manegoldus Decanus.

In nomine Domini, amen. Scire debent universi tam praesentes quam posterius, quod nos Manegoldus Decanus totiusque Conventus monasterii S. Galli deliberatione praehabita diligenti de communi omnium nostrum assensu & voluntate accedente, nihilominus pleno & expresse consensu & permisso Domini Bertholdi Dei gratia Abbatis Sancti Galli nostri, statuiimus, ut de omnibus praeturiis, officiis, beneficiis seu administrationibus quibuslibet monasterii

nostri praebenda carniarum, sicut instituta est vel adhuc instituitur, de festis duntaxat aut anniversariis contingens, sive nova dicantur servitia seu vetera, plenarie ministraretur, nec alicujus incidentis jejunii, vigiliae, aut sextae feriae occasione obmittatur aliquatenus vel mutetur, sicut haecenus fieri consuevit. Ad cuius utique statuti observantiam & ratihabitionem perpetuam nos, qui praesentes sumus, fide manuali praestita, nostrisque posteris obligamus & alstringimus universos, cartam super hoc de mandato nostro consecutam memorati Domini Abbatis & nostro sigillo facientes roborati ad maiorem evidentiam & cautelam, renunciantes omnibus actionibus, per quas praescriptum statutum nostrum posset à nobis vel ab aliis in posterum irritari vel aliquatenus impediri. Actum in capella B. Virginis ante Capitulum nostrum anno Domini MCCLXII. in festo Sancti Columbanii, Pontificatus Domini Urbani Papae Quarti anno II.

Possunt autem tam dari quam accipi res omnis generis tam in pecunia quam in solo, mobiles & immobiles, personales & imperpersonales, corporales & in corporales, alodiales & beneficiales seu feudales, denarii, omnes in omnibus quaecumque nominari aut dici possunt. Quorum administrationi pertinet ad officiales monasterii. Quasdam enim praebendas * Cellarias ex officio suo fratribus ministrat, quasdam Praepositos seu Decanos, quasdam Custos, quasdam Camerarios, quasdam * Portuarios, quasdam * Hospitarios, quasdam Refectorarios: quorum omnium praebendae subnotatae habentur, &c.

* Cella-
rius.
* Porte-
narius.
* Hospi-
tarius,
qui & Pe-
regri-
narius.

EXEMPLA ANNIVERSARIORUM.

Vodalricus Abbas IV.

Honestis petentium desideriis pium est accedere, & ad eorum preces aures faciles inclinare. Ego igitur Vodalricus divina miseratione Abbas Sancti Galli, utilitatem ecclesiae, cui Deo auctore praesideo, considerans, ad preces Heinrici Decani villicationis officium in Tüffenbach praebendae fratrum meorum conferens Cellerario suisque successoribus tenendum constituo, ut ex perceptione reddituum ipsius officii decem solidorum adminiculo per praedictae hominis curiae exhibitio, per eum fratres in festo Thomae Pontificis & Martyris circulariter

annorum facta revolutione pleni servitii recipiant consolationem. Actum publice anno incarnationis Dominicae MCCVII. indict. X. VII. Idus Octobris, Innocentii tertii Pontificatus anno IX. toto anno gloriosissimi Romanorum Regis Philippi, universitate capituli praesente.

Vodalricus Dapifer de Singenberg.

Noverit tam praesentium quam futurorum industria, quod ego Vodalricus Dapifer in praesentia Domini mei reverendissimi Vodalrici Abbatis hujus loci praedium, quod habui ad Nidervillen, de quo per-
solvuntur

solvuntur annuatim in festo Thomæ Apostoli XII. solidi & tres modii tritici, & ad Frimannehus in angulo X. solidi, & duo modii, & in eodem vico item X. fol. & duo modii & item in eadem villa X. & tres modii tritici, liberaliter tradidi Deo ac Beat. Othmaro, ea conditione, ut exinde in circumfione Domini pro remedio animarum matris meæ Adelheidis & fratris mei Operthi missa celebretur pro defunctis, deturque stoupus & major leibunculus fratribus, panes etiam XII. fratribus in hospitali dentur. Et item fiat in feria secunda stoupus post festum S. Spiritus quousque vixero. Et post obitum meum in anniversario meo detur, missaque celebretur pro defunctis. Er XVII. Kalend. Julii in anniversario patris Oprechti idem fiat, & tam in pane quam in vino, tam fratribus in monasterio quam in hospitali, leprosis & inclusis, & ut lumen singulis noctibus in capella Sancti Michaelis administretur de ipso censu, & de quolibet beneficio XL. ova in Pasca dentur & singulis. Et quicumque plebanus est in ecclesia S. Othmari beneficium hoc recipiat, & ipsi ab ipso beneficium hoc recipient.

Idem.

Anno MCCXIX. Udalricus Dapifer in præsentia Domini venerabilis Abbatis Udalrici totiusque conventus liberaliter donavit prædium in Frimannehus, quod adjacet prædio dato a patre suo, quod perfolvit II. modios tritici & X. fol. eo pacto, ut anniversarius dies Adilheidæ conjugis suæ annuatim celebretur. Donavit & advocatiam ejusdem prædii cum advocatia huic adjacentis prædii, quod dederat pater suus totaliter, eo pacto, ut anniversarius ipsius tempore suo celebretur, & ipse recipiat medietatem census prædii quod dedit, v. videlicet solidos & I. modium tritici quoad vixerit, unde perfolvit censum annuatim ad Sancti Othmarum VI. denarios.

Gerungus Goldast de Heimevelt.

Noverit tam præsentium quam futurorum industria, quod Gerungus Goldasto prænominatus de Heimevelt domum cum domate, sicut à conjugis suæ jure proprietatis acceperat Heluwigæ nomine, junctoque domate quod ab Odalrico coemerat, in præsentia Domini venerabilis Odalrici hujus nominis Quarti fratrumque suorum, B. Gallo jure legitimo contradidit, eo pacto, ut frater suus, si supervixerit,

stoupum fratribus in anniversario suo ministraret, fratresque missam pro fidelibus in ara publica celebrent. Itemque de beneficio ad Stadelhovin annuente Domino Manegoldo cunctisque fratribus assentientibus præter censum, qui prius exinde perolvebatur, stoupus fratribus in anniversario Heluwigæ eodem pacto ministraretur, & Egilolthus fratrulis suus idem beneficium recipiat. Actum an. Domini MCCXX.

Ruodolfus de Rorschach.

Anno incarnationis Domini MCCXXV. Ruodolfus miles de Rorschach pro remedio animæ fratris sui Egilolfi de Rosinberth resignavit molendinum, quod fratris sui fuerat apud Hasela perfolvens IV. tritici modios & XII. solidos, & dedit prædium apud Sundern, quod perfolvit XXII. solidi. Beato Gallo in præsentia Domini venerandi Abbatis Ruodolfi & fratrum suorum, statuens ut exinde anniversarius dies ipsius agatur in pane, vino, piscibus, & calce, & ad S. Laurentium, S. Magnum, S. Fidem, S. Mariam, S. Sepulchrum, S. Petrum, S. Othmarum præter præbendam statutam singulis eodice præbendas statuit, & præbendariis apud S. Leonardum XVIII. denarios, & totidem ad S. Magnum, tribus item præbendariis ad S. Jacobum XII. den. similiter ad S. Johannem & ad S. Oluualdum, & vicario apud S. Laurentium VI. denarios, ut ipsi deberet missæ officio interesset. Ipse vero Ruodolfus de advocatia porrigit præter modium tritici de molendino & II. solidi de Sundern.

Postea ipse Ruodolfus anniversarium suum instituit simili administratione, sicut fratris sui, eundem anniversarium pet omnia celebrandum de bono in Gerthalun. Instituit etiam matris suæ Bethæ & uxoris suæ Gertrudis anniversarium de prædicti boni redditibus celebranda, in utroque videlicet anniversario duos stoupus majores & minores.

Waltherus de Rorbach.

Notum sit universis, quod ego Waltherus miles de Rorbach in Burgundia bona voluntate Domini nostri Manegoldi Præpositi cum manso, quem in Glasebach prope Rorbach pleno jure feudali possedi, anniversarium meum, uxoris meæ, patris & matris meæ, taliter institui, ut in circumfione Domini, patris mei Algozi, & nostri trium simul memoria in missa fiat, & post obitum meum deinceps in die decessus mei prædicta anniversaria

fatia agantur: & de eodem bono, quodum vixero, solidus Turicenfum in cenfu in fefto Sancti Andree Apostoli Præposito expediatur. Statui etiam super idem *^{rel. Bo.} anniverfariarum advocatum Burchardum *^{man.} Bonen cognatum meum, ut tam pullos quam oves monetæ annuatim jure advocatæ accipiat, & hoc juramento firmiter fervandum contriniximus, **** solid. VI. fcap. V. q. fclpta.

Ruodolfus de Monfort Præpositus.

Dominus Ruodolfus Præpositus ex concessione Domini venerabilis Udalrici Abbatis anniverfariarum suum constituit ex bona voluntate fratrum de prædio quodam in Richinbach, quod persolvit annuatim IX. modios tritici, & quicumque habet curtem in Jonsvilla recipit centum & exinde dat servitium fratribus in anniverfario patris sui R. qui est in vigilia S. Margni quoadvisque ipse vixerit, postmodum vero in ipsius anniverfario.

Vodalricus Abbas.

Dominus venerabilis Udalricus Abbas hujus nominis Quintus anniverfariarum suum instituit de quodam prædio in Ranvilla, quod persolvit IV. libras, quod conquirit de Heinricho milite in Enevilla, qui illud habuit jure fundi, unde fratribus ministratur in anniverfario patris sui A. in piscibus, in majore leibunculo, & stoupo, & calco, quoadvisque ipse vixerit. Postmodum vero in suo datur etiam convertis in hospitali panis I.

Ruomo de Ramstein Præpositus.

Ut quod honeste & pie statuitur, ratum permaneat, scripturæ debet adminiculo perennari. Cum igitur Ruomo Custos decimarum in Wiere, quæ solvit V. modios tritici, comparasset à Domina de Tunretun eam de permisso Domini Bertholdi Abbatis officio Custodis atinendam perpetuo deputavit, instituens de ipsa dari stoupum in anniverfario Ruodolfi de Ramstein fratris sui: & ut custos expediat luminaria in secunda vespere dedicationis B. Galli, quam Dominus Lutoldus de Glarteburg Canonicus Constantiensis in albis & cum processione ad S. Othmarum agi obtinuit, quod antea non fiebat: utque in missis commemorationis B. Marie, quæ per annum cum *Gloria in excelsis* & sequentia celebrari solent incensum ministraretur: accedente ad præmissa præfati Domini Bertholdi Abbatis &

Tom. II.

totius conventus consensu & unanimi voluntate. Actum an. Do. MCCLXVIII.

Idem.

Virtutis & honestatis opera ideo scriptis annotantur, ut & quod agitur ratificetur, & alii ad virtutis opera similiter provocentur. Igitur Ruomo custos Regine Virginum suffragiis adjuvari desiderans octavam nativitatis ejus, quæ nullam hic habebat celebratis memoriam, obtinuit deinceps festive celebrari, stoupum ipso die dari instituens de bonis in Brisaugia, quæ à possessoribus ipsorum iuste & rationabiliter erant ad præposituram ejusdem pagi in perpetuum pertinenda: item alium stoupum de bonis eisdem in anniverfario Domini Marquardi Plebani de Ulma fratris sui: & item tertium stoupum in anniverfario magistri Johannis Scolzlte dari constituit, Domino Bertholdo Abbate & toto conventu voluntarie contentientibus in præmissa. Dicuntur autem ipsa bona in Wevelli cum suis pertinentiis, & solvuntur annuatim II. lib. XVI. solid. & VI. den. Brisaugienfis monetæ. Actum anno Dom. MCCLXIX.

Idem.

Omnibus innoscat, quod cum obeunte quodam Ottone Villico de Rorbach curia inferior de Kollikon vacaret monasterio Sancti Galli, Dominus Bertholdus Abbas eam concessit Volrico militi de Hertinslein feudaliter possidendam. Cui cum Ruomo Decanus & Præpositus per Argoviam quæstionem moveret super jure ipsius curiæ, tandem amicabiliter conventum extitit inter ipsos, quod videlicet dictus Volricus miles receptis à Præposito memorato * marcis cessit omni juri, quod sibi in prænominata villa competere aliquatenus potuisset, & ipsa curia cum suis pertinentiis deberet præposituræ prænotatæ de cetero attingere, antedicto Præposito de redditibus ejusdem cum ætis ordinandi quod sibi placuerit habente liberam facultatem. Qui utique Præpositus non privatim commodum, sed fratrum porius affectans utilitatem, & religiosam honestatem amplectens duo festa apud nos festive celebrari instituit, Vincula scilicet B. Petri & festum Sancti Margarete, Priori festo duos stoupos, reliquo unum, quod etiam cum cantu novæ historię fieri debet, plenum vitium deputando de censibus curiæ prænotatæ aliquid retinere. Item stoupum in suo anniverfario, qui interim dum advivit in anniverfario H. Presbyteri, quod est IV. Kal. Mai dabitur. Itemque duos ciaros & unum leibunculum minorem

X

norem dandos in anniversario, in quibus in ordine kalenda.....

Heinricus de Appirvilla.

Heinricus de Appirvilla resignavit decimam quandam in villa Ranvilla in manu Domini venerabilis Udalrici Abbatis hujus nominis Quinti, perfolventem VII. maltra frumenti Cellensis mensuræ, & VI. Clobones lini. Unde fit commemoratio anniversarii ejus suæque conjugis Williburgæ in duobus stoupis, & in hospitale datur panis per singulos, decadem etiam decima annuatim perfolvuntur ad Sancti Othmarum VI. den. quoadusque ipsi vixerint.

Cuonradus Gielo de Glatterburc.

Notum sit omnibus, quod Cuonradus Gielo senior de Glatterburc volens ultra mare proficisci pio & salubri ductus affectu pro semetipso & Domna Junta uxore sua filiisque suis Volrico, Cuonrado, & Ruodolfo, talem fecit ordinationem, ut videlicet singulis eorum decedentibus de curia in Vihouin prope Gebirhartsviler XX. solid. annuatim assignentur Custodi monasterii S. Galli, de quibus in anniversario cujuslibet eorum duo stoupi, major scilicet & minor, fratribus ministrantur. Adum apud S. Gallum anno Domini MCCXXVI. in præsentia venerabilis Domini Cuonradi Dei gratia Abbatis, regiminis sui anno I. & heredes ipsorum recipient pro jure advocatio tantum I. sol.

Cuonradus Wider.

Conradus laicus dictus Wider decimam quam habuit in Mulinon am dim Wege assignavit officio portariæ ad quam pertinebat, ut de ipsa ministrarent II. leibunculi minores in suo & uxoris suæ Elisabethæ anniversario, & interim dum vivit, dantur ambo leibunculi in anniversario uxoris suæ prædictæ.

Heinricus de Iberc.

Dominus Heinricus de Iberc miles dedit Sancti Gallo Heitirsvil & Dischilbach, ut inde anniversarius suus celebraretur, & licem quam habuit pro silva

Tectinberc omnino refutavit.

Bertha Beigira.

Bertha conversa dicta Beigira dedit domum suam Beat. Gallo, ut anniversarius ejus celebraretur cum minori leibunculo. Instituit etiam dari de ipsa domo duo talenta sepi in festo Thomæ Apostoli ad faciendum luminaria super coronam quæ pendet in medio chori per nativitatem Domini. Ipsa domus pertinet ad officium Custodis. Adum anno Domini MCCLXIII.

Luotoldus de Creigen Decanus.

Notum sit omnibus quod Luotoldus Decanus ad remedium animabus Diethelini Constantiensis Episcopi & omnium parentum suorum in festo Sancti Blasii quousque vixerit plenum servitium instituit, ea conditione, ut ipso mortuo ad anniversarium suum redeat idem servitium de vinea in Tufinbach, cujus ipse fundator à primis fuit radicibus.

Bertholdus de Valkenstein Abbas.

Anno Domini MCCLXXII. feria VI. III. Non. Jun. Dominus Bertholdus DEI gratia Abbas instituit dari v. stoupos de curia an dir Egge, quam acquisivit à Bertholdo milite de Annweiler, in anniversarii scilicet fratrum suorum Conradi, Eigilvardi, Alberti & Heinrichi, & Dominae Sophiæ sororis suæ de Valkenstein. Etiam instituit dari plenum servitium & singulis ecclesiis & capellis VI. den. utrique hospitali VI. & leprosis VI. den. in suimet anniversario de villicatu in Marpach, quem etiam acquisivit ab Heinricho milite de Hartegge, & tam curia prædicta quam etiam villicatus debent perpetuo ad officium cellarii pertinere.

Gerbirgis Ocella.

Noverit tam præsentium quam futurorum indultria, quod Gerbirgis mater Egelolfi Ocelli in præsentia Domini Odalrici Abbatis & fratrum dedit octo libras probatæ monetæ, ea conditione, ut anniversarius ipsius publice celebraretur. Et interim dum vivit in festo Sancti Martini sciatur detur de prædio quodam in Jonsvillere, quod Dominus Ruodolfus Præpositus acquisivit, qui & ipsos nummos recepit: post mortem vero ipsius stoupius in anniversario ipsius de eodem prædio detur.

Ruo-

Ruodolfus Blaser.

Notum sit omnibus, quod Ruodolfus dictus Blaser mihisterialis Sancti Galli dedit pradium suum, quod dicitur Edelafore, B. Gallo in altari suo, quod solvere debet annuatim X. sol. ad officium portarii, ut in anniversario suo stoupus ministretur. Ann. Dom. MCCLXXVII. Kalend. Maj.

Volricus Bueler.

Notum sit omnibus, quod Volricus dictus Bueler pro se & Gertrude uxore sua designavit decimam suam in Honegg sitam in monte, qui dicitur Rüggeba in officio Cellarii, qui solvere annuatim

debet IX. floren. & ordinavit de präditiis bonis, quando unus ipsorum decesserit, tantum detur media pars: & decedente altero, pars integra ministretur. Et ad memoriam huius sancti singulis annis tenentur dare unum fertonem cere infesto B. Galli.

Elizabet Relcan.

Anno Domini MCCLXXXVII. Elizabet Relcan quondam de Riuti instituit annuatim 1. g. pro remedio anime sue, & instituit 1. g. pro remedio patris sui, in vigilia Galli de curia sua juxta capellam B. Valentini, quae dicitur Tur Furtuua prope Riuti.

F I N I S.

CATALOGUS SCRIPTORUM, QUI DUOBUS HISCE IN TOMIS DESIDERANTUR, CUM GLOSSIS PRÆTERMISSIS.

Innominatus Monachus Augiensis.

Scriptit de vita S. Pitminii, primi Augiensium Abbatis, librum unum, qui in ejus Monasterio adhuc exstare perhibetur.

Gozbertus Abbas S. Galli.

Scriptit de Miraculis S. Galli librum unum, cujus mentionem facit Walafridus lib. 1. cap. ult. & lib. 2. c. 10. Vixit A. D. 815. Hepidanno teste.

Walafridus Strabus Abbas Augiensis.

Quum superiores Tomos jam Typographo commississem, & res cepisset ad effectum spectare, forte fortuna apud amicum incidimus in Francisci Guillimanni nostri Halsburgiacum nuleum diuque à nobis desideratum. In ejus lib. 3. cap. 1. ita de Walafrido scribit, Menlii Lazii-que opiniones refutans: *Neque tamen propterea veritatem Latius assecutus est, qui Luitgardim nominat Gunzonis Suevici Ducis filiam D. Galli precibus ab Dæmonis obsidione liberatam, quæ Comitatum Namagensem, & cætera ad Herciniam, tulerit dotem. Satis enim ex Walafrido, antiquo & probato scriptore constat, Fridbergam fuisse eam Gunzonis filiam ab impuro Spiritu occupatam, & saluti & sanitati ab D. Gallo restitutam: neque eam Ottoni nuptiam datam, sed Sigiberto Regi. Eatenus quidem probe Guillimanus. Illa vero, quæ paginis narrat præcedentibus, Dagobertum, Sigeberti Regis ex Fridberga Gunzonis Alamannici Ducis filia, Luitfridi etiam Ducis sorore, genitum, ætate tenera adolescentem à Grimoaldo perfidioso & crudeliter interfectum esse, Walafrido conciliabimus? Quippe qui exsertim lib. 1. cap. 22. & prolixis verbis asserat, Fridbergam religioso voto adstrictam ab sponso Sigeberto, ut illibata castitate Christo Sponso inter Sanctimoniales jungeretur, impetrasse. Quare videndum est, an peracto divortio, aliam in matrimonium ducere potuerit, ex qua lectus ille Dagobertus,*

ut Aimoinus sive (ut placere video Guillimanno) Aimo auctor est.

B. Notkerus Balbulus, Monachus S. Galli.

Scriptit Historiam Sancti Galli & subsequentium temporum usque ad suam ætatem, in morem Ciceronianum, id est per Dialogos. Eos audio alicubi exstare in Palatinatu apud viduam Wolfgangi Weteri Sancti gallensis, Ecclesiastica quondam Palatini. Scriptit super ejusdem Galli vita lib. 3. hexametris versibus, duris quidem illis & incomptis, sed raris tamen illo ævo. Præterea ex relatione Adelberti Comitis Turgoviensis, & Wernberti Comitis atque Capellani, cognatorum suorum, de vita Caroli M. Imp. libros 2. quos sub Anonymi titulo in primo Antiquitatum Tom. produxit Henr. Canisius, Marq. Freherus, mendarum (qua scatebant) chiliade externata, auctori & patri suo redonabit in Francicarum rerum Scriptoris. Mortuus est, ut supra reulimus, A. D. 912.

Baltharius Monachus.

Descripsit Historiam S. Fridolini libro uno, quem Notkero Balbulo inscripsit, ut habet codex vetus in Monasterio Sancti Johannis apud Toggios, & Breviarium Glaronense, in ejus calce impressa continetur. Errarunt ergo Aeg. Schudus, Seb. Munsterus, Joh. Stumpfius, Christian. Urstadius, quia ad Notkerum auctorem historiam illam retulerunt.

Hartmannus Abbas Sancti Galli.

Composuit Historiam sui temporis, quæ damno rerum nostrarum intercidit. Ejus meminit Ekkehardus Junior, cap. 4 & Burckardus principio Casuum.

Hartmannus Junior, Monachus S. Galli.

Contextit vitam S. Wiboradæ Martyris, teste Cunrado Fabarienti cap. 3. Casuum.

Wetti-

Wettinus Monachus S. Galli.

Scriptis de vita & miraculis S. Galli libros 2. qui in Monasterio S. Galli etiamnum supersunt.

Ekkhardus Palatinus.

Onisimus testimonium Hepidanni in Annalibus, quod est A. D. DCCCC. XCVI. *Vodalricus Abbas vita discessit, & Gerhardus ei subrogatur, atque Ekkhardus Monachus defungitur.*

S. Udalricus Episcopus Augustanus.

Fertur scripsisse epistolam de vita Nottingi Episcopi, quae exstet Constantiae in Bibliotheca Cathedrali.

S. Gebhardus Episcopus Constantiensis.

Composuisse perhibetur vitam & historiam S. Cunradi ex Comite Altorffensi Constantiensis Episcopi. An exstet, ignoratur.

Ekkhardus Junior.

Adjiciam pauca quaedam ad pag. 39. explicationem: eaque verbis non meis, sed vero Guillimani nostri, summo iudicio viri & harum antiquitatum peritissimi Habsburg. lib. 1. cap. 3. scribit: *Eckgerardus continuatur Raperti, Monachus S. Galli, qui sub Lotbario II. Imperatore ante annos supra quingentos vixit & scripsit, multo ante, Carolo Crasso scilicet imperante, Landolum Comitem celebrat (alia exemplaria Landalohum, alia Landolinum, po'tremo etiam Lancelinum nominant) Cujus, inquit, Vindonissa cum multis aliis hereditas erat. Is apud S. Gallum educatus, & insigniter doctus, mox Treverensi Archiepiscopus (alia exemplaria Tervensem Archiepiscopus vocant, & nonnumquam Episcopus) per virtutem & eruditionem factus, cum saepius Vindonissam & Altenburgo Roman, superatis Peninis Alpibus, proficisceretur, inde rediens per Septimum montem, Juliaram Alpium partem, transire semper & apud Comitem Hartmuotum S. Galli Abbatem, propinquum suum & amicum, divertere solebat, eodem auctore teste. Postremo tra vitam instituit, ut Beatorum numerum auxisse credatur. Et lib. 3. cap. 5. verbis fusioribus: *Tertii (filii sc. Guotrami Comitis Altenburgi & Lantgravi Ellaticae Brisiacae) meminit Latzius, quem Vetzelinum aut Lancelinum dictum ex**

aliorum sententia adfirmat. Eum ego esse Lancelinum aut Landolinum credo, quem Treverensis Ecclesiae Archiepiscopus priori volumine ex Eckgerardo memoravimus. Multas ex suo in patrimonio Monasterio S. Galli possessiones dedit, & in iis Lollingam. Sed cum id fratres Comites Altenburgenses ferre nollent, & nonnulla in Argovia ex suis praedia Virico Comiti Kiburgensi consignavit, & ab eo contra Abadorf in Turgovia accepit, ipsumque & in eo Ecclesiam S. Alexandri, quam ea tempestate insignem curabant duodecim Canonici, Hartmuoto donum fecit. Idem Lancelinus ex Italia, quo frequenter proficiscabatur, regressus, cum, ut solitabat, Hartmuotum vellet, Rosac apud lacum Aronium in febrem incidit, quae eodem in vico brevi exstinxit. Hartmuotus Abbas, tanquam amicum & sanguine sibi conjunctum, multaque sanctitate insignem & venerandam, propter tantam in suum Monasterium beneficia, inde ad S. Gallum transtulit, & magno cum honore sepelivit, circiter A. D. N. DCCCCLXXVII. Egerardi de hac re verba infra posita sunt, ubi de Salomone III. Abbate meminit, &c. Ex quibus verbis illic positis trium admonemur. Primum in eis codicibus, quos Guillimannus inspexit, *Eckgerardum* sive *Eggerardum* scribi hunc auctorem, qui quatuor nostris exemplaribus constantissime *Ekkhardus*. Tum pro *Treverensi, Darioensi*, quod titidem nullus nostrorum codicum agnoscit, sed Ekkhardus minimus in vita Notkerici. 12. Denique, pro *Rorschanchin, Rorschanchin*, & hoc quidem rectius. Est n. *Rorsbach* (quod nomen inflexisset eleganter Guillimannus, si pro *Rosaco* scripsisset *Rorsacum*, nisi non semel à Typographo corruptum est) ad lacum Brigantium, altero à Monasterio S. Galli lapide, quae vox Alamannica est, significatque paludem arundinosam.

Pag. seq. 40. scribit Ekkhardus, *Altitia hominis (Hattonis) in falsam Regis gratiam suasi (Franci) qualiter ad Alpes fraude ejus de urbe Pabimbek de tractus (Werinbertus eorum Comes) capite sit plexus (aliter enim morbo obierat) quoniam vulgo concinnatur & canitur, scribere superfedo. Peccat duntaxat Ekkhardus. Non n. Werinbertus fuit, sed ejus filius Albertus sive Adelbertus, nobilissimus Francorum Comes, Ottonis Saxonum Ducis ex filia nepos, ut scribit Ortho Frisingensis lib. 6. cap. 15. Ipsam historiam & Hattonis fraudem praeter dictum Ottonem referunt plerique omnes, Witichindus, Liutprandus Tici-*

neus, Marianus Scotus lib. 3. Lambertus Schafnaburgensis Anno 907. Conradus Ursergensis, Siebertus, Gemblacensis, Iohan. Nauderus, Ioh. Trithemius in Chron. Hirsaugiensi & alii recentiores. Quorum fidem primus elevare conatus est Iohan. Latomus in Catalogo Episcoporum Mogontienf. auctoritate Rheginonis Prümienfis & Iohan. Aventini fretus. Verum neque ex illorum verbis quomodo negativam evicerit video, & Hartonem ex fallacis ac dolis compositum fuisse non uno loco Ekkhardus noster attestatur. Ut mirum minime sit, Serarium à Latomi sententia in alia omnia discessisse. Et facile adducor ut credam, illa verba, *aliter enim morbo obierat*, quoniam & ipsius auctoris narrationi adversantur, & omnium bonorum Scriptorum, qui Adelbertum capite plexum unanimi voce clamant, detrahunt fidei, à sciolo quodam interjecta esse, in adversa Ekkhardi *discepolo*. Nam Werinherius quidem morbo (ut ille loquitur) obiit, non Adelbertus. Quod autem ait, eam fraudem vulgo cani, ad stipulatores habet Wittichindum, Luitprandum, & Otronem, *qui non solum in Regum gestis, verum etiam in vulgari traditione; in compitis & curiis notam esse scribunt*, ut vel ipse habet Latomus: Quæ cantilenæ Germanicæ, quod utinam cum aliis similibus hodie exstarent, clariore nobis redderent majorum nostrorum vitam & res gestas.

Anonymus Constantiensis.

De vita S. Gebehardi ex Comite Brigantino Episcopus Constantiensis. Exstat in Monasterio S. Galli, ut & Anonymi cujusdam liber de Vita S. Cunradi Episcopi Constantiensis.

Chronica S. Galli.

In testimonium citatur à Vadiano, Ioh. Stumpfio in Chron. & eodem Guillimanno Habsburg pag. 73.

Chronica Constantiensis.

Allegatur multoties ab Iohan. Stumpfio in Chronic. & Seb. Munstero Cosmograph.

Chronica Richenaugie.

Citatur ab iisdem, & sæpius laudato nostro Guillimanno dicta pag. 73.

Acta Concilii Constantiensis.

Propediem expectamus ex Archivis

Reipub. Constantiensis. Utinam ea sermonis gratia, qua ab Auctore excepta illo tempore & perscripta sunt, ne dum navum illius ætatis medicari student, deforment potius pulchritudinem faciei, quam ornent. In illis actis comprehensa suisque coloribus depicta videntur omnia insignia, à Sigismundo Imperatore variis variarum nationum familiis, durante Concilio, concessa.

Ulrichus a Richental, Constantiensis.

Scriptis acta Concilii Constantiensis, impressa Augusta Vindelicorum Germanicæ & Latine, Conrado Gesnero in Biblioth. restit. & laudante Guillimanno in fine Habsburgiaci.

Gregorius Mangolt, Tigurinus.

Scriptis Annales Urbis Constantiensis quam diligentissime, ut auctor est idem Gesnerus in Bibliotheca.

Achilles P. Casparus Lindarviciensis.

Medicus & Mathematicus Reipub. Augustanæ. Ejus exstat Descriptio Lindoiensis Urbis, quam Seb. Munstero Cosmographico suo operi inseruit. Vixit, A. D. 1530.

Aegidius Tschudus Nobilis Glaronensis.

Scriptis librum Germanicæ de Priscæ ac veræ Alpina Rhetia cum cetero Alpinarum gentium tractu, mira antiquitatis observatione, locis illis peragratiss, & optimis quibuscque in hoc genere auditoribus, & vetulis ubique literarum ac instrumentorum, ut vocant, monumentis perlectis, compositum. Hunc Sebastianus Munstero Latinum fecit. Impressus est Basileæ, A. D. 1538. Hæc Gesnerus in Bibliotheca.

Huldericus Campellus Rhetus.

Fecit de Rætia antiqua & Alpina libros 2. quorum prior regio ipsa, & oppidorum, arcium, pagorum, montium, fluminum, &c. loca & situs, veteres familiæ, Respublica, & gentis ceteros: posteriori vero res gestæ memoratu dignæ describuntur. Idem Gesnerus dicto loco.

Albertus Belfortis Rheticus.

Medicus excellens, scriptis Rhetie Epiphysin de gestis, antiquitate, nobilitate,

litate, & potentia Rhetorum, ubi omnis ejus gentis & regionis historia ad unguem ita demonstratur, ut nihil apud Græcos aut Latinos extet, quod in medium non afferatur. Idem dicto loco.

Anonymus Monachus S. Galli.

Scriptit de vita & gestis Notkeri Piperrilgrani Physici, Medici & Pictoris celeberrimi. Quod scriptum Ekkehardus Junior Casuum cap. 13. vocat *grande volumen*.

Scriptores Historie S. Udalrici Comitis Kyburgensis & Episcopi Augustani.

Horum tres circumferebantur jam Ekkehardi tempestate, ut ipse auctor est in Casibus pag. 65. Quivero aut cujus conditionis fuerint, non exprimit. Videntur autem fuisse Udalcalcus, Gebehardus, & Berno, qui omnes ante Ekkehardum illum floruerunt.

Gebehardus Episcopus Augustanus.

Contexere cepit vitam S. Udalrici Episcopi, sed morte prævencus non absolvit. Editus est liber à Marco Vellero. Vixit A. D. 99.

Berno Augustensis Abbas.

Scriptit vitam S. Udalrici stilo pro illa ætate satis composito. Editæ est jam olim ab Laurentio Surio Tom. 4. & repetita à Marco Vellero. Nos bina ejus possidemus scripta exemplaria, multis partibus vulgato illo emendatiore. Sane non potuit mihi semper non displicere Surtiana illa in mutandis veterum historiis sive religio, ut non nemo appellat, seu potius audacia, quomodo antiquarii dicunt, quæ aures studiosorum veritatis præcæ non parum offendentur, fidemque rerum gestarum in dubium vocant. Ea re operæ pretium me facturum existimavi, si eadem opera & hunc ex MSS. nostris restitueremus, quam Walafrido, Theodoro, & Hepidanno redintegrandis ac persanandis impendimus. Quo in opere quum is, qui mihi à manu esset, & jam res ad exodium spectaret, commodum ad me perferret editio illius, quem dixi, Velleri opera Freheri nostri & per eum. Quæ viâ, mutata sententia cedit loco: quamvis præter characterum & chartæ venustatem aliare nulla fit commendatio. Fuit enim mihi religio multo maxima, ejus viri provinciam ingredi, in quo summa est auctoritas & amplitudo, quæ apud me &

Perfcriptit vitam S. Udalrici oratione copiosa. An est ea, quam *anonimus* dedit Vellero? Sunt qui arbitrantur: quibus repugnat annorum numerus. Vixit enim Udalcalcus iste circiter A. D. 1150. septuaginta & amplius annis ab Udalrico obitu. Videtur autem is esse, de quo innominatus Auctor de Inventione & translatione S. Udalrici apud eundem Vellero scribit; *Quidam Udalcalcus* (ita enim legend.) *famulus Præpositi majoris Ecclesie, qui postmodum Episcopus factus est, à quo & hoc ipsum, quod narramus, audivimus, vidit B. Udalricum in visu, &c.* Hanc gratiam Dominus postea famulo suo in Episcopatu fecit, ut industrix ac pietatis nomine ad Abbatiam promoveret.

Bertholdus Zuifaltensis Abbas.

Scriptit librum de Origine Monasterii Zwifaltensis, quem in testimonium citat persæpe Marr. Crusius in Annalibus Suevorum.

Ekkehardus Minimus.

In vita B. Notkeri Balbuli cap. 27. legitur: *Comitis de Kyburg filius nomine Wolo* Videtur filius fuisse Hartmanni Comitis ex Comite Elickovia, sorore B. Notkeri Balbuli, non vero Northerti, quod à corrupto forsan codice persuasus in Genealogia Kyburgensium Comitum annotavit Vellero. Accidit autem casus iste A. D. 876, ut auctor est Hepidannus. Et mirum cuiuspiam videri debeat, quum valde adolefcentis perierit Wolo, quo pacto circa annum 854. nutriti ad S. Gallum potuerit, qui nondum erat natus. Ut hæc quoque in re à prævato codice deceptus fuerit Vellero. Tum quod addit, Notkeri aviam sororem fuisse Karoli Magni, vellem ei rei argumenta & auctoritatem dari. Ipsa denique Genealogia Comitum potius Dilingensium est, quam Kyburgi possessorum, quod observasse & alios vellem.

Pag. 396, ad cap. 31. quæ annotavi, sunt delenda. Nam nudius tertius quum animum oblectandi gratia mitterem ad Ioh. Manlii Locos communes, in eorum calce pervolvendi Calendarium Historicum, commodum se offerit S. Elisabethæ dies natalis, qui est XIX. Novembris,

bris, ubi hæc verba leguntur ex ore Philippi Melanchthonis excepta: Nata fuit patre Andrea Rege Ungarico, matre vero Germanica Gertrude. Dicunt alii fuisse Bavaricam, filiam Ducis Bavarici: quod non est. In aliquibus libris est, quod fuerit Moravica: utrumque affine est. Sed fuerunt Duces de Meran, qui tenebant Voilandiam, cujus hæ fuerunt civitates, *Culmbach, Blauen-Hoff, &c.* Hunc ipsi Ducatum vocarunt *das Herzogthumb zu Moran* tempore Friderici Barborossæ, quia post illum Ducatus de Meran facta est divisio in diversos Præfectos. Inde vocari cæpit Voilandia, & tractus est vetus Varifcorum, extrema pars Bohemicorum montium versus Misniam & Franconiæ.

Notkerus Labeo Abbas S. Galli.

Translulit in linguam Alamannicam Psalmos Davidis, & librum Iob: quo-

rum illi apud nos extant, iste perit. Meminit Ekkehardus Junior in libro Benedictionum.

Thomas Lyrer Ranckvilenfis.

Numèrum scriptorum Alamannicorum facere posset, absque fabulis esset, quibus totam historiam suam inquinavit. Tradit plerorumque omnium superioris Alamanniæ Comitum & Baronum origines. Vixit circa A. D. 1200. ut ex narratione ejus colligitur.

Et hos quidem Alamannicarum rerum scriptores potuimus indagare. Multo plures latere in Monasteriis S. Galli, Augensi, Campidunensi, Weingartensi, & Bibliotheca Cathedrali Constantiensi, indices fidem faciunt. Quos & ipsos est ut

aliquando speremus Dñi Opt. Max. beneficio atque munere eruendos.

F I N I S.

ALAMANNICARUM RERUM SCRIPTORES

ALIIQUOT VETERES,

A QUIBUS

ALAMANNIÆ, QUÆ NUNC
SUPERIOR GERMANIA AB SUE-
LVETIIS COLITUR,
POTES PLERÆQUE OMNES
NT TRADITÆ,

S SECUNDUS

CUM

IONIBUS ET INDICE.

BIBLIOTHECA

IS HAIMINSFELDII
OLDASTI.

OFURTI ET LIPSIAE,

FRIDERICI FLEISCHERI.
M DCC XXX.

